

ОБЩИНА КНЕЖА

ОБЩ УСТРОЙСТВЕН ПЛАН НА ОБЩИНА КНЕЖА

ВЪЗЛОЖИТЕЛ: Община Кнежа

ПОДПИС:

ИЗПЪЛНИТЕЛ: Обединение “ПЛАН КОНСУЛТ КНЕЖА” ДЗЗД

ПОДПИС:

ГЛ. ПРОЕКТАНТ: арх. Петър Мирославов Йорданов

НОМЕР НА ПЪЛНА ПРОЕКТАНТСКА ПРАВОСПОСОБНОСТ: 03514

Ръководител проект:	<i>арх. Петър Йорданов</i>
Членове и екип:	
Устройство на територията	<i>арх. Петър Йорданов арх. Васка Христова Рачева</i>
Транспортна схема	<i>Александър Алексиев Витанов</i>
Водоснабдяване и канализация	<i>Руси Йорданов Желев</i>
Енергийна система	<i>Цветан Петров Добрев</i>
Геодезия, Картография и Фотограметрия	<i>Янко Станчев Герджиков, Пламен Петков Лилянов</i>
Цифрова обработка, ГИС и пространствени анализи	<i>Пламен Петков Лилянов</i>
Правни въпроси	<i>Симеон Хараламбиев Николов</i>

СЪДЪРЖАНИЕ

ФИГУРИ	5
ТАБЛИЦИ	7
СЪКРАЩЕНИЯ	9
I. ВЪВЕДЕНИЕ ОУПО	10
II. ОСНОВНА ЦЕЛ И ЗАДАЧИ НА ОУПО	13
III. ДИАГНОЗА/СИТУАЦИОНЕН АНАЛИЗ	18
III. 1. НОРМАТИВНА ХАРАКТЕРИСТИКА	18
III. 2. РЕГИОНАЛНА ХАРАКТЕРИСТИКА	20
III. 3. ИСТОРИКО-ГЕОГРАФСКО РАЗВИТИЕ – ОСОБЕНОСТИ В ПРОСТРАНСТВЕНОТО РАЗВИТИЕ	26
III. 3. 1. ИСТОРИЧЕСКО РАЗВИТИЕ	26
III. 3. 2. ПРИРОДО-ГЕОГРАФСКА ХАРАКТЕРИСТИКА	28
III. 3. 2. 1. Релеф	28
III. 3. 2. 2. Климат.....	28
III. 3. 2. 3. Геоложка характеристика	29
III. 3. 2. 4. Хидрографска мрежа	30
III. 3. 2. 5. Почви	31
III. 3. 2. 6. Гори.....	32
III. 3. 2. 7. Растителен и животински свят	32
III. 3. 2. 8. Защитени територии, съгласно Закона за защитените територии /ЗЗТ/ и Защитени зони от екологичната мрежа Натура 2000, съгласно Закона за биологичното разнообразие.	33
III. 3. 2. 9. Свлачища.....	45
III. 4. ДЕМОГРАФСКИ ПАРАМЕТРИ И ПОЛИТИКИ	46
III. 4. 1. Демографска характеристика на населението	46
III. 5. ИКОНОМИЧЕСКО РАЗВИТИЕ И ИНВЕСТИЦИОННА АКТИВНОСТ	57
III. 6. СОЦИАЛНА СФЕРА	69
III. 6. 1. Здравна инфраструктура.....	69
III. 6. 2. Образователна инфраструктура	70
III. 6. 3. Културна инфраструктура	72
III. 6. 4. Спортна инфраструктура	74
III. 6. 5. Социална инфраструктура	74
III. 7. КУЛТУРНО НАСЛЕДСТВО	76
III. 7. 1. Анализ на културното наследство в община Кнежа.....	76
III. 8. ЗЕЛЕНА СИСТЕМА ОТДИХ И ТУРИЗЪМ	96
III. 8. 1. Потенциал	96
III. 8. 2. Места за настаняване, нощувки, туристи.....	96
III. 8. 3. Природни и културно-исторически ресурси.....	97

III. 8. 4. Зелена система	99
III. 9. ТЕРИТОРИАЛНО–УРБАНИСТИЧНА СТРУКТУРА. ПРОСТРАНСТВЕНО РАЗВИТИЕ НА МРЕЖАТА ОТ НАСЕЛЕНИ МЕСТА И ФУНКЦИОНАЛНИТЕ СИСТЕМИ	101
III. 9. 1. ТЕРИТОРИАЛНО–УРБАНИСТИЧНА СТРУКТУРА	101
III. 9. 2. ПРОСТРАНСТВЕНО РАЗВИТИЕ НА МРЕЖАТА ОТ НАСЕЛЕНИ МЕСТА И ФУНКЦИОНАЛНИТЕ СИСТЕМИ	104
III. 9. 4. БАЛАНС НА ТЕРИТОРИЯТА	117
III. 10. ИНФРАСТРУКТУРНО ОСИГУРЯВАНЕ НА ПРОСТРАНСТВОТО	118
III. 10. 1. Транспортна инфраструктура	118
III. 10. 2. Инженерна инфраструктура	124
III. 10. 2. 1. Водоснабдяване и канализация	124
III. 10. 2. 2. Енергийна система. Електроразпределение. Газоснабдяване	151
III. 10. 3. Телекомуникационна инфраструктура	155
IV. SWOT АНАЛИЗ	157
IV. ПРОГНОЗА ЗА СОЦИАЛНО-ИКОНОМИЧЕСКО И ПРОСТРАНСТВЕНО РАЗВИТИЕ	164
V. 1. СОЦИАЛНО–ИКОНОМИЧЕСКО РАЗВИТИЕ	164
V. 1. 1. ДЕМОГРАФСКО РАЗВИТИЕ /песимистичен, оптимистичен, реалистичен/	164
V. 1. 2. ИКОНОМИЧЕСКО РАЗВИТИЕ /промишленост, селско и горско стопанство, транспорт, строителство, туризъм и др./	168
V. 1. 3. РАЗВИТИЕ НА СОЦИАЛНАТА БАЗА /образование, здравеопазване, култура, комунални дейности/	170
V. 1. 4. ОБИТАВАНЕ	172
V. 1. 5. КУЛТУРНО НАСЛЕДСТВО	173
V. 1. 6. ЗЕЛЕНА СИСТЕМА, ОТДИХ И ТУРИЗЪМ	176
V. 2. ПРОСТРАНСТВЕНО РАЗВИТИЕ	178
V. 2. 1. Урбанизирани и извънселищни територии	178
V. 2. 3. Транспортна инфраструктура	194
V. 2. 4. Инженерна инфраструктура	195
VI. БАЛАНС НА ТЕРИТОРИЯТА	233
VII. ПРАВИЛА И НОРМАТИВИ ЗА ПРИЛАГАНЕ НА ОУПО КНЕЖА	234

Фигура 1. Място на ОУП в системата от документи за стратегическото планиране на пространственото развитие.	21
Фигура 2. Национални културни коридори /Източник: Национална концепция за пространствено развитие/.....	26
Фигура 3. Разположение на Защитените територии, спрямо регулационните граници на община Кнежа.....	37
Фигура 4. Местоположение на общ. Кнежа и защитени зони “Река Искър” BG 0000613, и зона „Конунски дол“ с код BG 0000627.....	43
Фигура 5. Предварителен проект на ОУПО Кнежа с местоположението на защитени зони: “Река Искър” BG 000061, „Конунски дол“ BG 0000627	44
Фигура 6. Население на град Кнежа /1934 -2011 г./.....	46
Фигура 7. Относителен дял на населението по местоживееене в област Плевен, по общини /измерено в %/, Източник: НСИ.	47
Фигура 8. Население под, в и над трудоспособна възраст в общините на област Плевен 2012г. /%/, Източник: НСИ.....	49
Фигура 9. Структура на населението под, във и над трудоспособна възраст на общини в област Плевен, Източник: НСИ.	50
Фигура 10. Полово-възрастова пирамида на населението на община Кнежа 2011 г., Източник: НСИ.....	51
Фигура 11. Лица отговорили на въпроса за етническа принадлежност, по общини в област Плевен.	52
Фигура 12. Население по степен на завършено образование, по общини в област Плевен.....	53
Фигура 13. Население на 7 и повече навършени години по степен на образование в област Плевен по общини, Източник: НСИ.....	54
Фигура 14. Брой нефинансови предприятия на 1000 души население по общини в област Плевен, Източник: Областна стратегия за развитие на област Плевен 2014-2020, Данни: НСИ.	61
Фигура 15. Динамика на основните икономически показатели на предприятията по общини на територията на област Плевен /с изключение на община Плевен/ – 2011 г. /хил. лв./, Източник: Областна стратегия за развитие на област Плевен 2014-2020, Данни: НСИ	61
Фигура 16. Баланс на територията на община Кнежа в %;, Източник: НСИ.....	63
Фигура 17. Процентно отношение на основните култури отглеждани в община Кнежа. ...	64
Фигура 18. Национални културни коридори /Източник: Национална концепция за пространствено развитие/.....	76
Фигура 19. Пространствено разпределение на недвижимите културни ценности в териториалната структура на община Кнежа.	84
Фигура 20. Статистически райони според класификацията на териториалните единици за статистически цели в България / NUTS 2/.....	101
Фигура 21. Териториално-урбанистична структура на Северозападен район, Източник: Национална стратегия за регионално развитие на Република България.	102
Фигура 22. Йерархична система от градове-центрове, Източник: Национална стратегия за регионално развитие на Република България.....	104
Фигура 23. Територии със специфични характеристики - Дунавски общини, Източник: Национална концепция за пространствено развитие.....	107
Фигура 24. Сателитно изображение на град Кнежа.....	108
Фигура 25. Сателитно изображение на село Бреница.	109

Фигура 26. Сателитно изображение на село Еница.....	110
Фигура 27. Сателитно изображение на село Лазарово.....	111
Фигура 28. Относителен дял на обитавани и необитавани жилища по общини в област Плевен, Източник: НСИ.....	116
Фигура 29. Пътна инфраструктура, Източник: Областна стратегия за развитие на област Плевен 2014-2020 г. Данни: Агенция „Пътна Инфраструктура“.....	119
Фигура 30. Обща карта на водопроводната мрежа на „Аспарухов Вал”, гр. Кнежа.....	125
Фигура 31. Обща карта на канализационната система на ВиК „Аспарухов Вал” ЕООД, гр. Кнежа.....	140
Фигура 32. Геоложка карта.....	146
Фигура 33. Прогноза за броя на населението на община Кнежа през 2030 г. - I вариант /при хипотеза за конвергентност/.....	165
Фигура 34. Прогноза за броя на населението на община Кнежа през 2030 г. - II вариант /относително ускоряване/.....	166
Фигура 35. Прогноза за броя на населението на община Кнежа през 2030 г. - III вариант /относително забавяне/.....	167
Фигура 36. Моноцентричен модел на развитие на община Кнежа.....	182
Фигура 37. Полицентричен модел на развитие на община Кнежа.....	184
Фигура 38. Полицентричен модел на развитие фаза II на община Кнежа.....	186
Фигура 39. Прогноза за социално-икономическо и пространствено развитие в землището на с. Лазарово.....	190
Фигура 40. Прогноза за социално-икономическо и пространствено развитие в землището на град Кнежа.....	191
Фигура 41. Прогноза за социално-икономическо и пространствено развитие в землището на село Еница.....	192
Фигура 42. Прогноза за социално-икономическо и пространствено развитие в землището на село Бреница.....	193
Фигура 43. Карта на водните обекти.....	200
Фигура 44. Населени места и население в обособената територия.....	203
Фигура 45. Схема на водоизточниците от ВС Кнежа.....	205
Фигура 46. Схема на резервоари от ВС Кнежа.....	208
Фигура 47. Схема на помпените станции от –ВС Кнежа.....	210
Фигура 48. Схема на главните водопроводи от ВС Кнежа.....	212
Фигура 49. Схема на водоразпределителната мрежа от ВС Кнежа.....	214
Фигура 50. Селища, засегнати от ограничено водоснабдяване в обособената територия /червени зони/.....	217
Фигура 51. Процентно разпределение на канализационната мрежа на гр. Кнежа по диаметри.....	223

ТАБЛИЦИ

Таблица 1. Среден брой на дните с мъгли;	29
Таблица 2. Връзка на защитената зона с други зони от Натура 2000	38
Таблица 3. Класове земно покритие в рамките на 33 „Река Искър“	38
Таблица 4. Типове местообитания.....	41
Таблица 5. Класове земно покритие в рамките на 33	41
Таблица 6. Регистрирани свлачища.....	45
Таблица 7. Текуща демографска характеристика /2001 – 2013 г./;	47
Таблица 8. Полова структура на населението 2012г. /%/	48
Таблица 9. Възрастови съотношения през 2012 г. – общо за страната, област Плевен и община Кнежа.....	48
Таблица 10. Население под, в и над трудоспособна възраст 2012 г. /%/	49
Таблица 11. Етническа структура на населението 2012г /%/;.....	52
Таблица 12. Население по степен на завършено образование 2012 г. /%/	53
Таблица 13. Естествено движение на населението на община Кнежа/2001 – 2013 г./;.....	55
Таблица 14. Механичен прираст на населението /2001-2013 г./	56
Таблица 15. Предприятия /без финансовите/ в община Кнежа по икономически дейности /брой/.	58
Таблица 16. Баланс на територията - според актуализиран опорен план;.....	63
Таблица 17. Брой отглеждани животни в община Кнежа 2007-2012.....	65
Таблица 18. Добита продукция от отглежданите животни в община Кнежа 2007-2012;	66
Таблица 19. Здравни заведения с община Кнежа за периода 2010 – 2012г.....	69
Таблица 20. Брой на медицински персонал на територията на община Кнежа за периода 2010-2012г.;	69
Таблица 21. Брой детски ясли, деца и места в тях за периода 2010 – 2012г.;.....	70
Таблица 22. Брой на учащите в община Кнежа за периода 2010/2011 – 2012/2013г.;	71
Таблица 23. Брой детски градини, учители и деца в община Кнежа за периода 2010/2011 – 2012/2013г.;	72
Таблица 24. Недвижими културни ценности на територията на община Кнежа.	83
Таблица 25. Площ, гъстота на населението и населени места към 31.12.2013г.;	102
Таблица 26. Категоризация на община Кнежа съставните ѝ населените места.....	103
Таблица 27. Жилищни сгради към 31.12.2012 г. по материал на външните стени на сградата, статистически зони, статистически райони и по области и общини.	112
Таблица 28. Полезна площ на жилищата на 31.12.2012 г. по статистически зони, статистически райони и по области и общини.....	113
Таблица 29. Жилища към 31.12.2012 г. по брой на стаите, статистически зони, статистически райони и по области и общини.....	114
Таблица 30. Жилища по вид на сградата в община Кнежа.	115
Таблица 31. Жилища и домакинства към 01.02.2011 година – община Кнежа.	115
Таблица 32. Жилищни сгради по период на построяване, общо за страната, област Плевен и община Кнежа.;	116
Таблица 33. Баланс на територията- според актуализиран опорен план;.....	117
Таблица 34. Транспортна достъпност /км./.....	122
Таблица 35. Дял на загубите на вода /%/	130
Таблица 36. Сервитути на електропроводите;	152
Таблица 37. Нови устройствени зони в териториалната структура на община Кнежа.....	188
Таблица 38. Реалистична прогноза за населението /брой/.	195
Таблица 39. Оптимистична прогноза за населението.....	195

Таблица 40. Песимистична прогноза за населението	195
Таблица 41. Сценарии за развитие на бизнеса /хил. лв./	196
Таблица 42. Битово водопотребление.	196
Таблица 43. Прогноза за водопотреблението в обособената територия.....	197
Таблица 44. Количество отпадъчни води за град Кнежа за 2038 г.....	198
Таблица 45. Повърхностни водни тела - Повърхностни водни тела категория „река“ от поречие Дунав и Искър.....	201
Таблица 46. Повърхностни водни тела - Повърхностни водни тела категория „езеро“ от поречие Дунав и Искър.....	201
Таблица 47. Косвено определяне на оттока.....	202
Таблица 48. Технически показатели за „ВиК Аспарухов вал“ ЕООД – гр. Кнежа - водоснабдяване.....	204
Таблица 49. Основни водовземания по водоснабдителните системи	204
Таблица 50. Списък на хлораторните станции в обособената територия	206
Таблица 51. Списък на съществуващите резервоари във ВС	207
Таблица 52. Списък на помпените станции във ВС Кнежа	209
Таблица 53. Обща дължина на преносните водопроводи във водоснабдителните системи по материали и диаметър.....	211
Таблица 54. Обобщена таблица за водоразпределителните мрежи в град Кнежа.....	213
Таблица 55. Технически показатели за „Аспарухов вал” ЕООД - гр. Кнежа канализация	221
Таблица 56. Канализационна мрежа на гр. Кнежа.	222
Таблица 57. Години на изграждане на канализационната мрежа на гр. Кнежа.	223
Таблица 58. Синтезен баланс на територията на община Кнежа.	233

СЪКРАЩЕНИЯ

ОУПО	Общ устройствен план на общината
ЗУТ	Закон за устройство на територията
ГИС	Географска информационна система
ОЕСУТ	Общински експертен съвет по устройство на територията
ЗИДЗУТ	Закон за изменение и допълнение на Закона за устройство на територията
НСИ	Национален статистически институт
ЕС	Европейски съюз
МРРБ	Министерство на регионалното развитие и благоустройство
ЦСМП	Център за спешна медицинска помощ
ОДЗ	Обединено детско заведение
ЦДГ	Целодневна детска градина
ОУ	Образователно училище
МТБ	Материално техническа база
СОУ	Средно образователно училище
ПФК	Професионален футболен клуб
ЦСРИ	Център за социална рехабилитация и интеграция
ЦНСТ	Център за настаняване от семеен тип
НКЦ	Недвижими културни ценности
НИНКН	Национален институт за недвижимо културно наследство
КН	Културно наследство
ЗКН	Закон за културно наследство
НАИМ-БАН	Национален археологически институт с музей към Българска академия на науките
АИС-АКБ	Автоматизирана информационна система-Археологическа карта на България
НСРР	Национална стратегия за регионално развитие
НКПР	Национална концепция за пространствено развитие
ГКПП	Гранично контролен-пропускателен пункт
РИОСВ	Районна инспекция по околна среда и водите
РИОКОЗ	Регионалната инспекция за опазване и контрол на общественото здраве
ПСОВ	Пречиствателна станция за отпадни води
ПУП	Подробен устройствен план
ПРЗ	План за регулация и застрояване
ТБО	Твърди битови отпадъци
ЗЗ	Защитени зони
ОВОС	Оценка за въздействие върху околната среда
МОСВ	Министерство на околната среда и водите
РОУКАВ	районите /агломерациите/ за оценка и управление качеството на атмосферния въздух
ФПЧ	Фини прахови частици
ИАОС	Изпълнителна агенция околна среда
НСМОС	Национална система за мониторинг на околната среда
ГПСОВ	Главна пречиствателна станция за отпадни води
ПОРН	Потенциалната оценка на риска от наводнения
ИАОС	Изпълнителна агенция по околна среда
УПИ	Урегулиран поземлен имот

Настоящият Общ устройствен план на община Кнежа е разработен в изпълнение на Договор № 34 от 24.02.2015г., с предмет: „Изработване на проект за общ устройствен план на община Кнежа“, сключен между ДЗЗД „План Консулт Кнежа“ и община Кнежа.

За територията на общината са влезли в сила и предстоят да бъдат актуализирани система от документи за стратегическо планиране и програмиране на регионалното развитие по смисъла на Закона за регионално развитие. Реализациите на предвижданията на тези стратегически документи, в т. ч. и тяхното евентуално финансиране по оперативни програми на ЕС, се нуждаят от актуална и адекватна устройствена планова основа. За осигуряване на такава основа, Законът за устройство на територията регламентира възможността за изработване на общ устройствен план на община /ОУПО/, който обхваща населените места в общината и техните землища. Предназначението на този планов документ е дефинирано по-подробно в чл. 106 от ЗУТ.

Ръководството на община Кнежа оценява потребността от изработване на ОУПО като основа на бъдещото управление на общинската територия. Настоящият проект е разработен в съответствие със стратегическата рамка за регионално развитие на Северозападна България, област Плевен, община Кнежа и законовата нормативната уредба в тази сфера като спазва изискванията, дефинирани в Техническото задание на Възложителя.

Информационно-техническа основа за изработване на ОУПО

От основно значение за разработването на ОУПО е осигуряването и използването на максимално актуална информация, отразяваща достатъчно точно текущата ситуация и тенденции. Дейността по информационното осигуряване има няколко основни аспекта:

- Анализират се различните заинтересовани страни към изготвянето на ОУП на община Кнежа и техните нужди.
- Намиране и организиране на необходимите изходни данни за анализа с цел създаване на система от териториални социално-икономически индикатори. Тъй като информационната обезпеченост на анализа е от критично значение за успешното изпълнение на договора, е необходимо да бъдат внимателно проучени и оценени изходните данни и да бъдат идентифицирани информационните дефицити и недостатъците в качеството на данните. За целта е създаден работен механизъм за анализ на информационната обезпеченост. С помощта на този инструмент се създаде основата за

събиране, оценка и обработка на източници на данни и информация и индикатори при осъществяването на дейностите по проекта.

- Фактическото събиране, обработка и интеграция на необходимите данни в централизираната географска база, част от специално разработеното за целите на проекта специализирано ГИС приложение. То служи също както като платформа за събиране и анализ на данни и генериране на информация, така и за осигуряване на широк достъп до информационните ресурси, разработения ОУП на община Кнежа и неговото управление.

Създаването на адекватна информационна платформа за събиране, интегриране, обработка и анализ на информацията е от основно значение за ефективното планиране и управление на територията. Именно информационната база се явява свързващото звено между очакванията, свързани с плана на различните категории заинтересовани страни и наличния потенциал и реалните сравнителни предимства на територията. Казано с други думи, информационната осигуреност е елементът, който осигурява задълбочен и реалистичен поглед върху територията и пространственото поведение на свързаните с нея природни и социални системи.

В тази връзка е разработено специализирано ГИС приложение, насочено към събиране, обработка, интеграция, анализ и визуализация на данни и информация, свързани с територията на община Кнежа. **Географските Информационни Системи /ГИС/ отдавна са се наложили като основен инструмент за подпомагане вземането на решения при планирането и управлението на териториалните системи.** ГИС технологията подпомага организирането на данните, свързани с територията и улеснява разбирането и пространственото асоцииране на съществуващите проблеми, като същевременно осигурява мощни инструменти за анализ и синтез на необходимата информация за тяхното разрешаване. Тази пространствено-реферирана информация е ресурс от критично значение в процеса на вземане на решения при управлението на регионалното развитие и устройство на територията.

В този смисъл ГИС и другите, свързани с тях геоинформационни технологии позволяват постигането на по-голяма обективност на информацията за реалния свят и значително подобряват информационното осигуряване на вземаните решения, засягащи управлението на територията като интегриран комплекс от отделни разнородни аспекти. ГИС технологията осигурява единна интеграционна среда за различните по характер и генезис данни и информация за територията, като по този начин позволява системно разглеждане, анализиране и решаване на проблемите, в това число интегриране на проблемите на околната среда в регионалното развитие и устройството на територията.

Концепцията, върху която се основава ГИС приложението за нуждите на настоящата поръчка, се базира върху следните основни моменти:

- Целева ГИС за територията на община Кнежа, която да съдържа необходимите пространствени и атрибутивни данни за анализа на територията;
- Специализирани аналитични протоколи, генериращи цифрови информационни слоеве, представящи определени фактори и условия, оказващи влияние върху развитието и потенциала на територията;
- Специализирано ГИС приложение, осигуряващо възможност за генериране на графичните материали към ОУП, съгласно нормативната уредба.

Така разработеното ГИС – приложение дообогати и разшири информационната основа на проекта, улесни разработването на аналитичните и диагностични материали и осигури възможност за генериране на графичните материали към ОУПО, съгласно нормативната уредба.

II. 1. ПОДХОД И МЕТОДОЛОГИЯ ЗА РАЗРАБОТВАНЕ НА ОУПО

Подходът и методологията за изпълнение на настоящата обществена поръчка, която е предложена, се основава от една страна на залегналите в Техническото задание изисквания на Възложителя, а от друга - на нормативните изисквания, които определят императивните атрибути на ОУПО като устройствен планов документ, неговата структура, обхват, цели и съдържание.

Екипът е предприел холистичен подход, при който на преден план се поставят целостта и интегрираността при изпълнението на дейностите. Подходът е възприет като инструмент за решаване на отделните задачи в тяхната цялост и взаимна обвързаност – времева, пространствено-функционална, системна и методична. Това позволява на всички участници в изпълнението на поръчката и различните аспекти на процеса, да функционират балансирано за постигане на оптимален ефект.

При оценъчните и прогнозните изследвания ще се използват два основни подхода – емпиричен и експертен. При емпиричния подход се извеждат закономерности на основата на анализирана емпирична информация с помощта на статистически и математически модели. При експертния подход се разчита на опита на експертите, като се допуска, че те имат нужния капацитет да разкриват закономерности и да правят синтезирани достоверни оценки, без да е необходимо да се разработват сложни математико-статистически модели.

Методи, които ще бъдат използвани при проучванията и разработването на ОУПО в обобщен вид са предимно аналитично-синтезни /анализ и синтез/, различни статистически методи, системен, теренни, графични и описателни методи и др. Особено актуален на фона на протичащите в региона процеси и използваният процесуално-адаптивен подход.

Екипът на ДЗЗД „План Консулт Кнежа“ предвижда настоящата обществена поръчка да се изпълнява като интегриран проект, обединяващ всички дейности, необходими за постигането на очакваните от Възложителя резултати. Проектът ще се управлява в строго съответствие със съвременната теория и добра практика за управление на проекти с адаптирано обхващане на всички проектни процеси. В съответствие с характера на работа по изпълнение на поръчката. Проектът се разделя на логически и хронологично свързани етапи, които се изпълняват последователно, като където е допустимо и необходимо, се прилага припокриване на етапи с цел постигане на целите, свързани с времето като ресурс и изискванията /количествени и качествени/ към резултатите на всяка фаза /етап/.

Предлаганият изследователски подход и свързаната с него методология са разработени съгласно заложените в Техническото задание параметри относно обхвата на задачата за разработване на ОУП на община Кнежа, спецификата на целите на обществената поръчка и очакваните резултати и продукти от нейната успешна реализация. В тази връзка, методологията за разработване на ОУП на община Кнежа е разработена в съответствие с принципите и методите **както на интегрираното устройствено планиране, така и на индикативното **стратегическо планиране на териториалното развитие**.**

Най-общо, предлаганата от нас методологическа концепция за изработване на ОУП на община Кнежа е свързана с разработването на *ефективен инструмент за интегрирано устройствено планиране*, чрез който да се създадат необходимите предпоставки и условия за:

- ***Динамично и комплексно развитие на общинската територия;***
- ***Повишаване качеството на живот на местната общност;***
- ***Подобряване условията за бизнес;***
- ***Повишаване на инвестиционната атрактивност общината;***
- ***Устойчиво ползване на поземлените ресурси;***
- ***Опазване на биологичното разнообразие.***

Методологичната концепция за изработването на ОУП на община Кнежа има сложен композитен характер и включва в себе си елементи на интегрираното териториално планиране, на традиционното устройствено планиране и на класическата концепция на стратегическото планиране и управление на територията.

Съгласно нормативните изисквания, „технологията“ за разработване на ОУПО е ясно описана в ЗУТ. Съгласно нормативната уредба Общият устройствен план на общината се изработва въз основа на техническо задание по чл. 125 и 126 от ЗУТ и допълнителна информация от централните и териториални администрации и експлоатационни дружества. След изработването и съгласуването на Устройствената концепция се преминава към изработване на предварителен проект за ОУП на общината. Следва провеждане на обществено обсъждане преди внасяне на проекта за разглеждане на ОЕСУТ съгласно чл.127 ал. 1 от ЗУТ. Така изработеният предварителен проект придружен от протокола воден на общественото обсъждане се разглежда на сесия на Общински експертен съвет по устройство на територията, на който следва да вземат участие представители на централните и териториални администрации, експлоатационните дружества представители на обществеността и браншовите организации. След разглеждането на проекта на ОЕСУТ, коригирането и отстраняването на евентуалните забележки след съгласуването с

администрациите и експлоатационните дружества, проектът на предварителен ОУПО се внася за разглеждане и приемане на сесия на Общински съвет. Следва изработване на окончателен вариант на ОУП на общината, който след съгласуване с териториалните и централни администрации, провеждане на обществено обсъждане и разглеждане на Общински експертен съвет по устройство на територията се внася с докладна от кмета за окончателно приемане на проекта от Общински съвет. Следва обнародване на решението в държавен вестник и приключване на процедурата.

II. 2. СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ И ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ

Основната **стратегическа цел** на Общия устройствен план на община Кнежа /ОУПОК/ е да се създаде териториална планова основа за нейното дългосрочно устойчиво устройствено развитие в съответствие с приетите стратегически документи за регионално развитие и със специфичните за община Кнежа природни, културно-исторически, икономически, туристически и други ресурси. Предвид анализа на състоянието на ресурсите и на отделните функционални системи и изведените проблеми следва заключението, че бъдещото управление на устройствените процеси на територията ще бъде ефективно и целесъобразно само ако се основава на устройствен план, обхващащ цялата територия на общината и на създадени въз основа на него цялостни подробни устройствени планове за урбанизираните територии.

Също така има за цел да създаде планова основа за дългосрочно, устойчиво устройствено развитие и хармонична жизнена среда на урбанизираните територии и териториите извън тях, обвързани с Общинския план за развитие и подходящи условия за обитаване и реализация на дейности за цялостно социално-икономическо развитие.

Въз основа на задълбочен анализ на текущото състояние на общинската територия ще се създаде добра териториална планова основа за устойчиво и балансирано развитие на територията в дългосрочен аспект. При тази постановка следва да бъдат отчетени съответните програмни документи на общинско, областно и национално ниво, съобразени със специфичния ресурсен потенциал на общината.

В контекста на описаните по-горе цели и задачи, на които Общият устройствен план трябва да даде отговор, **очакваните резултати от прилагането му са свързани с осигуряването на добра териториално-устройствена основа за балансирано управление на територията на база териториалните особености на района, социалните и демографските прогнози за развитие на общината, екологичните дадености и природните ресурси и др.**

За постигането целта на разработката следва да бъдат решени следните важни задачи:

- Очертаване на точните граници на защитените територии и зони за природно и културно наследство и изготвяне на специфични режими и изисквания за поддържане на екологичното равновесие и за опазване на ландшафта от неблагоприятни антропогенни въздействия;
- Съставяне на демографска прогноза в рамките на времевия обхват на плана, с цел изчисляване на бъдещото натоварване на територията – необходимост от изграждане на нови мрежи на инженерната инфраструктура, нови обекти на социалната инфраструктура и т. н.;
- Дефиниране параметрите на устройствените зони и режими при два или три сценария /оптимистичен, песимистичен и реалистичен/ за развитието на територията на община Кнежа при отчитане на собствените ресурси и регионалните взаимовръзки;
- Организация на вътрешната структура на елементите на функционалните системи и определяне на допустими устройствени показатели;
- Развитие, оразмеряване и провеждане на елементите на инженерните мрежи;
- Определяне на йерархията, структурата, трасетата на елементите на главната транспортно-комуникационна мрежа; създаване на условия за оптимизиране функционирането на обществен междуселищен транспорт;
- Създаване на правила, режими и нормативи за опазване, експониране и адаптация на ценностите на природното и културно-историческото наследство;
- Изготвяне на правила и нормативи за приложение на ОУПО;
- Разработване на програма от мероприятия и системи за управление реализацията на ОУПО.

III. ОБХВАТ И ВРЕМЕВИ ХОРИЗОНТ НА ОУПО КНЕЖА

Съгласно изискванията на Възложителя, Общият устройствен план следва да бъде разработен за територията на цялата община. По своята същност, като планов документ и във връзка с императивите залегнали в нормативната уредба за териториално устройство действаща в Република България, общият устройствен план е документ с дългосрочно действие. Дългосрочният времеви хоризонт на прогнозите за перспективата в демографското, социално-икономическото и инфраструктурно развитие на общината, както и вероятностния характер на самите прогнози изискват срокът на действие на изготвяния ОУП на общината да бъде във формат от-до, а не фиксиран като период. В нормативните изисквания съгласно чл. 17 ал. 3 от Наредба № 8 за обема и съдържанието на устройствени

схеми и планове, ясно е регламентирано срокът на действие на ОУПО да бъде предвиден за 15-20 години. Посочените срокове на действие не са самоцелни. Те са резултат от спецификата на предвидените процеси протичащи на територията на общината, както и факта, че последствията от тях, оставящи трайни резултати върху териториалните среди, демографските и икономически показатели на общината, понякога надхвърлят предварително прогнозираните времеви хоризонти.

Важно методическо изискване към екипа, разработващ ОУПО е това за териториалната диференциация на времевите и функционални разчети. Следва да се акцентира и да се има предвид при разработването на ОУП на община Кнежа *прогнозният период на действие да бъде 2030 г., а урбанистичната хипотеза да се разработи с планов хоризонт 2050 г.*

В съответствие с разпоредбите на чл. 17, ал.3 от Наредба № 8, заданието изисква ОУПО да се разработи за времеви обхват /прогнозен период 15-20 години/ до 2030 г. Периодът е по-дългосрочен, тъй като е обвързан с инвестиционни намерения и реализиране на определени стратегически решения и политики.

III. ДИАГНОЗА/СИТУАЦИОНЕН АНАЛИЗ

III. 1. НОРМАТИВНА ХАРАКТЕРИСТИКА

Чрез измененията в Закона за устройство на територията /ЗУТ/, обнародвани в ДВ, бр. 82 от 26 Октомври 2012 г., бяха осъществени сериозни промени в системата на стратегическото планиране на територията. Въведена беше категорията „пространствено развитие“, която обхваща изготвянето и актуализацията на система от документи за пространствено развитие на национално, регионално и общинско ниво. Същите документи са пряко свързани със системата за регионално планиране и се разработват като отчитат обективните дадености и предимства на територията и съобразно принципите за балансирано устойчиво развитие, определят стратегическите цели, приоритети и мерки на политиката за интегрирано пространствено развитие.

Необходимостта от изготвяне на актуален Общ устройствен план на община Кнежа е продиктувана от няколко обстоятелства:

- С влизането в сила на Закона за изменение и допълнение на Закона за устройство на територията – ЗИДЗУТ /обн. ДВ, бр.82, 26.10.2012г./ се поставят нови съществени изисквания към устройството на отделните видове територии и значително се ограничават инвестиционните намерения на физически и юридически лица при липса на действащ Общ устройствен план на общината;
- Наличието на актуален Общ устройствен план на община Кнежа е условие и предпоставка за кандидатстване и получаване на финансиране по линия на оперативните програми на европейските структурни фондове;
- Общият устройствен план на общината ще създаде благоприятни условия за инвестиционно проектиране и строителство в община Кнежа;
- Общият устройствен план на общината ще допринесе за по-ефективното планиране на общинската територия, при прилагането на интегриран подход за постигане на устойчиво развитие в перспектива.
- Правилата и нормативите за прилагане на ОУПО ще допринесат за неговото и на общината по-добро управление.

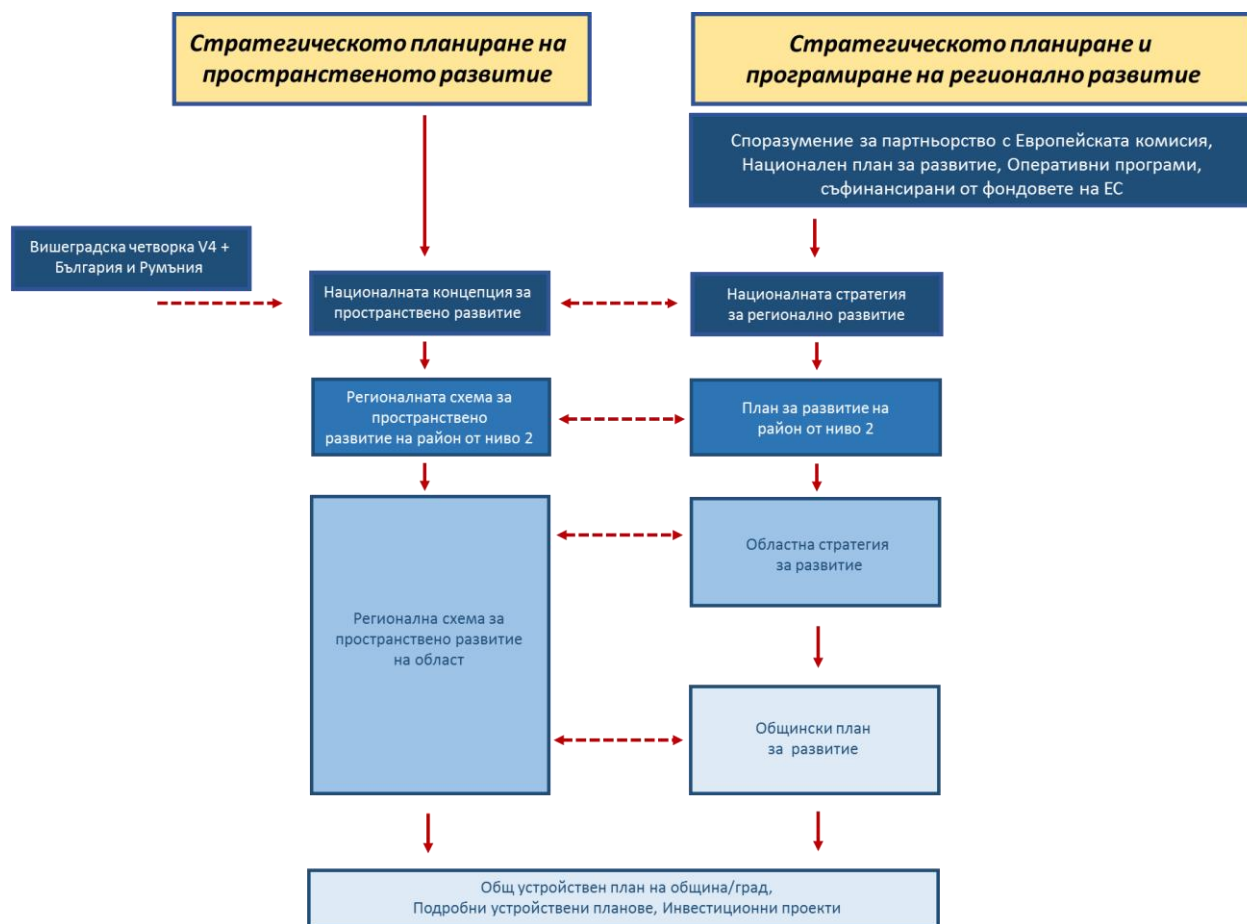
Съгласно нормативните изисквания, „технологията“ за разработване на ОУП е ясно описана в ЗУТ. Съгласно нормативната уредба Общият устройствен план на общината се изработва въз основа на техническо задание по чл. 125 и 126 от ЗУТ и допълнителна информация от централните и териториални администрации и експлоатационни дружества.

След изработването и съгласуването на Устройствената концепция се преминава към изработване на предварителен проект за ОУП на общината. Следва провеждане на обществено обсъждане преди внасяне на проекта за разглеждане на ОЕСУТ съгласно чл.127 ал. 1 от ЗУТ. Така изработеният предварителен проект придружен от протокола воден на общественото обсъждане се разглежда на сесия на Общински експертен съвет по устройство на територията, на който следва да вземат участие представители на централните и териториални администрации, експлоатационните дружества представители на обществеността и браншовите организации. След разглеждането на проекта на ОЕСУТ, коригирането и отстраняването на евентуалните забележки след съгласуването с администрациите и експлоатационните дружества, проектът на предварителен ОУПО се внася за разглеждане и приемане на сесия на Общински съвет. Следва изработване на окончателен вариант на ОУП на общината и съпътстващите правила и нормативи за прилагане на ОУПО, който след съгласуване с териториалните и централни администрации, провеждане на обществено обсъждане и разглеждане на Общински експертен съвет по устройство на територията се внася с докладна от кмета за окончателно приемане на проекта от Общински съвет. Следва обнародване на решението в държавен вестник и приключване на процедурата.

III. 2. 1. Обвързаност на ОУПО с общоевропейски и национални стратегически и програмни документи, с планове и програми на регионално, областно и общинско равнище

Планирането и управлението на територията представлява сложен, динамичен и пространствено обусловен процес, който се задвижва от нуждите и желанията на местната общност, съобразява се с наличните ресурси и потенциали за развитие, структурира се в политики и стратегии за развитие и се прилага чрез конкретни модели за устройство на територията.

Разглеждана в този контекст задачата е изготвяне на ОУП на община Кнежа като документ, заемащ междинно йерархическо ниво и изпълняващ ролята на редутор, осигурявайки плавен преход и конкретизация при реализирането на насоки, дефинирани от планови документи на стратегическо ниво, като се започне от Национална стратегия за регионално развитие през регионалните планове за развитие и областните стратегии към местното планиране на ниво община с общински план за развитие при реалното им прилагане на територията на общината. Общият устройствен план съдържа в себе си ясно дефинирани устройствени зони в рамките на територията с конкретни граници, предназначение и устройствени режими, изпълняващи залегналото в плановите документи от по-високо ниво.

Фигура 1. Място на ОУП в системата от документи за стратегическото планиране на пространственото развитие.

При разработване на аналитичната част на ОУП са отчетени тенденциите в развитието на територията на общината, както и предвижданите интервенции в действащите и предстоящите стратегически документи, имащи отношение към планирането и управлението на територията. Основните документи, които имат въздействие върху изработването на ОУП са следните:

- **Националната стратегия за регионално развитие на Република България за периода 2012-2022 г.**

Националната стратегия за регионално развитие е стратегически документ, който задава модела на държавната политика за постигане на балансирано и устойчиво развитие на районите на страната. НСРР определя дългосрочните цели и приоритети на политиката за регионално развитие и следи за тяхното постигане и взаимодопълване. Главната стратегическа цел на НСРР е „Постигане на устойчиво интегрирано регионално развитие, базирано на използване на местния потенциал и сближаване на районите в икономически, социален и териториален аспект”. ОУПО следва да допринесе за реализацията на някои от стратегическите цели, заложи в НСРР 2012-2022г., като някои от тях са: „Балансирано териториално развитие чрез укрепване на мрежата от градове-центрове, подобряване

свързаността в районите и качеството на средата в населените места“ и „Социално сближаване и намаляване на регионалните диспропорции в социалната сфера чрез развитие и реализация на човешкия капитал“;

▪ **Национална концепция за пространствено развитие на Република България 2013-2025 г.**

Националната концепция за пространствено развитие е стратегически документ, определящ пространствено-устройствената основа за развитие и планиране на елементите на националната територия, с цел постигане на комплексно и интегрирано планиране за осъществяване не само на регионалното, но и на отделните социално-икономически секторни планирания на национално ниво, в контекста на общоевропейското пространствено развитие. Концепцията служи за подпомагане на различните секторни политики в различните йерархични нива, включително и на ниво град. НКПР дава визия за бъдещото пространствено развитие на територията през 2025г.;

▪ **Регионален план за развитие на Северозападен район за периода 2014-2020 г.**

Регионалният план за развитие на Северозападен район е планов средносрочен документ, задаващ цели и приоритети за устойчив растеж на регионално равнище. Той анализира силните и слабите страни на региона, неговите възможности за развитие, но и неговите слабости. Регионалният план анализира актуалните проблеми за всяко едно населено място, част от региона, и се стреми да прилага целенасочени политики, които да спомогнат за тяхното разрешаване. Осигурява достъп на информация и публичност, както и подпомага за развитието на местния потенциал, включвайки го в целите и приоритетите на района;

▪ **Областна стратегия за развитие на област Плевен за периода 2014-2020 г.**

Областната стратегия за развитие определя рамката за развитие и устройство на областта и е стратегически документ, който кореспондира с Регионалния план за развитие и общинските планове за развитие. Тази тясна взаимовръзка между отделните равнища на планиране и управление в страната е показател за синхрон и допълняемост при стратегическото целеполагане с оглед на регионалното развитие. Областната стратегия за развитие на Област Плевен има за цел: „Икономически растеж чрез ревитализиране на традиционните икономически отрасли и увеличаване на секторната конкурентоспособност и заетост“; „Постигане на социална кохезия чрез укрепване и развитие на човешкия капитал“; „Развитие на модерна инфраструктура, висококачествени комунални услуги и подобряване на условията на живот в урбанизирана среда“ и „Съхраняване на природното и културно наследство за бъдещите поколения“;

- **Общински план за развитие на община Кнежа за периода 2014-2020 г.**

Общинският план за развитие за периода 2014-2020 г. е документ със стратегическо планиране и програмиране на устойчивото местно развитие, който се разработва в съответствие с предвижданията на Областната стратегия за развитие на област Плевен за периода 2014-2020 г. и останалите стратегически документи

Като документ, той засяга най-ниското ниво от системата за стратегическо планиране и управление на регионалното развитие и обвързва сравнителните предимства и потенциал за развитие на местно ниво с ясно дефинирана визия, цели и приоритети за развитие на общината в унисон с предвижданията на документите, задаващи насоките в регионалната политика на европейско, национално и регионално ниво;

Разработването на Общия устройствен план на Община Кнежа е съобразено със специфичните изисквания на основополагащите за целия ЕС стратегически документи, както и с нормативни документи, касаещи общностното и националното законодателство в областта на регионалното развитие, секторните политики и устройството на територията:

- **Стратегията „Европа 2020“ /2010 г./** – Тя задава рамката на необходимите интервенции за постигане на интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж в страните и регионите на ЕС;

- **Шестият кохезионен доклад** – В него е разписана оценка на постиженията на европейската политика за сближаване към 2014 г. като са отбелязани ефектите от икономическата криза от 2008 г., и са разписани структуроопределящи насоки за развитието на ЕС през програмния период 2014-2020 г.;

- **Лисабонската стратегия 2000 г.** /и актуализациите в нея/ - Главният акцент се поставя върху необходимостта от развитие на икономика, базирана на знанието чрез адаптиране към промените в информационното общество и ускоряване на научноизследователската и развойната дейност, както и усъвършенстване на социалния модел чрез инвестиране в развитието на човешките ресурси и провеждане на активна политика на заетост;

- **Хартата от Лайпциг за устойчиви европейски градове /2007 г./** – В нея са заложили общите принципи и стратегии на политиката за развитие на градските райони /интегрирано развитие на градските райони, балансирана териториална организация на основата на европейската полицентрична градска структура и др./.

III. 2. 2. Регионален контекст – пространствени, икономически, социални, културни, екологични, комуникационни и други проблеми

На основание на географско местоположение и отношението на общинската територия спрямо формираната през годините пространствена структура на националната икономика, община Кнежа може да се характеризира до голяма степен като териториална единица със силно изявиени периферни особености, които бележат нейното развитие през последните години. Град Кнежа е единствената урбанистична структура с градски характер в общината от категория „малки градове с микрорегионално значение за територията на група общини“.

В националната категоризация на населените места град Кнежа попада в „трета“ категория град, докато останалите населени места са от по-ниска категория /от 5^{та} – с. Бреница, от 6^{та} – с. Еница, от 7^{ма} – с. Лазарово/.

В териториалната структура на община Кнежа населените места са сравнително равномерно пространствено разпределени и връзките между тях са с линеарен характер, разположени по протежението на транспортно-комуникационните оси в общината. В пространствената структура на общината се открояват няколко основни направления, по които са разположени повечето селищни структури.

От друга страна съвременното социално-икономическо състояние на община Кнежа се намира в пряка зависимост от наличните локални ресурси, историческо развитие, местоположение, транспортно-комуникационни връзки, макроикономически условия, активност на местното население и администрация и други. Икономиката на община Кнежа е силно съсредоточена в отрасъла на селското стопанство. Растениевъдството е традиционното доминиращо направление в селскостопанската продукция като най-голям дял има добива на царевица, следван от пшеницата и слънчогледа.

Специфична особеност на регионалния контекст, в който се развива територията на община Кнежа е свързана с моноцентричния модел на развитие - общински център като главна икономическа, социална и обслужваща сила и периферно разположени малки селища без ключови функции. Друга особеност е обстоятелството, че общината е обградена от идентични като профил, потенциал и облик общини. Това от своя страна предполага търсенето на общ модел за териториално развитие за цялата група, който би позволил постигането на кумулативен растеж, ефект на мултипликатора /синергичен ефект/, при ефективното ползване на ресурсите, потенциалите и сравнителните предимства както на община Кнежа, така и на съседните общини.

III. 2. 3. Местоположение на община Кнежа и връзки със съседни територии

Община Кнежа е включена в административно-териториалните граници на област Плевен и Северозападен район за планиране. Общината е разположена в равнината между р. Искър на изток, р. Скът на запад и Предбалкана на юг. Граничи с общините Оряхово, Бяла Слатина, Искър и Червен бряг.

Според закона за административно-териториално устройство на Република България община Кнежа е „четвърта“ категория община, в териториалната ѝ структура влизат 4 населени места, от които един град – Кнежа и селата Бреница, Еница и Лазарово. Територията на община Кнежа е 317,812 кв. км., което представлява 7,3 % от общата площ на област Плевен и 3% от Територията на Северозападен район. Общинският център е разположен на площ от 7 кв. км.

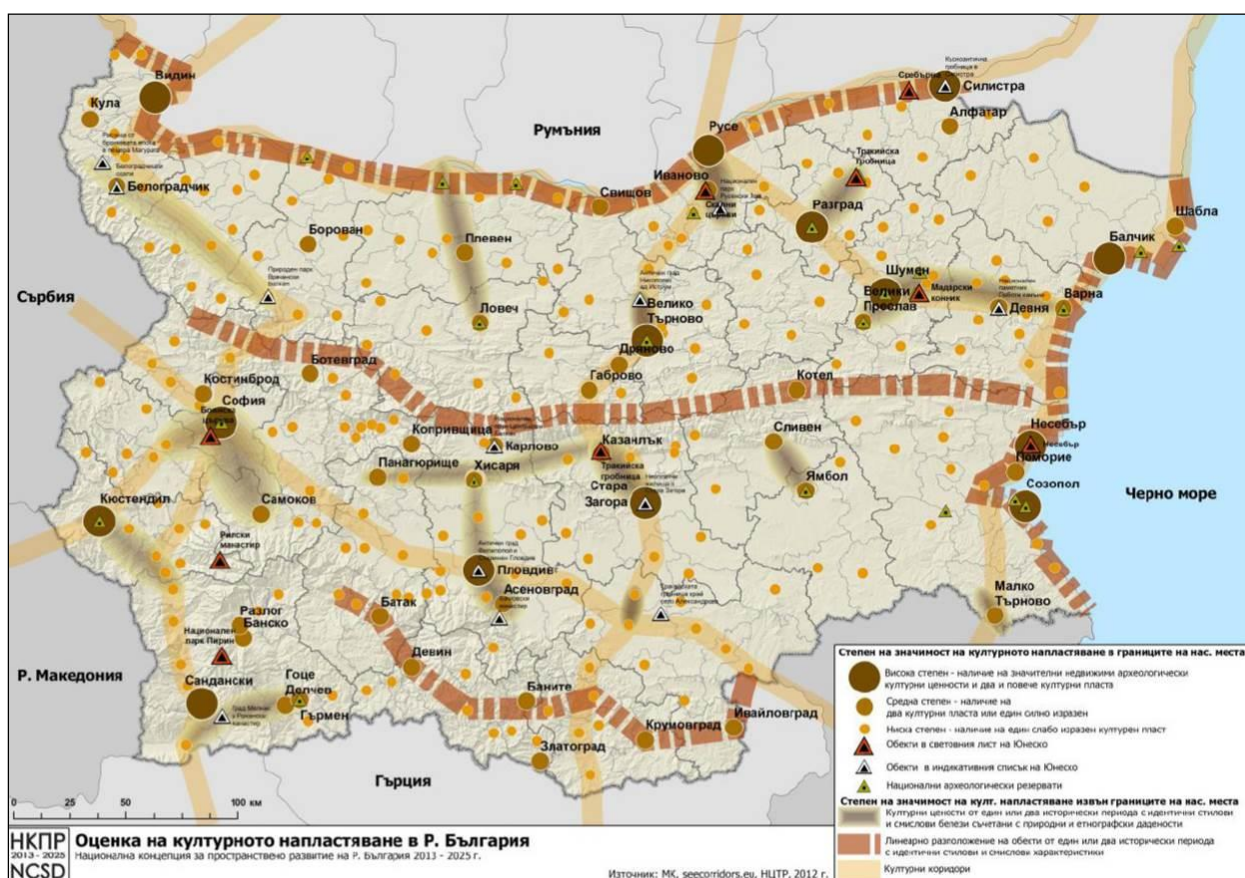
Територията на община Кнежа се пресича от републикански пътища с обща дължина 8 км., второкласен път Кнежа -Долни Дъбник /Плевен/, и от 197 км. общинска пътна мрежа. Разположена е на около 50 км. от областния център Плевен, на 30 км. южно от р. Дунав. Връзките между населените места в общината се осъществяват единствено чрез автомобилен транспорт.

III. 3. ИСТОРИКО-ГЕОГРАФСКО РАЗВИТИЕ – ОСОБЕНОСТИ В ПРОСТРАНСТВЕНОТО РАЗВИТИЕ

III. 3. 1. ИСТОРИЧЕСКО РАЗВИТИЕ

Историко-географските характеристики и пространственото развитие на селищната структура в община Кнежа, разположена в Дунавската равнина и по долината на река Гостиля, са предпоставката за заселване на различни цивилизации по територията ѝ още от Древността. Благоприятните природни условия са привличали заселници от различни части на Европа и Азия. Хилядолетното използване на природата на равнината е довело до нейното преобразуване от страна на човека. Културното наследство в района е резултат от дългогодишното напластяване на отминали цивилизации и епохи, които носят специфична памет и идентичност на мястото.

Националната концепция за пространствено развитие на Република България представя културните коридори и прави оценка за степента на значимост на културното напластяване, като община Кнежа е представена с ниска степен – наличие на един слабо изразен културен пласт.

Фигура 2. Национални културни коридори /Източник: Национална концепция за пространствено развитие/.

В близост до общината е проследено **дунавското културно пространство по оста Видин – Оряхово – Русе-Силистра** представено от линейно разположени обекти от един или два исторически периода с идентични стилови и смислови характеристики.

Културните направления и идентичността ѝ изразяват устойчивостта във времето на селищните взаимовръзки и трайно обособените урбанистични оси. Културните направления свързват важни елементи на културното наследство и традициите, които отразяват събития или периоди от българската и европейската историята. Те показват процесите на динамиката в пространственото развитие на селищната мрежа. Свидетелство за това са недвижимите културни ценности от Античността и Средновековието.

III. 3. 2. ПРИРОДО-ГЕОГРАФСКА ХАРАКТЕРИСТИКА

III. 3. 2. 1. Релеф

Община Кнежа се намира в най-ниската част на Дунавската равнина - западната. Характерна с равнинно платовиден релеф и лек наклон на североизток. По-голяма част от територията има надморска височина от 100 до 200 м., а в долината на р. Искър варира от 0 до 100 м. Средната надморска височина за общината е между 100-150 м. В близост до източната граница на общината протича р. Искър. Характерно за нея е силно изразените меандри. Силно проявена е ерозионната дейност.

От характеристиката на релефа на община Кнежа следва изводът, че равнинният и слабо хълмист релеф създава добри условия за развитие на земеделие и друг вид стопански дейности.

III. 3. 2. 2. Климат

Според подялбата на климатичните области и райони на страната, територията на община Кнежа попада в умереноконтиненталната област. В тази област най-добре е проявен континенталният характер на климата, като от запад на изток той се засилва. За него са характерни студена зима и топло лято, висока годишна температурна амплитуда, добре проявен пролетно-летен валежен максимум и зимен минимум на валежите. Ежегодно се образува сравнително устойчива снежна покривка, чиято продължителност зависи от надморската височина.

Средните януарски температури са около -2, -3 °C /за ст. Кнежа тя е -2,6 °C/, средно-юлските температури варират между +23, +24 °C. Годишните температурни амплитуди достигат 25-26 °C. Средната годишна температура на областта е около +11 °C. На територията на община Кнежа, в станция Кнежа, е измерена една от най-високите екстремно ниски температури /-35,5 °C/.

Валежите се характеризират с майско-юнски максимум и февруарски минимум, като на места те са по-ниски от средните за страната. В западната част на Дунавската равнина количеството на валежите, през отделните сезони, е равномерно.

Валежните количества са около 550-580 мм. Снежната покривка се задържа около 40-50 дни. През зимата североизточните ветрове често навяват преспи, високи няколко метра, което сериозно затруднява транспорта.

Преобладават западните, северозападните /през пролетта и есента/ и северните и североизточните ветрове /през лятото и зимата/. От неблагоприятните климатични явления характерни са сланите, поледиците, мъглите и градушките. Средната годишна стойност за мъгливи дни за ст. Кнежа е в рамките на средната за равнинно-хълмистите райони /между 40 и 70 дни/.

Таблица 1. Среден брой на дните с мъгли;

Метеорологична станция	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Год.
Кнежа	9,9	5,9	2,8	1,2	0,8	0,4	0,2	0,2	1,0	4,9	9,8	11,1	48,2

Източник: Климатичен справочник на НР България, 1959 г.

Климатичните особености на областта позволяват отглеждането на редица земеделски култури - зърнени и зеленчуци, и технически - слънчоглед, захарно цвекло, коноп, овоция.

III. 3. 2. 3. Геоложка характеристика

Според геоморфоложкото райониране на България, община Кнежа попада в Провинция на активната Мизийска платформена покрайнина, Мизийската равнина област - подобласт на Ломската депресия. Общината се намира на територията на Мизийската плоча /платформа/, която представлява плосък свод, в пределите на който са се формирали по-малки морфоструктури: Севернобългарска и Добруджанска подутина, Ломска депресия. В основата си платформата е изградена от стари докамбрийски и палеозойски силно нагънати магмени и метаморфни скали, върху които хоризонтално са разположени мезозойски и неозойски седименти. През последния етап от палеогеографското развитие на българските земи - кватернера, се образува лъсовата покривка, която заема най-горния слой на платформата.

Като част от Мизийската плоча Дунавската равнина представлява стабилна платформена област. Наличието на лъос оказва голямо влияние върху характера на релефа, хидроложките условия и почвите. Дебелината му се колебае от 50-60 м. покрай р. Дунав на север до няколко метра на юг. В южна посока към Предбалкана лъосът преминава постепенно в лъсовидни глини. Долините на реките са запълнени с алувиални, глинести, песъчливи и чакълести наслаги.

По степените на интензивност на сеизмичните райони на България /скалата на Медведев, Шпонхойнер и Карник/, Кнежа попада в район от степен пет. Като вертикалните

движения на земната кора на тази територия варират между 1 – 3 мм/год. /по Атлас на НРБ, 1973/.

Община Кнежа разполага със залежи на нерудни полезни изкопаеми – находище на природен газ край местността Мирчовец и находище „Искър-запад” на природен газ и кондензат. Площта на находището „Искър-запад” е 18 кв. км. Доказаните запаси на находището към февруари 2014 г. са 14,49 млн. куб. м природен газ и 5176 куб. м. кондензат.

Вероятните находища на газ се оценяват на 165 млн. куб. м, а възможните – 764 млн. куб. м. Така общите запаси, които биха могли да бъдат извлечени от находище „Искър-запад“, се оценяват на 945 млн. куб. м газ и 393 хил. куб. м. кондензат.

Разпространени са и нерудните изкопаеми: строителни материали, баластра /с. Бреница/, пясъци, глини за тухли и керемиди /град Кнежа/. Всички имат промишлено значение. Кариерите и находищата са от местно значение и се стопанисват от общината и Държавния поземлен фонд.

При зонирането на територията и определянето на специфичните правила и нормативи към ОУП са съобразени съществуващите геоложки условия.

III. 3. 2. 4. Хидрографска мрежа

Община Кнежа се отнася към хидроложка област с умереноконтинентално климатично влияние върху оттока, като е с преобладаващо дъждовно подхранване на реките. Територията на община Кнежа се отнася към Черноморската отточна област. Изследваният район се отнася към Мизийския артезиански басейн, налице е минерален басейн с метанов газов състав и хлориден/натриев минерален състав /в района на град Кнежа/.

През територията на град Кнежа преминава река Гостиля. Река Гостиля води началото си от суходолие, започващо на 1.4 км източно от село Враняк, община Бяла Слатина, на 194 м н. в. До град Кнежа тече на североизток, а след това до устието си на изток в асиметрична долина с по-стръмен десен склон. Влива се отляво в река Искър на 42 м н. в., на 1,1 км южно от село Ставерци. Река Гостиля се явява последният приток на река Искър преди вливането ѝ в Дунав. Площта на водосборния басейн на реката е сравнително малък – 320 км², което представлява 3,7% от водосборния басейн на река Искър. Средногодишният отток на реката при устието ѝ е 0,64 m³/s. Реката е маловодна със снежно-дъждовно подхранване, като почти ежегодно в края на лятото пресъхва. Водите ѝ се използват за напояване, изградени са няколко микроязовира.

Водните ресурси на територията на общината са значителни:

1/ яз. Еница – собственост на напоителни системи ЕАД София – клон Враца с максимален завирен обем 40 179 000 куб. м вода, предназначението му е за напояване;

2/ яз. Еница - 3 със залята площ 165, 498 дка. и максимален завирен обем 1 250 000 куб. м, язовира е общинска собственост с акт за собственост № 147/ 98 г., предназначението му е за рибовъдство.

3/ яз. Върбица – със залята площ 243 дка. и максимален завирен обем 680 000 куб. м - общинска собственост с акт № 2/ 05.06.96 год. Язовира се намира в град Кнежа и се използва за рибовъдство и напояване.

За правилното и пълноценното усвояване на водните ресурси се изисква провеждането на редица мероприятия като усъвършенстване на водоснабдителната и мелиоративната мрежа.

III. 3. 2. 5. Почви

Община Кнежа спада към Севернобългарската лесостепна почвена зона, в границите е на Долнодунавската почвена подобласт /която е част от Карпатско-Дунавската област/ и по-точно Средна Долнодунавска област.

На територията на община Кнежа са разпространени следните зонални почвени типове:

- Карбонатни черноземи – тези почви са наситени с калций и високо съдържание на фосфор. За подобряване на хранителния режим на тези почви и увеличаване добивите от тях, е необходимо да бъдат горени както с органични, така и с минерални торове.

- Типични черноземи – те заемат голяма част от района и са разположени главно около село Бреница. Добре запасени са с азот и калий, а фосфорът е в по усвоена форма, отколкото в карбонатни черноземи. Благоприятно реагират на комбинирано органично-минерално торене.

- Излужени черноземи – те са по широко разпространени от карбонатните и типичните. Заемат западните части на общината, в районите на селата Еница, Лазарово и град Кнежа.

По речните долини и алувиалните дунавски низини от азоналните почвени типове са широко разпространени алувиално-ливадните почви. Те са образувани по речните тераси върху алувиалните наноси и в условията на постоянно овлажняване. Подходящи са за отглеждането на зеленчуци.

Предвид физико-механичните свойства на отделните скални видове, голяма част от територията на община Кнежа попада в глинесто скална група, типично лъсова. Характеризира се със жълтеникав цвят, а в горните си хоризонти - с малко варовито вещество. Лъсът е микропорест, лесно пропада при намокряне /водонасищане/. Характерно за него е, че увеличава глинестото си вещество от север на юг. Инженерно – геоложките материали не са подходящи за мелиоративно строителство.

Долината на р. Гостиля попада в скални, полускални, глинести и рохкави инженерно-геоложки комплекси. Речният терен на р. Искър се включва в глинести и рохкави скални комплекси. Те се представят от чакъли, пясъци и глинени. Характерно при тях е, че при всякакъв вид фундиране в тези райони е необходимо отводняване на строителните изкопи. Инженерно-геоложките условия в тези скални комплекси са сравнително добри за жилищно и хидромелиоративно строителство.

Почвите са важен ресурс за развитието на земеделието и животновъдството. На територията на общината няма химически замърсени почви и районът е подходящ за производство на екологично чиста продукция. Няма замърсени земи с устойчиви органични замърсители - ПАХ, РСВ и пестициди.. Следователно със зонирването и устройствените режими на ОУП на землището на община Кнежа ще бъдат запазени качествените земеделски земи.

III. 3. 2. 6. Гори

Районите обхванати от горски масиви е 4 431 дка, което е около 1,39% от територията на общината. Общината се отнася към Европейската широколистна горска област, в Илирийската /Балканска/ провинция. Запазените широколистни гори са представени от цер, благун, летен и виргилиев дъб, мъждрян, клен, бряст, габър, липа и др. Според картата на растителността в България територията се отнася към земеделски площи на мястото на гори в дъбовия и дъбово-габървия пояс.

Относителният дял на горите от общата площ на общината е малък, но с неограничено значение за екологичния статус на общината във връзка с водорегулиращата и противоерозионната си функция.

III. 3. 2. 7. Растителен и животински свят

Основният тип растителност /по Велчев, 1997, 2002/ на територията на общината е широколистна листопадна, по-точно ксеротермна растителност. Естествената растителна

покривка е почти изцяло унищожена и заменена с културна. Запазена е само на отделни петна и е представена от степни тревни видове, като коило, садина, белизма, сграбиче, теснолист божур, пъстър клин, гороцвет, пелин, перуника, дунавски зановец и др.

Дунавската равнина се обособява в самостоятелен зоогеографски район, отнасящ се към Северната зоогеографска подобласт на България. Животинският свят е представен от средноевропейски и степни видове - зайци, хомяк, степен пор, скачаща мишка, сива полевка, лалугер, степни пеперуди, скакалци и др. Намалели са обитателите на горите - лисица, вълк, дива свиня, сърна. От земноводните и влечугите се срещат няколко вида жаби, ивичест гущер, змия пясъчница и др. Характерни за птичия свят са диви патици, гъски, гмурци, яребици, пъдпъдъци.

В община Кнежа се срещат някои защитени растителни видове – конски кестен и вековен дъб и някои редки видове птици: северен мишелов, голям гмурец, малък гмурец, голям воден бик, малък воден бик, черношипа ветрушка /керкenez/, водна зеленонога кокошка, ливаден дърдавец, малка бекасица, пчелояд, земеродно рибарче, синявица /синя гарга/, поен кос /черен дрозд/ и др.

Растителният и животинският свят на общината представлява важна част от биоресурсите ѝ. Стопанското значение е многостранно, което изисква детайлно проучване на техния количествен и качествен състав.

III. 3. 2. 8. Защитени територии, съгласно Закона за защитените територии /ЗЗТ/ и Защитени зони от екологичната мрежа Натура 2000, съгласно Закона за биологичното разнообразие.

Характеристика на защитените територии

На територията на община Кнежа няма защитени територии по смисъла на Закона за защитените територии /ЗЗТ/. Това се потвърждава и от становище с изх. № 2966/04.06.2014г. на Директора на РИОСВ-Плевен. В близост до територията на община Кнежа са паспортизирани следните обекти с природозащитен статус по ЗЗТ.

- **Защитена местност “Мариновец”** с площ: 4.0 хектара.

С местоположение: Област: Плевен, Община: Червен бряг, Населено място: с. Лепица. Попада на територията на Регионални инспекции по околната среда и водите РИОСВ – Плевен. Попада на територията на Регионална дирекция по горите, РДГ Ловеч: ДГС Плевен, ДГС Рибарица. Обявена е със Заповед No.356 от 05.02.1966 г., бр. 30/1966 на

Държавен вестник 356-1966 г. Прекатегоризация със Заповед No.РД-755 от 10.06.2003 г., бр. 60/2003 на Държавен вестник 755-2003 г.

Цели на обявяване: Опазване на забележителен ландшафт.

Режим на дейности:

1. Забранява се провеждането на сечи, освен санитарни и ландшафтни, с оглед подобряване на санитарното и естетическо значение на горите около обекта;
2. Забранява се пашата на добитък през всяко време на годината;
3. Забранява се разкриване на кариери, вадене на пясък, къртене на камъни, изхвърляне на сгурия и други промишлени отпадъци, както и всякакви действия, които загрозяват или нарушават природната обстановка около тях.

Отстои на 950м от границата на община Кнежа.

- **Защитена местност „Калугерски град – Тополите“** /Код в регистъра: 300/“ - с площ 0.2 ха. С местоположение: Област: Враца, Община: Оряхово, Населено място: с. Селановци

Попада на територията на следните Регионални инспекции по околната среда и водите Враца /РИОСВ- Враца/.

Обявена със Заповед № РД-2109 от 20.12.1984 г., бр. 3/1985 на Държавен вестник 2109-1984 г.

Цели на обявяване: Опазване на растението алоеvidен стратиотес.

Режим на дейности:

1. Забраняват се всякакви дейности като нараняване на стъблата, чупене на клони и други, които биха довели до повреждане на дърветата
2. Забранява се късане или изкореняване на растенията
3. Забранява се пашата на домашни животни
4. Забранява се влизане, лагеруване, преминаване или паркиране на моторни превозни средства
5. Забранява се безпокоене на дивите животни и вземане на техните малки или яйцата им, както и разрушаване на гнездата и леговищата им
6. Забранява се разкриване на кариери, провеждане на минно-геоложки и други дейности, с които се изменя естествения облик на местността или водния режим
7. Забранява се извеждане на сечи, освен отгледни и санитарни
8. Забранява се всякакво строителство.

Защитената зона е разположена на разстояние от около 7,8 км по въздушна линия от териториалните граници на община Кнежа.

▪ **Защитена местност „Китката“** /Код в регистъра: 394/ с площ: 1.46 хектара

Местоположение: Област: Монтана, Община: Монтана, Населено място: с. Вирове
Попада на територията на Регионална инспекции по околната среда и водите - Монтана.
Обявена със Заповед No.РД-206 от 23.03.1981 г., бр. 34/1981 на Държавен вестник 206-1981 г. Прекатегоризация със Заповед No.РД-1078 от 21.08.2003 г., бр. 86/2003 на Държавен вестник 1078-2003 г. Промяна в площта - намаляване със Заповед No.РД-823 от 04.12.2009 г., бр. 8/2010 на Държавен вестник 823-2009 г.

Цели на обявяване: Опазване на уязвими и редки растителни съобщества - вековна гора от летен дъб.

Режим на дейности:

1. Забраняват се всякакви действия, като нараняване на стъблата, кастрене, чупене на клоните и други, които биха довели до повреждане на дърветата;
2. Забранява се влизането, преминаването и паркирането на моторни превозни средства;
3. Забранява се късането или изкореняването на растенията;
4. Забранява се пашата на домашни животни
5. Забранява се безпокоенето на диви животни и вземането на техните малки или яйцата им, както и разрушаване на гнездата и леговищата;
6. Забранява се безконтролното посещение на пещерите;
7. Забранява се повреждането на пещерните образувания по какъвто и да било начин;
8. Забранява се разкриването на кариери, провеждането на минно-геоложки и други дейности, с които се поврежда или изменя както естествения облик на местността, така и на водния и режим;
9. Забранява се извеждането на сечи, освен санитарни;
10. Забранява се всякакво строителство, освен в случаите, когато такова е предвидено в устройствения проект на природната забележителност.

Отстои от границите на община Кнежа на 7,9 км.

▪ **Природна забележителност „Хайдушката пещера“** /Код в регистъра: 282/ с площ: 0.3 хектара. Местоположение: Област: Плевен, Община: Червен бряг, Населено място: с. Девенци. Попада на територията на РИОСВ – Плевен. Обявена е със Заповед No.1635 от 27.05.1976 г., бр. 50/1976 на Държавен вестник 1635-1976 г.

Цели на обявяване: ПЕЩЕРА

Режим на дейности:

1. Забранява се сеченето, кастренето и повреждането на дърветата, а също така и изкореняването на всякакви растения;
2. Забранява се пашата на добитък през всяко време;
3. Забранява се преследването на диви животни, птици и техните малки и развалянето на гнездата или леговищата им;
4. Забранява се разкриването на кариери за всякакви инертни и други материали, увреждането или изменението на естествения облик на местността, включително и на водните течения;
5. Забранява се чупенето, драскането и повреждането по какъвто и да е начин на скалните и земни образувания, на сталактитите и други формации в пещерите;
6. Забранява се извеждането на интензивни и голи главни сечи;
7. Забранява се всякакво строителство;
8. Разрешава се извеждането на санитарна сеч и отсичането на престарели и с влошени декоративни качества дървета.

Отстои от община Кнежа на 5,7 км.

▪ **Природна забележителност „Находище на окремenni стъбла и пънове от вековна иглолистна гора от сем. таксодиеви в м. Ташковото“** /код в регистъра: 257/ с площ: 1.5 хектара

Местоположение: Област: Плевен, Община: Долна Митрополия, Населено място: с. Ореховица. Попада на територията на РИОСВ- Плевен. Попада на територията на Регионална дирекции по горите /РДГ/, РДГ Ловеч: ДГС Плевен.

Обявена със Заповед No.1187 от 19.04.1976 г., бр. 44/1976 на Държавен вестник 1187-1976г.

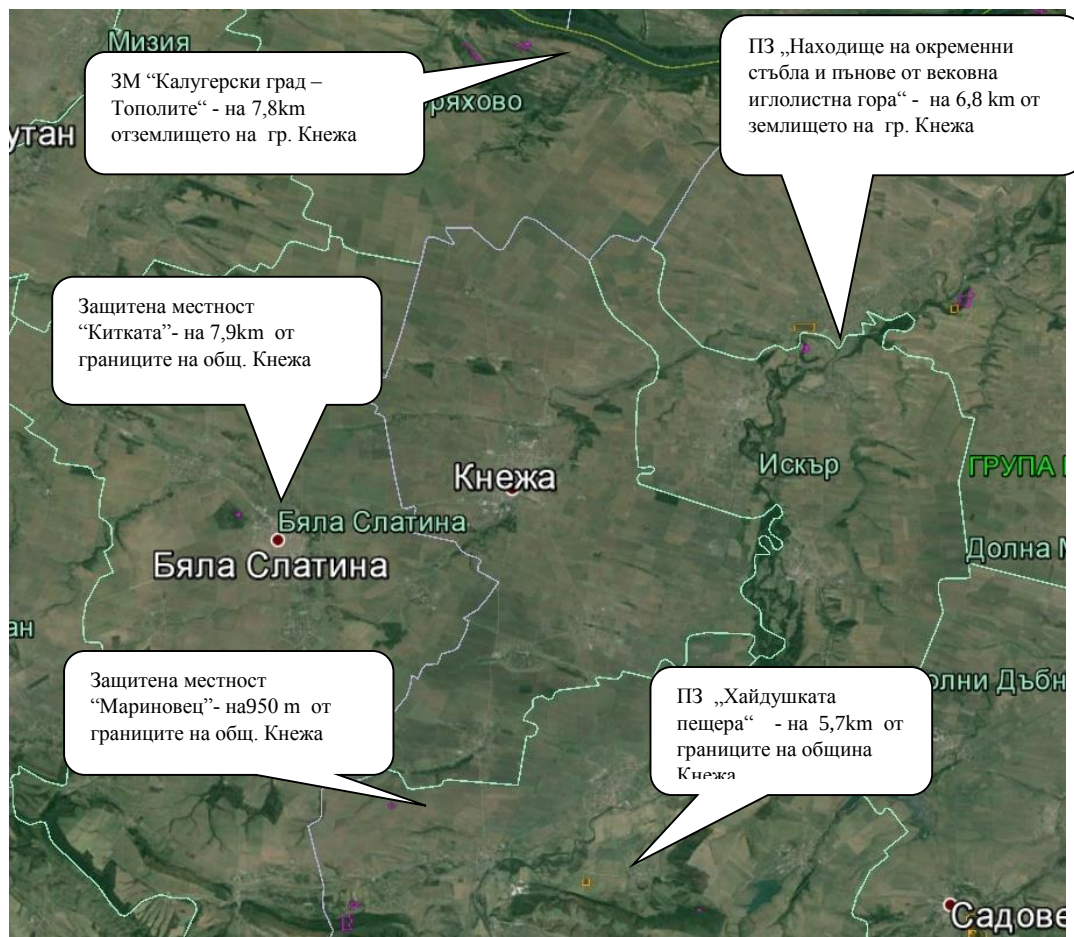
Цели на обявяване: ОПАЗВАНЕ НА ФОСИЛИ

Режим на дейности:

1. Забранява се да се сечат, кастрят и повреждат дърветата, както и да се късат или изкореняват всякакви растения;
2. Забранява се пашата на какъвто и да е добитък и през всяко време;
3. Забранява се да се преследването на дивите животни, птиците и техните малки и развалянето на гнездата и леговищата им;
4. Забранява се да се разкриват кариери за камъни, пясък и пръст, с което се провежда и изменя естествения облик на местността и включително водните течения;
5. Забранява се чупенето, драскането и повреждането по какъвто и да е начин, сталактити, сталагмити и други скални образувания в пещерите;
6. Забранява се извеждането на интензивни и голи главни сечи;

7. Забранява се всякакво строителство;
8. Разрешава се воденето на санитарна сеч и изваждане престарелите дървета с влошени декоративни качества.

Отстои от границите на община Кнежа на 6,8 км.

Фигура 3. Разположение на Защитените територии, спрямо регулационните граници на община Кнежа

➤ **Защитени зони, съгласно Закона за биологичното разнообразие /ЗБР/**

От Европейската екологична мрежа Натура 2000 в обхвата на община Кнежа попадат две ЗЗ.

Съгласно становище с изх. № 2966/04.06.2014г. на Директора на РИОСВ-Плевен на територията на община Кнежа са разположени 2 бр. защитени зони – ЗЗ "Река Искър" BG 0000613, за опазване на природни местообитания и на дивата флора и фауна, включена в списъка на защитени зони, приети с Решение на Министерски съвет № 122/2007 г. /ДВ бр. 21/2007 г./ и ЗЗ "Конунски дол" BG 0000627, включена в списъка на защитени зони, приети с Решение на Министерски съвет № 811/2010 г. /ДВ бр. 96/2010 г./ по смисъла на Закона за биологичното разнообразие.

Двете защитени зони по Директивата за опазване на природните местообитания и дивата флора и фауна /Директива 92/43/ЕЕС/ са:

Защитена зона “Река Искър” BG 0000613

Защитена зона “Река Искър” BG 0000613 в Регистъра на защитените зони е от тип Е– Защитена зона по Директива за местообитанията, която се допира до защитена зона по Директива за птиците. Има обща площ 94,580.00 дка, разположена е в континенталния биогеографски район при географска дължина Е 24° 28' 21" и географска ширина N 43° 28' 46" при средна надморска височина 124 m. Приета е с Решение на Министерски съвет № 122/2007 г. /ДВ бр. 21/2007 г./, актуализация на 20.11.2009 г. Одобрена е на 20.08.2012 г. Защитената зона попада и в границите и съответната компетенция на:

- Басейнова дирекция: Дунавски район;
- Област: Плевен;
- Община: Гулянци, Червен бряг, Кнежа, Долна Митрополия, Искър;
- РДГ: Берковица, Ловеч;
- ДГС/ДЛС: Оряхово, Никопол, Плевен;

Една малка част от землището на с. Бреница попада в защитена зона “Река Искър” BG 000061. с. Еница отстои от защитена зона на около 6 400 m., с. Лазарово на около 5 000 m. и на около 6 км от землището на гр. Кнежа.

Таблица 2. Връзка на защитената зона с други зони от Натура 2000

1.5. ВРЪЗКА С ДРУГИ ЗОНИ ОТ НАТУРА 2000		
КОД НА ЗОНАТА	ИМЕ НА ЗОНАТА	ТИП НА ЗОНАТА
BG0000335	Карабоаз	Е
BG0000611	Язовир Горни Дъбник	К

Таблица 3. Класове земно покритие в рамките на ЗЗ „Река Искър

Класове Земно покритие	% Покритие
Влажни ливади, мезофилни ливади	5
Водни площи във вътрешността (стоящи води, течащи води)	10
Екстензивни зърнени култури (вкл. ротационни култури с периодично оставяне на угар)	18
Изкуствени горски монокултури (например насаждения на тополи или екзотични дървета)	15
Сухи тревни сообщества, степи	25
Тресавища, блатата, растителност по крайбрежието на водоемите, мочурища	2
Храстови сообщества	10
Широколистни листопадни горни	15
Общо Покритие	100

Защитена зона „Река Искър“ е създадена с цел:

- Запазване на площта на природните местообитания и местообитанията на видове и техните популации, предмет на опазване в рамките на защитената зона.
- Запазване на естественото състояние на природните местообитания и местообитанията на видове, предмет на опазване в рамките на защитената зона, включително и на естествения за тези местообитания видов състав, характерни видове и условия на средата.
- Възстановяване при необходимост на площта и естественото състояние на приоритетни природни местообитания и местообитания на видове, както и на популации на видовете, предмет на опазване в рамките на защитената зона.

➤ Природни местообитания, които са обект на опазване на ЗЗ Река Искър:

91E0 * Алувиални гори с *Alnus glutinosa* и *Fraxinus excelsior* /Alno-Pandion, Alnion incanae, Salicion albae/

Alluvial forests with *Alnus glutinosa* and *Fraxinus excelsior* /Alno-Padion, Alnion incanae, Salicion albae/

3150 Естествени еутрофни езера с растителност от типа Magnopotamion или Hydrocharition

Natural eutrophic lakes with Magnopotamion or Hydrocharition-type vegetation

6110 * Отворени калцифилни или базифилни тревни съобщества от Alysso-Sedion albi
Rupicolous calcareous or basophilic grasslands of the Alysso-Sedion albi

6250 * Панонски льосови степни тревни съобщества
Pannonic loess steppic grasslands

6430 Хидрофилни съобщества от високи треви в равнините и в планинския до алпийския пояс

Hydrophilous tall herb fringe communities of plains and of the montane to alpine levels

91F0 Крайречни смесени гори от *Quercus robur*, *Ulmus laevis* и *Fraxinus excelsior* или *Fraxinus*

angustifolia покрай големи реки /Ulmenion minoris/

Riparian mixed forest of *Quercus robur*, *Ulmus laevis* and *Ulmus minor*, *Fraxinus excelsior* or

Fraxinus angustifolia along the great rivers /Ulmenion minoris/

91H0 * Панонски гори с *Quercus pubescens*
Pannonian woods with *Quercus pubescens*

91I0 * Евро-сибирски степни гори с *Quercus* spp.

Euro-Siberian steppic woods with *Quercus* spp.

91M0 Балкано-панонски церово-горунови гори

Pannonian-Balkan turkey oak-sessile oak forests

91Z0 Мизийски гори от сребролистна липа

Moesian silver lime woods

➤ **Бозайници**, обект на опазване в ЗЗ „Река Искър“ са: Широкоух прилеп /*Barbastella barbastellus*/, Видра /*Lutra lutra*/, Добруджански /среден/ хомяк /*Mesocricetus newtoni*/, Дългокрил прилеп /*Miniopterus schreibersi*/, Степен пор /*Mustela eversmannii*/, Остроух нощни /*Myotis blythii*/, Дългопръст нощник /*Myotis capaccinii*/, Трицветен нощник /*Myotis emarginatus*/, Голям нощник /*Myotis myotis*/, Средиземноморски подковонос /*Rhinolophus blasii*/, Южен подковонос /*Rhinolophus euryale*/, Голям подковонос /*Rhinolophus ferrumequinum*/, Малък подковонос /*Rhinolophus hipposideros*/, Подковонос на Мехели /*Rhinolophus mehelyi*/, Лалугер /*Spermophilus citellus*/, Пъстър пор /*Vormela peregusna*/.

➤ **Земноводни и влечуги**, обект на опазване са: Червенокоремна бумка /*Bombina bombina*/, Голям гребенест тритон /*Triturus karelinii*/, Жълтокоремна бумка /*Bombina variegata*/, Ивичест смок /*Elaphe quatuorlineata*/, Обикновена блатна костенурка /*Emys orbicularis*/, Шипобедрена костенурка /*Testudo graeca*/, Шипоопашата костенурка /*Testudo hermanni*/, Добруджански трито /*Triturus dobrogicus*/

➤ **Риби**, предмет на опазване в ЗЗ „Река Искър“: Белопера кротушка /*Gobio albipinnatus*/, Распер /*Aspius aspius*/, Европейска горчивка /*Rhodeus sericeus amarus*/, Черна /балканска/ мряна /*Barbus meridionalis*/, Виюн /*Misgurnus fossilis*/, Балкански щипок /*Sabanejewia aurata*/, Обикновен щипок /*Cobitis taenia*/, Ивичест бибан /*Gymnocephalus schraetzer*/, Голяма вретенарка /*Zingel zingel*/, Малка вретенарка /*Zingel streber*/, Сабица /*Pelecus cultratus*/, Голям щипок /*Cobitis elongata*/, Високотел бибан /*Gymnocephalus baloni*/, Карагъоз /Дунавска скумрия/ /*Alosa immaculata*/.

➤ **Безгръбначни**: Бисерна мида /*Unio crassus*/, Обикновен сечко /*Cerambyx cerdo*/, Бръмбар рогач /*Lucanus cervus*/, Буков сечко /*Morimus funereus*/, Алпийска розалия* *Rosalia alpina*, Ивичест теодоксус /*Theodoxus transversalis*/. N 43 ° 33 ' 6 "

Защитена зона „Конунски дол“. Тя е с код BG 0000627 в Регистъра на защитените зони и е от тип В – Защитена зона по Директива 92/43/ЕЕС за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна. Има обща площ 7 790.63 дка, разположена е в

континенталния биогеографски район при географска дължина Е 24° 33' 52" и географска ширина N 43° 33' 6" при средна надморска височина 106 m. Включена в списъка на защитени зони, приети с Решение на Министерски съвет № 811/2010 г. /ДВ бр. 96/2010 г./.

Предложена е на 20.10.2011 г. в списъка на "Предложени и одобрени зони от значение за общността /330/". Защитената зона е разположена северно, североизточно от град Кнежа и малък фрагмент от нея попада в землището на Долни Луковит, област Плевен. Това е останало от девствената територия на лъса от плато „Равнището“. В близост няма други степни съобщества, нито селища. В западната си част, територията се използва за паша /"Маринов геран"/, и източната се коси механично. Защитената зона попада в територии, контролирани от РИОСВ-Плевен.

➤ Уязвимост: Промяна в предназначението на земята ще доведе до унищожаване на местообитание 6250 - Панонски лъсови степни тревни съобщества.

Таблица 4. Типове местообитания

3.1. ТИПОВЕ МЕСТООБИТАНИЯ от Приложение I на Директива 92/43/ЕЕС							
КОД	Пр.	ИМЕ	% Покр.	Предст.	Овим. площ	Прир. ст.	Цялост. оц.
6250	*	Панонски лъсови степни тревни съобщества	78.9263	A	B	A	A

Цели на опазване:

✓ Запазване на площта на природните местообитания и местообитанията на видове и техните популации, предмет на опазване в рамките на защитената зона.

✓ Запазване на естественото състояние на природните местообитания и местообитанията на видове, предмет на опазване в рамките на защитената зона, включително и на естествения за тези местообитания видов състав, характерни видове и условия на средата.

✓ Възстановяване при необходимост на площта и естественото състояние на приоритетни природни местообитания и местообитания на видове, както и на популации на видовете, предмет на опазване в рамките на защитената зона.

Таблица 5. Класове земно покритие в рамките на 33

Класове Земно покритие	% Покритие
Друга орна земя	10
Сухи тревни съобщества, степи	90
Общо Покритие	100

▪ **Качество и значимост на зоната**

Районът е много добре запазен и с висока представителност на типа на приоритетно местообитание 6250 * Панонски лъсови степи пасища. В Конунски дол има и животински видове от Приложение II на Директива 92/43, свързани с степни местообитания. Има редки, застрашени и ендемични видове. Зоната е изолиран район в район с интензивно земеделие.

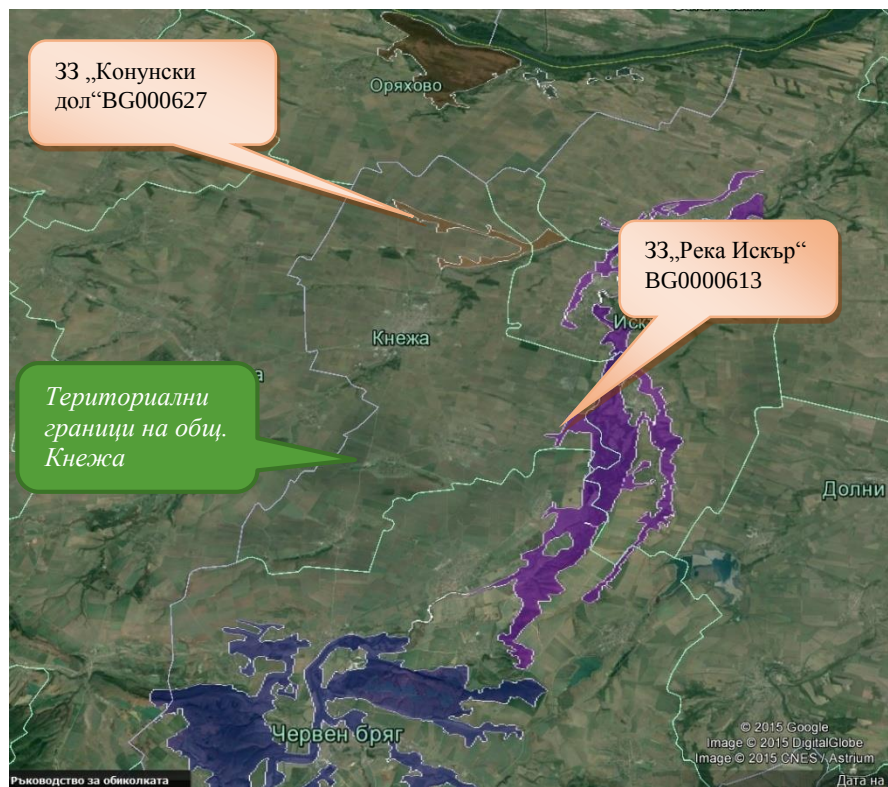
▪ **Обявяване и друг природозащитен статут на защитената зона**

Защитената зона е идентифицирана като потенциал за опазване на два типа местообитания от европейско значение. Важно е да се провеждат мероприятия за защита на тип местообитание 6250. Има населени места с висока концентрация на редки, застрашени и ендемични растителни и животински видове и съобщества.

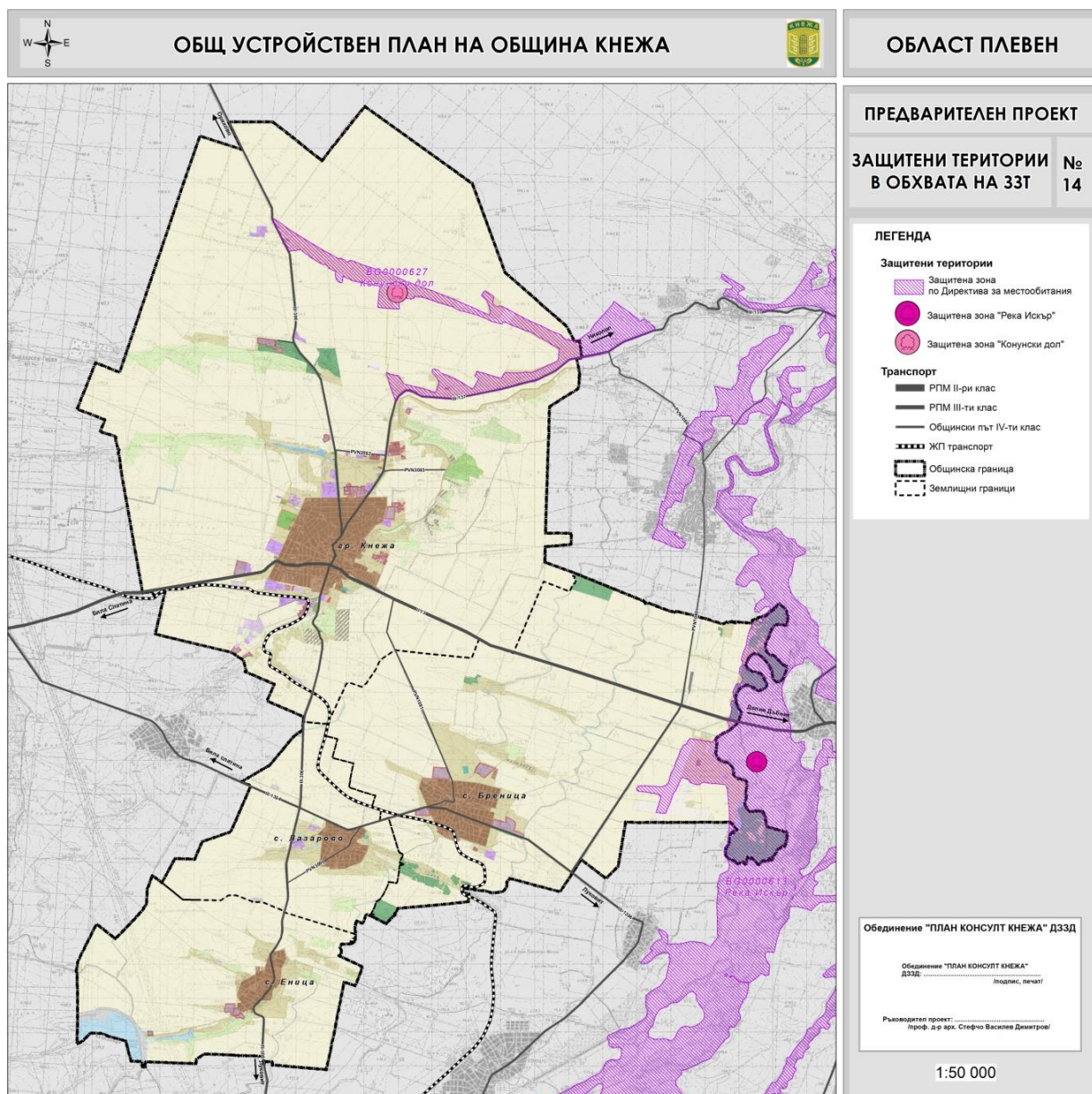
Посочените две защитени зони – Защитена зона “Река Искър” BG 0000613 и Защитена зона „Конунски дол“ с код BG 0000627 по Директива 92/43/ЕЕС за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна, по смисъла на Закона за биологичното разнообразие са особено уязвими към човешки дейности, свързани с разрушаване на тревни и горски местообитания /напр. застрояване, туристически дейности и др./

При стопанисването, управлението и планирането на земите, попадащи в екологичната мрежа Натура 2000, трябва да се осигурят благоприятни условия за тяхното екологично, икономическо и социално устойчиво управление, съвместимо с консервационните цели на защитените зони.

Целите и предвижданията на ОУП на Община Кнежа не са свързани с промени на приоритетните природни местообитания и местообитания на защитени животински видове, и не се очаква да доведат до промени в структурата и функциите на защитените зони от мрежата Натура 2000, така и в тези на защитените територии.

Фигура 4. Местоположение на общ. Кнежа и защитени зони “Река Искър” BG 0000613, и зона „Конунски дол“ с код BG 0000627

Фигура 5. Предварителен проект на ОУПО Кнежа с местоположението на защитени зони: "Река Искър" BG 000061, „Конунски дол“ BG 0000627

III. 3. 2. 9. Свладища

Свладищата се проявяват в резултат на денудационно-гравитационните процеси в наклонените терени. Те се придвижват по склона под въздействие на собственото си тегло и могат да причинят сериозни щети на селищната и пътната мрежа. В община Кнежа е регистрирано само едно потенциално свладище.

Таблица 6. Регистрирани свладища

Национален идентификатор на свладището	Местоположение	Дата на регистрация	Възраст на свладището	Тип на терена	Изложение
PVN39.37376.01	град Кнежа, IV район на града X координата: 24.0890479088 Y координата: 43.4950555045 Z координата: 140.00000	16 август, 1974	съвременно	Речен склон	северозапад

Източник: Геозащита Плевен ЕООД, 2017 г.

III. 4. 1. Демографска характеристика на населението

III. 4. 1. 1. Брой и гъстота на населението.

Община Кнежа е една от малките по територия и население общини в България. Тенденциите в демографското ѝ развитие могат да бъдат илюстрирани с промените в броя на населението на нейния център – град Кнежа. Данните от преброяванията показват ясно очертана тенденция на намаление след преброяването през 1975 г., когато е достигнат максималния брой население от 14 930 д. През 2013 година населението на община Кнежа е 13 238 д., спрямо 2001 година населението на общината е намаляло с 3575 д.

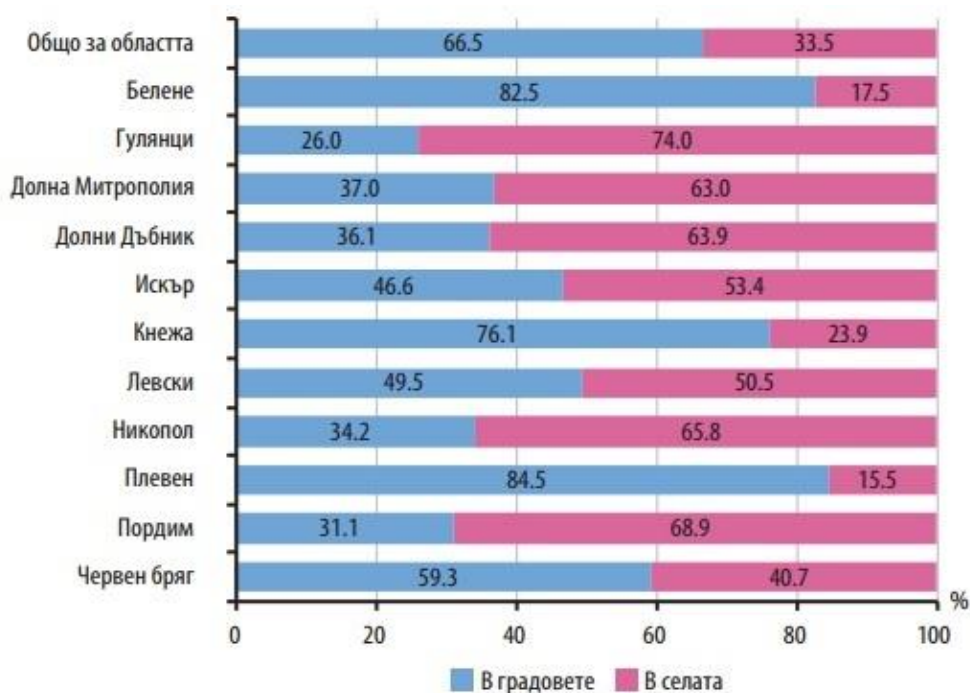

Фигура 6. Население на град Кнежа /1934 -2011 г./.

Таблица 7. Текуща демографска характеристика /2001 – 2013 г./;

Общински населени места	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Община Кнежа	16813	16730	16423	16189	15932	15612	15372	15107	14832	14613	13610	13424	13238
град Кнежа	12808	12577	12325	12122	11906	11726	11571	11399	11191	11063	10500	10244	10110
село Бреница	2383	2328	2283	2246	2239	2173	2122	2076	2039	1981	1886	1819	1791
село Еница	1235	1199	1208	1214	1201	1152	1133	1115	1098	1083	971	941	937
село Лазарово	653	626	607	607	586	561	546	517	511	486	446	420	400

Площта на територията на община Кнежа е 317.8 кв. км, този показател заедно с населението определят средната гъстота на населението на територията на общината – 41,7 д/кв. км, която е по-ниска от средната за страната – 66.01 д/кв. км, и средната гъстота на населението на област Плевен – 56.5 д/кв. км.

Фигура 7. Относителен дял на населението по местоживеење в област Плевен, по общини /измерено в %/, Източник: НСИ.

Населението в област Плевен живее в 14 града и 109 села. Община Кнежа е една от общините с най-висок дял на население живеещо в градовете /76.1%/.

III. 4. 1. 2. Полова структура

Различията и особеностите на мъжете и жените като страни в естественото възпроизводство, тяхното място и роля в семейството, участието им в трудовия процес, техния социален статус, определят половата структура на населението на дадена административно-териториална единица. Динамиката на раждаемостта и смъртността са главен фактор, който определя този демографски процес. Данните за 2013 г. показват, че разликата в съотношението между мъжете и жените в община Кнежа /49,5:50,5/ е минимална. Това определя дисбалансът между половете в общината като по-благоприятен спрямо този за страната. Преобладаването на жените е тенденция, която е характерна за страната. То е резултат от по-ниската смъртност на женското население и по-високата им продължителност на живот.

Таблица 8. Полова структура на населението 2012г. /%/.

	ОБЩО		
	ВСИЧКО	МЪЖЕ	ЖЕНИ
Р България	100.0	48,7	51,3
Област Плевен	100.0	49,7	50,3
Община Кнежа	100.0	49,5	50.5

III. 4. 1. 3. Възрастова структура

Разпределението на населението по обхват на възрастовите групи изразява възрастовата структура на населението. Интервалите за изследване на възрастовата структура се определят в зависимост от целта на демографското проучване. Те могат да се разделят на 1 годишни, 5 годишни и 10 годишни. Поделянето на населението на възрастови групи има важно значение за участието в трудовия процес, естественото възпроизводство и дава ясна представа за репродуктивните възможности на населението.

Поколението на прародителите /население на 50 и повече навършени години/ превишава значително като брой и относителен дял поколението на децата /население от 0-14 навършени години/.

Таблица 9. Възрастови съотношения през 2012 г. – общо за страната, област Плевен и община Кнежа.

	0-14г.	15-49г.	50+г.
Р България	13,2	46,8	40,0
област Плевен	12,9	41,5	45,6
община Кнежа	13,7	40,8	45,5

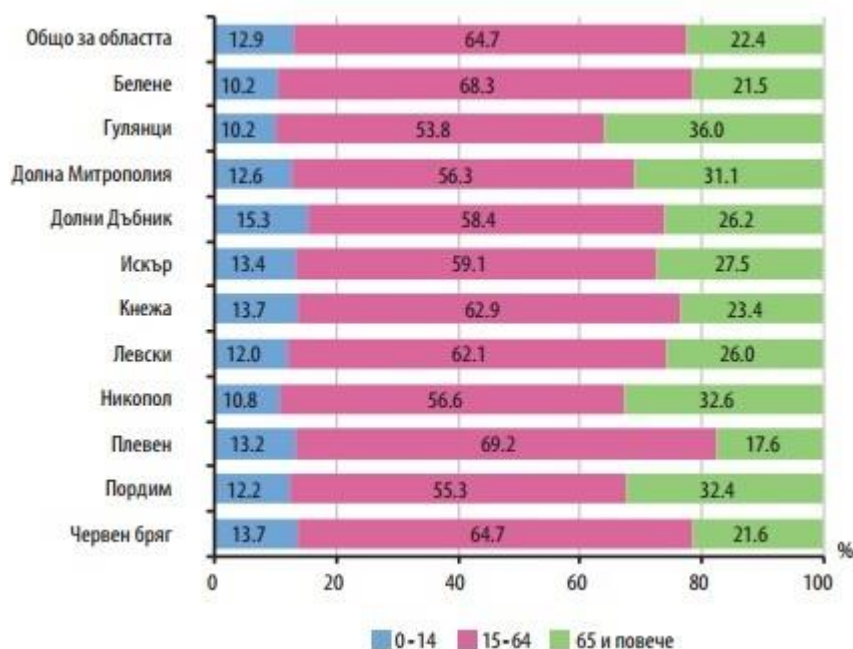
На настоящия етап относителният дял на поколението на децата е по-висок от този в страната и на територията на област Плевен. Съпоставянето на данните от предходни години показва, че населението на община Кнежа застарява. Процесът на застаряване ще продължава да има негативно отражение върху сегашното и бъдещото състояние на естественото възпроизводство. В тази насока община Кнежа не се различава от общите тенденции в демографското развитие на България.

III. 4. 1. 4. Трудоспособен контингент

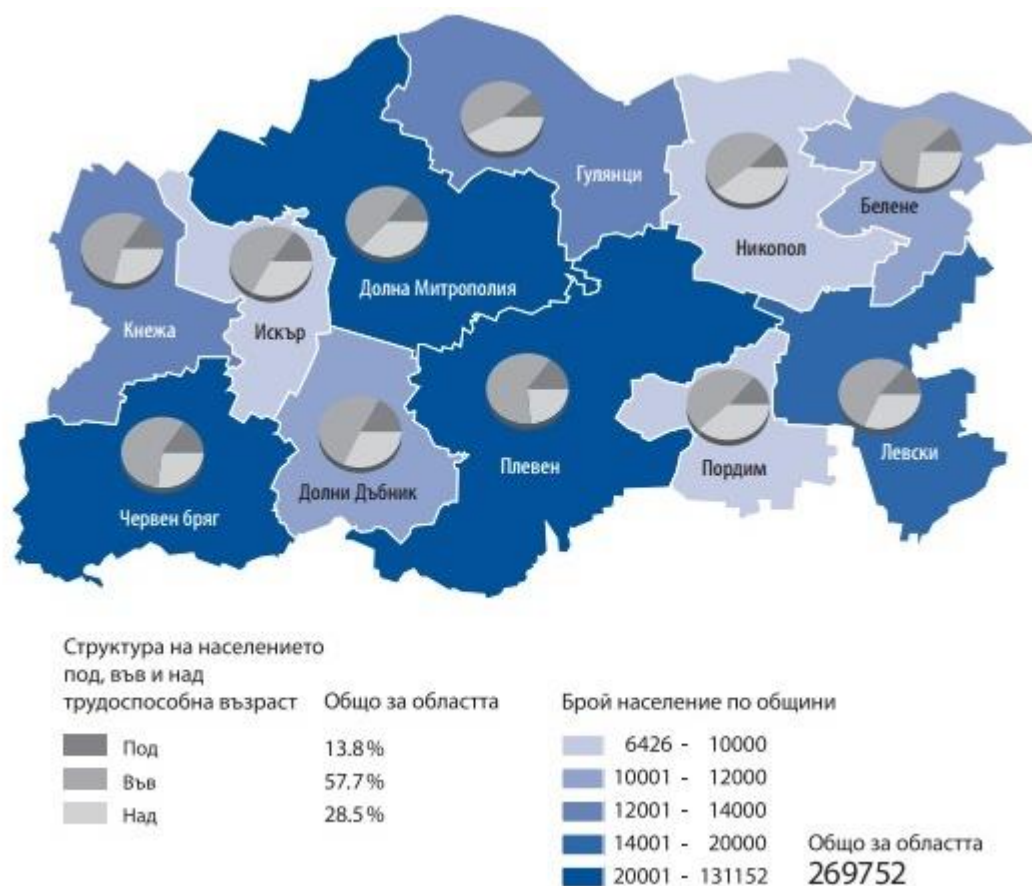
Формирането на трудоспособния контингент зависи пряко от възрастовата структура на населението. Той включва лицата от началната до пределната трудова възраст според българското законодателство.

Таблица 10. Население под, в и над трудоспособна възраст 2012 г. /%/.

	Под трудоспособна възраст	В трудоспособна възраст	Над трудоспособна възраст
Р България	14,1	62,2	23,7
област Плевен	12,9	64,7	22,4
община Кнежа	13,7	62,9	23,4

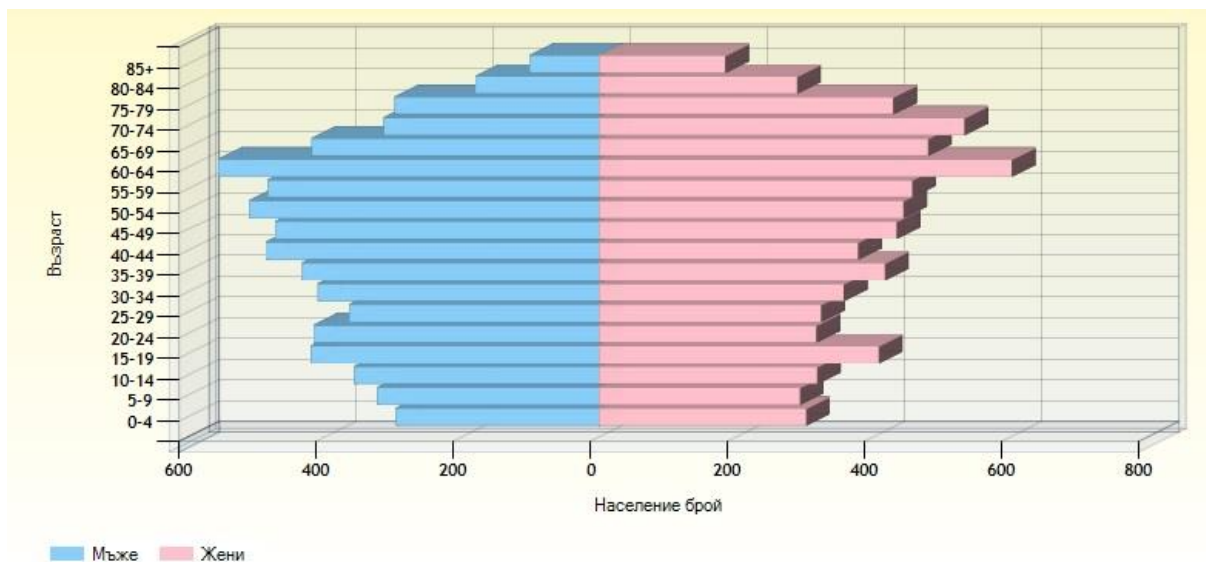
Фигура 8. Население под, в и над трудоспособна възраст в общините на област Плевен 2012г. /%/, Източник: НСИ.

Фигура 9. Структура на населението под, във и над трудоспособна възраст на общини в област Плевен, Източник: НСИ.

Община Кнежа се характеризира с влошен трудоспособен контингент. Стойностите на населението в над трудоспособна възраст са по-ниски от тези за страната, по-високи спрямо същите в област Плевен. Съществува тенденция за тяхното увеличаване, както и тенденция за намаляване на населението в под трудоспособна възраст, което бавно ще доведе до обезлюдяване на общината.

Полово-възрастовата пирамида на населението на община Кнежа е с неправилна форма. Деформациите в нейната форма показват наличие на застаряване както при мъжете, така и при жените. Чрез пирамидата се илюстрира и съотношението между представителите на двата пола при различните възрастови групи. След 60-64 годишна възраст започва преобладаване на женското население, което е най-силно изразено при високите възрастови групи. Добре изразеният дисбаланс между мъжете и жените във високите възрастови групи е резултат от съществуващата разлика в средната продължителност на живота в полза на жените.

Фигура 10. Полово-възрастова пирамида на населението на община Кнежа 2011 г.,
Източник: НСИ.

III. 4. 1. 5. Етническа структура

Етническата структура на населението има важно значение за начина на живот и поведение на населението. Добре изразена е връзката между етническата принадлежност и репродуктивната нагласа и поведение на населението.

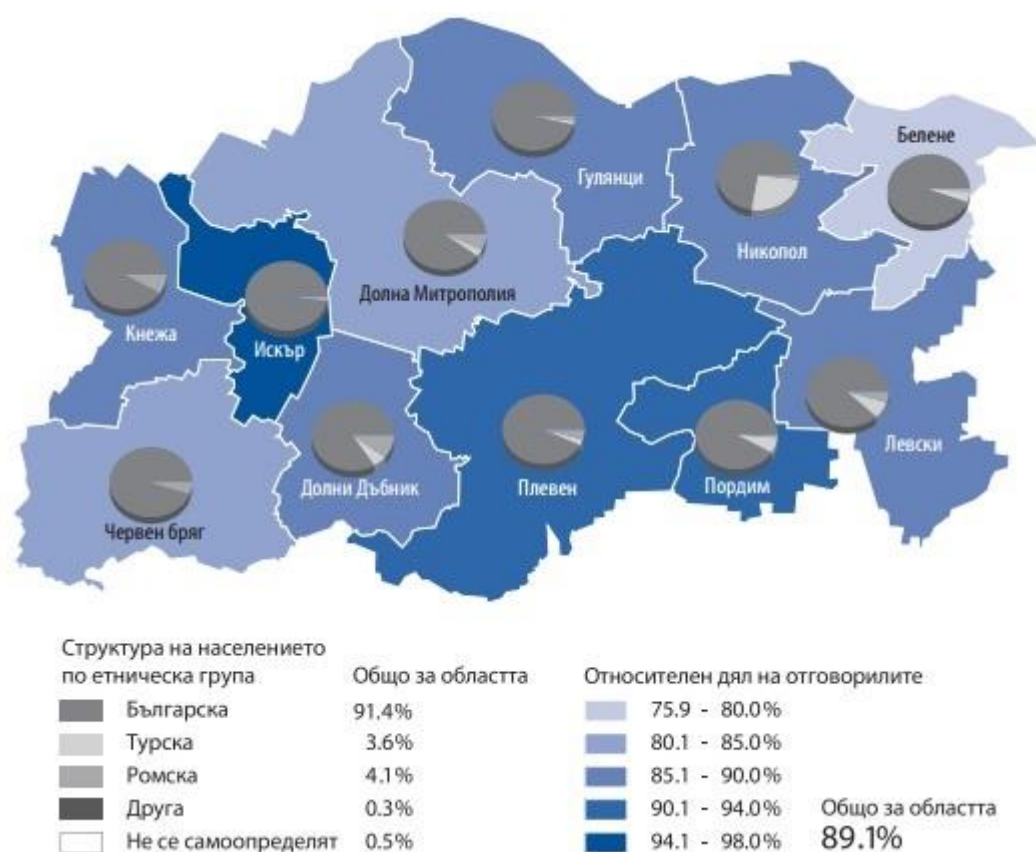
Най-многобройната етническа група на територията на област Плевен е българската. Към нея са се самоопределили 219 612 души, или 91,4% от лицата, отговорили на доброволния въпрос. Втората по численост етническа група е ромската, общо 4,1% от всички лица отговорили на доброволно на въпроса за етническата си принадлежност, се самоопределят като част от нея.

Община Кнежа следва тенденциите на област Плевен. Общината попада в групата на общини с най-висок дял на ромската етническа група. От лицата доброволно отговорили на въпроса за етническата си принадлежност – 7,8% се самоопределят като част ромската етническа група. Най-нисък е дялът на населението самоопределило се към турската етническа група – 0,5%. Общината попада сред общините с най-нисък дял на население самоопределило се към турската етническа група.

Тези особености в етническата структура на селищата в общината определят съществуващите вътрешнообщински различия в равнището на раждаемост и образование на населението, неговата трудова заетост, миграционна подвижност и др.

Таблица 11. Етническа структура на населението 2012г /%/;

	Лица, отговор. на в-са за етнич. принадлежност	Етническа група				Не се самоопределя
		Българска	турска	ромска	друга	
Р България	100,0	84,8	8,8	4,9	0,7	0,8
област Плевен	100,0	91,4	3,6	4,1	0,3	0,5
община Кнежа	100,0	91	0,5	7,8	0,1	0,6

Фигура 11. Лица отговорили на въпроса за етническа принадлежност, по общини в област Плевен.

III. 4. 1. 6. Образователна структура

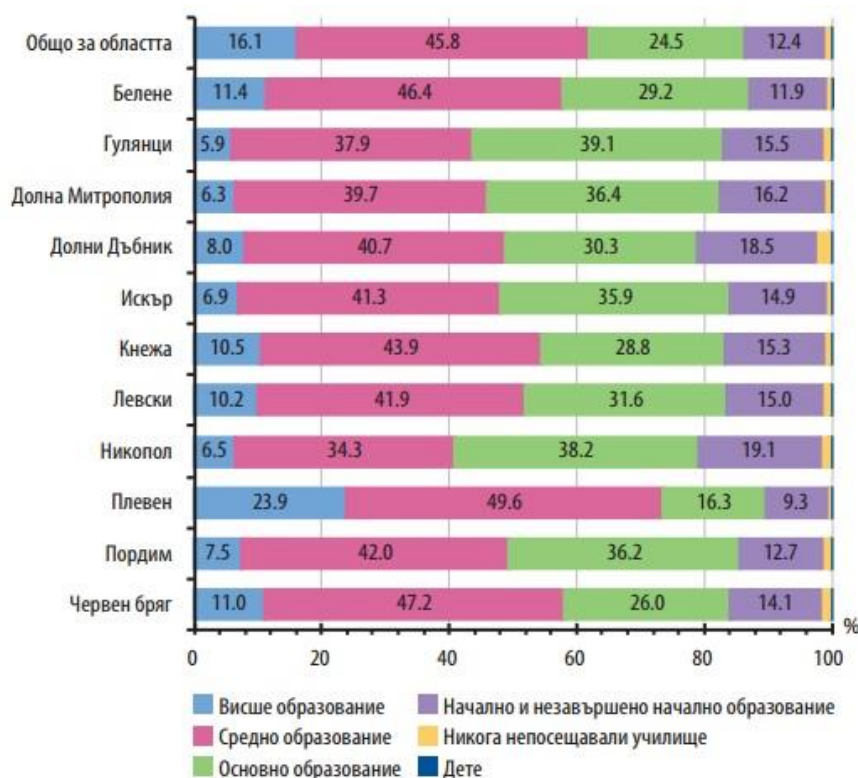
Определящо значение за стойностната характеристика на човешките ресурси и образуването на техните професионални умения в трудовия процес, има образователното равнище на населението. Образователната структура има важно значение за репродуктивните нагласи и поведение на населението, неговата полова и възрастова структура и етническата му принадлежност.

Данните от преброяването през 2011 г. показват влошено образователно равнище на населението в община Кнежа. По относителен дял на завършилите висше и средно

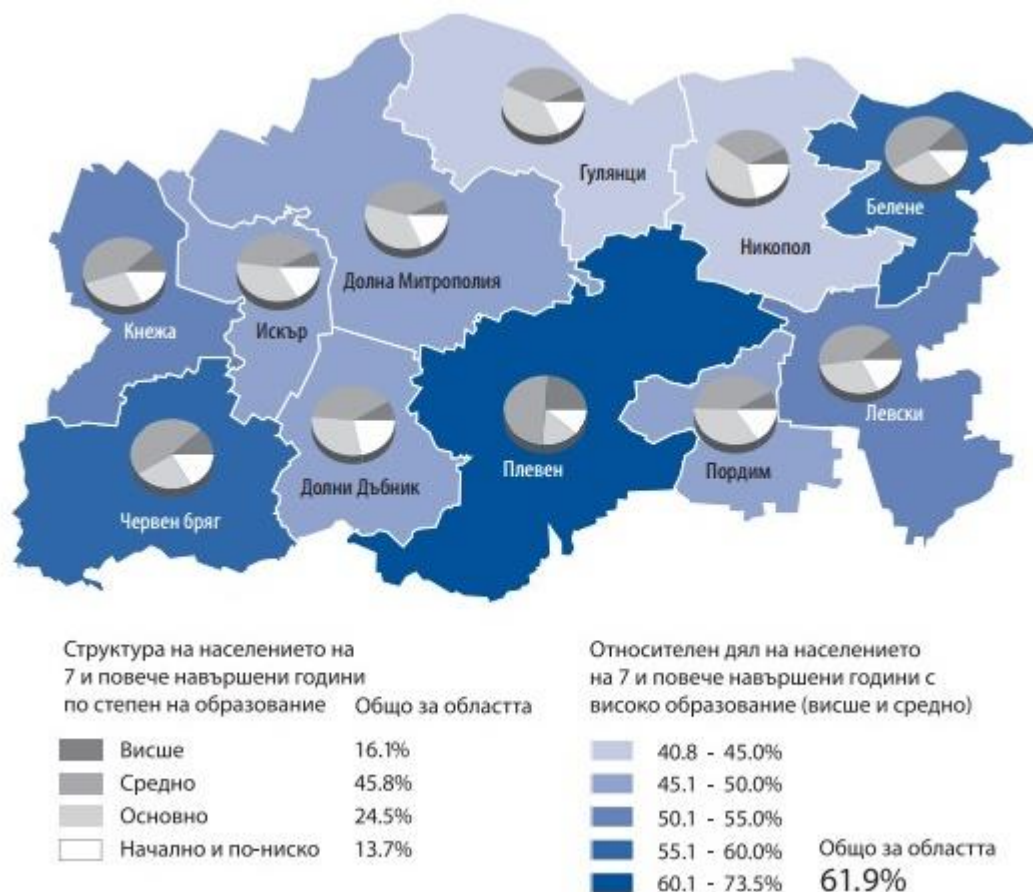
образование стойностите за общината са по-ниски от средните за страната и област . Най - голям дял от населението е със завършено средно образование. Стойностите на никога не посещавали и начално и незавършено начално са по - високи от стойностите за страната и за област Плевен. Един от факторите за влошената образователна структура на населението в общината е по-високият дял на населението от турската и ромската етническа група, което се характеризира с по-нисък образователен потенциал. По-голямото съсредоточаване на население от този етнос определя и наличието на по-голям дял лица с основно, начално и незавършено начално образование, както и тези, които никога не са посещавали училище. Вътрешно общинските различия налагат в перспектива усилията да бъдат насочени основно към повишаване на образоваността на селското население и населението от споменатите етнически групи.

Таблица 12. Население по степен на завършено образование 2012 г. /%/

	Общо	Висше	Средно	Основно	Начално и незавършено начално	Никога не посещавали училище	Дете
Република България	100	19,6	43,4	23,1	12,6	1,2	0,2
Област Плевен	100	16,1	45,7	24,5	12,4	1,1	0,2
Община Кнежа	100	10,5	43,9	28,8	15,3	1,2	0,2

Фигура 12. Население по степен на завършено образование, по общини в област Плевен.

Фигура 13. Население на 7 и повече навършени години по степен на образование в област Плевен по общини, Източник: НСИ.

III.4.1.7. Възпроизводителен процес

По своята същност естественото възпроизводство на населението представлява смяна на поколенията на родителите с поколенията на децата. Количествените измерения на този процес се изразяват с помощта на показателите и коефициентите за раждаемост, смъртност, брачност, бракоразводимост и естествен прираст. Промените в стойностите на тези показатели са във взаимна зависимост. Така например, върху раждаемостта влияние оказва броят на браковете и разводите. В същото време върху броя на сключените бракове влияе раждаемостта през минали периоди, когато се формират контингентите, които в последствие сключват брак. Връзка съществува и между естественото възпроизводство и демографските структури на населението /полова, възрастова и семейно-брачна/. Влияние върху раждаемостта и естествения прираст оказват също традициите, свързани с етническа и религиозна принадлежност на населението.

През изследвания период не се наблюдава тенденция при показателя за коефициент на раждаемост, като най-високи стойности са измерени през 2012 г. /10,6‰/, а най-ниска стойност през 2001 г. /6,4‰/, през 2013 година се наблюдава понижаване на стойностите на

показателя до 8,6 ‰. Ясна тенденция не се изразява от показателят *коэффициент на смъртност*, най-ниски стойности са отбелязани през 2004 година – 16,8‰, а най-високи през 2012 година когато стойностите на този показател достигат до 22,6‰. Наблюдава се повишаване на стойностите на смъртността в общината, тази негативна тенденция е обхванала голям брой малки общини на територията на страната. Отрицателният естествен прираст е характерен за територията на страната и областта. Дължи се на процесът на демографско остаряване на населението и неговото отражение върху демографските структури. Механичното движение на населението, както и етническата структура също оказват влияние върху тези процеси.

Отрицателните стойности на показателя - коэффициент на естествения прираст, са характерни за малките общини в региона и страната.

Населението в репродуктивна възраст се насочва към по-големи икономически центрове на растеж, което води до намаляване на жените във фертилна възраст. През последните години съществува тенденция за увеличаване на емиграционната нагласа при младите жени. Това е фактор, който ще продължи да се отразява върху тоталния коэффициент на плодородие и цялостното развитие на естественото възпроизводство на населението на община Кнежа.

Таблица 13. Естествено движение на населението на община Кнежа/2001 – 2013 г./;

	Умрели	Живородени	Коефициент на естествен прираст	Коефициент на раждаемост	Коефициент на смъртност
2001 г.	327	107	-13,1‰	6,4‰	19,4‰
2002 г.	312	144	-10,1‰	8,6‰	18,6‰
2003 г.	295	125	-10,3‰	7,6‰	17,9‰
2004 г.	273	133	-8,6‰	8,2‰	16,8‰
2005 г.	322	151	-10,7‰	9,5‰	20,2‰
2006 г.	315	150	-10,5‰	9,6‰	20,2‰
2007 г.	282	114	-10,9‰	7,4‰	18,3‰
2008 г.	281	130	-9,9‰	8,6‰	18,6‰
2009 г.	268	119	-10,1‰	8,1‰	18,1‰
2010 г.	287	150	-9,4‰	10,3‰	19,6‰
2011 г.	295	133	-11,9‰	9,8‰	21,7‰
2012 г.	303	142	-11,9‰	10,6‰	22,6‰
2013 г.	256	114	-10,7‰	8,6‰	19,3‰

III.4.1.8. Механично движение на населението

Миграциите или механичното движение на населението заедно с неговото естествено възпроизводство определят тенденциите в демографското развитие на определена територия. За тяхното изследване се използват редица показатели и коефициенти. Такива са коефициентите за миграционна подвижност, за интензивност на заселванията и изселванията, за миграционен или механичен прираст и др.

Данните за изследвания период /2001-2013г./ показват рязко влошаване на този показател. През 2001г. в община Кнежа се е наблюдавал положителен механичен прираст, в общината са се заселили 433 д., изселили са се 392. През следващите години се наблюдава тенденция на рязко влошаване на стойностите на механичния прираст. Само през 2001 година се отбелязват положителни стойности на този показател, като през 2006 година той достига максималните отрицателни стойности от /-155/ души. Интерес представлява фактът, че сред изселващите се преобладават жените, а сред заселващите се – мъжете.

Таблицы 14. Механичен прираст на населението /2001-2013 г./.

	Заселени	Изселени	Механичен прираст
2001 г.	433	392	41
2002 г.	255	267	-12
2003 г.	229	366	-137
2004 г.	257	351	-137
2005 г.	277	363	-86
2006 г.	145	300	-155
2007 г.	210	282	-72
2008 г.	161	275	-144
2009 г.	163	282	-119
2010 г.	199	288	-89
2011 г.	122	158	-36
2012 г.	138	163	-25
2013 г.	170	214	-44

Изселванията на част от по-младото женско население е неблагоприятен фактор за процеса на възпроизводство и бъдещото демографско развитие на общината.

Съществуващата демографска ситуация в община Кнежа може да бъде определена като неблагоприятна. В резултат на отрицателния естествен и механичен прираст нейното население ще продължава да намалява.

Регионални характеристики

Според административно-териториалното деление на страната община Кнежа попада в обхвата на област Плевен, която се характеризира с контрасти в социално-икономическото развитие. През 2012 и 2013 г. пазарът на труда в областта постепенно се възстановява, но заетостта остава ниска въпреки повишаващата се инвестиционна активност.

Образователната система е с добра материална и кадрова осигуреност, но качеството на образователния продукт, ако се съди от представянето на зрелостниците на матурите, е сред относително най-ниските в страната. Инфраструктурата постепенно се подобрява най-вече благодарение на увеличаващия се дял на пътищата с добро качество на пътната настилка и разширяващия се достъп и използваемост на интернет сред домакинствата. Възрастовата структура на населението в област Плевен продължава да се влошава с бързи темпове. Стойността на различните коефициенти на възрастова зависимост е по-неблагоприятна както от средните за страната, така и от тези на някои съседни области като Велико Търново и Враца.

Стопанство - община Кнежа

В структурата на промишленото производство преобладава дялът на малките и микропредприятията. В по-голямата си част, те се характеризират с много нисък размер на добавената стойност. Икономическата отраслова структура на общината претърпява съществени промени. От промишлено-аграрна територия се видоизменя до предимно аграрна, като хранително-вкусовата промишленост е най-добре развитият промишлен подотрасъл.

Като определящи за икономиката на общината основни предприятия и производители са:

- „Сортови семена Елит“ ЕАД клон Кнежа - ЗСКХЦ /гр. Кнежа/ - специализирана фирма за производство, заготовка и съхранение на посадъчен материал от всички семена на семепроизводствената схема /хибридна царевица, грах, фий, пшеница, ечемик, овес и др./ и от всички култури. Собствеността е държавна, броят на служителите е 29;
- Кооперация „Зора“ /гр. Кнежа/ – кооперация, специализирана в производство и преработка на селскостопанска продукция, производство и реализация на животинска продукция, извършване на селскостопански услуги. Частна собственост със 116 служители;

- ЗППК „Победа - Кнежа” се намира в гр. Кнежа, кооперацията развива своята дейност в областта на селското стопанство. Извършва производство, търговия и реализация със селскостопанска продукция /царевица, пшеница, ечемик, овес, грах и др./. Броят на служителите е 39 души;

- Други важни стопански структури, развиващи селскостопанска дейност са: „Сиби-Илчовски” ЕООД, ЕТ „Светлин Илчовски”, „Колендро”- АД, ЕТ „Прис- Борислав Горанов”, Мелница „Надежда- Братя Гъркови” ООД;

- Институт по царевицата, гр. Кнежа - развива своята дейност в областта на създаването на нови хибриди царевица с висок потенциал за добив и качество. Научноизследователските програми на Института се изпълняват от 18 научни работници и 4 магистри с тематична насоченост: Селекция, Генетика, Фитопатология, Ентомология, Физиология, Биохимия, Агрохимия, Обработка на почвата, Хербология, Икономика и др. Общият брой на колектива е 124 човека;

- “Балканкар” АД – София – специализиран е за производство на правотокови ел.двигатели и микро ел.двигатели за карното производство; електромагнитни превключватели за карното производство. Дружеството работи с намален капацитет;

- “Стъклопластик” АД – работи в областта на химическата промишленост, изразена в преработката на пластмаса и стъклопластово производство. От стъклопласти се произвеждат тръби, предназначени за транспортиране на агресивни флуиди, за съхранение на нефтопродукти, течни торове, хранителни продукти и други;

- “Антикороза” АД – Дружеството е специализирано в производството на антикорозионни средства, смазочно-охлаждащи течности, фосфатиращи състави, обезмасляващи препарати, антифриз и миещи и почистващи препарати. “Олива” АД – произвежда рафинирано и натурално слънчогледово олио, експелер, лецитин и мастни киселини;

Таблица 15. Предприятия /без финансовите/ в община Кнежа по икономически дейности /брой/.

Отраслови сектори	2008	2009	2010	2011
Селско, горско и рибно стопанство	427	366	250	280
Преработваща промишленост	2	2	2	3
Производство и разпределение на ел. и топлинна енергия	1	1	1	2
Строителство	4	6	7	7
Търговия, ремонт на автомобили и мотоциклети, на лични вещи и стоки от домакинството	87	94	105	119
Транспорт, складиране и пощи	17	15	21	28
Хотелиерство и ресторантьорство	19	13	15	21
Професионални дейности и научни изследвания	1	1	1	1

Здравеопазване и социална работа	3	3	3	3
Култура, спорт и развлечения	8	8	9	11

Източник: План за развитие на община Кнежа 2014-2020. Данни: Териториално статистическо бюро- Плевен

От данните, представени в таблицата по-горе става ясно, че икономиката на община Кнежа е силно съсредоточена в отрасловия сектор на селското стопанство с 280 бр. предприятия. Наблюдава се голям спад в сравнение с 2008 г. когато предприятията са 427бр. Тази рязка промяна се дължи на икономическата криза, която обхваща страната в периода 2008-2009 г. Селското стопанство е важен отрасъл от икономиката на общината, тъй като създава заетост и осигурява препитание на голяма част от населението. Въпреки това в сектора се нуждае от реструктуриране и модернизиране, за да може да се постигнат по-високи и трайни нива на развитие.

Секторът „търговия, ремонт на автомобили и мотоциклети, на лични вещи и стоки от домакинството“ е вторият най-изразено представен отрасъл в общината със 119бр. предприятия и бележи ръст спрямо 2008г. /87бр./.

През последните 20 години община Кнежа се трансформира от промишлено-аграрна целева територия в приоритетно аграрен район, като хранително-вкусовата промишленост /ХВП/ остава най-развит промишлен подотрасъл. В годините на прехода голяма част от неговите дълготрайни материални активи /ДМА/ са изоставени, разграбени или унищожени и са необходими инвестиции за неговото пълноценно rehabilitиране, така че да се създадат условия за затваряне на производствения цикъл в селското стопанство. Съгласно справка на Териториално статистическо бюро – Плевен за 2008 г., по дял на нетни приходи от продажби от общите, отрасълът „преработваща промишленост“ се нарежда на трето място /с 19%/ след селско стопанство и търговия, а по размер на средна годишна заплата – на второ място след сектор „строителство“. Броят на действащите промишлени предприятия на територията към края на 2008 г. е 24 /16 от които са в сферата на ХВП по данни на община Кнежа/, а заетите лица в тях – 270, което прави средно по 11 души на предприятие.

Възможност за rehabilitиране на потенциала на анализирания отрасъл се явява фактът, че голяма част от промишлената зона на общината е газифицирана. За последните три години газоразпределителното дружество „Кнежа газ“ ООД построява около 20 км. нови разпределителни газопроводи и сградни отклонения за потребители. Към края на 2009 г. ползвателите на природен газ са общо 100 на брой, от които 11 в промишления сектор, 22 са обществено-административните и търговски обекти и 67 домакинства.

Община Кнежа разполага със залежи на нерудни полезни изкопаеми. Блок за търсене и проучване на суров нефт и природен газ „1-12 Кнежа“, находищата, както и прилежащите им концесионни площи „Бърдарски геран“, „Долни Луковит- Запад“, „Маринов геран“ и

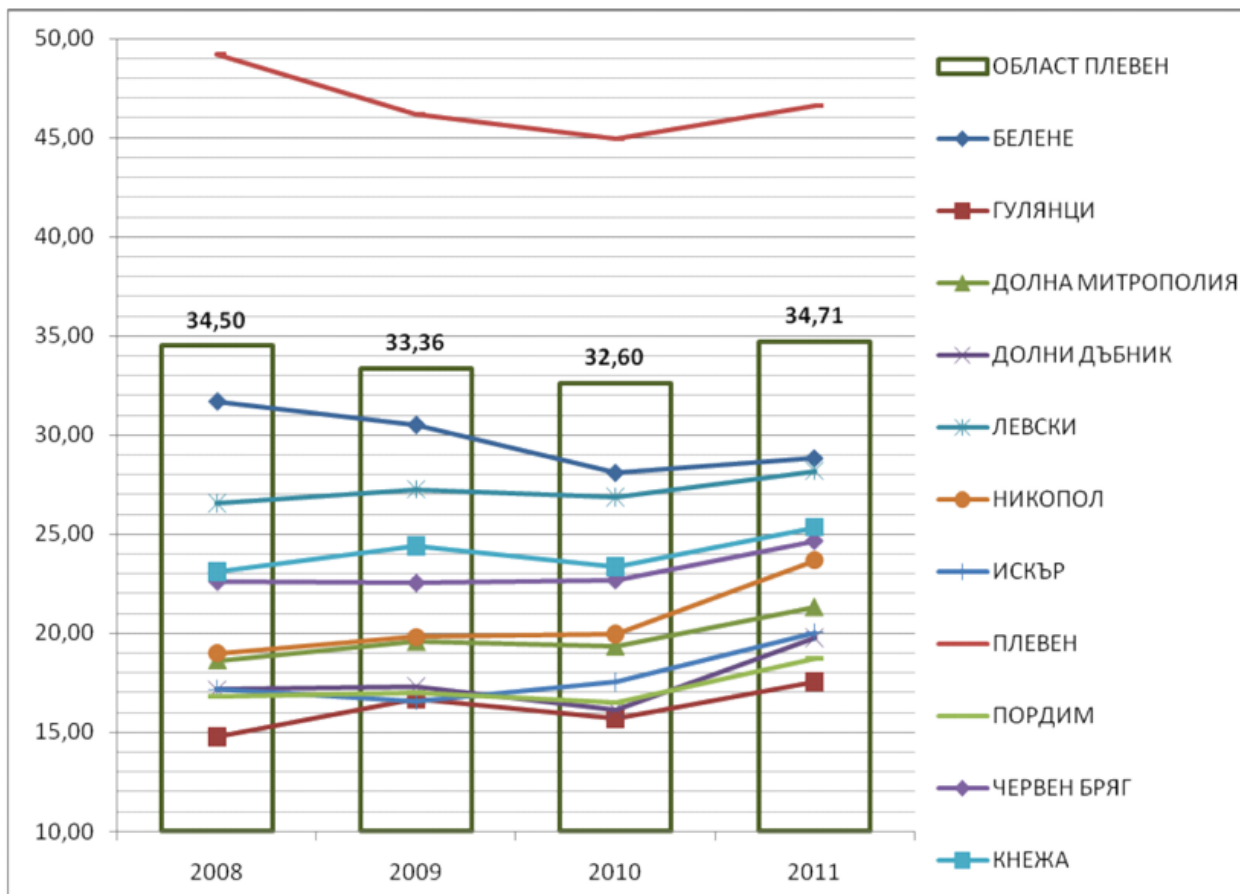
„Искър-Запад“ ведно с елементите на техническата инфраструктура и сондажите към тях, експлоатирани от „Проучване и добив на нефт и газ- АД“ гр. София обхващат територии в землищата на село Бреница и град Кнежа. Част от тези землища – в размер на 89 х. дка. попадат в блок за търсене и проучване на суров нефт и природен газ „1-12 Кнежа“, което съставлява около 30% от територията на общината.

Предоставените на дружеството концесии „Бърдарски геран“, „Долни Луковит-Запад“, „Маринов геран“ и „Искър-Запад“ за добив на нефт, газ и кондензат в размер на около 21.440 х. дка. представляват около 7% от територията на общината, като дружеството предприема необходимите законови действия концесионните площи да бъдат разширени до размера на съответните находища. Дължината на съоръженията на техническата инфраструктура в т.ч. газопроводи, нефтопроводи и ел. проводни отклонения възлиза на около 26 150 м.

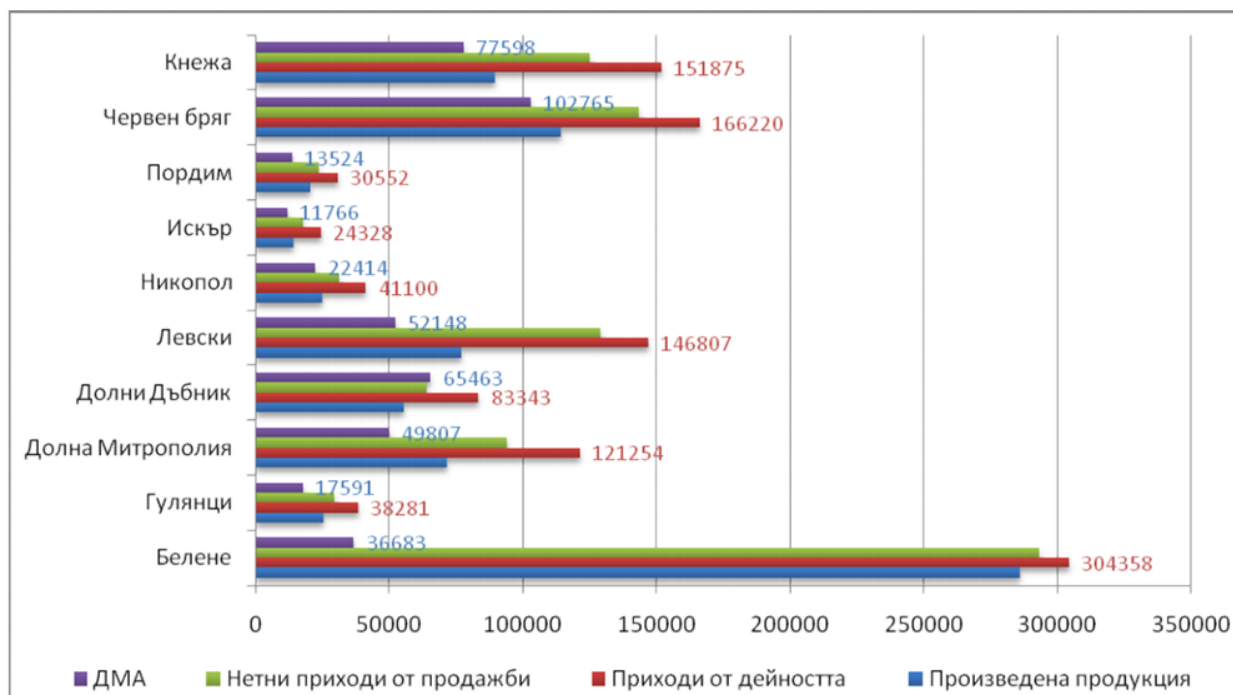
Променливостта на икономическите показатели отчасти се дължи на неравномерното териториалното разпределение на икономическите дейности. Те са съсредоточени предимно в град Кнежа. Въпреки че характерната промишлена структура е многоотраслова, икономическите показатели за община Кнежа я определят като община със слаби позиции в Северозападния район за планиране и страната. Нетните приходи от продажби в общината се формират главно от малките и средни предприятия, които трудно могат да предложат необходимото преструктуриране в конкурентноспособни и динамични производства, което да модернизират облика на общината.

Предприемаческата активност в областта е по-ниска от средната за страната. Тя се измерва с броя на фирмите на 1000 д. от населението /гъстота на фирмите/. Към 2011 г. тя е 34,6 на 1000 души при средно равнище за страната – 47,6 на 1000 д.

На 1000 души население в община Кнежа, броят на фирмите е около 25 за 2011 г., като тази стойност е по-голяма от регистрираната през 2008 г.

Фигура 14. Брой нефинансови предприятия на 1000 души население по общини в област Плевен, Източник: Областна стратегия за развитие на област Плевен 2014-2020, Данни: НСИ.

Фигура 15. Динамика на основните икономически показатели на предприятията по общини на територията на област Плевен /с изключение на община Плевен/ – 2011 г. /хил. лв./, Източник: Областна стратегия за развитие на област Плевен 2014-2020, Данни: НСИ

Развитието на социално-икономическия комплекс на област Плевен се реализира в отделните общини от областта. Някои от тях имат по-голям, а други по-малък принос за комплексното икономическо развитие. Това е в зависимост от потенциала на отделните общини и създадените възможности за неговото използване. Участието на отделните общини в икономическото развитие на областната икономика се измерва с параметрите на няколко основни икономически показателя - ДМА, нетни приходи от продажби, приходи от дейността, произведена продукция.

През 2011 г. от произведената продукция в областта /1959,1 млн. лв./, община Кнежа участва с 89 311 хил. лв. От реализирани през 2011 г. в област Плевен приходи от дейност в размер на 3 639,3 млн. лв. на община Кнежа се падат 151875 хил. лв.

Капитализацията на територията, изразена чрез размера на Дълготрайните материални активи /ДМА/ показва, че община Кнежа участва с 77 598 хил. лв., като заема водещо място за областта заедно с общините Плевен, Червен бряг, Долни Дъбник и Левски.

Фондове територия

В структурата на община Кнежа видовете територии са разпределени както следва:

- Урбанизирани територии- 17 903 дка;
- Земеделски територии- 288 131 дка- обработваеми 255 223 дка от тях;
- Горски територии- 4 431 дка;
- Заети от водни течения и площи- 4 192 дка;
- За добив на полезни изкопаеми- 1 881 дка;
- За транспорт и инфраструктура- 1 274 дка.

Споредначинанатрайноползванеитехнитеотносителни дялове териториалните фондове са подредени както следва:

- Земеделски- 90,66 %;
- Горски- 1,39 %;
- Урбанизирани територии- 5,63 %;
- Транспортна инфраструктура- 0,40 %;
- Води- 1,32 %;
- За добив на полезни изкопаеми- 0,59 %.

Таблица 16. Баланс на територията - според актуализиран опорен план;

БАЛАНС НА ТЕРИТОРИЯТА		Опорен план	
Територии с общо предназначение		ХА	%
Жилищни функции		1293.42	4.07
Обществено-обслужващи функции		1.36	0.00
Производствени дейности		138.19	0.43
Складови дейности		42.57	0.13
Рекреационни дейности, курорти и вилни зони		88.79	0.28
Озеленяване, паркове и градини		54.60	0.17
Спорт и атракции		27.85	0.09
Стопанско обслужване		162.38	0.51
Обработваеми земи-ниви		24214.28	76.16
Обработваеми земи-трайни насаждения		913.60	2.87
Необработваеми земи		3452.05	10.86
Гори		531.70	1.67
Водни площи		376.76	1.18
Транспорт и комуникации		158.97	0.50
Техническа инфраструктура		151.68	0.48
Гробищен парк		6.83	0.02
Недефениран НТП и функция		176.60	0.56
Защитени и нарушени територии			
Други нарушени територии		2.42	0.01
Територии за опазване на културното наследство		0.50	0.00
Обща площ:		31794.52	100

Източник: ДЗЗД, ПЛАН КОНСУЛТ КНЕЖА

Фигура 16. Баланс на територията на община Кнежа в %; Източник: НСИ.

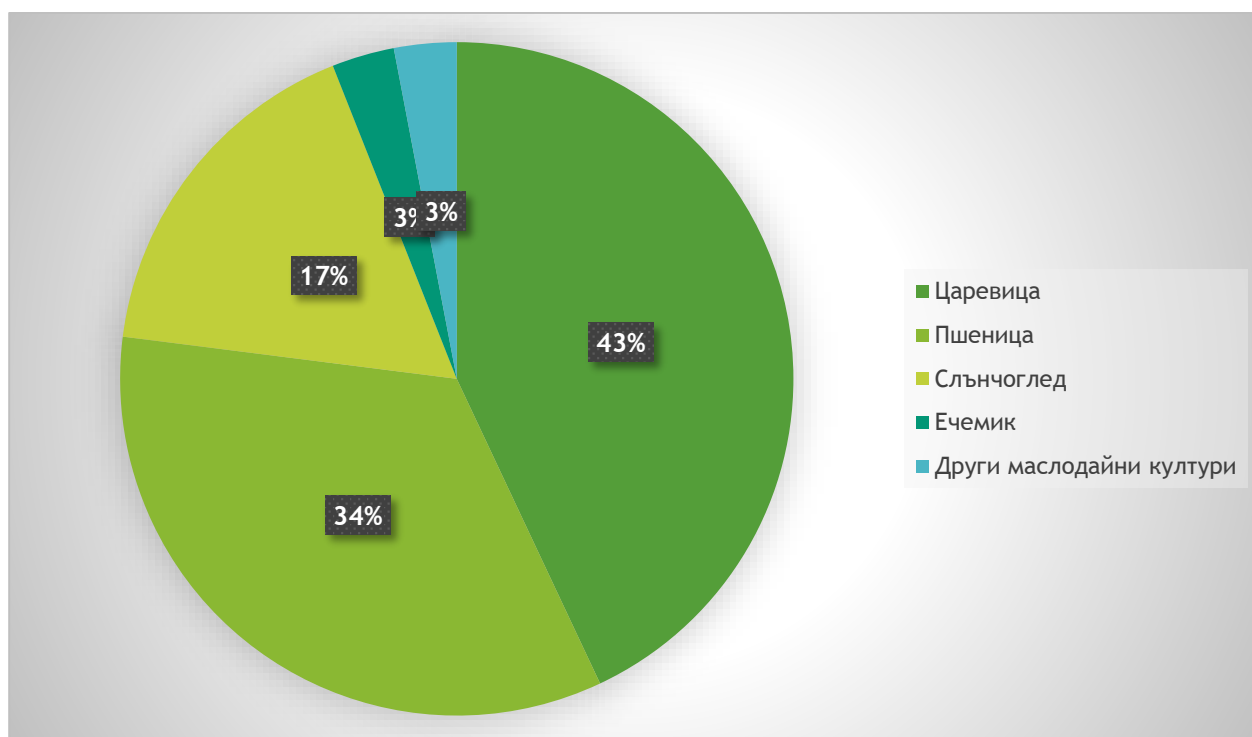
Растениевъдство

Растениевъдството, като основен подотрасъл на селското стопанство се развива много добре през последните години. То е специализирано основно в отглеждането на зърнени и технически /маслодайни/ култури – царевица, пшеница, слънчоглед, ечемик и др. маслодайни култури.

Около 283,2 хил. дка, или 89 % от всички земеделски земи на общината за 2012 г. са обработваеми. С възможности за поливане са 8,2 % от тях /21 315 дка/, заети основно от зеленчукови култури. Лозята и трайните насаждения заемат около 4,5 хил. дка.

Общият размер на посевната площ е около 225 хил. дка, от които годишно се заемат приблизително:

- 97,130 хил. дка – за царевица;
- 75,450 хил. дка – за пшеница;
- 37,320 хил. дка – за слънчоглед;
- 6,800 хил. дка – за ечемик;
- 7,980 хил. дка – за други маслодайни култури.

Фигура 17. Процентно отношение на основните култури отглеждани в община Кнежа.

Средните добиви от основните отглеждани култури – царевица и пшеница през 2007 г. са съответно – 120 и 200 кг/дка, а от слънчоглед и ечемик – 120 и 180 кг/дка. Данните за

2012 год. са следните: царевица и пшеница са съответно – 590 и 420 кг/дка, а от слънчоглед и ечемик – 300 и 340 кг/дка.

Нисък е процента на трайните насаждения в общината. Зеленчукопроизводството е трудоемка дейност, но в сравнение с минали години се увеличава броя на земеделските производители отглеждащи различни видове зеленчукови култури.

На територията на град Кнежа се намира единственият в страната Институт по царевица, в който се създават нови сортове царевица. Същият работи над 80 години в сферата на селекция на високопродуктивни царевични хибриди. В близост до него се намира и предприятието “Сортови семена-елит” ЕООД - град Кнежа, от който кооперациите и фирмите закупуват висококачествени семена за посев.

Във връзка с това ОУП на общината гарантира опазването на продуктивните земеделски земи в бъдеще и в унисон с разпоредбите на националното и наднационалното законодателство в областта на земеделието.

Добре е да се осигури необходимата съпътстваща инфраструктура /изграждане на ефективни напоителни системи, достъпност и др./, чрез която да се обслужват различните селскостопански дейности.

Животновъдство

Вторият подотрасъл на селското стопанство е животновъдството. Богатата фуражна база, традицията в поддържане на племенни стада и научно-производствените вериги са били предпоставка за добре развито животновъдство до началото на прехода. След срива през 90^{те}, пазарната инициатива започва да наваксва чрез създаването на нови и обновяването на малки стопанства в заварените говедовъдни, свиневъдни и птицевъдни ферми. Дребното животновъдство /в малки частни стопанства/ продължава да покрива преобладаващия дял на статистическите количества. Като основни направления на развитие могат да се посочат отглеждането на едър и дребен рогат добитък в личните стопанства, които осигуряват храна под форма на мляко, мазнина, и месо за населението, а наред с него и дребните пернати животни.

Таблица 17. Брой отглеждани животни в община Кнежа 2007-2012

Животни по видове	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Говеда	2 080	1 885	2 777	2 985	2 690	2 454
Овце	5 220	4546	8 196	5 514	6 176	6 200
Кози	734	942	2 497	1 414	1 216	1 189
Свине	5 611	2 312	992	735	223	337
Птици	16 460	11320	19 320	37 230	36 336	36 386
Зайци	2 380	965	1 010	1 147	1 152	1 052
Пчели	1 660	1 991	1 680	1 372	1 394	1 640

/Източник: План за развитие на община Кнежа 2014-2020. Данни: ОСЗ- Кнежа/

Таблица 18. Добита продукция от отглежданите животни в община Кнежа 2007-2012;

Видове продукция	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Краве мляко /хил. литра/	3 6153	3 603,6	4 160,5	5 115,2	1 763,1	3 020,9
Овче мляко /хил. литра/	654,7	69,8	673,8	328,1	556,1	694,8
Козе мляко /хил. литра/	307,8	417,1	894,5	427,5	184,4	364,1
Яйца /хил. броя/	2 380	1 700	1 940	4 320	4 600	4 601
Вълна /тон/	21,5	16,1	25,2	15,5	19,2	18,6
Пчелен мед /тон/	32,6	29,0	34,0	43,0	46,0	34,4

Източник: План за развитие на община Кнежа 2014-2020. Данни: ОСЗ- Кнежа

Съществен проблем за развитието на подотрасъла остават строгите хигиенни и ветеринарномедицински изисквания към животновъдните обекти след присъединяването на страната към ЕС. Не на последно място сериозна пречка пред реализацията на местна животновъдна продукция се явяват и неизгодните, често прерастващи в нелоялни и монополни, взаимоотношения между продавачи, посредници и купувачи. Дори приетата през 2010 г. наредба за директна продажба на суровини от стопанствата не стимулира развитието на подотрасъла. Данни на Министерство на земеделието и храните показват, че до март 2011 г. има много малко регистрирани стопанства по наредбата. Съгласно нея, за да продават директно продукцията си, производителите трябва да направят значителни инвестиции, тъй като се налага да покрият изискванията и стандартите за хигиена и оборудване, което също е непосилно за голяма част от стопаните, които са натоварени с допълнителна данъчна тежест; не всички са получили субсидии за глава животно. Всички тези негативни тенденции и промени в животновъдния отрасъл се отразяват по сходен начин и върху броя на отглежданите животни на територията на община Кнежа.

Като цяло при развитие на селското стопанство в община Кнежа трябва да се спазват изискванията на общата земеделска политика на ЕС, според която заетите в селското стопанство трябва да използват екологично-устойчиви методи на земеделие. С други думи те трябва да се стремят да поддържат постоянни затревени площи /тревата абсорбира въглероден двуокис, което подпомага борбата с климатичните промени/, да отглеждат различни култури, а не моно култури, и да обработват определена част от тяхната орна територия по начин, който насърчава биоразнообразието. Този подход включва и изграждане на локални пречиствателни съоръжения за отпадни води към съществуващите и новите обекти, свързани с животновъдство, месо - производство с възможност за обслужване и на стопанства от съседни общини.

Горско стопанство

Горските територии заемат 1.39 % от общата площ на територията на община Кнежа. Тяхното значение е голямо от гледна точка на функциите, които имат - водорегулиране, противоерозия и рекреация.

На територията на общината няма гори със стопанско предназначение, техният териториален обхват в общата територия на общината е незначителен.

Задачите на ОУПО по отношение на горските територии са:

- *Отразяване на актуалните граници на горите с различно предназначение, както и устройствения им статут, съгласно Закона за горите;*
- *Регламентиране на подемния капацитет на горските паркове и обслужващите ги ядра, осигуряването им с транспортен достъп и водоснабдяване, както и свързването им със мрежите на електроснабдяването;*
- *Режимът на устройство на горските територии да бъде без право на застрояване;*
- *Да се предвиди залесяване на изоставени и ерозирани земи.*

Инвестиционна активност

В съответствие с техническото задание за ОУП на община Кнежа, в настоящия ОУП на територията на общината са взети предвид инвестиционните намерения, свързани с промяна на предназначението на земята от земеделска на неземеделска и се гарантира опазването на околната среда в максимална степен. С плана се определят земеделските територии, чието предназначение не може да се променя, което е съобразено с изискването на чл. 45, ал. 2, т. 4 от Наредба № 7 на МРРБ.

За всички групи територии, в зависимост от тяхното бъдещо предназначение, планът предвижда и съответното изграждане на довеждаща техническа, в т.ч. транспортна инфраструктура.

Преобладаващата икономическа специализация на общината в сферата на аграрните науки е предопределена от обстоятелството, че 90 % от нейната площ е земеделска. Справка на Общинската служба по земеделие показва, че 82 % от собствеността върху земеделската земя е частна, разпределена в общо 28 635 броя частни имоти, тоест на 1 жител се падат близо 2 земеделски имота /14 613 жители е населението на община Кнежа за 2010 г. по данни на НСИ/. Предпочитаната форма за управление на земеделската земя е отдаването ѝ под аренда, чиято практика бележи двоен ръст през последните пет години. Съгласно същата справка през 2005 г. под аренда са се отдавали 36 880 дка земеделска земя, докато съответния размер през 2012 г. нараства приблизително три пъти. Важен факт е, че само малка част от наемните и арендни отношения са подкрепени с договори /Доклад от проведено проучване на социално-икономическия потенциал за развитие на община Кнежа/. Една от причините за това е продължаващото съществуване на раздробена и маломерна собственост, затруднени пазарни отношения поради наличието на съсобственост и доста често-неясни поземлени граници.

Основното предизвикателство пред развитието на икономиката на община Кнежа към момента е липсата на сериозни инвестиции в промишлеността, чрез които да се разкрият нови работни места, което от своя страна да намали миграционните процеси и да съхрани демографския потенциал на общината. Във връзка с това стратегията на общината за привличане на частни капитали трябва да се насочи към създаване на подходящите условия, като едно от тях е наличието на конкурентна и висококвалифицирана работна ръка и устройствено-териториалната основа.

III. 6. СОЦИАЛНА СФЕРА

III. 6. 1. Здравна инфраструктура

Към настоящия момент структурата на здравеопазването в община Кнежа се състои от едно здравно заведение - „ Многопрофилна болница за активно лечение – Кнежа“ ЕООД с 74 легла и две самостоятелни медико-диагностични и медико-технически лаборатории за извънболнична помощ.

Таблица 19. Здравни заведения с община Кнежа за периода 2010 – 2012г.

Лечебни и здравни заведения	2010		2011		2012	
	бр.	легла	бр.	легла	бр.	легла
ЛЕЧЕБНИ ЗАВЕДЕНИЯ ЗА БОЛНИЧНА ПОМОЩ	1	70	1	74	1	74
ЗАВЕДЕНИЯ ЗА ИЗВЪНБОЛНИЧНА ПОМОЩ	2	-	2	-	2	-
ДРУГИ ЗДРАВНИ ЗАВЕДЕНИЯ	-	-	-	-	-	-

Източник: НСИ.

“МБАЛ - Кнежа” ЕООД е изградена от три функционално обособени блока съгласно изискванията на Наредба № 49/18.10.2010г. на МЗ, както следва:

- Консултативно-диагностичен блок;
- Стационарен блок;
- Административно-стопански блок.

Наблюдава се увеличение на броя на болничните легла, обслужващи населението на община Кнежа. От 2010 година медицинските кадри на територията на общината също намаляват, като се наблюдава увеличение само на специалисти по дентална медицина.

Таблица 20. Брой на медицински персонал на територията на община Кнежа за периода 2010-2012г.;

Медицински кадри към 31.12.			
	2010	2011	2012
Лекари - общо	42	38	39
в т.ч. Общопрактикуващи¹	9	9	9
Лекари по дентална медицина	3	3	4
Медицински специалисти по здравни грижи	61	59	60

Източник: НСИ.

По отношение на обезпечеността на населението с лекари, се падат по 1470 души на общопрактикуващ лекар и по 3309 души на лекар по дентална медицина.

На територията на цялата община функционира една аптека, разположени в общинския център.

През изследвания период броят на детските ясли в общината не се променя, като ОДЗ „Йордан Каменополски“ е локализирано в село Бреница. Броят на местата в тях надвишава броят на децата в общината като и двата показателя се характеризират с намаление спрямо 2010 година.

Таблица 21. Брой детски ясли, деца и места в тях за периода 2010 – 2012г.;

Детски ясли и деца в детските ясли			
Показател:	2010г.	2011г.	2012 г.
Детски ясли - общо	4	4	4
 места	107	102	101
Децата - общо	78	71	77

Източник: НСИ.

Здравната инфраструктура на територията на община Кнежа е концентрирана в общинския център, който обслужва останалите населени места. Болничната помощ се осигурява от единствения медицински център, намиращ се в град Кнежа. Осигуреността на лекари на човек от населението е сравнително ниска. Необходимите интервенции в областта на здравеопазването са свързани с модернизиране на лечебните заведения, повишаване квалификацията на кадрите, както и провеждане на образователни кампании, особено сред младото население, за повишаване на здравната култура на населението и намаляване на заболяемостта му.

III. 6. 2. Образователна инфраструктура

В териториалната структура на общината функционират 13 учебни заведения.

От тях:

- Една професионална гимназия по земеделие - ПГЗ „Стефан Цанов”;
- Една професионална гимназия по механоелектротехника – ПГМЕТ „Христо Смирненски”;
- Едно средно общообразователно училище /СОУ „Неофит Рилски”/;
- Четири основни училища / ОУ „Отец Паисий”, ОУ „Васил Левски” Кнежа, ОУ „Христо Ботев” Бреница, ОУ „Васил Левски” Еница/;
- Едно начално училище /НУ „Кнежица” с филиал/;

- Шест учебно-възпитателни заведения:
 - 2 ЦДГ - ЦДГ „Гълъбин Боевски” и ЦДГ „Лиляна Димитрова” Еница;
 - 3 ОДЗ - ОДЗ „Йордан Каменополски” Бреница, ОДЗ №1 „Огнян Михайлов”, ОДЗ №2 „Дафинка Чергарска”;
- Детска ясла /Детска ясла №1/.

Сградният фонд, обслужващ училищата се характеризира с изключително влошено състояние. По-голямата част от сградите са стари, изградени преди повече от 70-80 години. Извършено е саниране и освежаване на повечето сгради, подмяна на дограма, боядисване и обезопасяване на откритите спортни площадки в детските заведения, закупени са и климатични инсталации. Необходимо е извършване на цялостен ремонт и обновяване на МТБ, която за момента е частично обновена.

По отношение на броя на учениците в общината, през последните години като цяло се увеличава. По отношение на отделните квалификационни степени, броят на учащите в начално образование расте, но в прогимназиалното и средно образование намалява.

Таблица 22. Брой на учащите в община Кнежа за периода 2010/2011 – 2012/2013г.;

Показатели	2010/2011	2011/2012	2012/2013
Учащи			
По степени на Международната класификация на образованието /ISCED'97/			
Общо	1771	1825	1850
Начално образование /I - IV клас, ISCED - 1/ - общо	515	534	518
Общообразователни училища	515	515	518
Специални училища	-	-	-
Прогимназиално образование /V - VIII клас, ISCED - 2A/ - общо	602	582	596
Общообразователни училища	562	546	557
Специални училища	-	-	-
Професионални училища с прием след VI и VII клас /I степен професионална квалификация/	40	36	39
Средно образование /IX-XIII клас, ISCED - 3A, 3C/ - общо	654	709	736
Общообразователни училища	90	88	82
Специални училища	-	-	-
Училища по изкуствата	-	-	-
Професионални гимназии /III степен професионална квалификация/	289	358	419
Професионални гимназии и училища /II степен професионална квалификация/	275	258	230
Професионални училища с прием след VIII клас /I степен професионална квалификация/	-	5	5
Професионално обучение след средно образование /ISCED - 4C/ IV степен професионална квалификация/	-	-	-
Колежи /ISCED - 5B/	-	-	-
Университети и специализирани висши училища /ISCED - 5A/ ²	-	-	-

По видове учебни институции			
Общо	1771	1825	1850
Общообразователни училища	1167	1168	1157
Специални училища	-	-	-
Училища по изкуствата /II степен професионална квалификация/	-	-	-
Професионални гимназии /III степен професионална квалификация/	289	358	419
Професионални колежи с прием след средно образование	-	-	-
Професионални гимназии и професионални училища /II степен професионална квалификация/	275	258	230
Професионални училища след VI и VII клас /I степен професионална квалификация/	40	36	39
Професионални училища след VIII клас /I степен професионална квалификация/	-	5	5
Колежи	-	-	-
Университети и специализирани висши училища²	-	-	-

Източник: НСИ.

Таблица 23. Брой детски градини, учители и деца в община Кнежа за периода 2010/2011 – 2012/2013г.;

Показатели	2010/2011	2011/2012	2012/2013
Детски градини	5	5	5
Детски учители	45	38	38
Деца	498	432	441

Източник: НСИ.

Като цяло може да се обобщи, че образователната инфраструктура на община Кнежа има нужда от основна реконструкция. Въпреки териториалния дисбаланс в разпределението ѝ, предвид негативната тенденция по отношение броя на учениците, образователните обекти отговарят на нуждите на общината. През изминалия планов период са извършени редица мерки за подобряване състоянието на училищата, МТБ на част от тях е ремонтирана, реализирани са проекти за осигуряване на целодневна форма на обучение. Следва да продължат да се извършват дейности в тази насока, да се модернизира инфраструктурата във всички училища, включително спортната и да се изпълняват проекти, свързани с извънкласните занимания на учениците.

III. 6. 3. Културна инфраструктура

Основните културни центрове в общината са читалищата. На територията на общината съществуват четири пространствено разпределени във всички землища:

- Читалище “Борба” – град Кнежа;
- Читалище “Народно съзнание” – с. Бреница;
- Читалище “Изгрев” – с. Еница;
- Читалище „Димитър Цонов“ – с. Лазарово.

Читалище „Борба“ съществува от 1986 година. С годините читалищната дейност се обогатява и развива. В него се провеждат редица мероприятия, както и се развиват дейности като музикални и танцови състави. Библиотечният фонд на читалището разполага с над 60 хил. тома художествена и научна литература и ежегодно се получават периодични издания - вестници и списания.

Читалище „Народно съзнание“ е създадено през 1897 година, идеята за неговото създаване възниква преди Освобождението. Библиотеката на читалището разполага с 14 240 тома литература, годишно обслужва от около 500 читатели. От 2007 година в него са сформирани певческа група и танцов състав.

Читалище „Изгрев“ е създадено през 1897 година. В него се осъществява театрална, певческа и вокално-инструментална дейност. В настоящият момент читалището поддържа библиотека с над 10 000 тома литература.

Читалище „Димитър Цонов“ е функциониращо читалище, регистрирано в Министерството на културата на Република България. Разположено в с. Лазарово. На 13 май се отбелязва празника на селото, както и годишнина от смъртта на партизаните Лазар Митов /на когото е кръстено селото/ и Димитър Цонов, на когото е кръстено читалището.

В община Кнежа функционира – Общински исторически музей – град Кнежа. Официално на 11 февруари 1971 година е открита първата музейна експозиция. В музея се съхраняват над 100 архивни фонда:

- Стари български и турски документи и вестници;
- Материали за видни личности от Кнежа и родословието на много фамилии;
- Сведения за предприятия, учреждения, организации и други;
- Материали за училища, просвета, култура;
- Сведения за участници във войните от 1885, 1912-1913, 1915, 1941 година;
- Оригинални снимки, негативи, репродукции;
- Важни материали за Аспарухов вал / едно от трите гранични и укрепителни съоръжения в северозападна България / и *кралската босненска фамилия Кнежевич*.

В музея се организират празници и се представят се гостуващи изложби. Участва активно в общинските и международни празници и чествания, театрални възстановки на български традиции и обичаи.

Общинският културен календар е сравнително разнообразен, предвидени са спортни, здравни и общински мероприятия. През годината се честват и национални празници, религиозни празници и обичаи и традиционни събори.

Общината има потенциал за развитие на по-разнообразен културен живот. Необходимо е да бъдат санирани и реставрирани обектите на културната инфраструктура както и подобряване и обновяване на материално – техническата база.

III. 6. 4. Спортна инфраструктура

Спортната инфраструктура е концентрирана изцяло в общинския център и включва спортна зала „Г. Боевски“, стадион и спортна площадка в града, спортен салон „Стара гимназия“, както и конна база и плувен басейн.

Традиционни за общината спортове са хандбал, лека атлетика, вдигане на тежести, футбол, конен спорт и други. Стимулират се нетрадиционни за общината спортове като аеробика, айкидо, карате и други. На територията на общината съществуват пет спортни клуба, целта на които е обхващане на по-голям брой млади хора в спортните дейности на общината както и стимулиране на развитието и разпространението на масовата физкултура.

Материално техническата база на всички спортни обекти е в незадоволително състояние и се нуждае от реконструкция и модернизация. Освен подобряване състояние на съществуващата инфраструктура, следва да се предприемат мерки за дообогатяването ѝ, изграждане на детски и спортни площадки на открито, разширяване на училищната спортна инфраструктура, както и организиране на масови спортни мероприятия и насърчаване на децата и младежите да практикуват активна спортна дейност.

III. 6. 5. Социална инфраструктура

Социалното подпомагане на територията на община Кнежа се осъществява от Дирекция социално подпомагане и Домашен социален патронаж.

Обществените отношения на територията на общината свързани със социалното подпомагане на населението се уреждат от Дирекция „Социално подпомагане“. Дейността на Дирекцията е свързана със изпълняване на основни жизнени потребности на население в затруднено социално положение.

На територията на община Кнежа се предоставя услугата „Домашен социален патронаж“ с капацитет от 130 души. В град Кнежа има създаден съвременен център за социални услуги към общината, който се използва и за публични събития, поради осигуреността си откъм технически средства за презентации, дискусии и климатизирана зала за 120 души.

През 2013 година стартира реализацията на проект - „Дневен център за възрастни хора - преустройство на училище „Кнежица“- целта на проекта е да се предоставят социални

услуги на 50 самотно живеещи възрастни хора на територията на общината. Услугите, които ще предоставя центъра са свързани с осигуряване на достъп на трудно подвижни възрастни хора с подходящ транспорт до центъра и обратно до домовете им; осигуряване на ежедневен обяд; предоставяне на медицински услуги; както и стриктно спазване на индивидуалните лекарски предписания за здравословното състояние на възрастните хора, пребиваващи в дневния център и други.

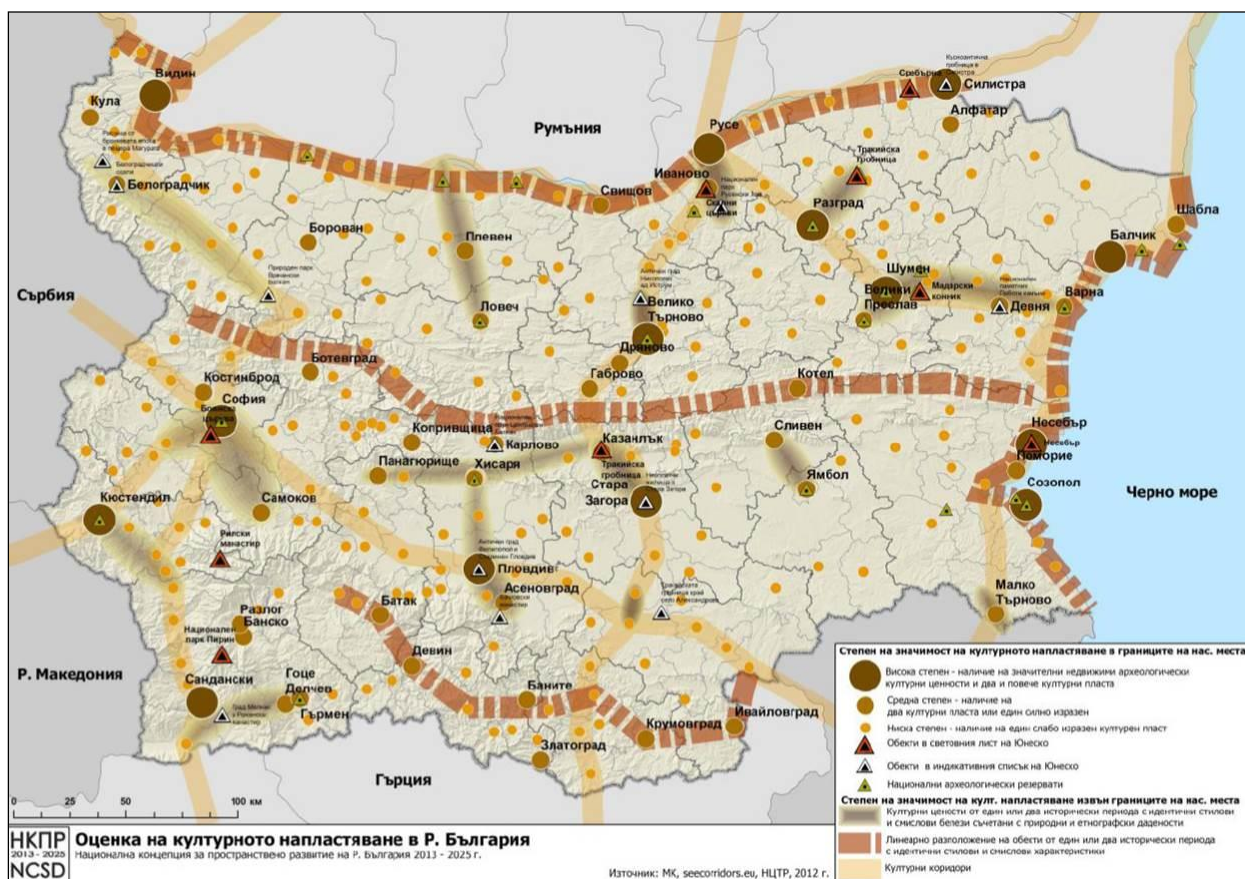
Състоянието на материално-техническата база, която се използва от службата за социално подпомагане е амортизирана. Необходимо е да се търсят възможности за нейното възстановяване и поддръжка. Към настоящия момент ДСП използва услугите на МБАЛ-Кнежа за приготвяне на храна за обслужваните лица, тъй като не разполага със собствена материално-техническа база, тези условия затрудняват предоставянето на тази услуга. Належащо е дейността да се оборудва със съвременни офис и кухненско оборудване.

III. 7. 1. Анализ на културното наследство в община Кнежа

Географската характеристика и пространственото развитие на селищната структура в Община Кнежа са предпоставката за заселване на различни цивилизации по територията ѝ още от Древността. В тази връзка, културното наследство в района е резултат от дългогодишното напластяване на отминали цивилизации и епохи, които носят специфична памет и идентичност на мястото.

В основата на формирането на пространствената структура в общината стоят културните коридори и културното напластяване, които изразяват устойчивостта във времето на културните и селищните взаимовръзки и трайно обособени направления.

В Националната концепция за пространствено развитие на Република България е направена оценка на културното напластяване като град Кнежа е представен като град с ниска степен – наличие на един слабо изразен културен пласт.

Фигура 18. Национални културни коридори /Източник: Национална концепция за пространствено развитие/.

Политиките върху които набляга ЕС, през последните години са насочени към *управление и свързване на екологичните, ландшафтни и културни ценности* на регионите както и реализиране на месния потенциал за развитие на общините и регионите.

В този смисъл пространственото и социално-икономическо развитие на територията ще бъде ориентирано към културното наследство в общината и природните и културни ландшафти, които изразяват регионалната специфика. Това са факторите, които имат водеща роля в устройството на територията и регионалното развитие.

Този подход в пространственото развитие е отправна точка и при пространствените политики, свързани с материалното и нематериалното културно наследство на България, които се залагат в НСРР и НКПР и са в пряка връзка с качеството на живот. Отчита се и промененото отношение към културните ценности и разширяване на пространствения обхват на културното наследство – от единичната ценност до ансамбъл с неговото обкръжение и цялостната градска и/или природна среда, в която е ситуиран, от интериора на сградата и нейната конструкция до характерния пейзаж и културни коридори/маршрути.

Основните насоки в опазването на културните ценности в цялото им времево и видово многообразие са свързани със съхраняване на техните уникални характеристики, чрез консервация и активно опазване, публична загриженост и адаптация в най-широк смисъл, запазване и развиване на духа на мястото */genius loci/* и на пространствената идентичност и развитие на потенциала им за стимулиране на икономическия растеж.

Взаимодействието на природата и човека е формирало многобройни **културни пейзажи** в общината. Най-общо казано културното наследство обхваща нематериалното и материалното недвижимо и движимо наследство като съвкупност от културни ценности, които носят историческа памет и национална идентичност. На територията на общината са налични културни ценности - материални и нематериални свидетелства за човешко присъствие и дейност, които са с висока научна и културна стойност за индивида, общността и обществото в региона.

В пространствено развитие на община Кнежа историко-географското развитие е в основата на културното напастяване и именно то дава възможност за изграждане на сътрудничество със съседните общини и формиране на културни зони за туризъм и рекреация, които в съчетание с народните традиции и културните обичаи на местната общност изграждат атрактивна културна среда.

Историческо развитие

Историческото развитие на община Кнежа и съставните и селищни структури е проследена в три основни исторически периода – Античност, Средновековие и Османски период и Освобождение.

Античност

В пространствената структура на общината най-старите открити артефакти са от праисторическия период, датиращи от първата половина на бронзовата епоха и произлизат от местността “Кривуля”. От времето на траките датира и надгробната могила от м. „Кошутаняка“, където е разкрито погребение от средата на второто хилядолетие пр. н . е.

По време на желязната епоха траките продължават да обитават района на Кнежа, за което свидетелстват надгробните могили в периферията на града, в една от които е намерено тракийско въоръжение.

От периода на римското господство I – IV в. сл. Хр., в днешното землище на Кнежа са разкрити няколко селища.

Първото се намира северозападно от града, в м. „Сребрен“, където е открита керамика. Второто селище е открито в м. „Върбица“, откъдето произхожда част от мраморна колона. Трето тракийско и римско селище обхваща центъра на днешния град Кнежа – от читалището до сградата на общинската администрация, и част от кварталите на запад от тази линия. Четвъртото селище се намира в североизточната част на сегашния град, за което свидетелстват натрошени глинени съдове, покривен материал, натрошени римски тухли. Петото селище е в м. „Маринов геран“, където са намерени керамика и монети. Останки от шестото тракийско селище са в м. „Гостиля“, северно от шосето в края на землището, от където са открити глинени съдове и др. Последните две селища са на римския път от Улпия Ескус при с. Гиген за Плевен. В м. „Захлупен геран“ и южно от Пресолското кладенче в бранището са намерени още археологически артефакти.

Средновековие

От времето на Първата българска държава – VII – X в. са известни две селища, които са разположени върху културния пласт на тракийските селища от римската епоха в м. „Гостиля“ и в центъра на днешния град.

Още със създаването на Българската държава, землището на Кнежа влиза в нейните предели, доказателство за което са следите от едно от трите погранични укрепления - Аспарухови валове, и по-точно ***Островският земен вал***, наречен още Окопа.

Островският земен вал прегражда равнината между Дунава и предпланинските възвишения на Стара планина. Намира се на 25 км. източно от Хайрединския вал. Ровът му

е изграден от западната страна. Започва от дунавския бряг от с. Остров, върви по вододела на реките Скът и Гостилица, минава западно от с. Враняк и достига до с. Габаре. Дължината му е 58 км. Земленият насип е широк 12 м и е висок 1.5- 2 м. Ровът е обърнат на запад, с широчина 8 м и дълбочина 1 м. В пространствената структура на община Кнежа земленият вал е с дължина от 12.8 км и преминава линейно в северозападната част. От трите вала само Островският пресича цялата равнина от Дунава до Стара планина. Останалите два преграждат само отделни участъци от нея. Освен това разстоянието между отделните валове не е много голямо, което изключва възможността те да са свързани с териториални промени. Поради всичко това логично е да се приеме, че в случая става дума за една „дълбоко ешелонирана тройна защитна линия, пригодена за отбрана срещу бързоподвижен конен противник” от запад.

Османски период и Освобождение

Известно е че през XVII в. Кнежа е било владение на османския феодал – Исмаил, поради което е носело името Исмаил Бунар. По време на борбите на българския народ за Освобождение, населението на Кнежа също взема участие.

С започването на Освободителната Руско – турска война на 15. 06. 1877 г. руските войски правят десант при Свищов. В бърз ход на 30 юни от Видин за Плевен през Кнежа преминава 40 хилядната армия на Осман паша. На 6 ноември 1877 г. 3 000 руски войници преминават през Кнежа и установяват българска власт. Наредено е общинско управление с кмет Цветко Вълчов Ролански и помощник кмет Вълчо Гърков. По същото време в опълченските дружини, които се сражават заедно с руските войски във войната, участват и двама души от Кнежа. Това са Дамян Петров Дамяновски /Ашлака/ и Христо Цветков Шарабански /Комитата/.

Историческо развитие на селищната мрежа

Град Кнежа

Името на селището е свързано със славянския произход на населението, което от XII век е започнало да се преселва по тези краища. Думата Кнаж, Кнежение срещахме в много документи от ранното и по-късно Средновековие: “Тракийските жители от Одринско, които Крум пленил и преселил в Отвъддунавска България, са отбелязани и от византийските хронисти”.

Към XVI век в официалната османска документация в името на селището се забелязва промяна или по-точно една двойственост. Населението го наричало Кненз, Кназ или Кнежа, а официалната власт – Исмаил бунар. Тази промяна се обуславя от икономически, социални и политически причини. Действително през по-

ранните векове към средата на XVII век Кнежа е била владение на такъв османски феодал – Исмаил. В турски документ от 1548 година вместо Кнежа се явява и името Исмаил бунар. Във всички открити досега и с по-сетнешна дата османски документи за историята на Кнежа се появява все същото наименование – Исмаил бунар.

Съществува една втора теория за произход на името Кнежа свързана със стария босненско-български владетелски род Кнежевич. Родоначалник Стефан Дабиша-Кнежевич, придобил името "Кнежевич" по княжеската титла на баща си княз Нинослав Босненски, чрез рода на своята съпруга е бил в роднински връзки с унгарските и полските крале и от 1392 до 1396 г. и е крал на Босна. Тримата сина на Стефан Дабиша - Владислав, Вук и Парчия са хванати в заговора против първия крал на Босна Твърдко I. Владислав и Вук са наказани със затвор, докато Парчия успява да избяга и през 1367 г. емигрира в България, където получава от цар Иван Александър наследствени земи около реката Скът. Тук той изгражда замъка Кнеже и поставя началото на фамилията Парчевич от рода Кнежевич. Според Иречек въз основа на предоставените му архиви от граф Юлиан Пеячевич замъкът Кнеже е бил построен на мястото на съвременния Кнежа. Нещо повече - въпреки преименуването му от османската администрация в Исмаил бунар, в официалната западноевропейска картография селището запазва своето първоначално име "Knese", така то е отбелязано и върху фрагмент от картата "Regnum Bulgariae" от Йохан ван дер Бруген, отпечатана във Виена през 1737 г. Освен Кнеце върху нея е отбелязан и Чипровец /Chiprovatz/ като Residentia Archiepisc.

Според историческите източници и намерените артефакти се счита, че територията на град Кнежа се е обитавала от траки и римляни. По-късно от запад дошли илирите, а през трети век пр. н. е. - и келтите. След V–VI столетие на н. е. от Искър до Тимок са населявали пък Седемте славянски рода.

Долината, в която са разположени селата Бреница и град Кнежа, е била населена още през каменно-медната епоха – пето хилядолетие пр. н. е.

В района на Кнежа засега са известни две селища от времето на Първата българска държава /VII–X век/. По време на желязната епоха траките продължават да обитават района на град Кнежа. Сигурен свидетел за това селище обаче са тракийските надгробни могили и периферията на града. През 1936 год. в центъра на Кнежа са намерени много римски сребърни монети /денари/ от II–III век, но са запазени едва десет от Антоний, Пий–Александър. В Кнежа е открита находка през 1934 год. от 56 сребърни и бронзови монети на римски императори от края на втори до средата на трети век. Те символизират победите на римската армия, щастието на войниците и др. Монетите са сечени в различни краища на империята, което значи, че те не са изработвани за задоволяване на локалните нужди, а са

били в обращение в почти цялата Римска империя. Последните монети са сечени по времето на Деций Траян /248–251 год./.

Монетните находки говорят също, че обществото в съответната епоха е било класово и само богатите, императорите и сановниците са имали възможност да притежават и трупат такива съкровища, които в чести случаи са от благородни метали. Те показват също развити търговски и стоково-парични връзки и отношения между късноантичните градове и местното население. Освен това, понеже някои от монетите са открити в раннославянски селища, те са доказателство, че и след заселването на славяните по тези места монетното обращение е продължавало, но е било в по-ограничени размери.

Село Бреница

Името Бреница произлиза от "бранница" - в селото не е стъпвал поробител, а прадедите ни са бранили себе си и селото, от там и бран - бранница. Долината, в която е разположено село Бреница е била населена още през каменно-медната епоха – пето хилядолетие пр. н. е. По поречието на р. Искър има разкопки от времето на траките.

В село Бреница и общината са запазени основните традиционни ястия – "Пиле на лютика", "Сиренява лютика", "Запържен боб", "Супа с пълнени чушки" и "Сиренява чорба".

Село Еница

За името на селото съществуват две хипотези: то, или носи името на млада жена, или, което е по-вероятно, названието на селото произлиза от турското име "*Ени-кьой*" /ново село/.

През XIII-XIX век селото се е разполагало в долината в района "*Ценов геран*".

По турско време е имало килийно училище, което се е помещавало в старата църква. Иконите в нея са били от XIII-XIX век, а иконописецът е бил представител на Чипровската школа. В миналото в селото са живели и мюсюлмани, които след Освобождението се изселват. Към 1893 година в селото са останали само 55 помаци.

През землището на селото е минавала границата между Източна България и Видинското царство, за което говорят стражевите могили на хълма. Наблизо е Аспаруховият *Островски земен вал*.

Над селото в дъбовите гори са били разположени два манастира. В долната част е имало крепостна кула.

Посещавано е от Васил Левски, където е основал революционен комитет.

При полагането на тръбите за нов водопровод, в края на 40-те години на миналия век, от местността "*Каптаж*" към селото, в долината на *Войнежеца*, са били открити водоводни тръби, които са остатъци от римски водопровод. Интересен е фактът, че тръбите

на десетки метра са се движили паралелно с трасето, предвидено от съвременните хидроинженери.

Село Лазарово

Старото име на село Лазарово е Струпен - име обсипано с легенди. Има различни предположения и легенди за произхода и развитието на селището.

В книгата си "От Искър до Огоста" Богдан Николов пише: "В района на Струпен има няколко интересни стари селища. Техните останки са около големите извори над селото, наричани Горното езеро и Рачово езеро, и при Друма. При Рачовото езеро има следи от голямо тракийско селище, обитавано през първото хилядолетие пр. Хр. Некрополът на това селище е открит при изкопи за свинарник на ТКЗС.

През римската епоха на Балканите, около Горното езеро е имало трако-римско селище, а до самия извор - и светилище. Некрополът на това трако-римско селище е открит в южната част на стопанския двор при изкопи за складове и кантар. Открити зидани с тъхли римски гробници, но погребалния инвентар е разпръснат между намервачите /глинени еднофитилни лампи и римски бронзови и медни монети от II - IV век. Намерена е оброчна плочка, посветена на Херкулес. Това е един епиграфски паметник.

В същия този район около двата извора е било и средновековното село *Струпен*. От изворите пък започва и долът на Струпен. Средновековните гробове са открити североизточно от средновековното село Струпен и южно от днешното село Струпен в местността *Гръстелниците*.

През 1869 г. е построена днешната каменна църква "Свети Архангел Михаил" на мястото на стара църква.

Според "Юбилеен сборник", "Българско село" от 1931 г. "край селото е минавал стар опасен друм /път/, и много турци се струпвали да преспиват и от там и името му." Според "Сборник Република България" от 1947 г.: "Легендата разказва, че жителите му са преселници от различни места, дошли тук, гонени от турските зверства. Мястото е било гористо, обрасло с тръни. Въпреки това, обаче тук се събрали-струпали много хора от където се предполага, че селото е получило името си, което и до днес /1947г. БА/ е останало не променено."

Старинността на поселищното име показва и старинността на селото. "То е от старобългарската дума *СТРОПЪ* и означава струмен дол, стръмнина. Чрез промяна на "О" в "У" е станал струп и като се прибави суфиксът - ен, като Брусен, Рогоз-ен и пр. става Струп. Тези старобългарски имена са голяма рядкост. Струпен е единствено, а от струп и - ец има само две селищни имена в България: с. Струпец, Врачанско и с. Струпец, Севлиевско. Те отразяват географските особености на местността и са запазили

историческата география на страната ни. Необяснимо и учудващо е това, че единственото старинно име в Българските земи, Струпен бе заменено с името Лазарово. /с Указ №45, обнародван на 8 II 1950 г./.

Пространствено разпределение на недвижимите културни ценности в териториалната структура на община Кнежа.

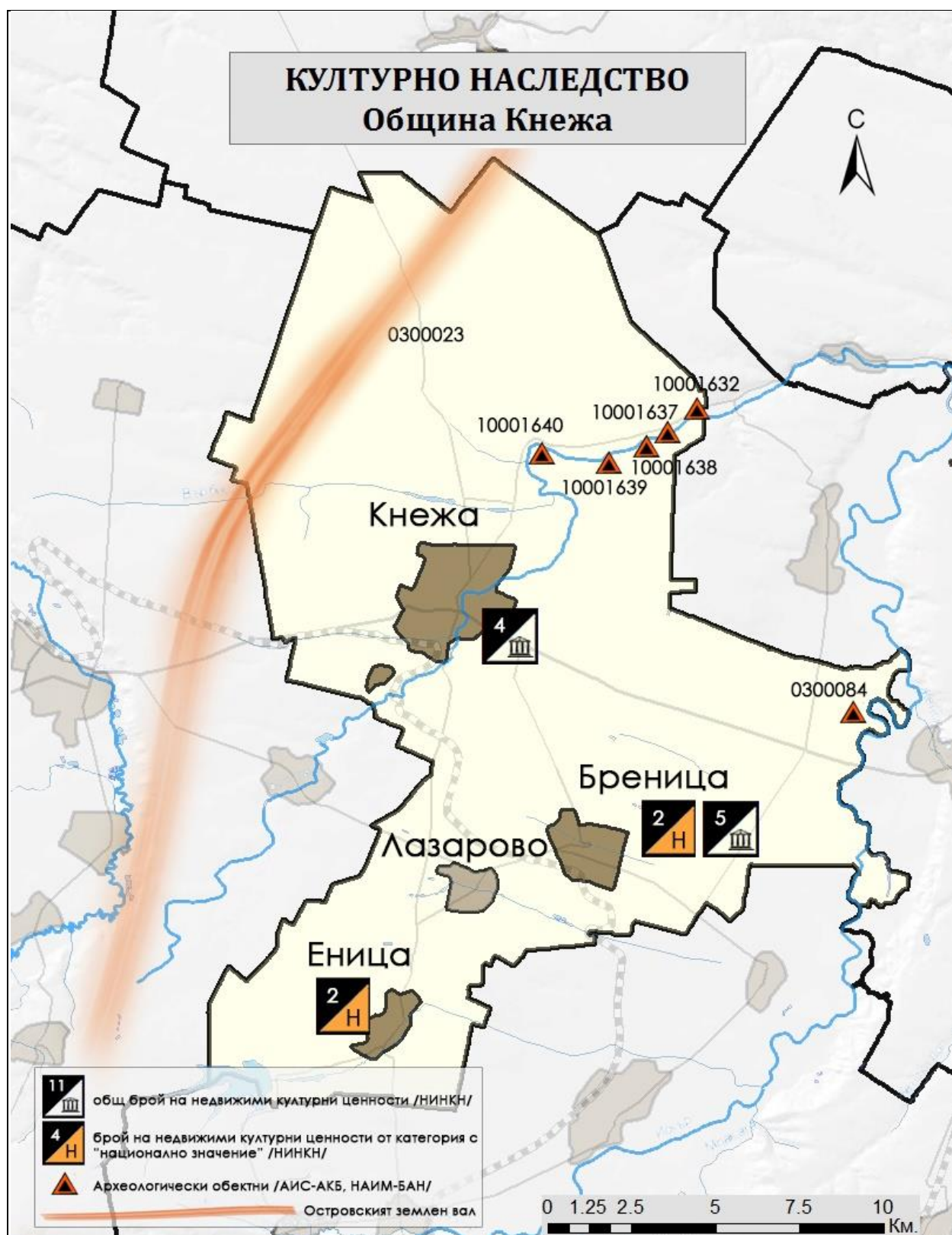
В община Кнежа са идентифицирани археологически, исторически и архитектурно-строителни от Античността и Средновековието обекти, обявени за недвижими културни ценности /НКЦ/. Също така са идентифицирани и съхранени народните традиции и културните обичаи.

Културното наследство в общината включва **11 обекта – недвижими културни ценности**, пространствено разпределени в землищата на град Кнежа /4 обекта/ и селата Бреница /5 обекта/ и Еница /2 обекта/.

Таблица 24. Недвижими културни ценности на територията на община Кнежа.

№ по ред	Населено място	Обект /адрес, локализация/	Кадастрални данни			Вид	Категория
1.	с. Бреница	Средновековно селище, м. селище, 4 км северно	кв.	парцел	пл. №	археологически	местно
2.	с. Бреница	Родна къща на Стефан Кратунски	65	I		исторически	национално
3.	с. Бреница	Антично и средновековно селище, м. Крайна Бреница, 4 км североизточно				археологически	местно
4.	с. Бреница	Праисторическо/раннохалк олитно/ селище, м. Лъката, 11 км североизточно				археологически	местно
5.	с. Бреница	Праисторическо селище-Кременитата могила, 7 км северно				архитектурно строителен от Античността и Средновековието	национално
6.	с. Еница	12 могили в старите лозя и смядликите				археологически	национално
7.	с. Еница	Гробница с надгробен кръст	60	VIII	2542	археологически	национално
8.	гр. Кнежа	Родна къща на Димитър Иванов Бутански	66	XIII	1795	исторически	местно
	гр. Кнежа	Къщата на Марин Боев - СВАЛЕН	79	XXII	739	исторически	за сведение
	гр. Кнежа	Родната къща на Ангел Вихровски- СВАЛЕН				исторически	за сведение
9.	гр. Кнежа	Късноантично и ранносредновековно селище, м. Гостиля, 8 км северно				археологически	местно
10.	гр. Кнежа	Късноантично селище, м. Маринов геран, 4 км северозападно				археологически	местно
11.	гр. Кнежа	Късноантично селище, м. Сребрен, 5 км западно				археологически	местно

Източник: Национален институт за недвижимо културно наследство.

Фигура 19. Пространствено разпределение на недвижимите културни ценности в териториалната структура на община Кнежа.

Културното наследство в общината, включва едни от най-значимите НКЦ в региона и България като от категория с „**национално значение**“ са идентифицирани **4 обекта**, които притежават изключителна научна и културна стойност за обществото:

- **Родна къща на Стефан Кратуснки**, разположена в с. Бреница, кв. 65, парцел I, обявена за НКЦ поради историческата ти стойност;
- **Праисторическо селище – Кременитата могила**, разположено на 7 км. северно от с. Бреница, архитектурно-строителен от Античността и Средновековието;
- **12 могили в старите лозя и смрадликите** – разположени в с. Еница, археологически НКЦ;
- **Гробница с надгробен кръст**, разположена в с. Еница, археологическа НКЦ.

От категория с „**местно значение**“ в пространствената структура на общината са **7 обекта**:

- **Средновековно селище**, разположено на 4 км. северно от с. Бреница, обявено за археологическа недвижима културна ценност;
- **Антично и средновековно селище**, разположено на 4 км, североизточно от с. Бреница в м. „Крайна Бреница“, археологическа НКЦ;
- **Праисторическо /раннохалколитно/ селище**, разположено на 11 км. североизточно от с. Бреница в м. „Лъката“, археологическа НКЦ;
- **Родната къща на Димитър Иванов Бутански**, разположена в град Кнежа, кв. 60, парцел VIII, пл. № 2542
- **Късноантично и ранносредновековно селище**, разположено на 8 км. северно от град Кнежа в м. „Гостиля“, археологическа НКЦ;
- **Късноантично селище**, разположено на 4 км. северозападно от град Кнежа в м. „Маринов геран“, археологическа НКЦ;
- **Късноантично селище**, разположено на 5 км. западно от град Кнежа, археологическа НКЦ;

На територията на община Кнежа са регистрирани *седем археологически обекта, част от Автоматизирана информационна система „Археологическа карта на България“*:

1. Картон 0300023	
Местоположение	ГР.КНЕЖА, КНЕЖА, ПЛЕВЕН, България
Описание на местоположение	м. Окопа, м. Маринов геран и др.
Локализация	5 - 5.5км СЗ-З от града
Lat/Lon	43° 35' 8.6290" N, 24° 03' 35.2689" E 43° 33' 57.1113" N, 24° 02' 24.4690" E 43° 32' 9.6216" N, 24° 00' 35.8121" E 43° 31' 12.3768" N, 24° 00' 18.2256" E
Публикации	ББА, 1974, №3633; Р. Рашев. Старобългарски укрепления на Долния Дунав /VII-XIV./. Варна 1982, 65-68. Д. Димитрова. Археологически паметници във Врачански окръг. № 146. В. Григоров, А. Петрова. Разкопки на Островския /Аспарухов/ вал до гр. Кнежа. Археологически открития и разкопки през 2011 г. София, 2012, 497-499.
Площ	7 дка
	Съоръжения Находки валове ровове
Вид и хронология	
	Вид Хронология Валове Първа българска държава Ровове Първа българска държава
Принадлежност към комплекс	Островски вал
Принадлежност към система	Западнобългарски валове
Културна принадлежност	Българска средновековна
История	
История на проучването	Теренни обхождания: К.Шкорпил в края на 19 век; Б.Николов и Спас Машов през 1980г.; П.Иванов през 1985г. Разкопки: В. Григоров, А. Петрова. Разкопки на Островския /Аспарухов/ вал до гр. Кнежа. Археологически открития и разкопки през 2011 г. София, 2012, 497-499.
Опазване	Археологическа културна ценност с национално значение съгл. чл. 146, ал. 3 от ЗКН
Автор	ПЛАМЕН ИВАНОВ
Проверил	ГЕОРГИ ГАНЕЦОВСКИ

2. Картон 0300084	
Местоположение	С.БРЕНИЦА, КНЕЖА, ПЛЕВЕН, България
Описание на местоположение	м. Лъката
Локализация	11 км СИ, 25 гр
	Lat/Lon: 43° 27' 58.0516" N, 24° 13' 30.9829" E
Информация от музейните фондове	
	ИМ - Враца, инв. №№ AI 2374-2449, 2685-2692.
Публикации	
	Д. Димитрова. Археологическите паметници във Врачански окръг С., 1985, с.21 № 18.
Характеристики и особености	
Площ	4 дка
	Съоръжения Находки
	пещи статуетки и скулптурни изображения
	ями съдове
Вид и хронология	
	Вид Хронология
	С площ до 5 дка /махала/ Ранен енеолит
История на проучването	
	Разкопки на Б. Николов през 1974 г.
Опазване	Археологическа културна ценност с национално значение съгл. чл. 146, ал. 3 от ЗКН
Друга информация и коментари	
	Сериозно засегнат от иманярска дейност.
Автор	Н. ТОРБОВ
Проверил	ГЕОРГИ ГАНЕЦОВСКИ

3. Картон 10001640	
Местоположение	ГР.КНЕЖА, КНЕЖА, ПЛЕВЕН, България
Локализация	На 6.8 км, 27 град. от центъра на Кнежа
Latitude 43 32 08.3760 Longitude 24 06 22.2840	
Характеристики и особености	
Площ	32 дка
	Съоръжения Находки
	съдове
Вид и хронология	
	Вид Хронология
	С площ над 5 дка /коме,пагус и др./ Първа българска държава
Опазване	Археологическа културна ценност с национално значение съгл. чл. 146, ал. 3 от ЗКН
Автор	Георги Йорданов Иванов

4. Картон 10001637

Местоположение ГР.КНЕЖА, КНЕЖА, ПЛЕВЕН, България

Локализация На 11.3 км, 51 град. от центъра на Кнежа

Latitude 43 32 39.7320 Longitude 24 09 27.2880

Характеристики и особености

Площ 32 дка

Съоръжения Находки

съдове

Вид и хронология

Вид

Хронология

С площ над 5 дка /коме,пагус и др./ Първа българска държава

Опазване Археологическа културна ценност с национално значение съгл. чл. 146, ал. 3 от ЗКН

Автор Георги Йорданов Иванов

5. Картон 10001638

Местоположение ГР.КНЕЖА, КНЕЖА, ПЛЕВЕН, България

Локализация На 9.6 км, 50 град. от центъра на Кнежа

Latitude 43 32 15.6480 Longitude 24 08 42.7200

Характеристики и особености

Площ 6 дка

Съоръжения Находки

съдове

Вид и хронология

Вид

Хронология

С площ над 5 дка /коме,пагус и др./ Късно желязна епоха

С площ над 5 дка /коме,пагус и др./ Римска епоха

Опазване Археологическа културна ценност с национално значение съгл. чл. 146, ал. 3 от ЗКН

Друга информация и коментари

Вероятно обектът е нарушен от канал за водопровод и от канал за кабели.

Автор Георги Йорданов Иванов

6. Картон 10001639

Местоположение ГР.КНЕЖА, КНЕЖА, ПЛЕВЕН, България

Локализация На 10.3 км, 52 град. от центъра на Кнежа

Latitude 43 32 21.6240 Longitude 24 09 03.6720

Характеристики и особености

Площ 23 дка

Съоръжения	Находки
	съдове

Вид и хронология

	Вид	Хронология
	С площ над 5 дка /коме,пагус и др./	Късно желязна епоха
	С площ над 5 дка /коме,пагус и др./	Първа българска държава
Опазване	Археологическа културна ценност с национално значение съгл. чл. 146, ал. 3 от ЗКН	
Автор	Георги Йорданов Иванов	

7. Картон 10001632

Обект Конунски дол-Гостиля

Местоположение	ГР.КНЕЖА, КНЕЖА, ПЛЕВЕН, България
Описание на местоположение	Обект Конунски дол - р. Гостиля.
Локализация	На 12.5 км, 50 град. от центъра на Кнежа. Обектът попада и в землище на с. Д. Луковит
Latitude 43 33 02.5560 Longitude 24 10 00.6960	
Характеристики и особености	

Площ	200 дка		
	Съоръжения		
	Находки		
		керемиди	
	стени	съдове	
		тухли	

Вид и хронология

	Вид	Хронология
	С площ над 5 дка /коме,пагус и др./	Късна античност
	С площ над 5 дка /коме,пагус и др./	Първа българска държава
	С площ над 5 дка /коме,пагус и др./	Римска епоха
Опазване	Археологическа културна ценност с национално значение съгл. чл. 146, ал. 3 от ЗКН	
Друга информация и коментари	Сериозно засегнат от иманярска дейност.	
Автор	Георги Йорданов Иванов	

Религиозните обекти в пространствения обхват на общината обхващат три църкви и два параклиса:

- Църква „Света Троица“, разположена в град Кнежа;
- Църква “Възнесение Господне” – разположена в с. Бреница;
- Църква “Свети Архангел Михаил, разположена в с. Лазарово;
- Параклис в двора на МБАЛ в град Кнежа;
- Параклис „Свети Пророк Илия“ в лесопарк „Гергана“, град Кнежа.

През 2000 г. в град Кнежа е построен **паметник на загиналите във военнените съграждани**. Тази забележителност е изградена с помощта на предоставените дарения от местното население и общинската администрация. Паметникът е разположен в един от парковете в центъра на града.

В село Бреница е издигнат **паметник на загиналите във войните**, със средства под формата на дарение. На паметника са вписани имена на 79 воители, участвали във **войните от 1912 -1918г.** През есента на 1928 г. на Архангеловден освещаването на паметника се извършило от врачанския владика Паисий, при почести отдадени от гвардейска част, пристигнала за събитието от столицата.

Връзката между материалното и нематериално, недвижимото и движимото културно наследство се осъществява в най-пълна степен хората и функциониращите културните обектите, в които се съхранява и опазва нематериалното и материалното движимо наследство. Те са обектите, които съхраняват откритите артефакти в пространствената структура на общината и запазват народните традиции и културни обичаи. Също така водеща роля в съхраняването, опазването и адаптирането на културното наследство днес имат хората, които са носители на историческа памет, идентичност и древни традиции.

Обекти на културата:

- **Общински исторически музей – Кнежа**

Общински исторически музей – Кнежа започва да функционира официално като музейна сбирка на 11 февруари 1971 г., когато в предоставената на Читалището „Кольовска“ къща е открита първата музейна експозиция. През следващите години историческото богатство, съхранявано в музея, се увеличава.

През 1985 г. общината откупува сградата и започва нейното реставриране. В новия си вид, музейната сбирка е открита на 23 май 1989 г. На 27 февруари Общински съвет – Кнежа взема решение музейната сбирка да бъде обособена като Общински исторически музей. Това решение е потвърдено от Министерството на културата с писмо от 16 август 2007 г.

Музеят издирва и изучава културното наследство; събира, регистрира, документира и опазва културни ценности; обработва научно постъпилите във фондовете му културни ценности; осигурява защита на културните ценности; осигурява използването на културните ценности за възпитателни, образователни и научни цели.

В музея се съхраняват над 100 архивни фонда: стари български, турски документи и вестници; материали за видни личности от Кнежа и родословието на много фамилии;

сведения за предприятия, учреждения, организации и др.; материали за училища, просвета, култура; сведения за участниците във войните от 1885, 1912 – 1913, 1915, 1941 г.; оригинални снимки, негативи, репродукции и много други.

В архивния фонд на музея се съхраняват важни материали за:

- Аспарухов вал – едно от трите гранични и укрепителни съоръжения в северозападна България;
- Кралската босненска фамилия Кнежевич, живяла през XIV век на територията на град Кнежа.

Експозицията е разположена в две основни зали:

■ В художествената галерия са представени икони, картини и произведения на приложното изкуство на творци от Кнежа, книги и сборници на поети и писатели от Кнежа. Музеят в Кнежа организира постоянни и гостуващи изложби; участва в общинските, национални и международни празници, чествания и театрализирани възстанови на българските традиции и обичаи;

■ Втората зала в Историческия музей е разделена на две части: ***Археология и Етнография:***

- В дял Археология са експонирани находки от землището на общината, свидетелстващи за това, че тези земи са обитавани от хилядолетия. ***Археологическата експозиция включва:*** Глинени съдове от XX– VI в. пр. Хр.; Предмети от камък, рог, кост и желязо от V – I в. пр. Хр.; Тракийски и келтски оръжия от V – I в. пр. Хр.; Железен меч, обкована щит, дръжка от железен нож и др., открити в местността „Кошутаняка“; Части от юзда, ножове, щипки за фитил, игли, амулети, връх от стрели, украшения от Римската епоха от I – III в. сл. Хр.; Огледала, камбанки, чук, върхове на стрели, ключове от III – IV в. сл. Хр.; Глинени съдове и лампи, противотежести за кантар, кантарос, абак, апликации и др. от късната Античност и ранното Средновековие – III – VII в. сл. Хр.; Глинени съдове, каменна колона, парчета от плочи, делва, керемиди, водопроводни тръби, хромели, воденичарски камъни, надгробни плочи – IV– VI в. сл. Хр.; Огнива, части от юзди, брадви, амулети, върхове на стрели, остриета за сгъваеми ножове, дамски украшения и др. от периода на Средновековието;

- ***Етнографската експозиция представя*** материалната и духовна култура на населението от нашия край, което включва: традиционното жилище и предмети от бита и основните поминъци, народното облекло и накити.

Проучените и съхранени в Историческия музей археологически артефакти, открити в землището на община Кнежа, са ценен и богат извор за бита на хората, населявали тези

земи хилядолетия преди нас. Историко–археологическите проучвания сочат, че на територията на днешната община са разкрити няколко древни селища, датиращи от различни епохи.

▪ **Читалище „Борба“ – град Кнежа**

Интерес представлява над 100 годишната история на Читалище “Борба” - град Кнежа. На 23.12.1896 г. е основано Народно образователно дружество “Борба”. Едва през 1929 г. е преименувано в Народно читалище “Борба”. Заедно с възникването му се поставя началото на театралната самодейност и е разкрита библиотека. През годините непрекъснато се увеличава книжния фонд, а заедно с него и броят на читателите. Днес библиотеката разполага с над 60 хил. тома научна и художествена литература и ежегодно се получават периодични издания – вестници и списания.

След 1923 г. към читалището е сформиран Народен хор. Важно място заема и танцовата самодейност. Читалището се опитва да поддържа детски танцов състав.

Читалищния салон и читалищната сцена са едно от местата в града, където хората се събират за срещи с културата и за други обществено-политически и стопански събития. Това са поводи, които поне веднъж са довели всеки от жителите на града в него. Може би затова хората го наричат “Нашето читалище”.

Вече 113 години представители на няколко поколения от град Кнежа отдават творческите си сили, за да пребъде вечната възрожденска идея – българското читалище.

Към момента към читалището функционират множество самодейни състави и формации- две театрални формации, два танцови състава, два мажоретни състава, три вокални групи, ансамбъл за народни песни и танци, рок група и клуб по приложни изкуства. Всеки от тях е утвърден с участия и награди от множество регионални и национални форуми. Към Школата по изкуства работят клас по пиано, клас по акордеон и клас по китара. Вече по традиция всяка година техните възпитаници се представят успешно в средните музикални училища.

Библиотеката в читалището е с богат книжен фонд – 67 000 тома и работи с автоматизирана програма за обработка на фондовете. Читалищният информационният център осигурява целодневен достъп до интернет и електронни услуги.

Формации към читалището и постиженията им:

- *Детска вокална Формация “Сребърни Камбанки”* съществува едно десетилетие. Носител е на голямата награда на Национален конкурс за детска песен “Сладкопойна чучулига”- Бургас 2008;

- *Детска танцова формация "Гергана"* е сформирана към ТФ "Гергана", танцова формация с утвърдени традиции. В групата танцуват деца от 6 до 12 години;
- *Мажоретен състав "Слънце" и МС "Слънце – джункиър"* към читалище "Борба";
- *Дамска вокална група "Мелодия"* печели призови места в множество конкурси;
- *Танцова формация "Гергана"* се представя успешно на редица местни, регионални и национални конкурси. Носител е на престижни награди и отличия:
- *Вокална група "Черно и бяло"* със своя богат репертоар, момичетата от ВГ "Черно и бяло" достойно се представят във фестивали и конкурси;
- *Ученическа театрална студия е младежка театрална формация*, утвърдила се с десетките спектакли и множество програми за различни чествания и местни празници.
- *Театрална формация "Щрих"* е създадена през 2006г. като самодейна театрална група, и още с появата си, с дебютния спектакъл "Хитър Петър" направи заявка за сигурен успех. През 2008 г. на първото издание на ТФ "Звезден прах" формацията бе удостоена с наградата на БААТ и наградата за главна мъжка роля. На второто издание на фестивала, ТФ "Щрих" получава специално отличие от Министерство на културата, България, за постановката "Зех тъ, Радке, зех тъ".
- *Любителски градски театър "Пред канала"* е представила редица успешни постановки на театралната сцена. През 2008г. Театърът е отличен с престижната награда за цялостен спектакъл на Театрален фестивал "Звезден прах", град Кнежа 2008г.

▪ **Читалище „Народно съзнание“ – с. Бреница;**

Читалище "Народно съзнание" е създадено през 1897г. Сред основателите на читалището били едни от най-будните жители на с. Бреница: Александър Косташки, Дочо Дочовски, Кънчо Струпенски, Гено Дреновски и др.

Първите изяви на местна самодейност в театъра датират от 1898 г. Учители, възпитаници на ломското педагогическо училище, заедно с ученици създали първата любителска театрална група.

Традициите в театралната самодейност в най-ново време продължили учениците от училище "Христо Ботев" с представянето на пиеси и сценки, подготвени от учителите и ръководителите на извънкласни форми.

Първият граждански хор към читалището бил създаден през 1942г. От Димитър Бързаков, евакуиран от София в Бреница. По-късно бил сформиран граждански хор, ръководен от Макавей Павлов, подпомаган от Марин Савчев.

През най-активния период читалищният хор имал 120 хористи.

На 15.02.2007г. по инициатива на читалищното ръководство бе формирана певческа група от 12 изпълнителки и две акордионистки с ръководител Константин Петков Марински

от град Кнежа. Името на групата е “Хармония”. Изпълнява стари градски песни и обработен фолклор.

Първия основател и ръководител на танцов състав бил Цветан Горанов. По късно ръководител на танцовия състав станал Христо Нанов Каменовски. През месец октомври 2007г. се създаде нов танцов състав, който се състои от 13 жени с ръководител Христофор Цонков от град Червен бряг. Групата съществува и към настоящия момент с ръководител Асен Диновски.

▪ **Читалище „Изгрев“ – с. Еница;**

Читалищната дейност в с. Еница датира от 20.08.1897 г. Читалище “Изгрев - 1897” е известно с многогодишния си опит в различни направления на художествената самодейност: театрална, певческа и вокално-инструментална.

Богатата и разнообразна културна дейност винаги е била характерна черта на духовния живот на с. Еница за запазване на художественото творчество.

В настоящият момент читалището поддържа библиотека с над 10000 тома литература, която е призвана да играе образователна и възпитателна роля, а художествената самодейност е действено средство за естетичното възпитание.

Историческия музей и читалищата са важни културни обекти, които съхраняват, развиват и обогатяват културния живот, приобщава гражданите към ценностите на науката, изкуството и културата и съхранява духовния живот и местните традиции и културни обичаи.

Регионът притежава значителен културен и природен потенциал, който следва да бъде по-добре експониран за да допринесе за повишаване на социално-икономическото състояние на общината. Значим потенциал за развитие на специализирана туристическа дейност имат еко-туризъм, културно-исторически, археоложки и други специализирани видове туризъм.

Атрактивността на общината трябва да бъде представена като съвкупност от нематериално и материално недвижимо и движимо културно наследство. Народните традиции и културните обичаи са нематериалния ресурс, които може да задържи посетителите в общината и да повиши нейната атрактивност и качеството на културния туристически продукт. Основата на съвременния динамичен и развиващ се град са културните ценности заложи в селищните характеристики на общината. С времето те биват възстановени, адаптирани и допълвани, което допринася за развитието на общината като културен туристически център.

Интерпретацията и промотирането на културното наследство днес е основополагащ елемент в устойчивото и балансирано териториално и социално-икономическо развитие. Културното наследство е фактор изграждащ позитивни партньорства между местните общности и бизнеса. Процесите на урбанизация дават възможност за съчетаване на традиционните дейности носещи идентичността на региона /културното и природно наследство, историческата памет/ и социално-икономически дейности в новите урбанизираните територии.

Водеща роля в съхраняването, опазването и адаптирането на културното наследство днес имат хората. Заедно с него те са носители на историческата памет и древни традиции. Представянето на културното наследство като дейност, интегрирана в селищната структура на общината придава ново значение и го представя като ресурс за социално-икономическо развитие. На културното наследство днес се гледа като на материален и духовен ресурс, който трябва да бъде съхранен, без изискване за рентабилност на вложените в него инвестиции. Необходимо е създаването на маркетингова стратегия, която да представя културното наследство на националния и международния пазар, също така създаване на информационна система на културно-историческите ресурси и иновативни форми за популяризирането му. Дейностите свързани с експлоатацията на културното наследство в туризма трябва да бъдат обвързани с опазването и съхранението на културните ценности и полагане на необходимите грижи.

III. 8. 1. Потенциал

В рамките на община Кнежа има относително малки възможности за развитие на туризъм. Съществуват предпоставки за развитието на алтернативен туризъм – познавателен, селски, фото- и еко- туризъм, въз основа на културните забележителности на общината. Културно-историческият туризъм има потенциал за развитие, а при съчетание със съседни общини, може да се разработи цялостен туристически продукт. На територията на общината е разположено само едно средство за настаняване, което е крайно недостатъчно. Същевременно 99% от жилищата на територията са частна собственост, което е предпоставка за обособяване на къщи за гости и други съвременни форми за настаняване. Включвайки фактора наличие на богати ресурси за екологосъобразно и дребномащабно производство и реализация на селскостопанска продукция, това неминуемо ще привлече и задържи туристически поток към целевата територия.

Важна предпоставка за подобряване стопанската активност на територията на община Кнежа е развитието и поддържането на подходяща инфраструктура. В периода 2007-2010 общинската администрация е изпълнила редица проекти, които имат за цел подобряване на материалната и техническа инфраструктура за достъпност и подобро качество на живот.

Потенциалът на природните, културните и социално-икономическите условия и ресурси на община Кнежа ще се повиши чрез опазване и възстановяване на ландшафтното и биологично разнообразие, опазване и социализиране на недвижимото и движимото културно наследство и благоустрояване на селищните територии. Историческите останки следва да са обект на целенасочени археологически разкопки, реставрация, консервация и адаптация. Устойчивото развитие на туризма ще допринесе за разнообразяване и стабилизиране на местната икономика.

III. 8. 2. Места за настаняване, нощувки, туристи

По данни на НСИ за 2013 г. в община Кнежа е регистрирано 1 бр. средство за подслон - Хотел "VillagePark", град Кнежа. Туристическата дейност се осигурява посредством 24 бр. легла в 12 бр. стаи. Стойността за легла - денонощия е 8760 бр. Няма по-подробни данни за броят на пренощуващите лица и приходите от нощувки. По данни на НСИ в селата от общината няма леглова база и съответно няма реализирани нощувки от туристи и посетители на града.

III. 8. 3. Природни и културно-исторически ресурси

Потенциалът на природните туристически ресурси в община Кнежа е крайно ограничен. Това се обяснява с предимно земеделските функции на територията.

На територията на Община Кнежа няма защитени територии по смисъла на Закона за защитените територии. На територията на Община Кнежа има две защитени зони по смисъла на Закона за биологичното разнообразие - Защитена зона за местообитанията р. „Искър” с идентификационен код BG0000613, землище с. Бреница – ЕКАТТЕ-6375 и Защитена зона за местообитанията с идентификационен код BG0000627 Конунски дол, която попада в землището на град Кнежа. В Община Кнежа се среща един защитен растителен вид – Унгарски карамафил /*Dianthus kladovanus*/ и защитено дърво – вековен дъб, обявен за защитен със Заповед № РД – 861/30.09.2010г. на МОСВ /ДВ бр.90/2010г./.

Културно-историческо наследство

В пространствената структура на общината най-старите открити артефакти са от праисторическия период, датиращи от първата половина на бронзовата епоха и произлизат от местността “Кривуля”. От времето на траките датира и надгробната могила от м. „Кошутаняка“, където е разкрито погребение от средата на второто хилядолетие пр. н . е.

От периода на римското господство I – IV в. сл. Хр., в днешното землище на Кнежа са разкрити няколко селища.

Първото се намира северозападно от града, в м. „Сребрен“, където е открита керамика. Второто селище е открито в м. „Върбица“, откъдето произхожда част от мраморна колона. Трето тракийско и римско селище обхваща центъра на днешния град Кнежа – от читалището до сградата на общинската администрация, и част от кварталите на запад от тази линия. Четвъртото селище се намира в североизточната част на сегашния град, за което свидетелстват натрошени глинени съдове, покривен материал, натрошени римски тухли. Петото селище е в м. „Маринов геран“, където са намерени керамика и монети. Останки от шестото тракийско селище са в м. „Гостиля“, северно от шосето в края на землището, от където са открити глинени съдове и др. Последните две селища са на римския път от Улпия Ескус при с.Гиген за Плевен. В м. „Захлупен геран“ и южно от Пресолското кладенче в бранището санамерени още археологически артефакти.

От времето на Първата българска държава – VII – X в. са известни две селища, които са разположени върху културния пласт на тракийските селища от римската епоха в м. „Гостиля“ и в центъра на днешния град.

Още със създаването на Българската държава, землището на Кнежа влиза в нейните предели, доказателство за което са следите от едно от трите погранични укрепления -

Аспарухови валове, и по-точно *Островският земен вал*, наречен още Окопа. Островският земен вал прегражда равнината между Дунава и предпланинските възвишения на Стара планина. Намира се на 25 км. източно от Хайрединския вал. Ровът му е изграден от западната страна. Започва от дунавския бряг от с. Остров, върви по вододела на реките Скът и Гостилица, минава западно от с. Враняк и достига до с. Габаре. Дължината му е 58 км. Земяният насип е широк 12 м и е висок 1.5- 2 м. Ровът е обърнат на запад, с широчина 8 м и дълбочина 1 м. В пространствената структура на община Кнежа земяният вал е с дължина от 12.8 км и преминава линейно в северозападната част. От трите вала само Островският пресича цялата равнина от Дунава до Стара планина. Останалите два преграждат само отделни участъци от нея. Освен това разстоянието между отделните валове не е много голямо, което изключва възможността те да са свързани с териториални промени. Поради всичко това логично е да се приеме, че в случая става дума за една „дълбоко ешелонирана тройна защитна линия, пригодена за отбрана срещу бързоподвижен конен противник” от запад.

Според историческите източници и намерените артефакти се счита, че територията на град Кнежа се е обитавала от траки и римляни. По-късно от запад дошли илирите, а през трети век пр. н. е. - и келтите. След V–VI столетие на н. е. от Искър до Тимок са населявали пък Седемте славянски рода.

Долината, в която са разположени селата Бреница и град Кнежа, е била населена още през каменно-медната епоха – пето хилядолетие пр. н. е.

В района на Кнежа засега са известни две селища от времето на Първата българска държава /VII–X век/. По време на желязната епоха траките продължават да обитават района на град Кнежа. Сигурен свидетел за това селище обаче са тракийските надгробни могили и периферията на града. През 1936 год. в центъра на Кнежа са намерени много римски сребърни монети /денари/ от II–III век, но са запазени едва десет от Антоний, Пий–Александър.

В община Кнежа са идентифицирани археологически, исторически и архитектурно-строителни от Античността и Средновековието обекти, обявени за недвижими културни ценности /НКЦ/. Също така са идентифицирани и съхранени народните традиции и културните обичаи.

Културното наследство в общината включва 11 обекта – недвижими културни ценности, пространствено разпределени в землищата на град Кнежа /4 обекта/ и селата Бреница /5 обекта/ и Еница /2 обекта/.

Туристически обекти в съседни общини

Основни видове туризъм, които са представени в широкия ареал на съседните области /Плевенска, Врачанска, Ловешка/ са предимно маршрутно-познавателен, планински и културен туризъм.

В съседство на община Кнежа са разположени туристическите градове Плевен и Враца, които са с традиции в маршрутно-познавателния туризъм и курортно селище Вършец, което е привлекателна дестинация за балнеолечебен туризъм, отдих и спорт. На североизток от общината се намира природен парк „Персина”, единствен по българското поречие на р. Дунав заради съхранението на крайдунавските влажни зони, цели също така запазване естественото състояние на многобройните острови, влизащи в границите на парка. Тук се намира и най-големият български и четвърти по големина в Европа дунавски остров - о. Персин, дал името на природния парк.

В близост до общината се намират обектите:

- Културно-исторически паметник със световно значение-Панорама „Плевенска епопея 1877 г”;
- Пещера Леденика, гр. Враца;
- Водопад Скакля.

Други активни центрове на тематичен туризъм са местност „Беклемето”, с възможности за практикуване на планински/ски туризъм и „Геопарк Искър-Панега”, предоставящ възможност за еко, планински и маршрутно- познавателен туризъм. Това е първият по рода си геопарк, създаден на територията на страната ни. „Геопарк”, това е място, където са събрани множество обекти, които са от геоложки, геоморфоложки и палеонтологички тип и притежават културно–историческа или природна стойност. Към него се причисляват всички природни и исторически забележителности, разположени на територията му, като целта е да се засили интереса на туристите към тях.

Алтернативният туризъм в региона е слабо развит, което е възможност за община Кнежа да развие туристически продукти в този пазарен сегмент. Целта е да се привлекат туристическата база и потоци от туристи, които традиционно посещават съседните области и общини.

III. 8. 4. Зелена система

Лесопарк “Тергана”, с обща площ 546 дка е едно от малкото живописни места в района. В него се намира единственият зоокът на територията на Общината. Съществува от 1980 год., обхваща 28 броя масивни сгради, обитавани от мечки, елени, пони, кози и др. Към него се включва и зона за отдих, обогатена с детска площадка и люлки, места за пикник.

Има добри показатели за ловен и екотуризм. Често посещаван е не само от местното население, но и от гости на града. Използван е за честване на много празници, за провеждане на спортни мероприятия, лов, почивка и пр.

В общинския център е разположен централен парк, докато малки зелени площи и квартални градини има в селата на общината.

Популяризирането и утвърждаването на гореописаните обекти би допринесло в голяма степен за развитието на туризма в община Кнежа, макар и очакванията да не са за прекалена мащабност. За тази цел следва да се подобри инфраструктурата, обслужваща туризма. Развитието на туристическите дадености и изграждане на съвременна и надеждна техническата инфраструктура в общината, нейното непрекъснато модернизиране са от ключово значение за привличане на поток от туристи, които да останат доволни от престоя си в общината и да желаят да се върнат там отново.

За по-качествен и пълен туристически продукт следва да се мисли в посока съвместна работа със съседните общини и посещение на други близки забележителности.

От гледна точка на интегрираното социално-икономическо развитие е важно да се постигне състояние, при което туризмът се развива устойчиво, като има икономическа ефективност, екологична съвместимост и социална търпимост.

III. 9. ТЕРИТОРИАЛНО-УРБАНИСТИЧНА СТРУКТУРА. ПРОСТРАНСТВЕНО РАЗВИТИЕ НА МРЕЖАТА ОТ НАСЕЛЕНИ МЕСТА И ФУНКЦИОНАЛНИТЕ СИСТЕМИ

III. 9. 1. ТЕРИТОРИАЛНО-УРБАНИСТИЧНА СТРУКТУРА

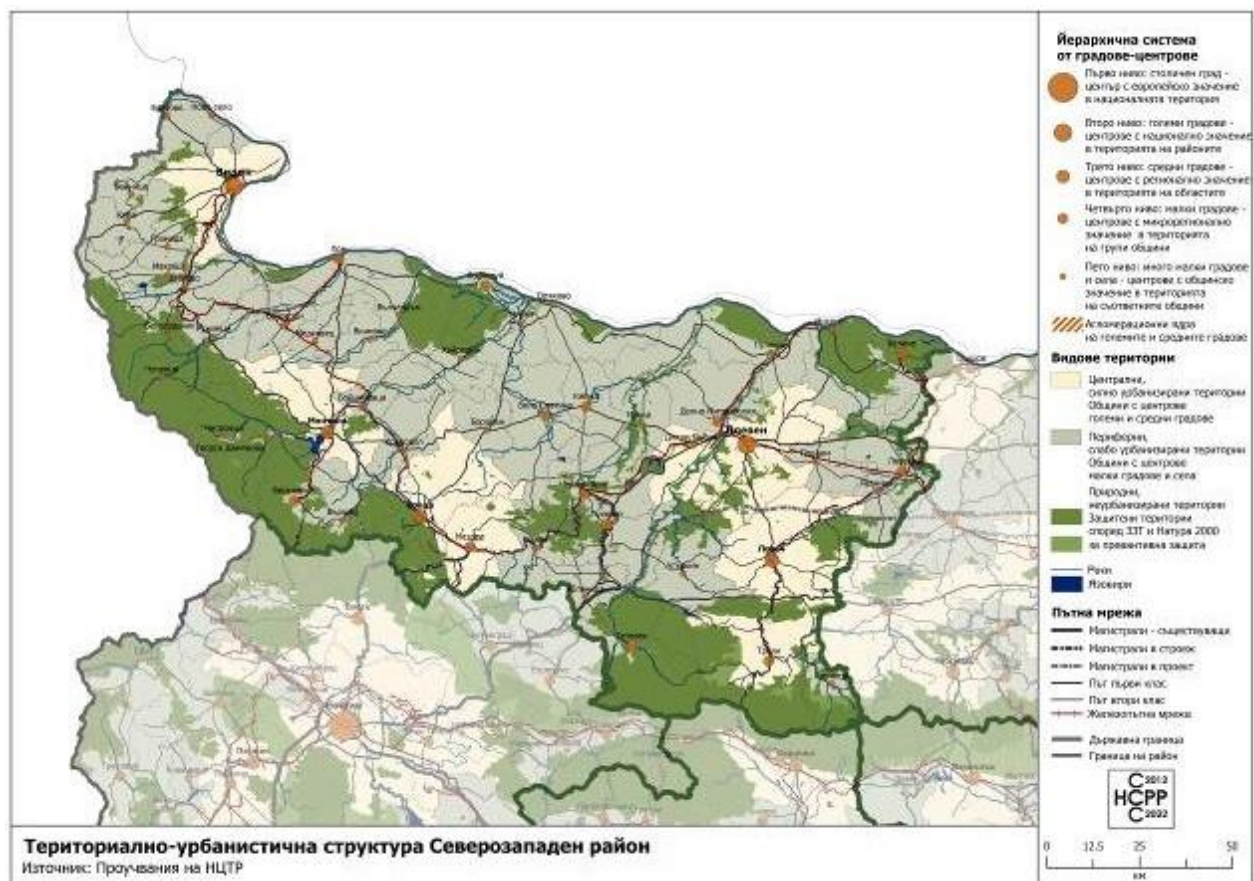
Община Кнежа се намира в границите на „Северна и Югоизточна България” от ниво NUTS 1, Северозападен район за планиране от ниво NUTS 2 и е включена в административните граници на област Плевен ниво NUTS 3, съгласно общата класификация за статистически цели на териториалните единици NUTS и Закона за регионално развитие /ЗРР/ на Република България.

Община Кнежа заема 7,3% от общата площ на област Плевен и според Закона за административно-териториалното устройство на Република България се отнася към трета категория община.

Община Кнежа граничи със следните общини, както следва: на изток – община Искър, на запад – община Бяла Слатина, на север – община Оряхово и на юг – община Червен бряг.

Фигура 20. Статистически райони според класификацията на териториалните единици за статистически цели в България / NUTS 2/.

Фигура 21. Териториално-урбанистична структура на Северозападен район, Източник: Национална стратегия за регионално развитие на Република България.

Община Кнежа е с площ 317,8 км² и в нейната териториална структура влизат 4 населени места, 3 от които села и един град, който се явява и общински център – град Кнежа.

Населението на община Кнежа към 2013 г. наброява 13 238 души, като съотношението между градско и селско население е 76,1%:23,9%. Средната гъстота на населението е 41.7 души/км² и е по-ниска от средната за страната.

Таблица 25. Площ, гъстота на населението и населени места към 31.12.2013г.;

NUTS	EКАТТЕ	Статистически зони Статистически райони Области Общини	Площ ^{1,2} - кв. км	Гъстота на населението на кв. км	Населени места - бр.	Градове - бр.	Села ³ - бр.	Кметства - бр.
BG	BG	Общо за страната	111001,9	65,6	5278	257	5021	2008
BG3	BG3	Северна и Югоизточна България	68330,4	54,1	3026	155	2871	1199
BG31	BG31	Северозападен	19070,3	43,2	628	45	583	278
BG314	PVN	Плевен	4653,3	56,5	123	14	109	91
	PVN03	Белене	285,0	34,7	6	1	5	3

PVN08	Гулянци	459,2	25,8	12	1	11	9
PVN10	Долна Митрополия	674,9	29,0	16	2	14	14
PVN11	Долни Дъбник	307,6	37,2	7	1	6	6
PVN23	Искър	243,9	27,5	4	1	3	3
PVN39	Кнежа	317,8	42,2	4	1	3	3
PVN16	Левски	414,7	46,8	13	1	12	10
PVN21	Никопол	416,6	21,6	14	1	13	8
PVN24	Плевен	809,7	158,5	25	2	23	17
PVN27	Пордим	238,1	26,1	8	1	7	5
PVN37	Червен бряг	485,8	55,8	14	2	12	13

Източник: НСИ.

В националната категоризация на населените места град Кнежа попада в „трета“ категория град, докато останалите населени места са от по-ниска категория /от 5^{та} – 1бр., от 6^{та} – 1 бр., от 7^{ма} – 1бр.

Таблица 26. Категоризация на община Кнежа съставните ѝ населените места.

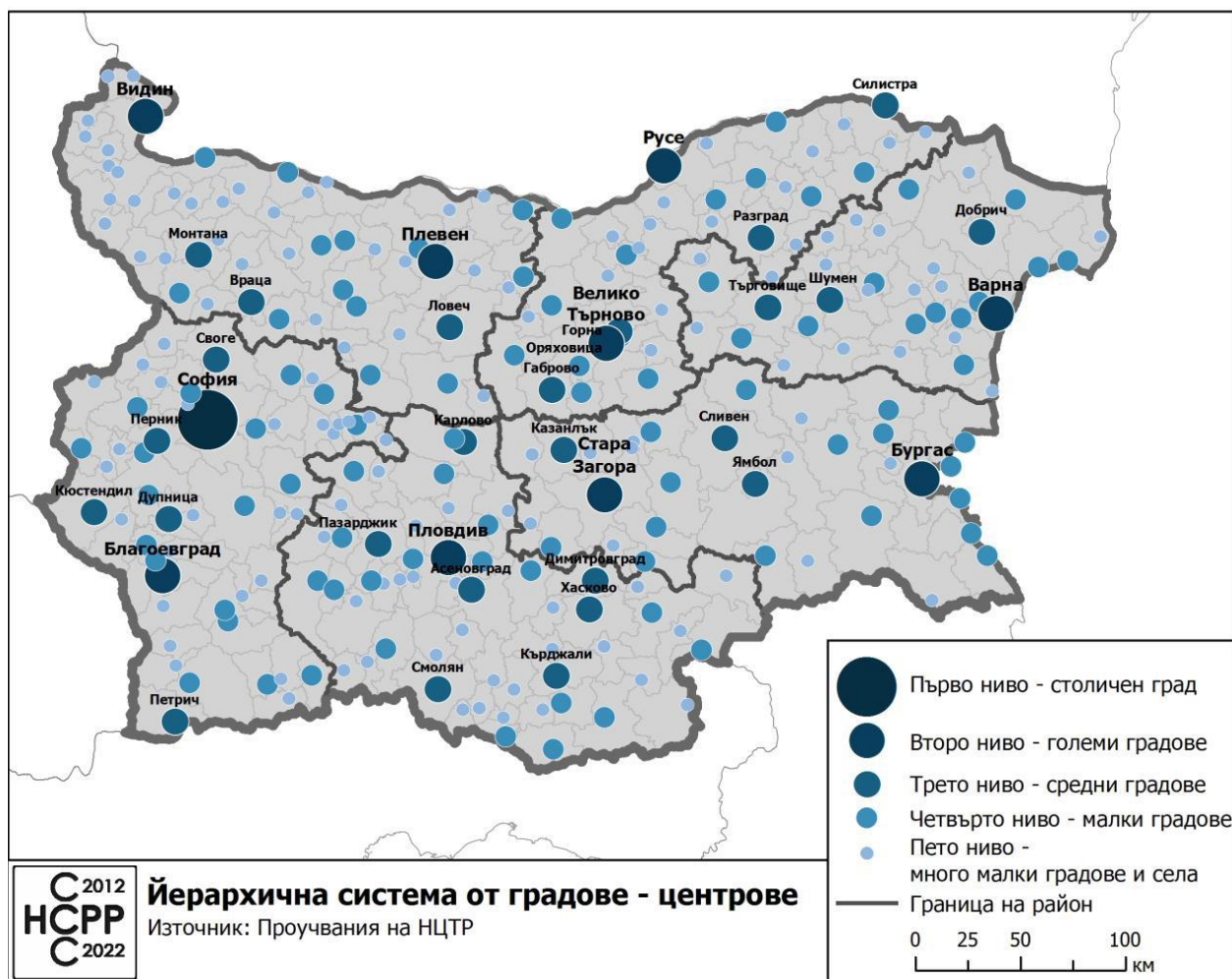
№	ЕККАТЕ	Наименование на административно-териториалната единица	Категория	Площ /км ²
1	PVN39	общ. Кнежа, област Плевен	4	317,8
№	КОД	Наименования на кметствата		
1	PVN39-01	кметство Бреница, община Кнежа		
2	PVN39-02	кметство Еница , община Кнежа		
3	PVN39-03	Кметство Лазарово, община Кнежа		
№	ЕККАТЕ	Наименование на населеното място	Категория	Площ/км ²
1	37376	град Кнежа, община Кнежа, област Плевен	3	178,162
2	06402	с. Бреница, община Кнежа, област Плевен	5	83,176
3	27509	с. Еница, община Кнежа, област Плевен	6	33,43
4	43044	с. Лазарово, община Кнежа, област Плевен	7	23,044

Източник: Национален регистър на населените места, 2014 г. и Заповед № РД-02-14-2021 от 14 август 2012 г. /обн. ДВ, бр. 66, 28.08.2012 г., неофициален раздел/ на МРРБ за категоризацията на населените места.

III. 9. 2. ПРОСТРАНСТВЕНО РАЗВИТИЕ НА МРЕЖАТА ОТ НАСЕЛЕНИ МЕСТА И ФУНКЦИОНАЛНИТЕ СИСТЕМИ

Йерархична система от населени места

Общината е представена от град Кнежа, който е общински център попадащ в 4^{то} ниво на йерархичната система от градове-центрове / малки градове с микрорегионално значение за територията на общината /.

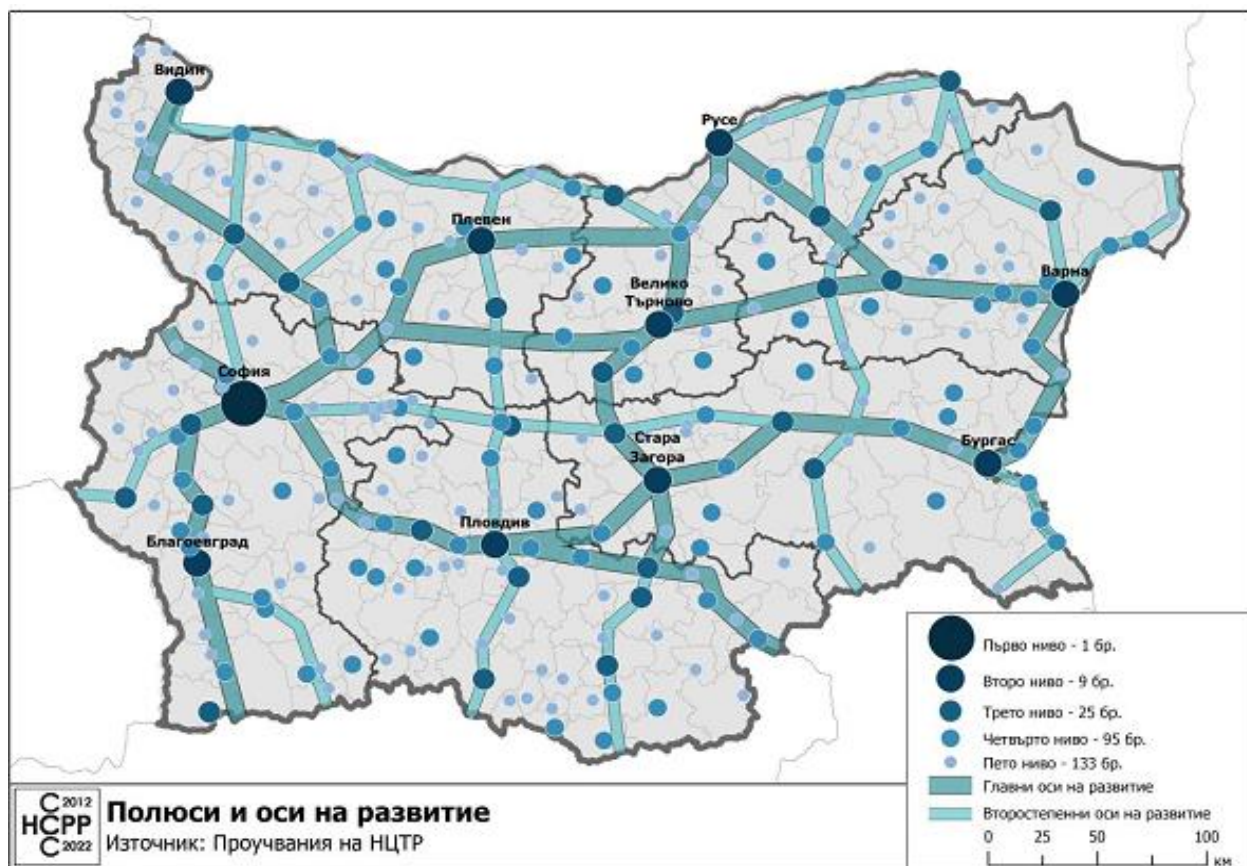

Фигура 22. Йерархична система от градове-центрове, Източник: Национална стратегия за регионално развитие на Република България.

В градоустройствената класификация на населените места по брой жители град Кнежа попада в категорията „малки градове”. Демографската ситуация на територията на града, определя тенденцията за трайно намаляване на населението поради което се очаква в бъдеще град Кнежа да попада в категория от пето ниво „много малки градове и села“.

Оси на урбанистично развитие

Осите на урбанистично развитие следват Националната концепция за пространствено развитие, Националната стратегия за регионално развитие и Регионалният план за развитие на югозападен регион. Заложените оси следват и схемата за пространствено развитие от Съвместния документ на страните от Вишеградската четворка плюс България и Румъния /V4+2/ и доразвиват идеите от НСРР 2012-2022 г.

Фигура 21. Полюси и оси на развитие, Източник: Национална Стратегия за регионално развитие 2012-2022 г.

Пътната мрежа на територията на община Кнежа е изградена от републикански пътища с обща дължина 8 км., второкласен път Кнежа-Плевен, и от 198 км. четвъртокласна пътна мрежа. Състоянието на настилките не е добро, но ежегодно се извършват ремонтни дейности.

Относно транспортната инфраструктура връзките между населените места се осъществяват единствено чрез автомобилен транспорт. Транспортното обслужване на населението се осъществява от четири местни фирми.

През територията на община Кнежа преминават следните пътища от републиканската пътна мрежа:

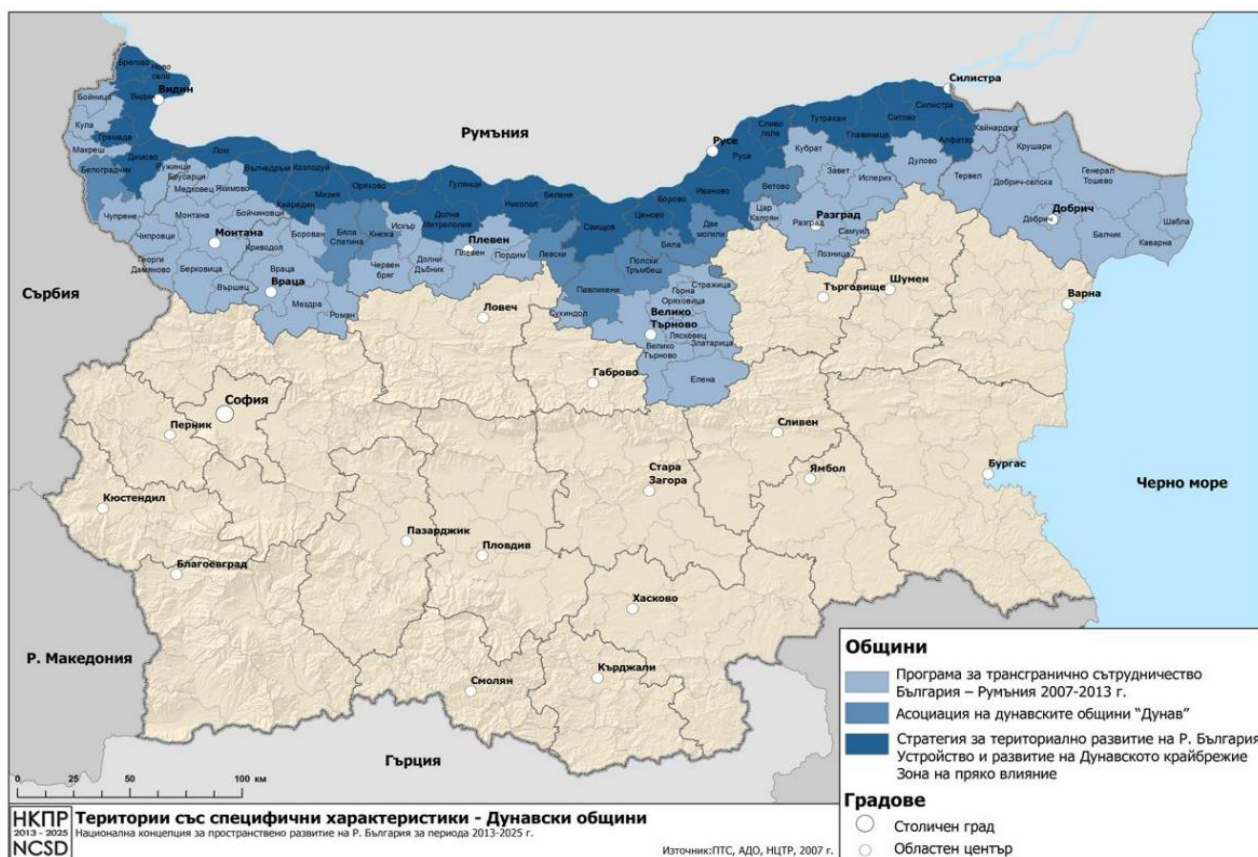
- път II -13 Бяла Слатина- Кнежа- Искър- Д. Дъбник- 3030м в регулация;
- път III 306 Оряхово – Кнежа – Червен Бряг – 3 750 м – в регулация;
- път III 137 Кнежа – Гостиля – Крушовене – 1300м – в регулация;

Общински пътища:

- път IV – 1304 /Кнежа-Еница/ - Лазарово - /Търнак – Бреница/- 2,3 км.;
- път IV 1306 /Кнежа- Искър/- Бреница- 2,6 км;
- местен III -116 /Кнежа- Оряхово/- III – 137 /Кнежа-Гостиля/ - 1,5км;
- местен III – 137 /Кнежа-Гостиля/ - м. Гергана – 1,9 км;
- местен II – 13 /Кнежа-Бяла Слатина/ - ул. Г. Михайлов – ЗПИ – 0,9 км;
- местен III – 116 /Кнежа – Еница/ - Институт по царевица – 3,6 км.

Територията на община Кнежа попада в територии със специфични характеристики под обхвата на Дунавското крайбрежие. Общината е член на Асоциацията на дунавските общини. В НКПР е възприето като дунавски общини да бъдат възприети 23 общини, като община Кнежа попада в категорията периферни.

В категорията централни попадат общините на Видин, Свищов, Русе и Силистра. При това систематизиране са взети под внимание социално-икономическите показатели, функционалните връзки, традициите, разположението спрямо транспортните коридори и значението, което им се отрежда както в Дунавската стратегия 28, така и в други международни документи.

Фигура 23. Територии със специфични характеристики - Дунавски общини, Източник: Национална концепция за пространствено развитие.

Пространственото разпределение на населените места в териториалната структурата на общината.

В териториалната структура на община Кнежа населените места са сравнително равномерно пространствено разпределени и връзките между тях са с линеарен характер, разположени по протежението на транспортно-комуникационните оси в общината. В пространствената структура на общината се открояват няколко основни направления, по които са разположени повечето селищни структури.

Основната транспортно-комуникационна ос, преминаваща в рамките на общината, е републиканският път „П-13“ по направление изток-запад, свързващо близко разположените общински центрове Бяла Слатина и Долни Дъбник. Оста преминава в северната част на общината като посредством общинската пътна мрежа обвързва близко разположеното населено място – с. Бреница. Общинският път IV – 11607 /Кнежа-Еница/ - Лазарово - /Търнак – Бреница/- формира връзките между населените места в общината, създава обвързаността между селата Бреница, Еница и Лазарово и общинския център град Кнежа.

Общинският център град Кнежа се намира в равнинен терен и значителна част от прилежащата земя се използва за земеделие.

На територията на общината не съществуват други основни урбанистични оси. Основната ос е допълнена от една вътрешно-второстепенна ос, обвързваща пространствено-комуникационно и функционално селата Бреница, Еница и Лазарово. Така структурирана основната и второстепенна транспортно-комуникационна ос свързва всички населени места в общината като предоставя добра транспортна достъпност и обвързаност до общинските центрове Бяла Слатина, Койнаре, Долни Дъбник и областния център Плевен.

Устройство и изграденост на градската структура

Град Кнежа се намира в централната част на общината и изпълнява функциите на административен, културен и социално-икономически център. Той е единствената урбанистична структура с градски характер в общината от категория „малки градове с микрорегионално значение за територията на група общини“.

Фигура 24. Сателитно изображение на град Кнежа.

В териториалната му структура са обособени кварталите „Н. Вапцаров“, „Младост“ и „Г. Михайлов. По-голяма част от къщите са двуетажни, но не са свързани със системата за канализация на града. Община Кнежа има одобрен проект „Доизграждане, реконструкция и рехабилитация на водопроводна и канализационна мрежа“, които има III - етапа, като на II - етап е заложена канализация на главната улица в кв. „Вапцаров“- ул. „Назъм Хикмет“. И в двата квартала улиците са с лоша инфраструктура и без асфалтова настилка. Има изградена система за сметопочистване, която работи ефективно.

В югозападната част на града е разположена промишлената зона - Институт по царевицата и прилежащите терени, зърнобазата, Завод „Кнежа“, Олива АД и др.

В югоизточната част се намират два стадиона и многопрофилна болница за активно лечение.

Село Бреница е разположено на 40 км. южно от р. Дунав, на 7 км. западно от р. Искър и на 8 км. югоизточно от град Кнежа. Съседни селища на Бреница с общи граници са селата Лазарово, Глава, Писарово и град Койнаре. Землището на Бреница е 86 840 дка с надморска височина 120-160 м. Бреница има компактна структура с прилежащи земеделски терени. Къщите са свободни с ниска височина. Прилежащите терени се използват за отглеждане на зеленчукови култури, останалата площ е заета от ниви.

Фигура 25. Сателитно изображение на село Бреница.

Село Еница е разположено на 14 км. южно от град Кнежа. Граничи със землищата на следните села: Враняк, Лазарово, Лепица, Попица, Търнак, Чомаковци и град Койнаре. В съседство със селото се намира язовир „Еница“. Териториалната му структурата е компактно изградена като застрояването е представено от малки свободно - стоящи къщи с прилежащи дворни пространства. На югоизток селището е ограничено от горски масив, докато на север и на запад има налични терени подходящи за развитие на земеделие.

Фигура 26. Сателитно изображение на село Еница.

Село Лазарово отстои на 10 км. южно от град Кнежа. Граничи със землищата на с. Бреница, с. Еница, град Кнежа и град Койнаре. Териториалната му структурата е компактно изградена като застрояването е представено от малки свободно - стоящи къщи с прилежащи дворни пространства. Прилежащите земи се използват за земеделие, част от тях се използват за отглеждане на трайни насаждения.

Фигура 27. Сателитно изображение на село Лазарово.

Жилищна осигуреност

В община Кнежа има изградени 7 244 жилища, което я нарежда на седмо място в областта по количество на сградния фонд. По количество на панелни жилищни сгради Кнежа попада на шесто място с 17 панелни блока. Най-много са тухлените сгради в общината – 7102 бр.

Таблица 27. Жилищни сгради към 31.12.2012 г. по материал на външните стени на сградата, статистически зони, статистически райони и по области и общини.

NUTS	ЕКАТТЕ	Статистически зони Статистически райони Области Общини	Жилищни сгради по материал на външните стени на сградата				
			общо	панелни	стоманобетонни	тухлени	други
BG	BG	Общо за страната	2065911	21669	52684	1649358	342200
BG31	BG31	Северозападен	397405	1697	3872	345397	46439
BG314	PVN	Плевен	100672	482	948	92358	6884
	PVN03	Белене	3890	34	21	3366	469
	PVN08	Гулянци	8672	9	53	8357	253
	PVN10	Долна Митрополия	12275	27	86	11284	878
	PVN11	Долни Дъбник	7418	11	22	7295	90
	PVN23	Искър	4299	3	4	4209	83
	PVN39	Кнежа	7244	17	34	7102	91
	PVN16	Левски	9570	26	67	7958	1519
	PVN21	Никопол	6547	13	14	5544	976
	PVN24	Плевен	22559	286	582	20476	1215
	PVN27	Пордим	4209	11	9	3328	861
	PVN37	Червен бряг	13989	45	56	13439	449

Източник: НСИ.

Община Кнежа се нарежда на шесто място в областта по полезната площ на жилищата с 539 263 м². Жилищната площ възлиза на 402 605 м², а на второ място е спомагателната площ – 75 756 м².

Таблица 28. Полезна площ на жилищата на 31.12.2012 г. по статистически зони, статистически райони и по области и общини.

NUTS	EKATTE	Статистически зони Статистически райони Области Общини	Полезна площ			
			общо	жилищна	спомагателна	площ на кухни
BG	BG	Общо за страната	285660119	216980005	41827481	26852633
BG31	BG31	Северозападен	36855585	27665638	5139299	4050648
BG314	PVN	Плевен	10769523	7946610	1532923	1289990
	PVN03	Белене	423119	314206	56625	52288
	PVN08	Гулянци	612469	463149	82190	67130
	PVN10	Долна Митрополия	873233	642021	113854	117358
	PVN11	Долни Дъбник	538924	419783	71100	48041
	PVN23	Искър	303314	221925	41854	39535
	PVN39	Кнежа	539263	402605	75756	60902
	PVN16	Левски	805883	604895	106488	94500
	PVN21	Никопол	462871	332682	67406	62783
	PVN24	Плевен	4722965	3411032	720975	590958
	PVN27	Пордим	304810	231366	39055	34389
	PVN37	Червен бряг	1182672	902946	157620	122106

Източник: НСИ.

Показателят жилищна задоволеност се измерва в брой жилища на 1 000 човека от населението. По данни на НСИ за 2012 г. в община Кнежа на 1 000 човека се падат по 545.74 жилища, като с тази стойност тя се нарежда на второ място в областта. По следващия показател /среден брой лица на едно жилище/ община Кнежа е със стойност 1.83, която е по-висока от тази на областта.

Таблица 29. Жилища към 31.12.2012 г. по брой на стаите, статистически зони, статистически райони и по области и общини.

Статистически зони Статистически райони Области Общини	Общо	Жилища по брой на стаите						Жилища на 1000 човека от населението	Среден брой лица на едно жилище
		едно-стайни	дву-стайни	три-стайни	четири-стайни	пет-стайни	с шест и повече стаи		
Общо за страната	3909348	349490	1276117	1303285	614735	193298	172423	536,33	1,86
Северозападен	509077	37848	144983	175312	94452	33328	23154	618,22	1,62
Плевен	145892	10119	42562	51336	26944	9161	5770	554,68	1,80
Белене	5744	301	1938	1745	1006	410	344	579,32	1,73
Гулянци	7202	87	638	2695	2275	918	589	608,69	1,64
Долна Митрополия	11306	359	1810	4394	2890	1198	655	577,51	1,73
Долни Дъбник	6797	148	1062	2451	1871	798	467	594,46	1,68
Искър	4010	39	430	1848	1094	387	212	597,35	1,67
Кнежа	7326	406	1697	2737	1473	604	409	545,74	1,83
Левски	10707	361	2123	4417	2517	811	478	551,23	1,81
Никопол	6237	290	1278	2567	1348	485	269	691,23	1,45
Плевен	66027	7152	26056	21291	8241	1981	1306	514,46	1,94
Пордим	4141	43	807	1663	1033	386	209	665,76	1,50
Червен бряг	16395	933	4723	5528	3196	1183	832	604,65	1,65

Източник: НСИ.

Броят на жилищата в общината е 7 242 и около 30% от тях са необитавани. Най-голяма концентрация на жилища и население се наблюдава в общинския център град Кнежа, съответно там има и най-много обитавани жилища, които възлизат на 72 % от всички жилища. Броят на жилища за временно обитаване не е голям – 84.

Таблица 30. Жилища по вид на сградата в община Кнежа.

Общини Населени места	Общо	Вид на сградата				Непоказано
		жилищна обитавана	жилищна необитавана	жилищна за временно обитаване	жилищна за колективно домакинство	
2011						
Общо за страната	2060745	1365228	554229	140577	694	17
Област Плевен	100578	65444	31666	3447	21	-
Община Кнежа	7242	4918	2241	84	-	-
град Кнежа	4678	3255	1339	84	-	-
с. Бреница	1397	904	493	-	-	-
с. Еница	679	500	179	-	-	-
с. Лазарово	489	259	230	-	-	-

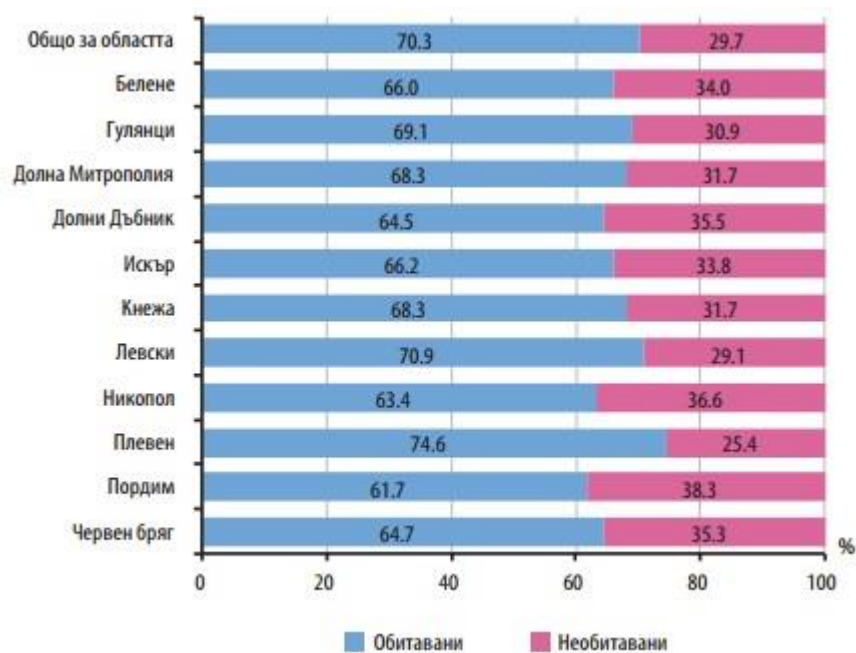
Източник: НСИ.

По данни към 2011 г. жилищата в община Кнежа са с 1 912 повече от домакинствата, което означава, че в оптималния случай, при който всяко домакинство живее в отделно жилище само около 73 % от сградния фонд е обитаван. Анализирайки по отделно всички населени места при приетата хипотеза, че всяко домакинство живее в отделно жилище могат да се направят изводи кои са населените места с най-голям брой свободен жилищен фонд. В селата Бреница, Еница и Лазарово процентът на обитаван сграден фонд варира от 44 % до 55%. Град Кнежа е населеното място с най-голям процент обитаван жилищен фонд – 84,7.

Таблица 31. Жилища и домакинства към 01.02.2011 година – община Кнежа.

Община, населени места	/Брой/	
	Жилища	Домакинства
Кнежа	7242	5330
град Кнежа	4678	3963
с. Бреница	1397	776
с. Еница	679	374
с. Лазарово	489	217

Процентът на необитавани жилища в община Кнежа е по-висок спрямо този за областта – 31,7%. Приблизително 98% от жилищните сгради в общината са къщи като има 17 жилищни блока, които са изцяло концентрирани в общинския център.

Фигура 28. Относителен дял на обитавани и необитавани жилища по общини в област Плевен, Източник: НСИ.

Най-голямо количество на строителство, на територията на община Кнежа се осъществява в периода 1950-1959 година, когато е построен около 30% от сградния фонд на общината. Най-ниско количество на строителство се осъществява през последните 15 години, като по данни на НСИ от 2008 година насам в общината не са регистрирани строежи на сграден фонд.

Таблица 32. Жилищни сгради по период на построяване, общо за страната, област Плевен и община Кнежа.;

Общини	Общо	Периоди на построяване							Непоказано
		до края на 1949	1950 - 1959	1960 - 1969	1970 - 1979	1980 - 1989	1990 - 1999	2000 - 2011	
Общо за страната									
Сгради	2060745	453831	367280	421267	303263	275328	132400	107359	17
Жилища	3887149	497827	429479	666166	804807	810624	301898	372696	3652
Област Плевен									
Сгради	100578	29831	26552	21696	10490	7072	3049	1888	-
Жилища	145492	29426	26173	27436	24642	24049	8296	5427	43
Кнежа									
Сгради	7243	1950	2088	1413	874	597	213	108	-
Жилища	7326	1885	2013	1318	961	804	245	98	2

Източник: НСИ.

III. 9. 4. БАЛАНС НА ТЕРИТОРИЯТА

Таблица 33. Баланс на територията- според актуализиран опорен план;

БАЛАНС НА ТЕРИТОРИЯТА	Опорен план	
Територии с общо предназначение	ха	%
Жилищни функции	1286.28	4.05
Обществено-обслужващи функции	1.57	0.0049
Производствени дейности	138.19	0.43
Складови дейности	46.09	0.14
Терени за самостоятелни рекр. обекти	54.60	0.17
Озеленяване, паркове и градини	0.00	0.00
Спорт и атракции	27.85	0.09
Стопанско обслужване	162.38	0.51
Обработваеми земи-ниви	24290.97	76.40
Обработваеми земи-трайни насаждения	912.97	2.87
Необработваеми земи	3463.47	10.89
Гори	531.70	1.67
Водни площи	376.76	1.18
Транспорт и комуникации	158.97	0.50
Техническа инфраструктура	152.37	0.48
Гробищен парк	13.95	0.04
Защитени и нарушени територии		
Други нарушени територии	2.42	0.01
Територии за опазване на културното наследство	0.50	0.0016
Обща площ:	31794.52	100

Източник: ДЗЗД „ПЛАН КОНСУЛТ КНЕЖА“

III. 10. ИНФРАСТРУКТУРНО ОСИГУРЯВАНЕ НА ПРОСТРАНСТВОТО

III. 10. 1. Транспортна инфраструктура

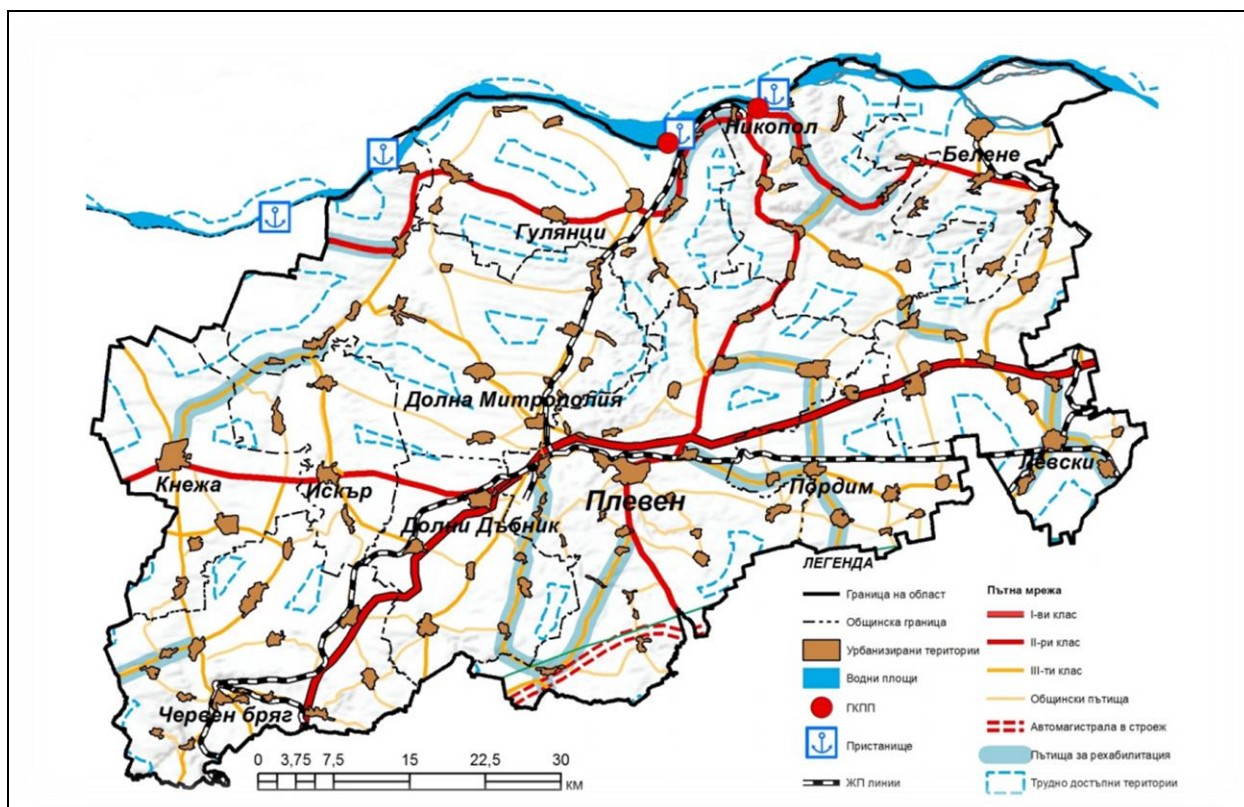
III.10.1.1. Пътна инфраструктура

Община Кнежа се намира в Северозападната част на България /Плевенска област/. Северно от териториалния обхват на общината преминава VII Паневропейски транспортен коридор, който свързва Северно море с Черно море чрез речния канал Рейн – Мейн – Дунав. Коридорът е с дължина 2 415 км., а българският му участък е 471 км. и попада в участъка Долни Дунав – от Железни врата до устието, с което реката се влива в Черно море. В бъдещите планове и реконструкции се предвижда международният коридор да е снабден и с подобрени речни пристанища, с цел позволяване на достъпа към националната пътна мрежа.

Територията на община Кнежа не е с добра степен на транспортна съоръженост и като качество не удовлетворява настоящите потребности. Пътищата в община Кнежа не са в добро състояние, това в най-голяма степен се отнася за общинската пътна мрежа.

Най-слабо развитата пътна ос в област Плевен е Плевен – Кнежа – Враца, при която съществуват структурни и функционални връзки, но реално достъпността е ниска.

Друга междурегионална връзка, която има нужда от рехабилитация е „Плевен-Кнежа-Оряхово“. Близостта на общината до фериботната връзка Оряхово-Бекет създава възможности за икономическо оживление и развитие на търговски, транспортни и обслужващи дейности.

Фигура 29. Пътна инфраструктура, Източник: Областна стратегия за развитие на област Плевен 2014-2020 г. Данни: Агенция „Пътна Инфраструктура“.

На територията на област Плевен няма изградени участъци от автомагистрали. Общата дължина на републиканската пътна мрежа в община Кнежа е 72.423 км, като 17.87 км. от тях са пътища II- клас, а останалите 54.554 км са III-клас.

През територията на община Кнежа, както и общините Долна Митрополия, Искър, Гулянци, Никопоп и Белене не преминават пътища от I клас. За тези общини определяща роля за транспортното обслужване и осигуряването на достъп до населените места имат пътищата втори и трети клас, което определя необходимостта от подобряване на експлоатационното им състояние.

През територията на Община Кнежа преминават следните пътища от републиканската пътна мрежа:

1. Път II -13, /Монтана – Враца/ Крапчене – Стубел – Криводол – Борован – Бяла Слатина – Кнежа – Искър – Долни Дъбник / О.п. Плевен – Луковит/:
 - Клас – втори;
 - Дължина на участъка в община Кнежа – от 67^{+300} до км 85^{+169} - 17,869 км;
 - Населени места – гр. Кнежа от км 70^{+665} и км 73^{+817} ;
 - Състояние на пътната настилка – по оценка от Годишник 2014 година:

- Участъци км 67⁺³⁰⁰ – км 72⁺¹⁹⁴ и км 79⁺⁴⁷⁷ – км 85⁺¹⁶⁹ – „добро“
- Участък км 72⁺¹⁹⁴ – км 79⁺⁴⁷⁷ – „лошо“

2. Път III – 137, Кнежа – Гостиля – Ставерци – Крушовене:

- Клас – трети;
- Дължина на участъка в община Кнежа – от км 0⁺⁰⁰⁰ до км 10⁺¹⁷⁴ – 10, 174 км;
- Населени места: гр. Кнежа от км 0⁺⁰⁰⁰ до км 1⁺³⁸⁸;
- Състояние на пътната настилка – по оценка от Годишник 2014 год.;
- Участък км 0⁺⁰⁰⁰ – км 1⁺³⁰⁰ – „средно“;
- Участък км 1⁺³⁰⁰ – км 10⁺¹⁷⁴ – „лошо“.

3. Път III-306, Луковит – Червен бряг – Чомаковци – Еница – Кнежа – Оряхово;

- Клас – трети;
- Дължина на участъка в община Кнежа – от км 22⁺⁰⁴⁵ до км 50⁺⁷⁸⁵ – 28,740 км;
- Населени места: с. Еница от км 23⁺⁶⁷⁹ до км 25⁺⁸⁶⁶; гр. Кнежа от км 35⁺⁹⁴⁶ км 35⁺⁶⁸⁴;
- Състояние на пътната настилка – по оценка от годишник 2014 година;
- Участъци км 22⁺⁰⁴⁵ – км 35⁺⁹⁶⁰ и км 40⁺⁶⁵¹ – км 48⁺¹¹⁴ – „добро“;
- Участъци км 35⁺³⁰⁰ – км 40⁺⁶⁵¹ и км 48⁺¹¹⁴ – км 50⁺⁷⁸⁵ – „лошо“.

4. Път III -1304, Бяла Слатина – Търнак – Лазарово – Бреница – Глава:

- Клас- трети;
- Дължина на участъка в община Кнежа – км 8⁺⁷⁴⁰ до км 19⁺²⁸⁵ – 10,545 км;
- Населени места: с. Лазарово от км 11⁺³⁸⁹ до км 12⁺⁵⁰²; с. Бреница от км 14⁺⁵³⁵ до км 16⁺⁵⁰²;
- Състояние на пътната настилка – по оценка от Годишник 2014 година;
- Участъци км 8⁺⁷⁴⁰ – км 10⁺⁵¹¹ и км 12⁺⁵⁰² – км 19⁺²⁸⁵ – „лошо“;
- Участък км 10⁺⁵⁵¹ – км 12⁺⁵⁰² – „добро“.

5. Път III-1306 /Кнежа – Искър/ - Глава – Койнаре – Чомаковци – Лепица:

- Клас – трети;
- Дължина на участъка в община Кнежа – от км 0⁺⁰⁰⁰ до км 5⁺⁰⁹⁵ – 5,095 км;
- Населени места :няма;
- Състояние на пътната настилка „добро“ по оценка от годишник 2014 година.

В община Кнежа са реализирани няколко проекта по ОП “Регионално развитие“ свързани с рехабилитация на пътната инфраструктура:

- Проект за рехабилитация на път II-13, Кнежа – Искър, км 67⁺³⁰⁰ – км 72⁺¹⁹⁴, реализиран и приет през 2013 година;
- Проект за рехабилитация на път II-13, Кнежа – Искър, км 82⁺⁹²² – км 85⁺¹⁶⁹, реализиран и приет през 2013 година, приет 2014 година;
- Проект за рехабилитация на път III-306, Луковит – Червен бряг - Кнежа, км 22⁺⁰⁴⁵ – км 35⁺⁹⁴⁶, реализиран и приет през 2013 година;

Развитието на РПМ на територията на община Кнежа се осъществява чрез рехабилитация и поддържане на съществуващите трасета на републиканските пътища;

Общински пътища /с решение № 236 на МС/:

- PVN 1080, /II-13, Кнежа – Искър/ - граница община / Искър и Кнежа/ - Долни Луковит – III – 137;
- PVN 1091, / II-13, Кнежа – Искър/ - Бреница / - III – 1304/;
- PVN 2092, /III – 306, Кнежа – Оряхово/ - III – 137;
- PVN 3090, /III – 306, Еница - Кнежа/ - Лазарово /III – 1304/;
- PVN 3093, /III – 137, Кнежа – Гостиля/ - м. Гостиля;
- PVN 3095, /III – 306/ Кнежа – институт по царевицата.

Общинската пътна мрежа се характеризира с влошено състояние. Пътната настилка и прилежащата техническа инфраструктура е амортизирана. Тези фактори водят и до затруднени транспортни връзки на селата с общинския/областния център. Това се явява като ограничител и за инвестиционните намерения на територията на общината и възпрепятства нейното пространствено и социално-икономическо развитие.

III.10.1.2. Транспортна достъпност и осигуреност

Анализът на транспортната достъпност показва, че средното отстояние на населените места до общинския град Кнежа е 11 км. В южната част на общината е разположено най-отдалеченото населено място - с. Еница /14 км./, останалите две населени места са равномерно отдалечени - с. Лазарово /10 км/ и с. Бреница /9км/ . Разстоянията между селищата в общината са малки, поради това селата в общината са с добра транспортна достъпност до град Кнежа.

Най-близко съседно разположени общински центрове са Бяла Слатина /13 км./ и Искър /16 км./. Разстоянието до областните центрове Плевен и Враца е съответно – 47 км. и 59 км. Най-близко разположените ГКПП са Оряхово /33 км./ и Никопол /91 км./.

Отстоянията на населените места до общинския център град Кнежа са както следва:

Таблица 34. Транспортна достъпност /км./.

До съседен областен център	
град Кнежа – град Велико Търново	162
град Кнежа – град Ловеч	84
град Кнежа – град Враца	59
град Кнежа – град Плевен	47
До съседен общински център	
град Кнежа – град Долна Митрополия	43
град Кнежа – град Искър	16
град Кнежа – град Червен бряг	26
град Кнежа – град Бяла Слатина	13
град Кнежа – град Оряхово	30
град Кнежа – град Роман	52
До ГКПП	
град Кнежа – Оряхово	33
град Кнежа – Никопол	91
град Кнежа – Свищов	118
град Кнежа – Видин	160
град Кнежа – Русе	201
До населено място в община Кнежа	
град Кнежа – с. Бреница	9
град Кнежа – с. Еница	14
град Кнежа – с. Лазарово	10

III.10.1.3. Железопътен транспорт

Железопътният транспорт в община Кнежа функционира до 15 декември 2002 г. по второстепенната линия Червен бряг - Бяла Слатина - Кнежа - Оряхово. След спирането на линията тази част от област Плевен остава изолирана и със затруднен достъп. Теснолинейката е минавала южно през село Бреница, североизточно през село Лазарово и северозападно през град Кнежа.

В момента най-близкият железопътен възел е град Червен бряг, който се намира на 26 км. от Кнежа. Той е част от главната железопътна линия София – Варна, която е с направление София - Мездра - Плевен - Левски - Горна Оряховица - Търговище - Шумен - Варна. Транспортната връзка между община Кнежа и железопътната спирката в град Червен бряг е осигурена от автобусен транспорт /по направления: Бяла Слатина - Кнежа - Бреница - Глава - Койнаре - Червен бряг и Бяла Слатина - Търнак - Лазарово - Еница – Чомаковци - Червен бряг/.

III.10.1.4. Въздушен транспорт

В пространствената структура на община Кнежа има локализирано едно селскостопанско летище разположено в северната част на общината в близост до град Кнежа. В непосредствена близост до него се намира „Противоградна ракетна площадка-местност Маринов Геран“, землище Кнежа.

Територията на община Кнежа се характеризира с добра транспортна достъпност между населените места, но с влошена степен на транспортна съоръженост и като качество не удовлетворява настоящите потребности. Пътищата в община Кнежа не са в добро състояние, като това в най-голяма степен се отнася за общинската пътна мрежа. Подобряването на състоянието на пътната мрежа /от I и II клас/, както особено на общинската пътна мрежа е основната цел в областта на транспортното обезпечаване в перспектива на общината.

III. 10. 2. Инженерна инфраструктура

III. 10. 2. 1. Водоснабдяване и канализация

Съществуващо състояние на ВиК системите.

I.A - Водоснабдителни системи:

I.A.1 Обща част:

Община Кнежа се състои от 4 населени места, водоснабдени от местни водоизточници и попада в територията на област Плевен. Обособената територия на общината с население от 13 803 жители може да се определи като слаборазвита в социално икономическо отношение. В общината протичат редица негативни демографски процеси. Естественят прираст е с негативни стойности и достига до обезлюдяване. Релефът е равнинен и слабо хълмист с надморска кота от 100 до 200 м. с изключение долината на река Искър, където е от 0 до 100м. През територията на общината преминава р. Гостиля приток на р. Искър.

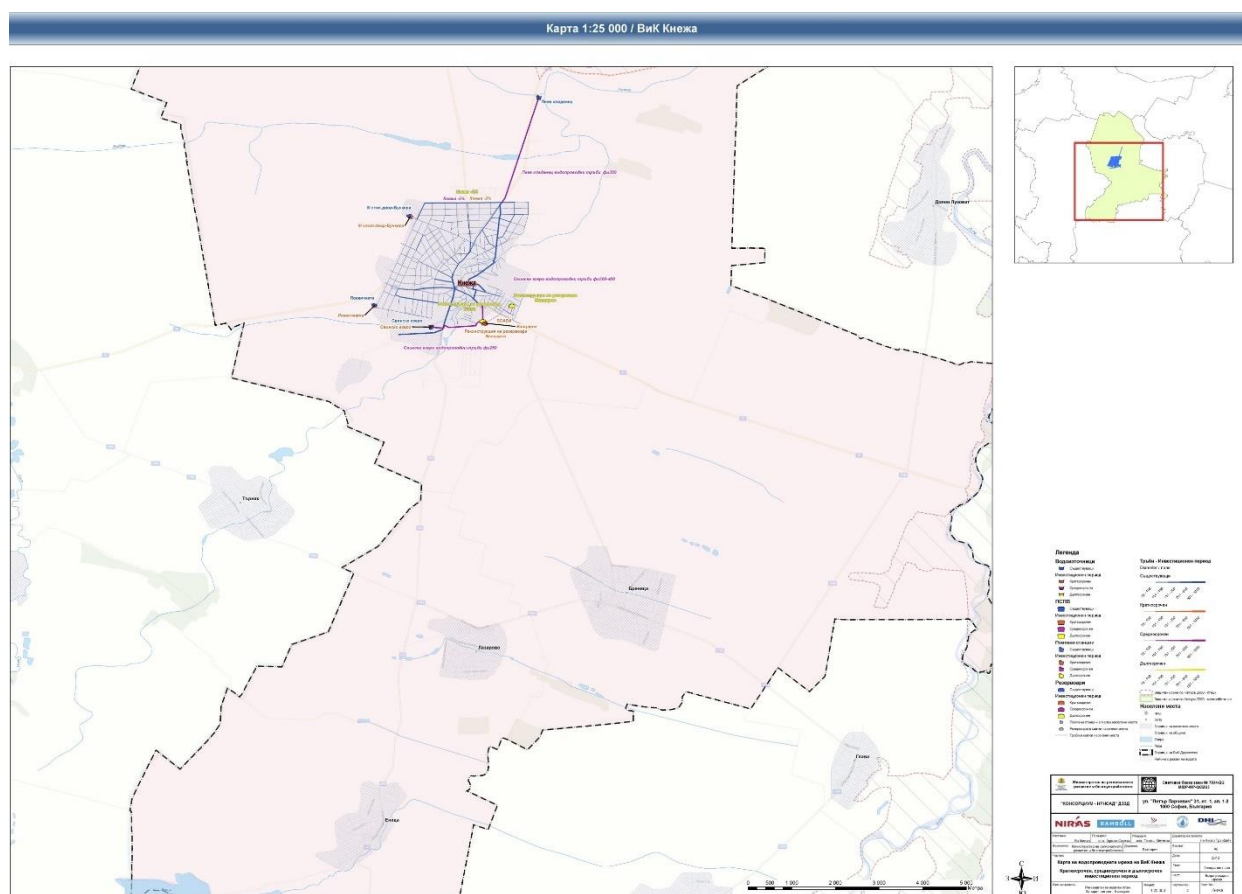
Броят на населението по населени места съгласно преброяването от 2011г. е:

гр. Кнежа –	10 500 ж.
с .Бреница –	1 886 ж.
с. Еница –	971 ж.
с. Лазарово –	446 ж.
общо	13 803 ж.

За гр. Кнежа средно годишната температура е сравнително ниска /10.5°C/ и с голяма амплитуда /26.2 °C/. По характерни са крайните стойности на температурата.

ВиК оператор за общината е „Аспарухов вал ”ЕООД, гр. Кнежа.

I.A.2. Повърхностни водни тела и подземни води.

Фигура 30. Обща карта на водопроводната мрежа на „Аспарухов Вал”, гр. Кнежа.

Повърхностни водни тела

Реки

Река Гостиля е приток на река Искър. Извира от околностите на село Враняк и е с обща дължина 40,90 км. Площта на водосборната ѝ област обхваща 317 км², а средният годишен отток на водата при вливането си в Искър е 0,64 м³/сек. По протежението си реката преминава през няколко селища включително и град Кнежа и в близост до село Гостиля се влива в Искър, като ляв приток.

Язовир Еница

На обособената територия на „Аспарухов вал" ЕООД – гр. Кнежа има един единствен действащ язовир - язовир Еница. Общият отток е определен косвено на 40,179 млн. м³, а полезният – 39,850 млн. м³.

Язовирът се стопанисва от „Напоителни системи” ЕАД, клон Враца, а водите му се използват основно за напояване и риборазвъждане.

Качество на повърхностните води

Наличната информация за кислородния режим на р. Гостиля преди вливането в р. Искър е твърде оскъдна, неравномерно разпределена в разглеждания период и изменяща се в тесни граници. Измерените стойности на разтворения кислород $/O_2/$ са в диапазона 9,6 – 12,5 мг/л. В тези граници не може да се търси тенденция на изменение, тъй като тук основните фактори са естествените.

За съдържанието на биогенните елементи във водите на реката естественият фактор също е определящ и показаната тенденция не е в резултат на целенасочено намаляване на замърсяването, а по-скоро на съществуващата тенденция на намаляване на използване на торове.

При толкова малко измервания, обобщаващият показател – разтворени вещества във водите, не показва ясно изразена тенденция на изменение.

Повърхностните води отговарят на стандартите на водите, предназначени за питейно - битови цели, като в преходните сезони при валежи и снеготопене са с повишени стойности на показателите мътност, цветност и съдържание на неразтворени вещества, т. е. влошени органолептични показатели.

Поречията на реките при преминаването им през населените места и в близост до тях са силно замърсени от битови и градински отпадъци, и от отпадъци от животновъдни дейности.

Количество на подземните води

Общото водно количество, извлечено чрез изградените дренажи и кладенци от кватернерните и неогенски порови подземни води, включително и от баластриерите, се оценява средно на около 118 л/сек.

Експлоатационните ресурси на поровите води в басейна на р. Искър от Кунино до вливането ѝ в р. Дунав са около 600 - 800 л/сек., а естествените ресурси около 1 500 - 1 600 л/сек.

На обособената територия на „Аспарухов вал“ ЕООД – гр. Кнежа няма напорни /артезиански/ и минерални води.

Качество на подземните води

В ПУРБ Искър, 2009, при оценката на качествено състояние на подземните водни тела в поречие Гостиля по данни от програмите за мониторинг, няма нито едно подземно водно тяло в лошо състояние.

Подземните водоизточници са с добро качество на водата - пресни, средно твърди, калциеви, хидрогенкарбонатни, които отговарят на Наредба № 9 от 16.03.2001 г. за качеството на водата, предназначена за питейно-битови цели и попадат в категория А1, съгласно чл. 84. от Наредба № 1 от 7 юли 2000 г. за проучването, ползването и опазването на подземните води /обн. ДВ, бр. 57 от 14 юли 2000 г.; попр.,бр.64 от 4 август 2000 г./ на МОСВ. Според РЗИ - Плевен санитарно-охранителните зони, които са в близост до населените места, са в добро състояние.

Изменение на климата

Ефектът от изменението на климата играе важна роля при планирането на бъдещите водопроводни мрежи. Достатъчен резерв следва да бъде включен за безопасност в прогнозите на капацитета на водоизточниците, както и при проектирането на водопроводни системи. Уязвимостта на водоизточниците зависи от вида и местоположението им; приоритет следва да бъде даден на по-уязвимите повърхностни водоизточници. Плитките кладенци, често срещани в селските райони, са най-уязвимите водоизточници спрямо последиците от изменението на климата.

Уязвимостта на основните водоснабдителни зони в региона се смята за ограничена. Въпреки това, оценка на уязвимостта се прилага за водоизточници, обхванати от модела на регионално водоснабдяване, разработен от Консултанта.

Пречистване на питейна вода /капацитет и качество/

В обособената територия на ВиК „Аспарухов вал” ЕООД - гр. Кнежа има: 1 голяма зона, малка зона категория 2 – 2 броя и малка зона категория 3 – 1 брой.

В обособената територия на ВиК „Аспарухов вал” ЕООД - гр. Кнежа няма изградена ПСПВ. Само хлориране на питейната вода се прилага преди консумация. Независимо, че стандартното несъответствие по показателите Е.коли и Колиформи се отстранява през 2010г., опасността от микробиологично замърсяване на питейните води продължава. През 2009г. е било 10% и за двата показателя. Проблемът е разпространен във всички зони на водоснабдяване на обособената територия на ВиК „Аспарухов вал” ЕООД - гр. Кнежа.

Наличието на флуор във водите от шахтовия кладенец на с. Лазарово изисква пречистване на питейните води с дебит 1,84 л/сек или търсенето на нов водоизточник.

Пречистване на питейни води – недостатъци

С изключение на шахтовия кладенец на с. Лазарово, доброто качество на подземните води не изисква допълнително пречистване към съществуващото хлориране, което се осъществява в помпените станции Локвичката, Пеев кладенец и Свинско езеро.

I.A.3.Системи за водоснабдяване

Системи за питейно водоснабдяване

Обособената територия на “Аспарухов вал” ЕООД - гр. Кнежа обхваща 1 водоснабдителна система, която е включена в хидравличния модел: Кнежа с население от 10 500 жители или 76.1% от населението. Извън основната водоснабдителна система има 3 населени места с население между 50 и 1999 жители или общо 3303 души. Инвестиционните нужди в населените места с под 2000 жители не са оценявани толкова детайлно, а се основават на експертни оценки.

Водоснабдителната система Кнежа използва четири подземни водоизточници. Водата от водоизточник Свинско езеро се припомпва до основния резервоар Кнежа, както и до резервоар Вапцаров. Освен това, Кнежа се водоснабдява и от Пеев кладенец и два по-малки водоизточници – Локвичката и III Стопански двор – Бункера, основно използвани през летния сезон.

Язовири

Водоснабдителната система не включва язовири.

Помпени станции

Капацитетът на наличните помпи е достатъчен. Основният проблем е свързан със състоянието на помпените инсталации. Те са изградени преди повече от 40 години и липсата на поддръжка е причина за прекомерната им амортизация. Помпите се подменят, но в ограничена степен и не повсеместно. Важно е да се извърши реконструкция на помпените станции Свинско езеро и Локвичката и да се въведат нови технологии, чрез които може да подобри ефективността на помпите.

Най-съществената реконструкция се предвижда при Свинско езеро, която доставя почти 50% от водата за града – инсталиране на надеждно оборудване, което да гарантира достатъчно количество вода.

Помпите в Пеев кладенец и III Стопански двор – Бункера са подменени скоро, но трябва допълнително да се оборудват с уреди за телеметрично измерване на дебита и налягането с цел адекватна поддръжка и намаляване на нивото на загубите.

Главни довеждащи водопроводи

Главните довеждащи водопроводи, които са основна част от водоснабдителната система, са в лошо състояние. Те са изградени преди повече от 40 години. Основният проблем са течовете при връзките между азбестоциментовите тръби.

Изключителен приоритет е реконструкцията на тези довеждащи водопроводи, за да се гарантира сигурност на доставянето на вода.

Разпределителни мрежи

Техническото състояние на разпределителните мрежи се определя от тяхната възраст. Основната част от мрежата е изградена преди повече от 40 години. Освен това, 94% от мрежата е изградена от азбестоциментови тръби, които представляват сериозен проблем, поради своята ненадеждност и потенциални рискове за здравето.

Измерване на водопотреблението

Понастоящем помпените станции на водоизточниците Локвичката, Свинско езеро и Пеев кладенец са оборудвани с остарели уреди за измерване на дебита и налягането, които са монтирани на заустванията към водоразпределителната мрежа. Това води до ненадеждност на измерванията. На водоизточник III Стопански двор-Бункера не се извършват измервания на дебит и налягане. Там няма въведена телеметрия или система SCADA за събиране на данни, което ще позволи на ВиК оператора да наблюдава състоянието и работата на системата, както и нивото на течовете в реално време.

Въвеждането на системата SCADA дава следните възможности на “Аспарухов вал” ЕООД – град Кнежа:

- да се подобри и улесни на контрола и експлоатацията на водоснабдителната мрежа;
- да се намаляват загубите на вода и електроенергия и;
- да се получават на по-добри данни за анализ;
- да се даде възможност за архивиране на данните;
- да се постигне оптимизация на системата и денонощно управление на налягането.

Неотчетена вода /загуби/

Общите загуби на вода в обособената територия са много високи /вж. таблицата по-долу/, което прави създаването на ефективна стратегия за намаляване на общите загуби приоритетна цел.

Таблица 35. Дял на загубите на вода /%/

Загуби	2007	2008	2009
Средно - „Аспарухов вал” ЕООД - гр. Кнежа	79.1%	79.1%	61.4%

Източник: ДКЕВР

От изпратената допълнителна информация за подадена и инкасирана питейна вода за периода от 2010 г. до 2014 г. е видно, че загубите на вода се движат между 63% и 60% средно за общината. Най-високи загуби са регистрирани в селата Бреница, Еница и Лазарово както следва:

ДОБИТО ВОДНО КОЛИЧЕСТВО ПИТЕЙНА ВОДА ПРЕЗ 2010Г. ЗА ОБЩИНА КНЕЖА														
НАСЕЛЕНО МЯСТО	ЯНУАРИ	ФЕВРУАРИ	МАРТ	АПРИЛ	МАЙ	ЮНИ	ЮЛИ	АВГУСТ	СЕПТЕМВРИ	ОКТОМВРИ	НОЕМВРИ	ДЕКЕМВРИ	ВСИЧКО	
Кнежа	87372	87374	87374	90526	82897	93297	95260	107590	94570	78260	78050	74890	1057460	
Бреница	28212	28214	28214	29793	21593	23104	27220	27410	25180	19216	19217	19217	296590	
Еница	13190	13190	13190	9920	11530	14850	16260	16440	14860	10800	8740	9500	152470	
Лазарово	6450	6450	6450	5170	5170	5170	5310	5310	5310	3190	3190	3190	60360	
ОБЩО ЗА 2010Г.	135224	135228	135228	135409	121190	136421	144050	156750	139920	111466	109197	106797	1566880	
ИНКАСИРАНО ВОДНО КОЛИЧЕСТВО ПИТЕЙНА ВОДА ПРЕЗ 2010Г. ЗА ОБЩИНА КНЕЖА														
НАСЕЛЕНО МЯСТО	ЯНУАРИ	ФЕВРУАРИ	МАРТ	АПРИЛ	МАЙ	ЮНИ	ЮЛИ	АВГУСТ	СЕПТЕМВРИ	ОКТОМВРИ	НОЕМВРИ	ДЕКЕМВРИ	ВСИЧКО	ЗАГУБИ ПО СЕЛИЩА [%]
Кнежа	32893	31122	31001	41690	33099	42886	48828	53975	50853	36225	34302	30210	467084	56
Бреница	4142	4173	4112	5055	5577	6718	7032	7407	6910	5236	4434	3986	64782	78
Еница	1718	1977	2493	3761	3140	3909	3808	4053	3873	2473	1957	1966	35128	77
Лазарово	936	1544	1020	1415	1439	2159	1798	2502	2670	1894	1479	1396	20252	66
ОБЩО ЗА 2010Г.	39689	38816	38626	51921	43255	55672	61466	67937	64306	45828	42172	37558	587246	63
СРЕДНИ ЗАГУБИ [%]	71	71	71	62	64	59	57	57	54	59	61	65	63	

ДОБИТО ВОДНО КОЛИЧЕСТВО ПИТЕЙНА ВОДА ПРЕЗ 2011Г. ЗА ОБЩИНА КНЕЖА														
НАСЕЛЕНО МЯСТО	ЯНУАРИ	ФЕВРУАРИ	МАРТ	АПРИЛ	МАЙ	ЮНИ	ЮЛИ	АВГУСТ	СЕПТЕМВРИ	ОКТОМВРИ	НОЕМВРИ	ДЕКЕМВРИ	ВСИЧКО	
Кнежа	85446	83397	80137	78830	73640	97950	89200	96800	102450	73106	71557	67207	999720	
Бреница	15356	15357	15357	26023	25023	31224	32033	33883	31684	22410	21050	21050	290450	
Еница	10530	11530	9140	11430	9930	13640	11600	13600	17400	11530	9470	7930	137730	
Лазарово	3726	3727	3727	4183	4183	4184	4800	4800	4800	2923	2923	2924	46900	
ОБЩО ЗА 2011Г.	115058	114011	108361	120466	112776	146998	137633	149083	156334	109969	105000	99111	1474800	
ИНКАСИРАНО ВОДНО КОЛИЧЕСТВО ПИТЕЙНА ВОДА ПРЕЗ 2011Г. ЗА ОБЩИНА КНЕЖА														
НАСЕЛЕНО МЯСТО	ЯНУАРИ	ФЕВРУАРИ	МАРТ	АПРИЛ	МАЙ	ЮНИ	ЮЛИ	АВГУСТ	СЕПТЕМВРИ	ОКТОМВРИ	НОЕМВРИ	ДЕКЕМВРИ	ВСИЧКО	ЗАГУБИ ПО СЕЛИЩА [%]
Кнежа	30400	30785	31700	42093	33622	43547	44938	48978	57498	40013	32547	33293	469414	53
Бреница	4216	4103	4523	4885	6079	6756	7388	7319	7682	5787	4446	3929	67113	77
Еница	1821	1868	2034	3040	2915	3447	4039	3582	3849	2900	1964	1909	33368	76
Лазарово	1208	1207	1231	2856	1680	1908	2272	2104	1953	1793	1414	1106	20732	56
ОБЩО ЗА 2011Г.	37645	37963	39488	52874	44296	55658	58637	61983	70982	50493	40371	40237	590627	60
СРЕДНИ ЗАГУБИ [%]	67	67	64	56	61	62	57	58	55	54	62	59	60	

ДОБИТО ВОДНО КОЛИЧЕСТВО ПИТЕЙНА ВОДА ПРЕЗ 2012Г. ЗА ОБЩИНА КНЕЖА														
НАСЕЛЕНО МЯСТО	ЯНУАРИ	ФЕВРУАРИ	МАРТ	АПРИЛ	МАЙ	ЮНИ	ЮЛИ	АВГУСТ	СЕПТЕМВРИ	ОКТОМВРИ	НОЕМВРИ	ДЕКЕМВРИ	ВСИЧКО	
Кнежа	87032	87032	87036	96066	96066	96068	117432	117432	117436	89532	89532	89536	1170200	
Бреница	23766	23766	23768	24779	24779	24782	35299	35299	35302	19600	19600	19600	310340	
Еница	10956	10956	10958	9700	9700	9700	15000	15000	15000	10566	10566	10568	138670	
Лазарово	5400	5400	5400	4833	4833	4834	6600	6600	6600	4433	4433	4434	63800	
ОБЩО ЗА 2012Г.	127154	127154	127162	135378	135378	135384	174331	174331	174338	124131	124131	124138	1683010	
ИНКАСИРАНО ВОДНО КОЛИЧЕСТВО ПИТЕЙНА ВОДА ПРЕЗ 2012Г. ЗА ОБЩИНА КНЕЖА														
НАСЕЛЕНО МЯСТО	ЯНУАРИ	ФЕВРУАРИ	МАРТ	АПРИЛ	МАЙ	ЮНИ	ЮЛИ	АВГУСТ	СЕПТЕМВРИ	ОКТОМВРИ	НОЕМВРИ	ДЕКЕМВРИ	ВСИЧКО	ЗАГУБИ ПО СЕЛИЩА [%]
Кнежа	33016	31599	35104	45242	41479	43128	62545	60088	55338	41755	35107.8	34791	519193	56
Бреница	4014	3743	4161	5492	5799	7037	9115	9535	7085	5471	4222	3748	69422	78
Еница	1863	1927	2124	3059	2807	2991	5324	4336	3824	2479	1912	1962	34608	75
Лазарово	1061	931	1166	1111	1425	1522	3853	2298	2222	2248	1924	1315	21076	67
ОБЩО ЗА 2012Г.	39954	38200	42555	54904	51510	54678	80837	76257	68469	51953	43165.8	41816	644299	62
СРЕДНИ ЗАГУБИ [%]	69	70	67	59	62	60	54	56	61	58	65	66	62	
ДОБИТО ВОДНО КОЛИЧЕСТВО ПИТЕЙНА ВОДА ПРЕЗ 2013Г. ЗА ОБЩИНА КНЕЖА														
НАСЕЛЕНО МЯСТО	ЯНУАРИ	ФЕВРУАРИ	МАРТ	АПРИЛ	МАЙ	ЮНИ	ЮЛИ	АВГУСТ	СЕПТЕМВРИ	ОКТОМВРИ	НОЕМВРИ	ДЕКЕМВРИ	ВСИЧКО	
Кнежа	87280	89180	80810	92103	112233	96234	100200	115000	94100	77633	77733	76434	1098940	
Бреница	15743	15743	15744	21300	24700	26400	29896	32796	28598	18746	18746	18748	267160	
Еница	12420	12840	11600	11240	13300	13300	17500	18000	14900	14800	16800	16300	173000	
Лазарово	3920	3920	3920	3160	8830	8160	8440	10850	6800	4140	3680	4040	69860	
ОБЩО ЗА 2013Г.	119363	121683	112074	127803	159063	144094	156036	176646	144398	115319	116959	115522	1608960	
ИНКАСИРАНО ВОДНО КОЛИЧЕСТВО ПИТЕЙНА ВОДА ПРЕЗ 2013Г. ЗА ОБЩИНА КНЕЖА														
НАСЕЛЕНО МЯСТО	ЯНУАРИ	ФЕВРУАРИ	МАРТ	АПРИЛ	МАЙ	ЮНИ	ЮЛИ	АВГУСТ	СЕПТЕМВРИ	ОКТОМВРИ	НОЕМВРИ	ДЕКЕМВРИ	ВСИЧКО	ЗАГУБИ ПО СЕЛИЩА [%]
Кнежа	33742	33739	34512	39297	46072	39885	46903	56986	49902	38028	36660	35772	491498	55
Бреница	3832	3505	3545	4534	5390	5931	6009	7188	6669	5544	4295	4188	60630	77
Еница	1953	1875	1846	2064	2869	2607	3257	4228	3311	2467	1883	1884	30244	83
Лазарово	1131	1130	1268	1496	1946	2413	2140	1990	1831	1715	1282	1303	19645	72
ОБЩО ЗА 2013Г.	40658	40249	41171	47391	56277	50836	58309	70392	61713	47754	44120	43147	602017	63
СРЕДНИ ЗАГУБИ [%]	66	67	63	63	65	65	63	60	57	59	62	63	63	
ДОБИТО ВОДНО КОЛИЧЕСТВО ПИТЕЙНА ВОДА ПРЕЗ 2014Г. ЗА ОБЩИНА КНЕЖА														
НАСЕЛЕНО МЯСТО	ЯНУАРИ	ФЕВРУАРИ	МАРТ	АПРИЛ	МАЙ	ЮНИ	ЮЛИ	АВГУСТ	СЕПТЕМВРИ	ОКТОМВРИ	НОЕМВРИ	ДЕКЕМВРИ	ВСИЧКО	
Кнежа	75623	80323	73024	78666	74867	83867	94333	88733	82534	71400	65600	69400	938370	
Бреница	17683	17683	17684	18416	18417	18417	24033	25133	23634	19766	18467	18467	237800	
Еница	15900	15600	13800	14500	15300	13400	15200	15100	14300	15600	14500	15800	179000	
Лазарово	4390	5910	4540	5420	3610	5720	5510	6500	5720	3690	4390	4360	59760	
ОБЩО ЗА 2014Г.	113596	119516	109048	117002	112194	121404	139076	135466	126188	110456	102957	108027	1414930	
ИНКАСИРАНО ВОДНО КОЛИЧЕСТВО ПИТЕЙНА ВОДА ПРЕЗ 2014Г. ЗА ОБЩИНА КНЕЖА														
НАСЕЛЕНО МЯСТО	ЯНУАРИ	ФЕВРУАРИ	МАРТ	АПРИЛ	МАЙ	ЮНИ	ЮЛИ	АВГУСТ	СЕПТЕМВРИ	ОКТОМВРИ	НОЕМВРИ	ДЕКЕМВРИ	ВСИЧКО	ЗАГУБИ ПО СЕЛИЩА [%]
Кнежа	35419	34907	33622	46073	30498	35972	42316	45460	42956	35545	35021	33563	451352	52
Бреница	3399	3339	3486	3873	4946	5545	5866	6163	5958	4660	3976	3458	54669	77
Еница	1828	1750	1897	1944	2266	2448	3108	2951	2620	2354	1726	1737	26629	85
Лазарово	1017	1101	1047	1202	1732	1628	1781	1846	1552	1386	1099	1145	16536	72
ОБЩО ЗА 2014Г.	41663	41097	40052	53092	39442	45593	53071	56420	53086	43945	41822	39903	549186	61
СРЕДНИ ЗАГУБИ [%]	63	66	63	55	65	62	62	58	58	60	59	63	61	

Качество на водата за питейно-битови цели

В обособената територия на „Аспарухов вал” ЕООД - гр. Кнежа водата се мониторира в 8 пункта от водопроводната мрежа на населените места - по два в Кнежа, Лазарово, Еница и Бреница. При провеждания през периода 2009-2010г. постоянен /обхващащ само част от показателите, които се мониторира/ и периодичен мониторинг са установени несъответствия по следните показатели: микробиологични и флуор. През 2010г. се отстранява несъответствието по показателите Е.коли и Колиформи. Наличието на флуор във водите от шахтовия кладенец на с. Лазарово изисква пречистване на питейните води с дебит 1.84 л/сек. или търсенето на нов водоизточник.

Обобщение на проблемите на водоснабдителната система

Резултатите от изготвения модел и извършената оценка на сегашното състояние на системата откритоха следните основни проблеми, свързани с водоснабдителната система в обособената територия.

Проблеми, свързани с водоснабдителната система в обособената територия на „Аспарухов вал” ЕООД– гр. Кнежа

Основни проблеми		Описание/последствия
1	Проблеми по главните водопроводи	Главните довеждащи водопроводи са много важни за осигуряване доставянето на безопасна питейна вода. За да се гарантира надеждността на водоснабдителната система, рехабилитацията на избрани главни водопроводи е част от спешните мерки с висок приоритет. Повечето водопроводи са на възраст над 40 години и аварията, причинени от лошото техническо състояние, могат да засетнат големи райони. Най-важният проблем, отнасящ се до сигурността на водоподаването, елошото техническо състояние на главни водопроводи довеждащи сурова вода от водоизточниците – те не са подменяни от много години.
2	Материал и възраст на водоразпределителните мрежи	Техническото състояние на водоразпределителните мрежи е резултат най-вече на тяхната възраст. Повечето мрежи са на повече от 40 години. Възрастта е сама по себе си показател за тяхното износване. Освен това, азбестоциментовите тръби представляват сериозен проблем поради високото ниво на течове и аварии и потенциалния здравен риск. Рехабилитацията на водоразпределителните мрежи, заедно със създаването на програма за

	ефективно намаляване на общите загуби на вода, е много важно изискване за намаляване течовете в обособената територия.	
3	Проблеми с помпените станции	Някои от помпите във водоснабдителната система са остарели и неефективни. Подобряването на енергийната ефективност на помпите ще има положително влияние върху оперативните разходи на оператора. Необходимо е създаването на Програма за рехабилитация на всички остарели помпените станции не е била изготвяна и трябва да бъде направена. Тя трябва да предвиди мерки за оптимизация на хидравличните характеристики, реконструкцията и инсталиране на нови помпи и оборудване за контрол.
4	Проблеми с резервоарите	Като цяло, основният проблем на повечето резервоари в обособената територия е лошото им техническо състояние. Има нужда от създаване на програма за реконструкция и рехабилитация на резервоарите, фокусирана както върху строителната, така и върху технологичната част. Определянето на приоритетите при реконструкцията и рехабилитацията на резервоарите се базира на броя водоснабдявани жители от съответния резервоар и на състоянието на резервоара.
5	Висок процент на загубите на вода	Средните загуби на вода са 63% към 2010 г.. Високото ниво на течове води до високи оперативни разходи, претоварване на водоизточниците, намаляване на водоснабдителната сигурност и други. Намаляването на общите загуби на вода има висок приоритет за в бъдеще. Трябва да бъде създадена програма за откриване и намаляване на

	течовете. Основните принципи на програмата са: изготвяне на стратегия за детайлно проучване на намаляването на общите загуби на вода; създаване на основни нива на измерване /измерване на произведената вода, притока към отделни населени места/; осъществяване на управлението на налягането; създаване на зони за измерване на дебита /ЗИД/ въз основа на хидравличния модел; осъществяване на принципите на активен контрол на течовете и обучение на персонала на водното дружество; начало на ефективна реконструкция на мрежата въз основа на горните измервания
6 Липса на систематични измервания на хидравличните параметри и предаване на данни	Детайлният анализ на водния баланс във водоразпределителната система, както и в главната водоснабдителна система и в главната водоразпределителна мрежа не е възможен със съществуващите събрани данни. Необходимо е надграждане на SCADA системата. Надграждането трябва да бъде фокусирано върху измервания и обобщаване на всички влизащи във ВС водни количества /измервания на водните количества във всички водоизточници и резервоари/, оценка на водния баланс на приток/отток в отделни части от главната водоснабдителна система и оценка на нощния приток в основните зони на налягане и участъци на ВС

Изразходвана енергия на фактурирани питейни водни количества за 2010 г.

Изразходена енергия и фактурирани водни количества за 2010г.						
месец	изразходена енергия [кв.ч.]	обем вода [куб.м.]	група	изразходен обем по групи [кв.ч.]		изразходена енергия за единица обем [кв.ч./куб.м.]
януари	103522	39689	население	80%	82818	2,61
			фирми	20%	20704	
февруари	100316	38816	население	81%	81256	2,58
			фирми	19%	19060	
март	101580	38621	население	81%	82280	2,63
			фирми	19%	19300	
април	104852	51921	население	78%	81785	2,02
			фирми	22%	23067	
май	86389	43255	население	79%	68247	2,00
			фирми	21%	18142	
юни	105303	55672	население	81%	85295	1,89
			фирми	19%	20008	
юли	118764	61466	население	84%	99762	1,93
			фирми	16%	19002	
август	129298	67937	население	86%	111196	1,90
			фирми	14%	18102	
септември	113648	64306	население	87%	98874	1,77
			фирми	13%	14774	
октомври	84844	45828	население	83%	70421	1,85
			фирми	17%	14423	
ноември	79154	42171	население	79%	62532	1,88
			фирми	21%	16622	
декември	85162	37558	население	84%	71536	2,27
			фирми	16%	13626	
всичко:	1212832	587240				2,07

Изразходена енергия и фактурирани водни количества за 2011г.						
месец	изразходена енергия [кв.ч.]	обем вода [куб.м.]	група	изразходен обем по групи [кв.ч.]		изразходена енергия за единица обем [кв.ч./куб.м.]
януари	92600	37645	население	82%	75932	2,46
			фирми	18%	16668	
февруари	86041	37963	население	82%	70554	2,27
			фирми	18%	15487	
март	88559	39488	население	85%	75275	2,24
			фирми	15%	13284	
април	88351	52874	население	74%	65380	1,67
			фирми	26%	22971	
май	91062	44296	население	82%	74671	2,06
			фирми	18%	16391	
юни	114341	55658	население	84%	96046	2,05
			фирми	16%	18295	
юли	111689	58637	население	88%	98286	1,90
			фирми	12%	13403	
август	130122	61983	население	87%	113206	2,10
			фирми	13%	16916	
септември	112460	70982	население	87%	97840	1,58
			фирми	13%	14620	
октомври	88998	50493	население	81%	72088	1,76
			фирми	19%	16910	
ноември	79017	40371	население	84%	66374	1,96
			фирми	16%	12643	
декември	80406	40237	население	82%	65933	2,00
			фирми	18%	14473	
всичко:	1163646	590627				1,97

Изразходена енергия и фактурирани водни количества за 2012г.						
месец	изразходена енергия [кв.ч.]	обем вода [куб.м.]	група	изразходен обем по групи [кв.ч.]		изразходена енергия за единица обем [кв.ч./куб.м.]
януари	86376	39954	население	82%	70828	2,16
			фирми	18%	15548	
февруари	103595	38200	население	83%	85984	2,71
			фирми	17%	17611	
март	99884	42555	население	82%	81905	2,35
			фирми	18%	17979	
април	90513	54904	население	78%	70600	1,65
			фирми	22%	19913	
май	99060	51510	население	83%	82220	1,92
			фирми	17%	16840	
юни	127799	54678	население	83%	106073	2,34
			фирми	17%	21726	
юли	164167	80837	население	85%	139542	2,03
			фирми	15%	24625	
август	146681	76257	население	83%	121745	1,92
			фирми	17%	24936	
септември	110622	68469	население	86%	95135	1,62
			фирми	14%	15487	
октомври	94469	51953	население	80%	75575	1,82
			фирми	20%	18894	
ноември	83110	43166	население	84%	69812	1,93
			фирми	16%	13298	
декември	94589	41816	население	84%	79455	2,26
			фирми	16%	15134	
всичко:	1300865	644299				2,02

Изразходена енергия и фактурирани водни количества за 2013г.						
месец	изразходена енергия [кв.ч.]	обем вода [куб.м.]	група	изразходен обем по групи [кв.ч.]		изразходена енергия за единица обем [кв.ч./куб.м.]
януари	99072	40658	население	84%	83220	2,44
			фирми	16%	15852	
февруари	89878	40249	население	84%	75498	2,23
			фирми	16%	14380	
март	94050	41171	население	83%	78062	2,28
			фирми	17%	15988	
април	97365	47391	население	75%	73024	2,05
			фирми	25%	24341	
май	120439	56277	население	82%	98760	2,14
			фирми	18%	21679	
юни	114288	50836	население	83%	94859	2,25
			фирми	17%	19429	
юли	129256	58309	население	85%	109868	2,22
			фирми	15%	19390	
август	138341	70392	население	86%	118973	1,97
			фирми	14%	19368	
септември	108288	61713	население	83%	89879	1,75
			фирми	17%	18409	
октомври	86740	47754	население	83%	71994	1,82
			фирми	17%	14746	
ноември	77743	44120	население	82%	63749	1,76
			фирми	18%	13994	
декември	79039	43147	население	82%	64812	1,83
			фирми	18%	14227	
всичко:	1234499	602017				2,05

Изразходена енергия и фактурирани водни количества за 2014г.						
месец	изразходена енергия [кв.ч.]	обем вода [куб.м.]	група	изразходен обем по групи [кв.ч.]		изразходена енергия за единица обем [кв.ч./куб.м.]
януари	78809	41663	население	83%	65411	1,89
			фирми	17%	13398	
февруари	79949	41097	население	82%	65558	1,95
			фирми	18%	14391	
март	82568	40052	население	83%	68531	2,06
			фирми	17%	14037	
април	79764	53092	население	61%	48656	1,50
			фирми	39%	31108	
май	77922	39442	население	81%	63117	1,98
			фирми	19%	14805	
юни	88457	45593	население	83%	73419	1,94
			фирми	17%	15038	
юли	100216	53071	население	81%	81175	1,89
			фирми	19%	19041	
август	102138	56420	население	84%	85796	1,81
			фирми	16%	16342	
септември	82147	53086	население	82%	67361	1,55
			фирми	18%	14786	
октомври	77823	43945	население	82%	63815	1,77
			фирми	18%	14008	
ноември	69485	41822	население	78%	54198	1,66
			фирми	22%	15287	
декември	71715	39903	население	81%	58089	1,80
			фирми	19%	13626	
всичко:	990993	549186				1,80

Канализационна и събирателна система

Населените места в обособената територия нямат напълно изградена канализация. На „Аспарухов вал“ ЕООД – гр. Кнежа е предадена за стопанисване и експлоатация само канализационната мрежа на гр. Кнежа, която е частично изградена. По данни от „Аспарухов вал“ ЕООД - гр. Кнежа общата дължина на изградената канализационна мрежа и колектори на гр. Кнежа към 2012г. е около 12 000 м, от които 4 781 м са съществуващите задбалансовите активи. Към 2015г. ситуацията с канализационната мрежа е променена, като на територията на град Кнежа изградената канализационна система е над 18 км., по осъществен проект по Приоритетна ос 1 на Оперативна програма „Околна среда 2007-2013г.“: „Доизграждане, реконструкция и рехабилитация на ВиК мрежа – първи етап и изграждане на ПСОВ – гр. Кнежа”.

Изпълнени са всички заложи мерки и дейности по първи етап от този мащабен за територията на Община Кнежа проект, а именно:

- Реконструирана и рехабилитирана повече от 11 км.. водопроводна мрежа;
- Изградена над 18 км. канализационна система;
- Изградени са сградните отклонения и уличните оттоци, възстановени са уличните настилки;
- Канализационни отклонения – 834 бр.;
- Главни колектори – 9,81 км;
- Второстепенни колектори – 9,21 км;
- Изградена и оборудвана е пречиствателна станция, която е от смесен тип – пречистване на битови отпадни води и прихващане на част от дъждовните води, чрез специално изграден за целта дъждо-преливник. Изградени са аварийен колектор, заустващ колектор и довеждащ водопровод. С новоизградената канализационна система има проблеми.

Има значителни нарушения във водоплътността на изградената канализационна мрежа и довеждащия колектор, които създават проблеми при осъществяването на нормален технологичен режим във ПСОВ Кнежа.

Съществуващата канализация работи преди всичко като битова, като уличните оттоци са много малко. Централната част на града е застроена предимно с административни и средноетажни жилищни сгради /блокове/ със смесена канализационна система, т.е. водосточните тръби от покривите на сградите са заустени в битовите канализационни тръби и оттам се отвеждат директно в река Гостиля.

Канализацията в по-голямата си част е строена по стопански начин, без проекти, и не отговаря на действащата нормативна база. Тръбите не са водоплътни, компроментирани

от агресивните подпочвени води. Връзките между тях са разрушени. Инфилтрацията е голяма. В канализацията има включени и повърхностни водни течения.

По улица „Родопи” има новоизградена канализация по работен проект от 2008 г., изпълнена от РР тръби с РР шахти. Този колектор трябва да се запази при изграждането на цялостната канализационна мрежа. Колекторите по останалите улици са изпълнени от бетонови тръби, връзките между тях в голяма степен са компрометирани и инфилтрацията е голяма. Като диаметри съществуващите канализационни колектори са достатъчни да поемат отпадъчните водни.

В селата няма изградена канализационна мрежа. Голяма част от населението са включили битово-фекалните отпадъчни води в изградени от самите тях по стопански начин примитивни съоръжения, като попивни ями, филтрационни кладенци или локални канализационни клонове, вливащи се директно в прилежащите водни обекти /реки, дерета/. Тези съоръжения събират, но не пречистват отпадъчните води и чрез инфилтрация се явяват фактически замърсители на почвата, подпочвените и повърхностните води, което води до влошаване показателите на питейните води и респективно се явява заплаха за здравето на населението, както и за екологичното равновесие в района на населеното място.

Няма изградени помпени станции за отпадъчни води.

Пречистване на отпадъчните води

Към настоящия момент всички отпадъчни води от населеното място – гр. Кнежа се заустват пречистени от ПСОВ „Кнежа“.

Има изградена пречиствателна станция за отпадъчни води с издадени разрешения за ползване №ДК-07-ПЛ-7/01.04.3014г. и №СТ-05-1725/28.11.2014г., капацитет 10 500 еквивалент жители. Теренът отреден за площадка на ПСОВ е частна общинска собственост с площ 6,9 дка, намиращ се в землището на гр. Кнежа, ЕКАТТЕ 37376, ПИ №732054, местността „Мерата“.

Отпадъчното водно количество на вход е $2.Q_{\max,h} = Q_{\text{дъжд}} = 61,37 \text{ l/s}$, за което е и оразмерена пречиствателната станция на град Кнежа.

Съоръжения ПО ПЪТЯ НА ВОДАТА:

1. Чакълосадържател, груба механизирана решетка и входна помпена станция

Габарити: дължина – 8.40 м, ширина – 3.85 м, височина – 7.40 м. Стените на съоръжението са с дебелини 40 /30/ см, а дънната плоча с дебелина 45 см.

В ПСт са разположени три потопени помпи за сурови води 2 бр. работни + 1 бр. резервна. Всяка от тях е с капацитет 32 л/с и транспортната височина е $H = 20,00 \text{ м}$.

2. Дебитомер на вход
3. Fino механично пречистване – комбинирано с-ние за fino пречистване - 2 броя
4. Разпределително устройство пред биобасейн
5. Биобасейн с предварителна денитрификация + нитрификация, нитрификация и химично отстраняване на фосфор 2 секции – 2 броя

Габарити: диаметър 18,88 м / 10,29 м, височина – 5,8 м; фундамент с диаметър D=2000 см и височина 70 см.

6. Вторичен радиален утайтел - 2 броя
7. Помпена станция за ИАУ и РАУ
8. UV дезинфекция
9. Дебитомер на изход
10. Резервоар за съхранение и дозиране на FeCl_3

Габарити: двупластов резервоар с обем 5 м³ монтиран върху фундамент с правоъгълна форма и размери 330/250/85 см.

Съоръжения ПО ПЪТЯ НА УТАЙКИТЕ:

11. Аеробен стабилизатор

Габарити: с диаметър 7,71 и височина на обвивката 5,8 м; фундамент с диаметър D=880 см и височина 75 см. Напорният въздух се създава от въздуходувна станция с капацитет 642 м³/ч и налягане 70 kPa.

12. Механично обезводняване на стабилизирана утайка

Центрофугата е с максимална производителност приблизително 2 м³/час.

13. Силоз за съхранение на вар

Габарити: диаметър – 5.5 м, височина – 1.75 м; фундамент с правоъгълна форма и размери 235/235/130 см.

14. Аварийни изсушителни полета

Габарити: три коридора с общи дължина 34.00 м и ширина 19.00 м. Бетонова площадка за временно съхранение на обезводнената утайка с площ 198 м² и капацитет за съхранение около 2 месеца.

ДРУГИ помощни съоръжения:

15. Технологична сграда – 2 броя

Технологична сграда 1: Височина – 11.05 м, брой етажи: 2, надземни - 2.

Технологична сграда 2: Височина – 5.33 м, брой етажи: 1, надземни - 1.

16. Трафопост - 20 kV

17. Дизелгенератор

Габарити: елемент монтиран върху фундамент с правоъгълна форма и размери 490/230/50 см. Дизелгенераторната установка е стационарна закрито изпълнение /с кожух/ с мощност: 200 kW, изходно напрежение 380/ 220 V.

18. Водомерна шахта

Габарити: дължина – 3.35 м, ширина – 2.30 м, височина – 2.95 м. Комбиниран водомер за студена вода DN50 $Q_n=50 \text{ m}^3/\text{h}$.

19. КПП

Габарити: дължина – 8.40 м, ширина – 3.85 м, височина – 7.40 м. Стените на съоръжението са с дебелини 40 /30/ см, а дънната плоча с дебелина 45 см.

I. Б.2. Геоложки и Хидрогеоложки характеристики

Геоложка характеристика

В геолого-структурно отношение гр. Кнежа попада в пределите на западната част на Мизийската платформа. В района се разкриват материалите на кватернер и неоген.

Кватернер е представен от алувиални, еолични и алувиално-пролювиални образувания.

Алувиални образувания /aQh/ са представени от чакъли примесени с дребнозърнести пясъци и глини. Мощността им е 5-10 м. Имат разпространение по терасата на р. Гостиля. Еоличните образувания /eQp2-3/ са представени от льосовия комплекс, който има широко разпространение и значителна мощност. Льосовите материали залягат над червени глини, които обикновено са негова подложка. Льосът бежовожълтеникава на цвят, финнозърнест, лека, порьозна, слабо споена, глинесто-алевритна скала. Ясно изразената цепителност и водопроницаемост обуславят образуването на отвесни стени в льоса.

Характерно за льоса е доуплътняването му при навлажняване, при което се образуват негативни форми. Въз основа на съотношението пясък, глини, алеврит се отделят пясъчлив, типичен, глинест льос и льосовидни глини.

Алувиално-пролювиални образувания /a-prQeor/ са представени от чакъли, несортирани, различни по форма, добре до полузаоблени, най-често среднокъсови с пясъчливо-гравийен до пясъчливо-глинест запълнител. Често се наблюдават пясъци като лещовидно изклинващи прослойки. Границата между покривните чакъли и подложката е рязка и неравна. Почти винаги с постепенен преход те се покриват от червеникави варовити

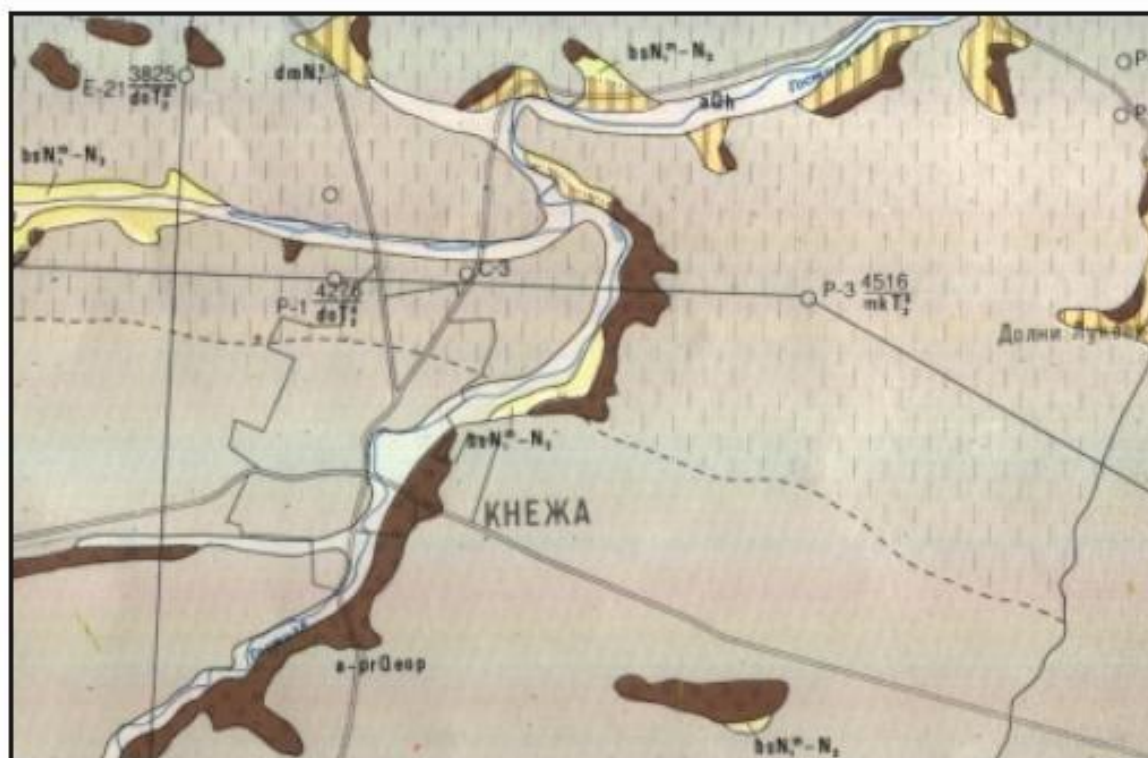
глини или направо от льоса. Чакълите се разкриват във вид на различни петна и ивици северно и южно от гр. Кнежа.

Неогенът е представен от материалите на материалите на Белославската свита /bsN1m-N2/ и Димовската свита /dmN1s/.

Белославската свита /bsN1m-N2/ е представяна от разнотърнести пясъци и прослойки и лещи от чакъли, по-рядко от алевролитни алевроитни глини. Тези материали се разкриват под формата на ивица източно от града.

Димовската свита /dmN1s/ е представена от пясъци и пясъчници, в горните части с пачки от детритусни варовици. Тези материали се разкриват под формата на петна и ивици северно от града.

ГЕОЛОЖКА КАРТА М 1:100000

УСЛОВНИ ЗНАЦИ КВАТЕРНЕР

aQh Алувиални отложения - руслови и на заливни тераси
/чакъли, пясъци и преотложен льос/

Еолични образувания

льос
aQs¹⁻² пясъчлив льос
глинест льос

a-prQsep Алувиално-пролувиални образувания
/покривни гравийни пясъци и чакъли/

НЕОГЕН

bsN¹-N₂ Белославска свита
/пясъци с прослойки и лежи от чакъли/

dmN¹ Димовска свита
/пясъци, пясъчници и варовици/

Фигура 32. Геоложка карта

Хидрогеоложка характеристика

В хидрогеоложко отношение проучваният район се характеризира с наличие на карстови и порови води.

Поровите води в района на гр. Кнежа попадат към подземно водно тяло „Порови води в Кватернер между реките Лом и Искър” с код BG1G0000QPL023. Водоносният хоризонт е представен от разнокъсови чакъли с песъчливо-глинест запълнител на места с прослойки от пясък. Филтрационните му свойства се изразяват чрез средна проводимост $13 \text{ м}^2/\text{д}$ и коефициент на филтрация 2 м/д /БДДР, 2010 г./. Подземното водно представлява безнапорен поток. Подхранването се осъществява и от инфилтрация на атмосферни валежи, а се дренират от малки реки и долове. По химически състав водата е прясна, хидрокарбонатно-калциево-натриева или хидрокарбонатно-калциево-магниева с повишено съдържание на нитрий, с обща минерализация от 0,63 до 1 гр/л и обща твърдост е сравнително голяма надвишава до 10 mg/equ /Антонов Хр. и др., 1980 г./.

Карстовите води в района на гр. Кнежа са част от водите формирали подземно водно тяло „Карстови води в Неогена-Сармат - Ломско-Плевенска депресия” с код BG1G000N1bp036. Водоносният хоризонт е представен от варовити пясъчници и пясъци. Филтрационните му свойства се изразяват чрез средна проводимост $630 \text{ м}^2/\text{д}$ и коефициент на филтрация $2,5 \text{ м/д}$ /БДДР, 2010 г./. Подземното водно представлява карстов напорен колектор. Подхранването се осъществява и от инфилтрация на атмосферни валежи, а се дренират от речно-овражната система.. По химически състав водата е прясна, хидрокарбонатно-калциево-магниева и хидрокарбонатно-калциево-натриева с обща минерализация от 0,77 до $1,18 \text{ g/l}$ и обща твърдост от 6,8 до $14,4 \text{ mg/equ}$ /Антонов Хр. и др., 1980 г./.

Хидрология

Река Гостиля извира в околностите на село Враняк. Площта на водосборната ѝ област обхваща 317 км^2 , а средният годишен оток на водата при вливането ѝ в Искър е $0,64 \text{ м}^3/\text{сек}$.

Водни обекти

През територията на град Кнежа в посока от югозапад към североизток преминава *река Гостиля*, която се влива в река Искър южно от село Ставерци.

На територията на общината при с. Еница е изграден *язовир Еница*.

На територията на общината няма известни източници на минерални води, използвани за лечебни и други цели.

Водоснабдяването на общината се осъществява от подпочвени води. Водоизточниците на общинско дружество „Аспарухов вал” ЕООД – гр. Кнежа са извън населените места и са с утвърдени съответни санитарно-охранителни зони. Замърсители не съществуват, тъй като не минават колектори и канализационни системи за отпадъчни води. Качествените показатели на питейната вода се следят чрез съвместен мониторинг с РЗИ – гр. Плевен, съгласно Наредба № 9/2001 г. Показателите от изследваната питейна вода от всички населени места в общината са в норма и съответстват на изискванията от същата наредба и съгласно БДС.

Водоснабдени са и четирите селища на община Кнежа, с непрекъснато целогодишно подаване на вода /с изключение на с. Еница – със сезонен режим/.

Основни изводи по отношение на природните характеристики на обособената територия на „Аспарухов вал” ЕООД - гр. Кнежа:

Релефът на обособената територия е равнинен и слабохълмист, с надморска височина от 100 до 200 м, с изключение на долината на р. Искър, където тя е от 0 до 100 м.

Община Кнежа е с изразен континентален климат, със сравнително ниска средногодишна температура /10,8°C/ и голяма средногодишна температурна амплитуда /25°C/.

Характеризира се с ниска влажност на въздуха.

Основните източници на замърсяване на атмосферния въздух на територията на община Кнежа са транспортните средства. Въпреки това показателите за качеството на атмосферния въздух са под минималните прагове.

Средното количество на валежите е 608 l/m², като режимът им е по-благоприятен през пролетно-летния период.

Водоснабдяването се осъществява от подпочвени води, като качествените показатели на питейната вода са в норма за всички населени места.

II. Изработени проекти по ВиК системи.

За гр. Кнежа има изработен проект за доизграждане, реконструкция и рехабилитация на ВиК мрежа за целия град.

Има изготвен проект за Доизграждане, реконструкция и рехабилитация на ВиК мрежа за целия град. Изпълнен е първият етап от водния цикъл на града, като е рехабилитирана и доизградена ВиК мрежата в ЦГЧ и е изградена пречиствателна станция за отпадъчни води, финансиран по Оперативна програма „Околна среда 2007-2013 г.”. Проектът за първия етап е одобрен на 29.12.2010г. и има издадени разрешения за строеж

№39 от 29.12.2010г. ; №40 от 29.12.2010г.; №41 от 29.12.2010г. След приключване същият има издадени разрешения за ползване №ДК-07-ПЛ-7/01.04.3014г.; №СТ-05-1423/10.10.2014г.; №СТ-05-1725/28.11.2014г.; №СТ-05-1954/23.12.2014г. От Басейнова дирекция за управление на водите Дунавски район с център Плевен е издадено Решение №1592/23.03.2015г. за изменение на разрешително за ползване на воден обект за заустване на отпадъчни води в повърхностни води №13140233/16.10.2013г.

Има изготвен и одобрен на 19.10.2010г. работен проект за реконструкция на част от водопроводната мрежа на с. Еница и с. Лазарово с издадени разрешения за строеж №36 от 20.10.2010г. и №35 от 20.10.2010г. В момента се изпълняват строително монтажните работи, които се финансират по Мярка 321 „Основни услуги за населението и икономиката в селските райони“ от ПРСР за периода 2007-2013г.

РЕКОНСТРУКЦИЯ НА ВОДОПРОВОДНА МРЕЖА			
№	име на улица	L	Ф
село Еница			
1	ул.“9-ти септември“	568,08 м	Ф90
2	ул.“Васил Левски“	397,5 м	Ф90
3	ул.“Кирил и Методи“	850,78 м	Ф90
4	ул.“Отец Паисий“	395,82 м	Ф90
5	ул.“Ал. Стамболийски“	730,56 м	Ф90
6	ул.“Гаврил Генов“	265,92 м	Ф90
7	ул.“Любен Каравелов“	472,94 м	Ф90
8	ул.“Партизанка“	234,77 м	Ф90
9	ул.“Аспарух“	346,23 м	Ф90
10	ул.“Гео Милев“	320,83 м	Ф90
11	ул.“Малчика“	487,74 м	Ф90
12	ул.“Тотлебен“	715,05 м	Ф90
13	ул.“Бачо Киро“	376,24 м	Ф90
14	ул.“Г.С.Раковски“	189,32 м	Ф90
15	ул.“Н.Вапцаров“	224,97 м	Ф90
16	ул.“Христо Ботев“	708,88 м	Ф90
17	ул.“Васил Коларов“	832,88 м	Ф90
18	ул.“Карл Маркс“	450,26 м	Ф90
19	ул.“Одрин“	1413,25 м	Ф90
село Лазарово			
1	ул.“Георги Димитров“	1550,15 м	Ф90
2	ул.“Ал.Стамболийски“	623,81 м	Ф90
3	ул.“Юрий Гагарин“	830,71 м	Ф90
4	ул.“Иван Вазов“	656,48 м	Ф90
5	ул.“Раковски“	634,11 м.	Ф90
6	ул.“Георги Бенковски“	749,66 м	Ф90
7	ул.“Лазар Митов“	862,01 м	Ф90

III. Прогноза за развитието на ВиК системите.

Съществуващото състояние на изграденост и проектна готовност на ВиК системите позволяват по-бързо разрешаване на проблемите, които се състоят от две направления:

1. Намаляване големите загуби на вода в трите села на общината, с което ще се намалят и разходите на електроенергия;
2. Повишаване екологичната безопасност от замърсяване на околната среда, основно от битовите отпадъци на гр. Кнежа.

Освен работните проекти за водопроводната мрежа на с. Еница и с. Лазарово е необходимо проектиране и на нова водопроводна мрежа в с. Бреница, което е по-голямото село с още по-големи загуби на вода. При проектирането на водопроводните мрежи да се прецизират обемите на резервоарите с оглед намаляване на големите разходи на електроенергия за доставката на питейна вода.

III. 10. 2. 2. 1. Електроразпределение

1. Изграждане и развитие на системата

Енергийната система за захранване на Община Кнежа е част от Републиканската мрежа. Основното захранване е на 110 kV и разпределителна мрежа от въздушни електропроводи /ВЕЛ/ 110kV. В експлоатация е подстанции „Кнежа 110/20 kV, С електропроводи 110 kV „Търнак” и „Липа” се осъществява и връзката между подстанциите и електро разпределителните мрежи на съседните Общини.

2. Източници от регионално и Републиканско ниво

На територията на Общината няма изградени източници от регионално и републиканско ниво.

Основен източник на захранване на Общината е Републиканската енергийна мрежа на 110 kV.

Източниците на ел. енергия за задоволяване потребностите на Общината е трансформаторна подстанция „Кнежа” 110/20 kV.

3. Преносна и разпределителна мрежа

3.1 Електропроводи 400 kV, 220 kV и 110 kV

През територията на Общината преминават транзитни електропроводи:

- „Пионер-Четник”-400kV
- „Искър”-400kV
- “Борован-Бреница”- 220 kV
- „Попица”-110 kV

Захранващите електропроводи са:

- ВЕЛ „Търнак” 110 kV
- ВЕЛ „Липа” 110 kV

Основните магистрални и захранващи електропроводи са собственост на ЕСО ЕАД и състоянието им е много добро.

Има предвидени трасета със сервитути за обслужване на електропроводите, които следва да се запазят.

Таблица 36. Сервитути на електропроводите;

ВЕЛ	20 kV	110 kV	220 kV	400 kV
Ненаселени местности	24 м	48 м	60 м	70 м
Населени места-промишлени зони	6 м	16 м	20 м	26 м
Хигиенно защитни зони в жилищни райони- Наредба 7	-	28	48	68

Терените под електропроводите не се застрояват за обитаване или извършване на дейности.

3.2. Подстанции 110/20/ kV

За ел. захранване на територията на Община Кнежа се използва подстанция „Кнежа” 110/20 kV собственост на ЕСО ЕАД, която едновременно е разпределителна на 20 kV.

Подстанцията е в мн. добро техническо състояние и задоволява потребностите на района. При възникване на необходимост от захранване на нови консуматори съгласно Наредбата за присъединяване на потребители и производители Електроразпределителното дружество изгражда нови съоръжения съобразно ЗУТ.

Съществуващата подстанция „Кнежа” има възможност за развитие на мрежа средно напрежение с използване на кабелни или въздушни линии.

За предвижданото дългосрочно развитие на Община Кнежа не се налага изграждане на нова ел. подстанция 110/20 kV.

3.3 Разпределителна мрежа 20 kV

– Електропроводи и кабелни линии 20 kV

Електропроводите /въздушни и кабелни/ 20 kV за захранване на селищата в Община „Кнежа”, около и в град Кнежа са изградени така, че да се реализират пръстени с цел резервираност, както на битовите потребители така също и на промишлените. В по-голямата си част електропроводите са собственост на Електроразпределителното дружество, като всички се управляват от градската диспечерска служба.

Електропроводите 20 kV са съставени от въздушни линии основно в крайградските зони и селищата и частично кабели с химически омрежен полиетилен тип САХЕкТ.

Въздушните електропроводи 20 kV създават ограничения със сервитутите си в урегулираните територии и подлежат на постепенно кабелиране.

Като цяло електроразпределителната мрежа 20 kV е в добро състояние.

Авариите по електропроводните линии 20 kV основно се дължат на остаряла изолация.

Развитието на мрежа средно напрежение да се предвижда с използване на кабели 20 kV. Трасетата на кабелните и въздушни линии се определят с техническите проекти по реда на ЗУТ.

3.4. Трансформаторни постове и Възлови станции

На територията на град Кнежа и околностите са изградени зидани трафопостове в самостоятелни УПИ,- вградени трафопостове, КТП, БКТП и мачтови трафопостове

В по-голямата си част трафопостовите са собственост на Електроразпределителното дружество и се управляват от градската диспечерска служба.

Една част от трафопостовите в промишлените зони и крайградските вилни зони са частна собственост, което затруднява тяхното управление и не дава възможност за пълното им натоварване за присъединяване на нови консуматори.

Не се препоръчва вграждане на трафопостове в жилищни сгради или да се вземат мерки за избягване на шума от трансформаторите.

С развитието на селищните системи ще се налага изграждане на нови трафопостове за осигуряване на мощности за нарастващото с всеки ден потребление съгласно Закон за енергетиката и Наредба №6 за присъединяване на производители и потребители.

3.5. Ел. мрежа 0,4 kV

Електрическата мрежа ниско напрежение в населените места в по-голямата си част е въздушна. Кабелни линии НН има в град Кнежа. За разлика от останалите нива на мрежите, мрежа 0,4 kV е с най-голям обем като дължини и брой съоръжения. Това е и причината тя да бъде изключително морално и физически остаряла и изисква огромни инвестиции за реконструкции, подмяна и рехабилитация. Недоброто състояние на мрежа НН води до влошаване качеството на доставената ел. енергия.

Като разпределителни табла се използват метални шкафове, които подлежат на корозия. В тази връзка напоследък навлязоха в експлоатация полимерните разпределителни кутии.

Важен проблем е уличното осветление на населените места в общината. Цялата улична осветителна мрежа на територията на общината е в лошо техническо състояние.

III. 10. 2. 2. 1. Газоснабдяване.

Лицензия за разпределение на природен газ в гр. Кнежа е дружеството „Кнежа газ“ ООД. Основен доставчик на Дружеството е „Проучване и добив на нефт и газ“ АД град Долни Дъбник. Газоразпределителна мрежа с обща дължина 48 287 м., 136 бр. сградни отклонения и 137 бр. газорегулаторни и измерителни табла и 11 бр. кранови възли. Работното налягане на мрежата е 0,4 МПа.

Основната консумация на газ е от промишлените потребители, които са 16 на брой. Обществено-административните потребители са 27 и най-малък е броя на битовите.

Блок за търсене и проучване на суров нефт и природен газ „1-12 Кнежа“, находищата, както и прилежащите им концесионни площи „Български геран“, „Долни Луковит-Запад“, „Маринов Геран“ и „Искър – Запад“ ведно с елементите на техническата инфраструктура и сондажите към тях се експлоатирани от „Проучване и добив на нефт и газ“ АД, град София обхващат териториите и землищата на село Бреница и град Кнежа. Част от гореспоменатите землища – в размер на около 89 х. дка. Попадат в блок за търсене и проучване на суров нефт и природен газ „1-12 Кнежа“, което съставлява около 30% от територията на общината.

Представените концесии „Български геран“, „Долни Луковит-Запад“, „Маринов Геран“ и „Искър – Запад“ за добив на нефт, газ и кондензат в размер на 21.440 х. дка. Представяват около 7% от територията на общината, като дружеството е предприело необходимите законови действия концесионните площи да бъдат разширени до размер на съответните находища.

Дължината на съоръженията на техническата инфраструктура в т.ч. газопроводи, нефтопроводи и ел. проводни отклонения възлиза на около 26 150 м.

III. 10. 3. Телекомуникационна инфраструктура

Действащите телефонни постове в рамките на област Плевен надхвърлят 100 хил. абоната, като 34% от капацитета е цифров. В областта има най-много пощенски, телеграфни и телефонни станции и офиси от целия Северозападен район. Телекомуникационната и съобщителната мрежи на територията на област Плевен са добре развити. Всички населени места са обхванати от фиксираната телефонна мрежа на Българска телекомуникационна компания /БТК АД/. Област Плевен е най-добре осигурената територия с оптична инфраструктура от всички области от СЗР. Основните причини за това са благоприятния релеф, който не възпрепятства разполагането на инфраструктура и сравнително балансираната селищна структура на областта.

Община Кнежа се обслужва от цифрова телефонна система. Изградената кабелна мрежа и монтираният капацитет в централите дават възможност да се удовлетворят исканията за телефонни постове, но се използват само част от инсталираната мощност. Всички селища от общината имат покритие от мрежите на трите мобилни оператора Vivacom, Telenor и M-Tel, като качеството на обхвата е добро. Има изградени четири оптични комуникационни пръстени. Осигурена е необходимата инфраструктура за достъп до интернет на всички населени места в общината. Във всички селища има развита кабелна радио и телевизионна мрежа за приемане на програмите на регионалните оператори. Дейностите на съобщителната система се осъществяват от пощенските станции и пощенски клонове. Мрежата от пощенски станции в селата е добре развита и задоволява нуждите на населението.

Изпълнителната агенция „Електронни съобщителни линии и информационни системи“ /ИА ЕСМИС/ изгражда, поддържа, развива, експлоатира и управлява Единната електронна съобщителна мрежа /ЕЕСМ/ на държавната администрация и за нуждите на национална сигурност. ЕЕСМ е създадена с постановление на Министерски съвет №196 от 08.07.2011 г. и обединява съществуващите до 2011 г. Електронна съобщителна мрежа на ИА ЕСМИС и Националната мрежа на държавната администрация на Министерски съвет.

Чрез ЕЕСМ се осигурява свързаност между органите на изпълнителната власт и техните администрации на територията на Република България и електронни съобщения за нуждите на администрациите на органите на държавната власт, органите на местното самоуправление и юридически лица, разпоредители с бюджетните средства, създадени със специален закон.

Към настоящия момент в ЕЕСМ са включени всички областни администрации и част от общинските администрации и от разположените на територията на областите градове и други администрации, като през територията на община Кнежа преминава подземната оптична кабелна линия с направление Монтана – Плевен, собственост на агенцията и няма изградени комуникационни възли от ЕЕСМ.

Кабелната линия е изградена с оптичен кабел в защитна HDPE тръба – една от пет броя тръби в общо трасе и за нея е издадено разрешение по ползване № СТ-05-528/04.05.2010г. като част от строеж „Оптично кабелно трасе на Националната мрежа на държавната администрация /Администрацията на Министерски съвет на Република България/ между градовете Нови Пазар – Шумен – Търговище – Разград – Русе – Велико Търново – Севлиево – Ловеч – Плевен – Монтана – Враца“. Подземното тръбно трасе е разположено успоредно път II – 13 /Бяла Слатина - Искър/ от южната му страна и на разстояние от 2 м. до 6 м. от пътя, изпълнено като част от строеж „Подземна тръбна мрежа за оптична свързаност с изтегляне на оптичен кабел на Мобилтел АД“ и с разрешение на ползване.

С оглед на бъдещото включване на всички държавни структури към ЕЕСМ и представяне на комуникационна инфраструктура за въвеждането на електронно правителство, ИА ЕСМИС развива мрежа, като изгражда поетапно оптична свързаност до сградите на общинските и другите администрации, осигурява необходимото оборудване и увеличава преносния капацитет на мрежата по инвестиционни програми и проекти, съгласувани и/или утвърдени от министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията.

Ускореното изграждане на високоскоростни/широколентови електронни съобщителни мрежи и развитието на електронните съобщения за нуждите на държавното управление са сред основните приоритети на приетата с решение № 149 от 11 март 2015 г. на Министерски съвет “Актуализирана политика в областта на електроните съобщения на Република България 2015-2018г.“

IV. SWOT АНАЛИЗ

На основание на изработения анализ на град Кнежа е изготвена оценка на културното, социално-икономическото и териториално-пространственото развитие, имаща за цел да обобщи направените в анализа констатации и формулираните конкретни проблеми и предимства, които са обект на внимание в настоящата стратегическа рамка.

SWOT Анализ

Изготвеният SWOT анализ конкретизира аналитичните изводи от актуалното състояние на територията, наличните потенциали за развитие и съществуващите проблеми. Направената взаимнообвързана оценка показва вътрешните за територията силни /Strengths/ и слаби /Weaknesses/ страни, както и външните за общината възможности /Opportunities/ и заплахи /Threats/.

ПРИРОДО-ГЕОГРАФСКИ	
СИЛНИ СТРАНИ	СЛАБИ СТРАНИ
▪ Благоприятно природо-географско положение на общината и нейния опорен център на растеж – град Кнежа; ▪ Равнинен и слабо хълмист релеф, създаващ добри условия за развитие на земеделие и друг вид стопански дейности; ▪ Климатичните особености, които позволяват отглеждането на редица земеделски култури; ▪ Качествен почвен ресурс, който предпоставя насоките на земеделските процеси.	▪ Незначителния териториален обхват на горските ресурси; ▪ Недостатъчно водни ресурси; ▪ Отсъствие на полезни изкопаеми с важно стопанско значение.
ВЪЗМОЖНОСТИ	ЗАПЛАХИ
▪ Предприемане на мерки за ограничаване на изменението на климата и за адаптация към вече настъпилите промени; ▪ Усъвършенстване на водоснабдителната и мелиоративната мрежа	▪ Протичащи процеси по изменение на климата; ▪ Нарушение на биоразнообразието;

ДЕМОГРАФИЯ, СОЦИАЛНА СИСТЕМА И ЧОВЕШКИ РЕСУРСИ

СИЛНИ СТРАНИ

- Сравнително добре запазен демографски потенциал в административния център – град Кнежа.

СЛАБИ СТРАНИ

- Нисък дял на хората с висше и средно образование;
- Невисока раждаемост и относително висока смъртност;
- Отрицателен естествен прираст, отрицателен механичен прираст и отрицателен абсолютен прираст;
- Липса на средства за развитие на спортната инфраструктура;
- Незадоволително състояние на зоните за спорт и рекреация /спортни и детски площадки/.

ВЪЗМОЖНОСТИ

- Развитие на нови социални услуги;
- Създаване на условия за задържане на населението в града чрез разработване и реализация на програми и проекти;
- Насърчаване на спорта и спортната култура на населението чрез изграждане и реконструкция на спортната инфраструктура;
- Модернизация на материалната база на училищата;
- Повишаване на квалификацията на кадрите в образованието;
- Подобряване на материалната база на здравеопазването.

ЗАПЛАХИ

- Влошаване на възрастовата структура на населението;
- Недобра образователна структура на населението, водеща до невъзможност за осъществяване на икономика базирана на знанието;
- Намаляване на родилния контингент;
- Продължаваща емиграция на хора в трудоспособна възраст.

ИКОНОМИКА

СИЛНИ СТРАНИ

- Добре развито земеделие;
- Богатата ресурсна база за биологично земеделие и производство на енергия от ВЕИ;
- Добре развита хранително-вкусова промишленост;
- Липса на изоставени и необработваеми земи;

СЛАБИ СТРАНИ

- Функциониране на предимно микро и малки предприятия с нестабилно финансово състояние;
- Преобладават дребни животновъдни полупазарни стопанства;
- Липса на инвестиционна активност;
- Високи нива на безработица;

- Условия за елитно семепроизводство – Институт по царевица;

- Неоползотворен туристически потенциал;

ВЪЗМОЖНОСТИ

- Дисперсното разположение на производствената инфраструктура и наличието на свободни терени предоставят възможност за изграждане на нови терени за производствени и складови дейности;
- Налични са условия и потенциал за развитие на културно-познавателен, ловен и еко туризъм и развитие на интегриран туристически продукт;
- Доизграждане, усъвършенстване и технологично обновление на инфраструктурата чрез включване в проекти на национални и европейски програми;
- Наличието на институт по царевица - възможност за внедряване на иновации в сектора на земеделието и за повишаване на ефективността на производството;

ЗАПЛАХИ

- Икономическата криза оказва съществено влияние върху състоянието и развитието на градската икономика;
- Промени в европейските политики за субсидиране на земеделието;
- Налагане на санкции и предпазни клаузи от ЕС;
- Високи изисквания за кредитиране на земеделски производители.

ПРИРОДНО И КУЛТУРНО НАСЛЕДСТВО

СИЛНИ СТРАНИ

- Наличие на 11 НКЦ, от които 10 са от категория с „национално значение“;
- Наличие на Островския земен вал, от категория с „национално значение“;
- Наличие на исторически музей, съхраняващ и опазващ културното наследство на общината;
- Наличие на три читалища, които съхраняват и опазват идентичността на общината и нейните народни традиции и културни обичаи;
- Богат културен календар - народни традиции и културни обичаи;

СЛАБИ СТРАНИ

- Липса на актуализиран списък на недвижимите културни ценности;
- Липса на адекватна консервация, реставрация и адаптация на НКЦ в селищната мрежа;
- Липса на формирани културни зони;
- Липса на идентифицирани и обособени културни пейзажи;
- Затруднена достъпност до археологическите НКЦ извън териториалния обхват на населените места;
- Липса на маркетингова стратегия;
- Липса на достатъчно финансиране;

- Адаптация на НКЦ в селищната структура и формиране на културни зони;
- Реставриране, опазване и адаптиране на недвижимите културни ценности на територията на общината и терените около тях;
- Изграждане на туристически маршрути и културна индустрия;
- Създаване на информационна система на културно историческите ресурси;
- Разработване на карта на недвижимите културни ценности на територията на общината;
- Изграждане на партньорства между местните общности и бизнеса;
- Използване на финансовите инструменти на ЕС за успешна реализация на проекти в областта на природното и културно наследство;
- Интегриране на културното наследство в стратегиите и ОУПО Кнежа;
- Въвеждане на съвременните изисквания при издирване, опазване, популяризиране и разпространение на културните ценности;
- Въвеждане на мениджмънт и маркетинг в областта на културното наследство;
- Стимулиране на връзките на съвременното изкуство с КН;
- Развитие на културния и научен обмен;
- Изготвяне на рекламни материали за популяризиране на културното наследство на общината;
- Нарушаване на материалната, образната и функционалната автентичност и съхраненост на НКЦ;
- Понижена научна и художествена стойност на НКЦ;
- Нарушаване на експозиционна среда на НКЦ и понижаване на значението на обекта за средата и обществото;
- Невъзможност за формиране на културни зони /експозиционна среда/;
- Невъзможност за обвързване на нематериално и материално недвижимо и движимо културно наследство.

ОКОЛНА СРЕДА	
СИЛНИ СТРАНИ	СЛАБИ СТРАНИ
- Наличие на екологично чисти територии; - На територията на община Кнежа са разположени 2 бр. защитени зони – Защитена зона за местообитанията р. „Искър” с идентификационен код BG0000613, землище с. Бреница – ЕКАТТЕ-6375 и Защитена зона за местообитанията с идентификационен код BG0000627 Конунски дол, която попада в землището на гр. Кнежа; - Всички населени места в общината са обхванати от системата за организирано сметосъбиране и сметоизвозване; - Наличие на система за разделно събиране на отпадъци; - Общината попада в район с висок агроекологичен потенциал; - Добро транспортна достъпност до индустриалните зони, оказващо позитивно влияние; - Добро състояние на енергийната инфраструктура и телекомуникационната свързаност. - Подобрени екологични характеристики вследствие от изграждането на ПСОВ;	- Висок процент загуби на вода по водопреносната мрежа; - Остаряла и амортизирана водоснабдителна мрежа; - Неизградена канализационна система; - Липса на система за рециклиране на биоотпадъците; - Проблеми свързани с качеството на атмосферния въздух; „Умерено“ и „лошо“ състояние на водните ресурси в общината; - Незадоволително състояние на техническата инфраструктура и по конкретно пътната настилка и липса на достатъчно паркинги; - Недобра изграденост на техническата инфраструктура в индустриалните зони; - Недостатъчно добро състояние на елементите на градската среда.
ВЪЗМОЖНОСТИ	ЗАПЛАХИ
- Подобряване на екологичното състояние, чрез изграждане инфраструктурни проекти оказващи благоприятно влияние върху градската среда; - Обогатяване и поддържане на „зелената“ градска и селищна система; - Замяна на замърсяващи въздуха енергоносители с алтернативни източници на енергия; - Обособяването на зони за логистика;	- Невъзможност от реализация на големите инфраструктурни проекти; - Влошаващи се качества на околната среда; - Недостатъчни финансови средства за поддържане на инфраструктурата и изграждане на нова; - Спиране на предвидени средства по Структурните фондове и Оперативните програми на ЕС;

- Реконструкция и рехабилитация на техническата инфраструктура.

СЕЛИЩНА МРЕЖА, УСТРОЙСТВО НА ТЕРИТОРИЯТА

СИЛНИ СТРАНИ

- Равномерно дисперсно разпределена селищната мрежа в пространствения обхват на общината;
- Формиран център на растеж в общината – град Кнежа;

СЛАБИ СТРАНИ

- Формирани диспаритети/различия между центъра на растеж – град Кнежа и населените места в прилежащия земеделски хинтерланд;
- Недостатъчно добра осигуреност на територията с устройствени планове и схеми;
- Незадоволително състояние на междублоковите пространства в град Кнежа;
- Липса на Концепция за пространствено развитие на община Кнежа.

ВЪЗМОЖНОСТИ

- Град Кнежа има възможност да генерира растеж, който да окаже благоприятно влияние върху прилежащия селскостопански хинтерланд;
- Обособяване на вторичен център в селскостопанския хинтерланд на общината.

ЗАПЛАХИ

- Концентрацията на население и социално-икономическа активност основно в административния център, водещи до задълбочаване на проблемите в градската среда.

ТЕХНИЧЕСКА ИНФРАСТРУКТУРА

СИЛНИ СТРАНИ

- Близост до река Дунав и ГКПП – Оряхово;
- Наличие на магистрален газопровод в пространствената структура на общината;
- Осигурена реализация на градска Пречиствателна станция за отпадни води;
- Добро състояние на енергийната инфраструктура и телекомуникационната свързаност.

СЛАБИ СТРАНИ

- Незадоволително състояние на техническата инфраструктура и по конкретно пътната настилка;
- Отсъствие на пътища I клас;
- Липса на функциониращ жп транспорт;
- Недоизградена канализация в прилежащите села;
- Необходимост от рекултивация на общинското депо за ТБО;

ВЪЗМОЖНОСТИ

- Основен транспортен коридор за преминаващия от Турция за Западна Европа транспортен трафик, ползващ фериботната връзка Оряхово – Бекет;
- Изграждане на логистични центрове, обусловени от преминаващия третокласен път по направление Червен бряг - Кнежа - Оряхово и Плевен - Долни Дъбник - Кнежа - Оряхово;
- Доизграждане на газификацията на града за битови и промишлени нужди;
- Реконструкция и рехабилитация на техническата инфраструктура.
- Възможност за присъединяване на производители на ел. енергия от възобновяеми източници;
- Условия за инсталиране на биогазови инсталации и включване към мрежа 0,4 kV и 20 kV.

ЗАПЛАХИ

- Недостатъчни финансови средства за поддържане на инфраструктурата и изграждане на нова;
- Спиране на предвидени средства по Структурните фондове и Оперативните програми на ЕС;

IV. ПРОГНОЗА ЗА СОЦИАЛНО-ИКОНОМИЧЕСКО И ПРОСТРАНСТВЕНО РАЗВИТИЕ

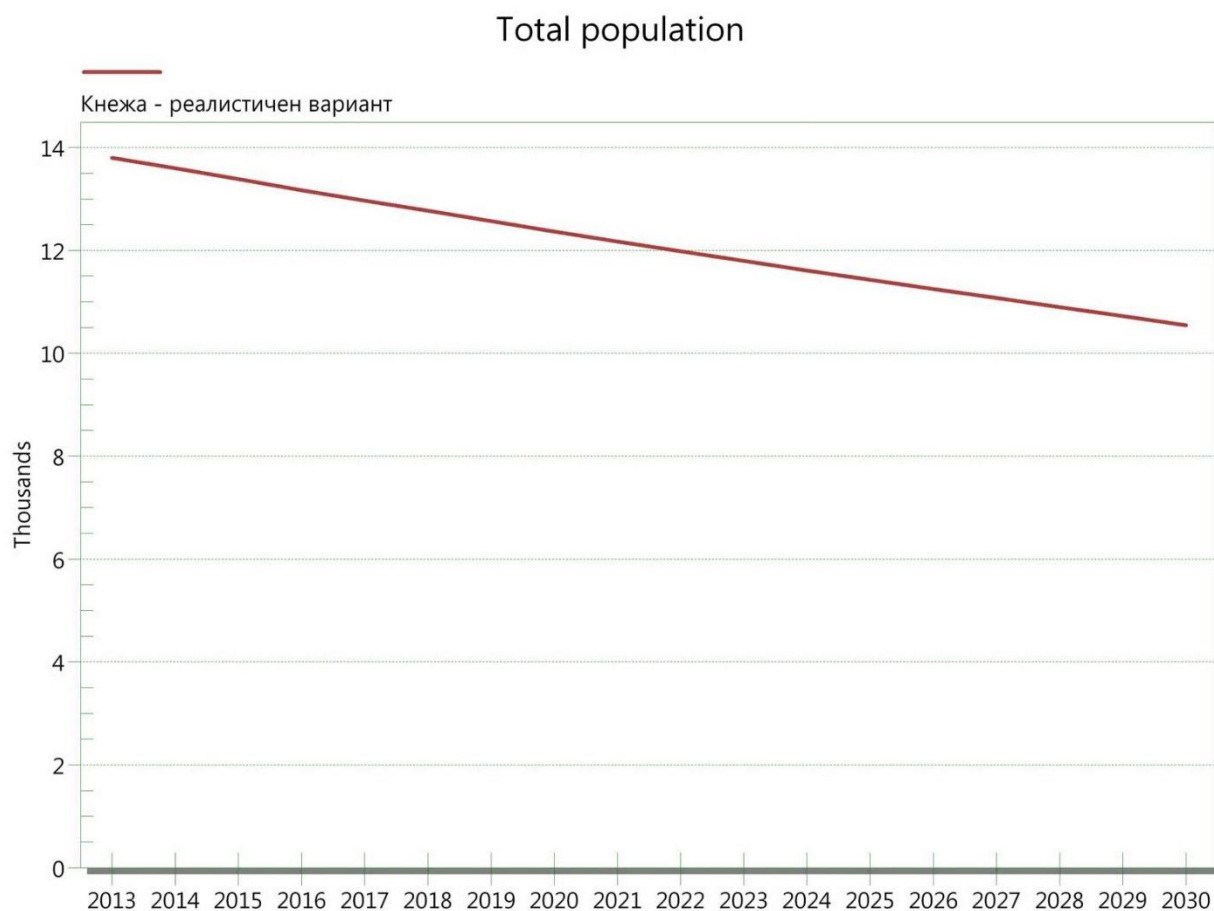
V. 1. СОЦИАЛНО-ИКОНОМИЧЕСКО РАЗВИТИЕ

V. 1. 1. ДЕМОГРАФСКО РАЗВИТИЕ /песимистичен, оптимистичен, реалистичен/

Демографска прогноза

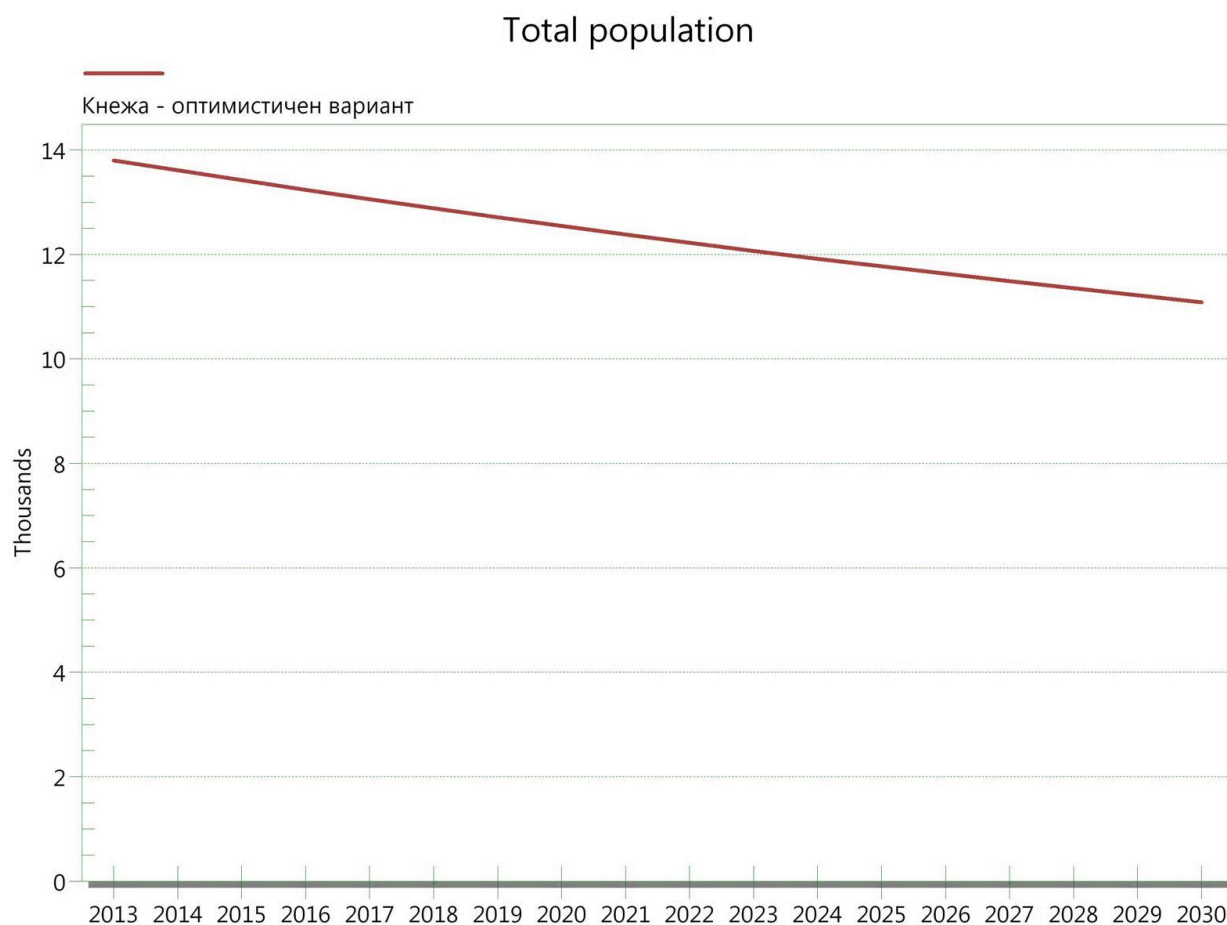
Направената прогноза за броя на населението на община Кнежа е средносрочна-недетайлизирана и обхваща периода до 2030 г. Поради своята неточност /счита се, че най-точни са прогнозите обхващащи до 5 годишен период, защото има незначителни демографски промени/, породена от факта, че трябва да се прогнозира демографското поведение на неродени поколения и с цел относителното подобряване на нейната точност, тя е направена в три варианта.

При I вариант/при хипотеза за конвергентност/ се вземат под внимание настоящата демографска ситуация и тенденциите в нея, като той се определя за реалистичен и е съобразен с нормативните изисквания на Европейския съюз за демографско и социално-икономическо развитие на страните членки. При него се очаква населението на общината да намалее до 10 550 души през 2030 г.

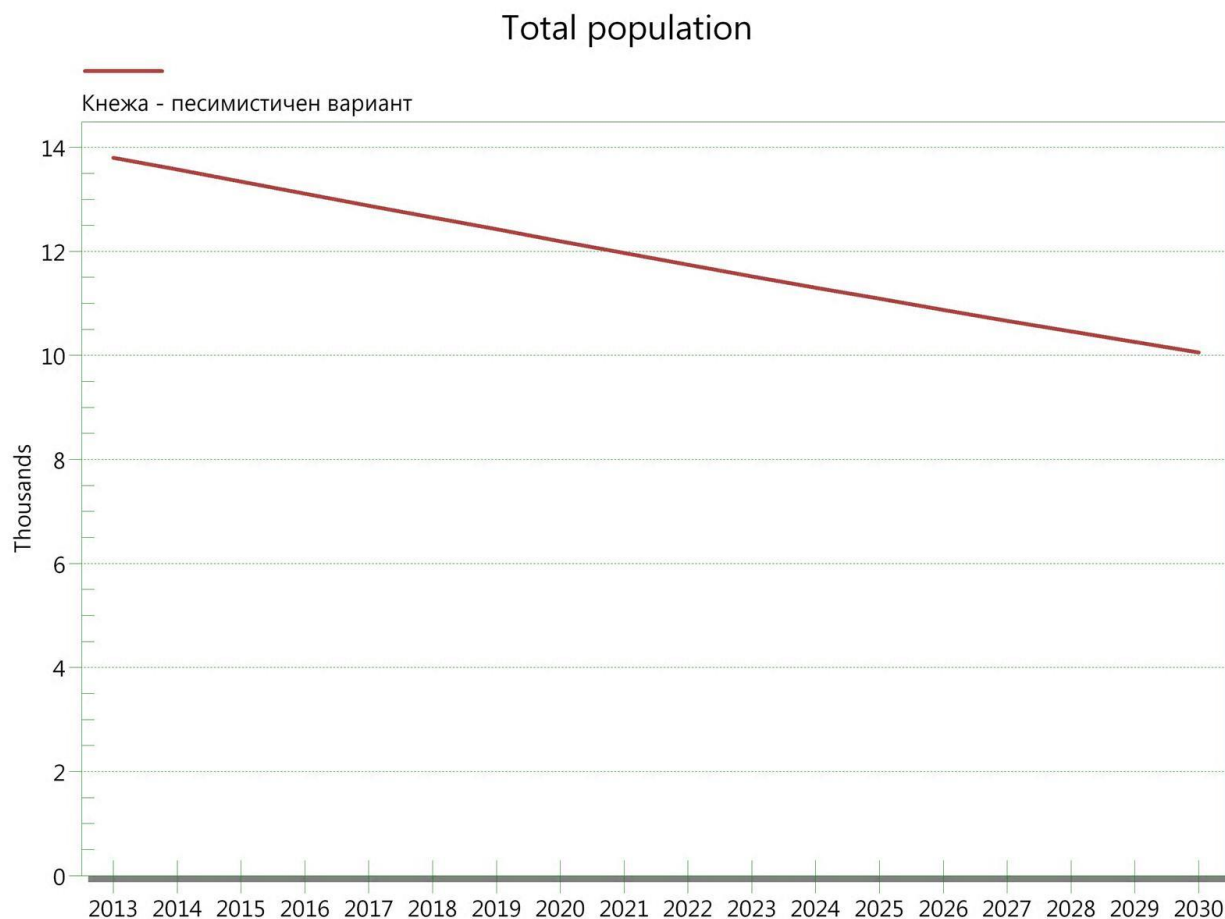
Фигура 33. Прогноза за броя на населението на община Кнежа през 2030 г. - I вариант /при хипотеза за конвергентност/.

При II вариант /относително ускоряване/, за изходни данни се вземат тези от настоящата демографска ситуация, но се предполага, че отрицателните стойности на механичния прираст ще намалее, ще има увеличение на тоталния коефициент на плодовитост и ще се увеличи очакваната продължителност на живота. Като цяло се предполага, че демографското развитие ще протича при по-благоприятни социално-икономически процеси в страната и на територията на общината. Тук отново се очаква намаляване на броя на населението, но до 11 100 души през 2030 г.

Фигура 34. Прогноза за броя на населението на община Кнежа през 2030 г. - II вариант /относително ускоряване/

При III вариант /относително забавяне/, за изходни данни се вземат тези от настоящата демографска ситуация, но се предполага, че отрицателните стойности на механичния прираст ще се увеличат, ще има намаляване на тоталния коефициент на плодовитост и очакваната продължителност на живот ще се увеличи незначително. Този вариант се очаква да се развие при хипотези за неблагоприятни социално-икономически процеси в страната и на територията на общината. Тук се очаква голямо намаление на броя на населението на общината, до 10 100 души през 2030 г.

Фигура 35. Прогноза за броя на населението на община Кнежа през 2030 г. - III вариант /относително забавяне/.

При така направената тривариантна прогноза за броя на населението на общината през 2030 г., се очаква то да **намалее и да бъде в рамките на 10 100 – 11 100 души**, като при подобряване на социално-икономическата обстановка на нейната територия напр. през следващия програмен период, която да допринесе за намаляване на отрицателните естествен и механичен прираст, може да се направи контролна прогноза през 2020 г. с цел корекции на настоящата.

V. 1. 2. ИКОНОМИЧЕСКО РАЗВИТИЕ /промишленост, селско и горско стопанство, транспорт, строителство, туризъм и др./

Според административно-териториалното деление на страната община Кнежа попада в обхвата на област Плевен, която се характеризира с контрасти в социално-икономическото развитие. През 2012 и 2013 г. пазарът на труда в областта постепенно се възстановява, но заетостта остава ниска въпреки повишаващата се инвестиционна активност. Демографската характеристика на областта също е негативна и не допринася за икономическото ѝ развитие.

Селското стопанство е водещ отрасъл на общинската икономика в Кнежа. То е основен източник на доходи и заетост за населението и ще продължава да заема важна роля в развитието на района в бъдеще. Отрасълът се благоприятства от редица фактори, като наличието на равнинен релеф, улесняващ обработката на големи по площ масиви, подходящите почвено - климатични условия, високия бонитет на земеделските земи, традициите и производствения опит на населението в отглеждане на земеделски култури и селскостопански животни. Ограничение за отрасъла представлява продължаващото съществуване на раздробена и маломерна собственост, затруднени пазарни отношения поради наличието на съсобственост и доста често – неясни поземлени граници. Съществува реална нужда от сериозни инвестиции за отглеждане на конкурентни продукти по екологосъобразен начин, които да се изнасят в страните от ЕС, където населението е с по-висока покупателна способност.

Развитието на икономиката на община Кнежа е част от приоритетите за развитие на административната единица, поставени в Общинския план за развитие на община Кнежа 2014 – 2020 г. Основните приоритети, които си поставя общината за този период са:

СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ 1: Икономическо развитие и икономически растеж чрез повишаване конкурентоспособността на местната икономика:

Приоритет 1. Повишаване ефективността на селското стопанство в общината;

Приоритет 2: Развитие на конкурентоспособността на местна икономика и подкрепа на малкия и среден бизнес;

Приоритет 3: Подобряване на бизнес средата на територията на общината;

СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ 2: Създаване на условия за духовно, физическо и социално развитие на населението:

Приоритет 1. Развитие на образователна, здравна, социална, културна и спортна инфраструктура;

Приоритет 2. Подобряване качеството на образованието и създаване на благоприятна среда за реализация на младото поколение;

Приоритет 3. Подобряване качеството на социалните услуги и интегриране на групи в социална изолация и малцинствени групи;

СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ 3: Разширение и модернизация на инфраструктурата, осигуряваща по-добро качество на живот и утвърждаване на местната идентичност:

Приоритет 1. Рехабилитация и модернизиране на инфраструктурата, осигуряваща достъпност;

Приоритет 2. Подобряване инфраструктурата, осигуряваща по-добри условия за екологосъобразен, здравословен и пълноценен живот;

Приоритет 3. Развитие на туризъм;

Приоритет 4. Подобряване качеството на услугите, предоставяни от общината и подобряване на капацитета;

Отчитайки съществуващите в общината тенденции и перспективи, настоящият ОУПО Кнежа ще създаде необходимата устройствено-териториална основа за постигането на тези приоритети.

Развитие на социалната база

Развитието на социалната база е в пряка връзка с броя на населението и неговата прогноза за нарастване или намаление.

Община Кнежа се характеризира със застаряващо и намаляващо население, което означава че, перспективата за развитие на социалната инфраструктура в общината е свързана по-скоро с модернизиране и устойчиво управление на съществуващата МТБ, отколкото с изграждането на нова.

Развитието на всички подсектори на социалната и културна дейност в общината са и в пряка връзка с държавната политика в тези сфери.

Образование

През последните години се наблюдава тенденция за увеличение на броя на учащите на територията на община Кнежа, но сградният фонд, който обслужва училищата се характеризират с изключително влошено състояние. Извършено е саниране и освежаване на повечето сгради, подмяна на дограма, боядисване и обезопасяване на откритите спортни площадки в детските заведения, закупени са и климатични инсталации. Необходимо е извършване на цялостен ремонт и обновяване на МТБ, която за момента е частично обновена. Разположените на територията детски градини имат нужда от усъвършенстване и модернизация, така че да се използват ефективно и устойчиво.

Здравеопазване

Здравеопазването на територията на общината е представено от едно заведение за болнична помощ – „Многопрофилна болница за активно лечение – Кнежа“ ЕООД. След анализ на нуждите на населението в общината се констатира необходимостта от модернизация и технологично обновление в болничното заведение. В общината съществуват четири детски ясли, като само една от тях е локализирана извън град Кнежа. Извършване на цялостен ремонт и обновяване на МТБ е приоритетна дейност за общината.

Култура

Прогнозата, свързана с културната инфраструктура е насочена главно към читалищата и паметниците на културата на територията на общината, които следва да се

ремонтират и модернизират, така че да привлекат повече туристи на местно, областно и национално ниво.

Целта е както да се удовлетворят нуждата от културни събития и информация на жителите и посетителите на общината, така и да се възстановяват дълголетните традиции и културни обичаи.

Спорт

Спортната инфраструктура в рамките на община Кнежа е препоръчително да се модернизират, така че да е функционална и да се използва както от населението на община Кнежа, така и от посетителите ѝ.

V. 1. 4. ОБИТАВАНЕ

Жилищният фонд на община Кнежа възлиза на 7 242 жилища, 2241 от които са необитавани, което е 31,7 % от общия брой жилища. При съществуващите тенденции на отрицателен прираст на населението в бъдещ план не се очаква рязко повишаване на търсенето на жилища, което означава, че не се откроява нужда от създаване на нови жилищни квартали при наличието на такъв голям процент необитавани жилища. Тези изводи произлизат от анализа на съществуващите жилища както и процента на изоставените, но не се отчита състоянието на съществуващия сграден фонд. При бъдещ икономически растеж на община Кнежа би следвало да се създадат условия за повишаване на стандарта на живот на жителите, което би довело до нужда от реконструкция на част от жилищния фонд.

Големият процент на необитаем жилищен фонд – 32% - потвърждава негативните тенденции на обезлюдяване в общината. Всички тези данни потвърждават голямата нужда от иновативни мерки, които да задържат населението на територията на общината, предлагайки му възможности за реализация и добър стандарт на живот, довеждайки до нови зони на растеж и прекратяване на негативната тенденция на обезлюдяване.

Повишаването на енергийната ефективност е приоритет на национално ниво, в който се залага постигане на над 20% по-малко разход на електроенергия за отопление. Постигането на тази цел е възможно чрез оценка на съществуващия сграден фонд и последващото интегриране на мерки за енергийна ефективност, които включват ремонт или реконструкция на основни технически системи от сградите – покриви, ВиК, водоснабдителни и отоплителни инсталации и др., също така и топлоизолация и подмяна на стъклопакети. Тъй като много голяма част от сградния фонд е в частния сектор управлението на енергийната ефективност е процес, изискващ координация между общината и частните собственици. Постигането на добри показатели по отношение на изразходваната електроенергия за отопление ще доведе до повишаване на качеството на живот, чрез намаляване на личните разходи за отопление и също така ще се намали въглеродния отпечатък на региона, което ще повиши и качествата на средата.

В териториалната структура на община Кнежа са идентифицирани археологически културни ценности от категории с „национално и местно значение“. Отчитането на техните охранителни зони и устройствените режими за опазване и интегриране в тяхната автентична селищна и природна среда следва от контекста на ОУПО. За стратегическото развитие и опазване на културното наследство на общината е създадена взаимовръзка с останалите функционални системи на селищата.

По отношение на културното наследство, прогнозният анализ се съставя спрямо последните реализирани политики на ЕС, които са ориентирани към **управление и интегриране на екологичните, ландшафтни и културни ценности** на регионите и реализиране на местния потенциал за развитие на общините и регионите.

Чрез ОУПО са създадени устройствени предпоставки за **опазване на цялостните културни ландшафти** по смисъла на чл. 47, т.6 от ЗКН.

Водеща роля в селищното устройство и регионалното развитие имат факторите, които отразяват регионална специфика. В този смисъл пространственото развитие на територията е ориентирано към културното наследство на общината, нейните природни и културни ландшафти.

В териториалната структура на община Кнежа са идентифицирани общо 11 недвижими културни ценности /НДА-НИНКН, МК/ и 7 археологически /АИС-АКБ, НАИМ БАН/.

Предвижданията на ОУПО относно културното наследство в общината са насочени към пространствено-комуникационно и функционално интегриране в селищната мрежа чрез обособяване на еко- и велосипедни туристически пътеки, които имат за цел да създадат необходимата пешеходна и транспортна достъпност до културните и природните обекти. Също така има възможност по тези линеарни оси да се формират малки културно-рекреационни зони предимно по поречието на р. Гостиля на север от град Кнежа и в близост до защитената зона Конунски дол.

Опазването на културните ценности изисква изпълнението на основни дейности свързани със съхраняване на техните уникални характеристики. Консервация, активно опазване, публична загриженост и адаптация в най-широк смисъл, изпълнението им е предпоставка за запазване и развитие на пространствената им идентичност и потенциална им за стимулиране на икономически растеж.

Оползотворяването на културното наследство се явява един от водещите елементи за създаване на устойчиво и балансирано развитие. Създава се възможност за съчетаване на традиционните, носещи идентичността на региона, и социално-икономическите дейности. Културното наследство е фактор, който изгражда позитивни партньорства между местните общности и бизнеса.

Водеща роля в съхраняването, опазването и адаптирането на културното наследство днес имат хората. Заедно с него те са носители на историческата памет и древни традиции. Представянето на културното наследство като дейност, интегрирана в селищната структура на общината придава ново значение и го представя като ресурс за социално-икономическо развитие.

Важна приоритетна дейност на община Кнежа е създаването на **маркетингова стратегия и информационна система на културно-историческите и природни ресурси** на общината.

Необходимо е създаването на **маркетингова стратегия**, която да представя културното наследство, също така създаване на информационна система на културно-историческите ресурси и иновативни форми за популяризирането му. Дейностите свързани с експлоатацията на културното наследство в туризма трябва да бъдат обвързани с опазването и съхранението на културните ценности и полагане на необходимите грижи.

Необходимо е да бъде актуализиран списък с недвижими културни ценности и включването на нови обекти притежаващи научна и културна стойност. При изпълнението на тази задача е необходимо активното участие на държавните и административни структури, регионалния исторически музей, неправителствени организации и всички заинтересовани страни /Министерство на културата, Национален институт за недвижимо културно наследство, Национален археологически институт с музей към БАН, Регионален исторически музей – Плевен, Областна администрация – Плевен, Общинска администрация – Кнежа и всички заинтересовани страни/. При актуализацията е необходимо да се вземе предвид степента на съхраненост на материалната, образната и функционална автентичност. Трябва да бъде изготвена оценка на научната и художествената стойност на обектите и да се проследи мястото и значението им в съвременната среда. До колко обектите са част от съвременната обществена и културна област /среда/, които обогатяват средата и обществото. Оценката на познавателната стойност показва научния и образователен потенциал на обектите като свидетелство за развитие на материалната и духовната култура на обществото. Необходимо е да се оцени

утилитарната стойност на обектите, до каква степен обектите позволява възстановяване на оригиналните или организиране на нови функции. Трябва да се направи анализ на икономическата целесъобразност с цел включване в културно историческата индустрия или друга инвестиционна система.

Необходимо е стриктно прилагане на специфичните правила и нормативи за устройство на защитените територии за недвижимо културно наследство и териториите за превантивна устройствена защита на недвижимото културно наследство и дефинираните специфични устройствени режими към ОУПО Кнежа за опазване и съхранение на недвижимите културни ценности, характерния облик на селищната структура и идентичността на общината и региона.

За реализацията на целите на предложените режими на опазване на културното наследство, съгл. Чл. 17 от ЗКН, община Кнежа е необходимо да разработи ***Стратегия за опазване и управление***, която да включва интегриран подход към пълния обхват културни ценности.

Реализацията на приоритети заложи в сферата на културното наследство могат да бъдат подпомогнати от Оперативната програма „Региони в растеж“ 2014-2020 г. по приоритетна ос „Регионален туризъм“.

Оста включва консервация, опазване, популяризиране и развитие на природното културното наследство със специфични цели „Насърчаване на регионалния туризъм, чрез опазване, популяризиране и развитие на културното и природно наследство“ и „Насърчаване на местния икономически потенциал и нови форми на заетост в регионите“.

Община Кнежа притежава потенциала за развитие на културен туризъм по отношение на движимото и недвижимото културно наследство. Важно за бъдещото развитие на този приоритет е обвързаността на селищната структура, функционалните системи и социално-икономическите дейности със опазването и развитието на културното наследство. Приоритет на общината е изграждането на основни елементи на техническата и туристическата инфраструктура, което е предпоставка за подобряване на достъпността до обектите и информираността на местното население и гостите на общината.

V. 1. 6. ЗЕЛЕНА СИСТЕМА, ОТДИХ И ТУРИЗЪМ

Според данни на НСИ от 2013 г. на територията на общината е разположено само едно средство за настаняване. Потенциалът на туристическите ресурси на общината е крайно ограничен. Това се обяснява с предимно земеделските функции на територията, незначителния териториален обхват на горските ресурси и липсата на културно историческо наследство с национално значение. Възможно е развитието на алтернативен туризъм – познавателен, селски, ловен, фото- и еко- туризъм, въз основа на културните забележителности на общината. При съчетание със съседни общини, може да се разработи цялостен туристически продукт.

Препоръчва се насърчаване на разнообразяването към неземеделски дейности; както и насърчаване на развитието на интегриран туризъм в селските райони. Препоръчва се и изграждането на туристически информационен център в общинския център, който да се модернизира в бъдеще, за да се осигури устойчивост и посещаемост в общината и региона.

Във връзка с това ОУП на община Кнежа прогнозира:

- Увеличаване на туристическия поток;
- Изграждане на удобна и модерна туристическа база;
- Откриване на нови работни места в туризма и високо качеството на обслужването;
- Развитие на – селски; религиозен; опознавателен; ловен, фото и еко туризъм, конна езда, мрежа от велоалеи и т.н. /съвместно с други общини/;
- Прилагане на ефективна маркетингова политика за различни целеви групи и индивидуално като: възраст; доходи; интереси; обитаване; прилежаща среда и т.н.;
- Привличане на чуждестранни туристи чрез създаване на европейски и международни изложения, свързани със селското стопанство.

По данни на НСИ за 2011 година броят на заетите на територията на община Кнежа в сектора на хотелиерството и ресторантьорството е 106 души, а заетите в сектора на култура, спорт и развлечения е 18 души. Очаква се до 2040 г. заетите лица в туризма да са около 300 д., които в зависимост от създадените условия могат да нараснат.

Допълнителната заетост, индиректно свързана с развитието на туризма до 2030 г. се очаква да е 200 д., което също е относителен показател, който е обвързан със степента на

постигане на целите на общината, свързани с развитие на туризма и от интереса в предприемачите и туристите.

Фактори като транспортната достъпност до територията, качеството на техническата инфраструктура и чистотата на въздуха и водата, също са от съществено значение за постигането на поставените цели и за привличането на постоянен туристически поток.

V. 2. ПРОСТРАНСТВЕНО РАЗВИТИЕ

V. 2. 1. Урбанизирани и извънселищни територии

Основен проблем за община Кнежа е обезлюдяването и деградацията на малките населени места, които са с изчерпани или силно намаляващи демографски и социално-икономически ресурси. Силното застаряващото и намаляващо население ограничава в значителна степен потенциала за развитие на селищата. На тази основа приоритетите на националните, областни и общински стратегии, планове и политики трябва да бъдат насочени към стабилизиране и към създаване на по-добри икономически и социални условия за живеене, спиране на емиграционните и вътрешнообщинските миграционни процеси, стимулиране на раждаемостта, разкриване на нови аграрно-индустриални мощности и работни места, повишаване на атрактивността за бизнес инвестиции и механичен прираст.

Бъдещото развитие на община Кнежа предполага затвърждаване ролята на общинския център град Кнежа като главна икономическа, социална и обслужваща сила. В този традиционен и най-вероятен сценарий на развитие цялостната концентрация на трудови и икономически ресурси ще остане пренасочена към общинския център, а периферните селища ще продължат своята пространствена деградация и обезлюдяване. Този моноцентричен модел на развитие обаче не отговаря на съвременните изисквания и потребности на жителите на община Кнежа, стратегическите виждания на общинската управа за развитие на общината, националните и европейски директиви за развитие на селищата и регионите.

Стратегическите насоки за териториално развитие в общината са свързани с реализирането на специфични цели и задачи в устройството на територията, което има за цел да постигне устойчиво и балансирано социално-икономическото развитие в съответствие с ресурсните възможности.

Това налага интегриране на устройственото планиране с регионалните и секторни политики и планове, чрез териториално координиране на секторните политики, стратегии, планове и програми, имащи пряко или косвено отношение към пространственото развитие на общината.

Стратегическите насоки за пространственото развитие налагат координирането и актуализацията на системата от документи за пространствено развитие на национално,

регионално и общинско ниво, които гарантират интегрирано пространствено развитие при отчитане на териториалния потенциал и принципите за балансирано устойчиво развитие.

От значение за балансираното развитие на общината е и опазването на природното и културно наследство чрез добро управление, правилни политики и насочени инвестиции. Този компонент от пространствената структура показва идентичността на община и повишава конкурентоспособността ѝ.

Урбанизираните територии на общинския център се явяват основен носител на растежа в рамките на територията на общината, като той се отличава със сравнително по-високо ниво на динамика в развитието и свързаната с него изменчивост на пространствено-функционалните характеристики на отделните урбанизирани територии.

В съответствие с основните национални и Европейски стратегически насоки за развитие през следващия програмен период, развитието на основните урбанизирани територии следва да се фокусира върху следните тематични направления:

- Условия за живот, бизнес и работа на местната общност в рамките на урбанизираната територия;
- Еколого-устойчиво и енергийно ефективно развитие на града и неговите функционални системи;
- Ефективна пространствена организация на територията и адекватно инфраструктурно осигуряване;
- Управление на града и прилежащата територия.

Конкретните насоки за териториално развитие на общината произлизат пряко от ролята и мястото на РСПР на област Плевен в регионалната система за планиране и управление на територията. Същите са пряко насочени към:

- Концепцията за пространствено развитие на общината, разработена в съответствие с изискванията на Закона за регионално развитие;
- Общият устройствен план на общината, които се разработва в съответствие с Закона за устройство на територията.

Природните условия на Дунавската равнина са позволили развитието на специфична селищна мрежа още от древността. За съвременната селищна структура на общината са характерни малки селища с обширни плодородни земи. Формирането на селищна мрежа на общината носи спецификата на релефа на терена, климата и природните ресурси.

Релефът е хълмист, равнинно платовиден с лек наклон на североизток. По-голяма част от територията има надморска височина от 100 до 200 м. Характерни форми на релефа в равнината са платата, възвишенията, льосовите откоси и други.

Територията на община Кнежа попада в умереноконтиненталната област. За него са характерни студена зима и топло лято, голяма годишна температурна амплитуда, добре проявен пролетно-летен валежен максимум и зимен минимум на валежите, като ежегодно се образува сравнително устойчива снежна покривка, чиято продължителност зависи от надморската височина.

Потенциал за развитие има находището на природен газ и кондензант „Искър-запад”, в землището на село Бреница.

Към тези фактори и условия могат да се добавят и пътно-транспортната комуникационна система, която включва второкласните и третокласни републикански пътища II-13 и III-116, които свързват общината със другите общински центрове в областта и река Дунав.

Линеарното разположение на населените места по основните комуникационни направления в пространствената структура на общината дава възможност за групиране с атрактивни извънселищни урбанистични елементи.

В основата на възможните сценарии за пространствено развитие на селищната мрежа на община Кнежа стои линеарното развитие; атрактивността на индустрията и земеделието; потенциалът за възпроизводство на продукция и капитал. Особено важна е ролята на реализираните урбанистични полюси със съхранена тилова природна среда, редуване на нови урбанистични елементи и природни паузи, интензивно земеделие и животновъдни ферми, нови висококатегориини туристически селища и рекреации, логистика и т.н., които гарантират повишена атрактивност за наши и чужди капиталови инвестиции.

Изведената диагноза и продължителния прогнозен период в развитието на общината сочат три възможни сценарии за пространствено и социално-икономическо развитие на общината: песимистичен, традиционно последователен, задържащ развитието сценарий, оптимално реалистичен, насърчаващ развитието сценарий; агресивен иновационен постъпателен, инвестиционно гарантиращ развитието сценарий.

Тези сценарии са в основата на обобщените три модела на пространствено развитие: *Моноцентричен; Полицентричен I фаза – формиране на вторичен център и Полицентричен II фаза.*

Моноцентричен модел на развитие

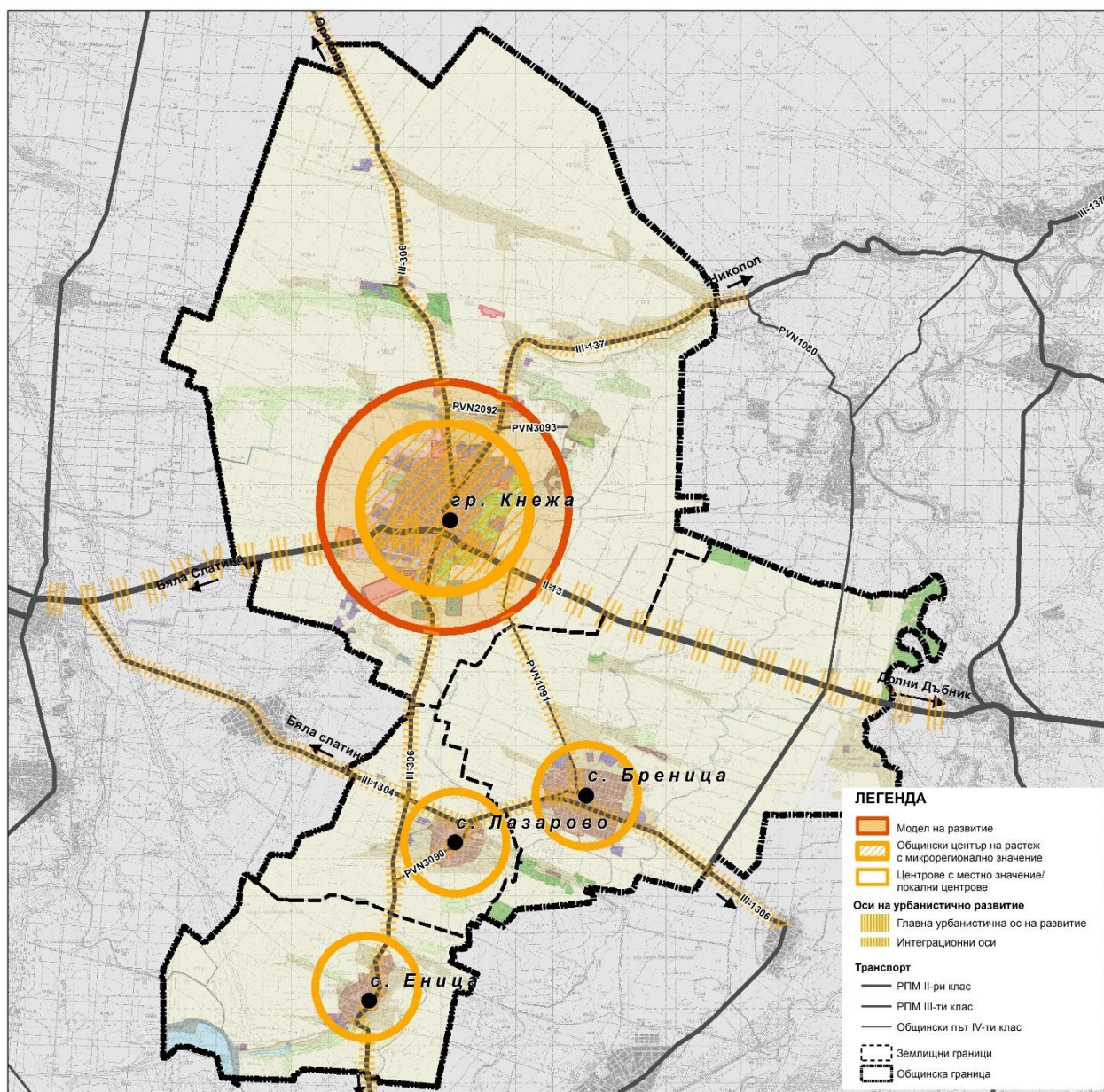
Съществуващия до сега модел за пространствено развитие може да се характеризира като моноцентричен. Град Кнежа запазва в традиционния сценарий на пространствено развитие своето центрово социално-икономическо и културно значение за сметка на разположените в хинтерланд населени места, като тяхната основна цел ще бъде да насочват ресурсите си /природни, демографски, селскостопанска продукция и т. н. /към общинския център и да поддържат неговите функции на център на растеж в общината.

1. Град Кнежа – общински център на растеж с микрорегионално значение.

Концентрация на социално-икономическа активност, административни и културни дейности, население и техническа инфраструктура;

2. Центрове от местно значение/локални центрове /селата Бреница, Еница и Лазарово/. Периферно разположени в южната част на селскостопанския хинтерланд в териториалната структура на общината.

МОНОЦЕНТРИЧЕН МОДЕЛ

Фигура 36. Моноцентричен модел на развитие на община Кнежа.

Полицентричен модел на развитие

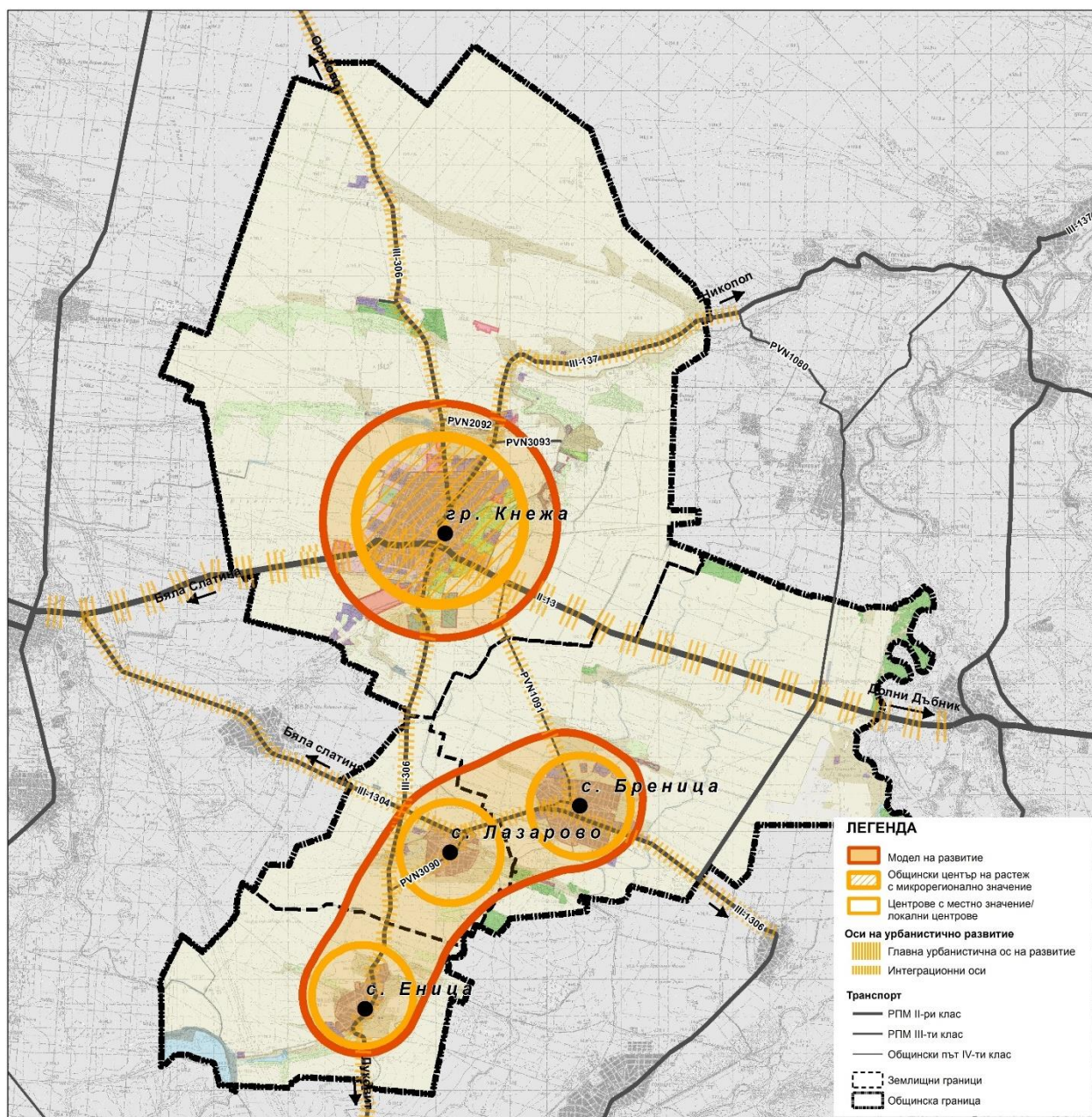
Този модел е предопределен от европейската практика и сценарий за полицентрично развитие, предполага освен основния център да се формира вторичен център по територията на общината, които сами по себе си да бъдат двигатели на растеж за обособените селищни структури и за прилежащата им територия. По този начин мощностите ще бъдат сравнително равномерно пространствено разпределени в обхват на общината. Това от своя страна ще смекчи формираните диспаритети /различията/ между общинския център и останалите населени места в хинтерланда. Този модел е по-ефективен от гледна точка на пространственото разпределение на територията и разположените социално-икономически дейности, по отношение на развитието на техническата инфраструктура и равномерното разпределение на населението.

При съвременното взаимообвързване на селищните структури на преден план излизат пространствено-комуникационните и функционални връзки за сметка на физическото обвързване между урбанистичните единици. Подобрената транспортна достъпност и интегриращите елементи в общината дават възможност да се формира вторичен център, включващ съседно разположените населени места по основата транспортно-комуникационна ос в общината.

1. Град Кнежа - **общински център на растеж с микрорегионално значение;**
2. **Формиране на вторичен център** – транспортно-комуникационно и функционално обвързване на локалните центрове /селата Бреница, Еница и Лазарово/ разположени в южната част на селскостопанския хинтерланд в териториалната структура на общината.

Този урбанистичен модел носи в себе си потенциала на: пътната мрежа, носимоспособност и сигурност; бърз общински транспорт, минимизирани разходи за поддръжка на пътната мрежа, подобрена транспортна достъпност на бърза помощ и противопожарната охрана до всички населени места; подобрен достъп до предлаганите услуги и туристически обекти в общината и по-голяма сигурност на населението в малките селищни структури.

ПОЛИЦЕНТРИЧЕН МОДЕЛ - I ФАЗА

Фигура 37. Полицентричен модел на развитие на община Кнежа.

Полицентричен модел на развитие II фаза

1. Пространствено-комуникационно и функционално обвързване на общинския център с микрорегионално значение с формирания вторичен център в териториалната структура на общината.

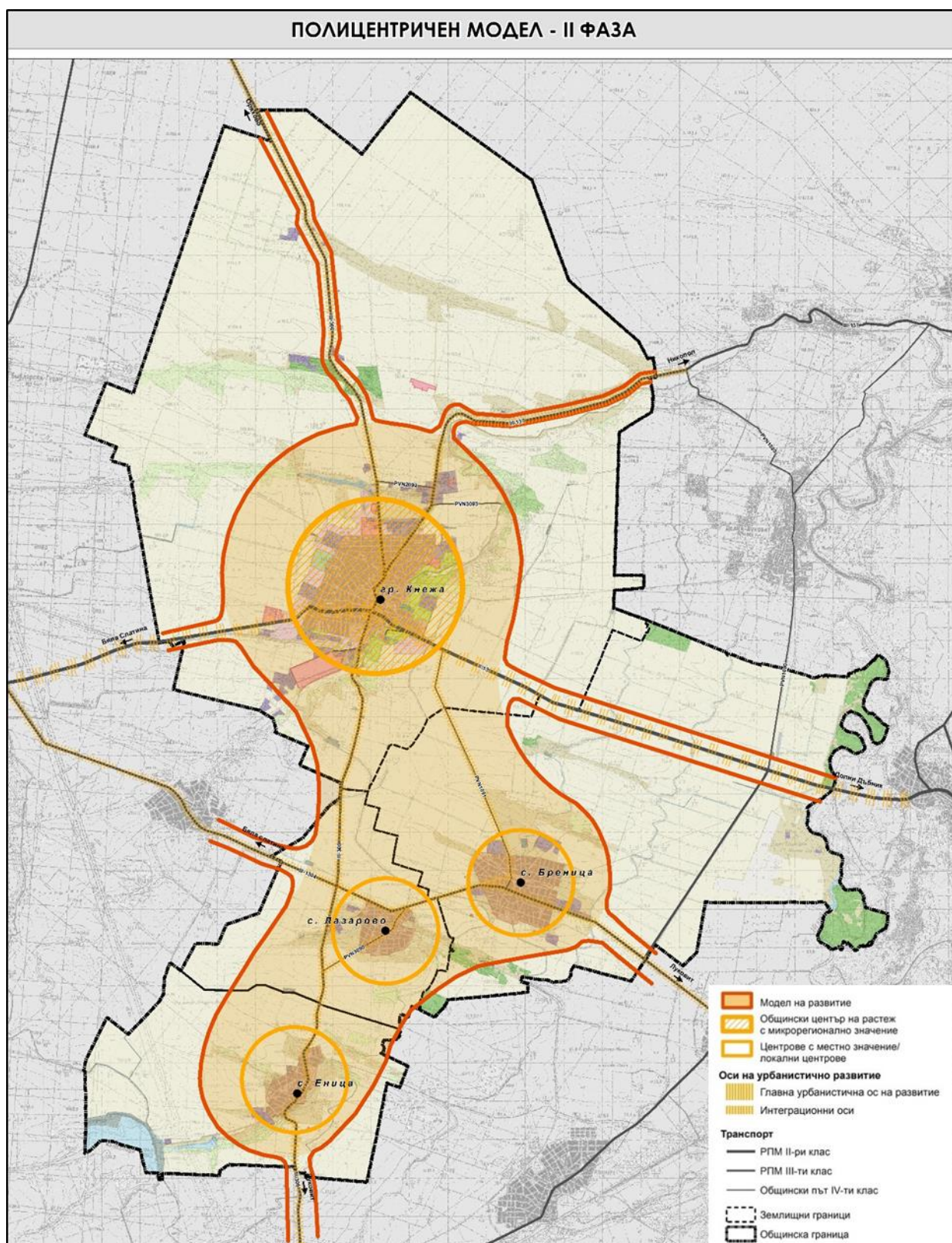
2. Оси на урбанистично развитие

Главна **урбанистична ос на развитие** /главно по транспортната инфраструктура II ри клас изток-запад /Враца – Борован – Бяла Слатина - Кнежа – Искър – Долни Дъбник – Плевен , **интеграционни оси** /III^{ти} клас – север – юг/.

Вертикални връзки – Концептуални йерархични връзки между различните нива населени места.

Този модел допълва и доразвива философията на полицентричния модел I фаза формиране на вторичен център, също така и практиките в европейските директиви за полицентрично, устойчиво и равностойно пространствено развитие на община Кнежа. Неговата основа е изведения най-атрактивен агресивен постъпателно иновационен сценарий, който гарантира чужди и наши капиталови инвестиции.

Изведеният урбанистичен модел носи в себе си потенциала на „възстановеното реновирано и доразвито с нови мощности и технологии индустриално производство възстановеното интензифицирано и доразвито с нови терени растениевъдство и зеленчуково и овощно производство, животновъдство с малки и средни агропредприятия за суровинна преработка; разширената база за услуги и обслужване; оптимизираната пътна мрежа като клас, габарити и сигурност; минимизираните разходи за поддръжка на пътната мрежа вследствие на нейното целенасочено оптимизиране; осигурения бърз общински транспорт и повишена транспортна достъпност до всички населени места за личен транспорт, бърза помощ, противопожарна охрана и сметосъбиране; подобреният достъп до предлаганите туристически услуги на общината и по-голяма сигурност на населението в малките селищни структури.

Фигура 38. Полицентричен модел на развитие фаза II на община Кнежа.

В основата на този модел за пространствено развитие стои най-атрактивният сценарий с акцент върху формирането на едно силно изявено селищно образувание – център на растеж град Кнежа – към които пространствено-комуникационно и функционално са обвързани останалите селища в общината.

Обобщено може да се посочи логиката на последователни урбанистични действия, които гарантират високотехнологичното ефективно и инвестиционно – атрактивно пространствено развитие на община Кнежа в прогнозния проектен период. Тези действия рефлектират в: *Промисленост; Земеделие и Отдых и туризъм.*

Всички те имат своите пространствени измерители като бъдещо развитие и реализация както следва:

Пространствената структура на община Кнежа е типична за райони с преобладаващо селскостопански функции. Тя се характеризира със селища, разположени приблизително в геометричния център на землищата им. Това е свързано с ежедневния трудов изохрон, отговарящ на тогавашните условия на движение и обработване на земята с животинска тяга. Едно от групата селища, което има средищно разположение по отношение на търговско-занаятчийското и административно обслужване, започва да се развива по-бързо от другите и постепенно се превръща в районен /общински/ център.

Главният център в общината е сформирани от град Кнежа, който обслужва другите села – Еница, Бреница и Лазарово.

Град Кнежа запазва и ще продължава да увеличава, своето социално-икономическо и културно значение в общината за сметка на разположените в селскостопанския хинтерланд населени места, като тяхната основна цел ще бъде да насочват ресурсите си /природни, демографски, селскостопанска продукция и т.н./ към общинския център и да поддържат неговите функции на център на растеж на общината.

В тази връзка ОУПО предлага обособяване на нови зони на растеж. От западната страна на града са разположени нови зони за производство, складове /Пп1/ и смесени смесени функции /Смф/. Северно от град Кнежа са предвидени терени със смесено предназначение /Смф/ и терени с предимно производствени функции /Пп1/. Новообразувани терени за производствени нужди са разположени и в северната част на града. От източната страна на град Кнежа са предвидени терени за озеленяване /Оз1/, тъй като озеленените площи в общината, типично за земеделските райони са много оскъдни. С предназначение за смесена устройствена зона е предвиден и теренът на бившето стопанско

летище в землището на град Кнежа, в северна посока. Същото предназначение е предвидено и за Института, разположен южно от общинския център.

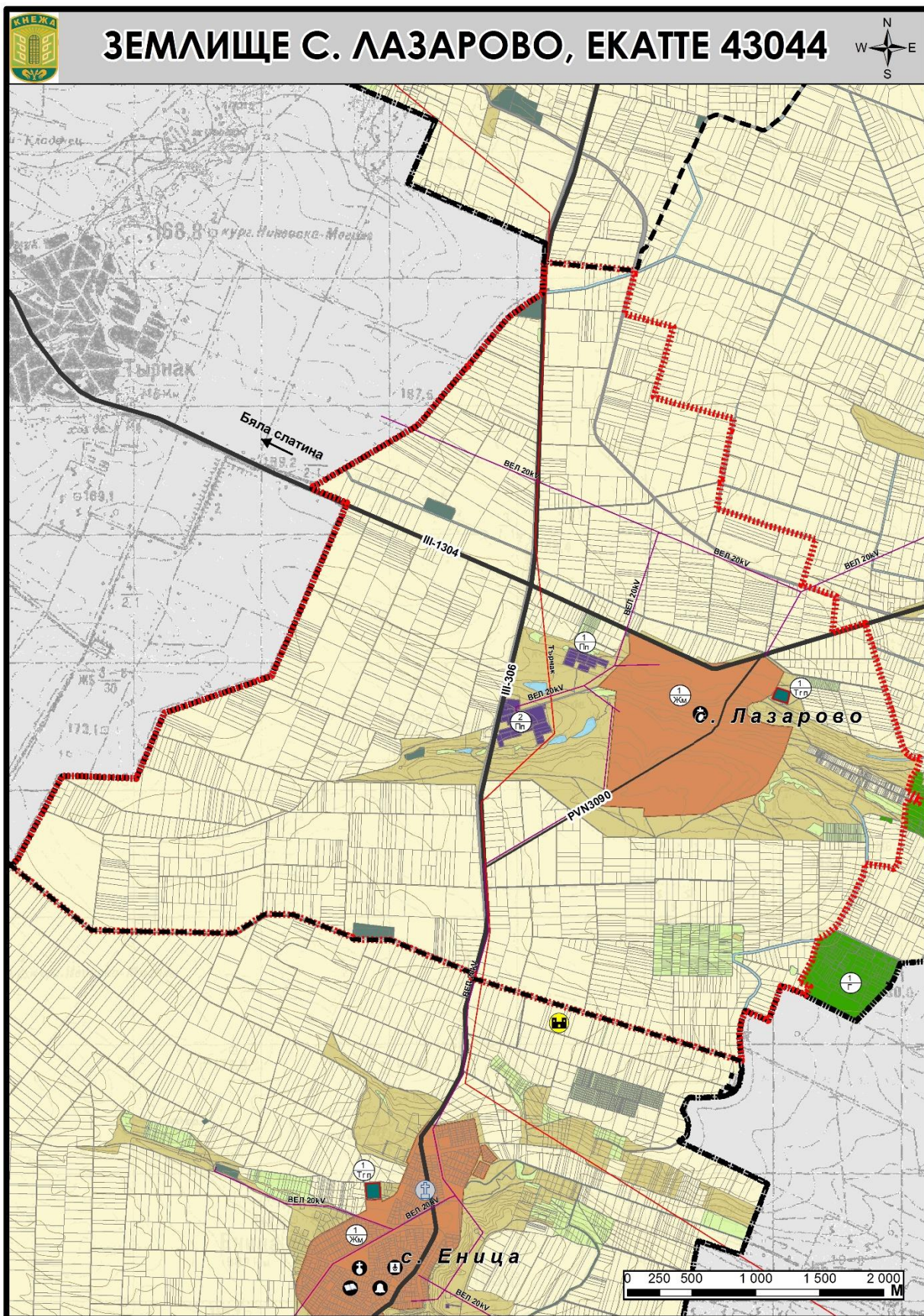
Общата площ на новообразуваните терени за производствени нужди /Пп1/ – 202.73 ха, със смесено функционално предназначение /Смф/ – 119.43 ха, за озеленяване /Оз1/ – 133.30 ха, за рекреационна дейност /Од1/ – 8.50 ха и за разширение на терените за гробищни паркове /Тгп1/ – 1.07 ха.

В ОУП на община Кнежа по отношение на Пп1 не се предвижда изграждане на ново предприятие и/или съоръжения с нисък или висок рисков потенциал, попадащи в обхвата на Раздел I към глава седма на Закона за опазване на околната среда.

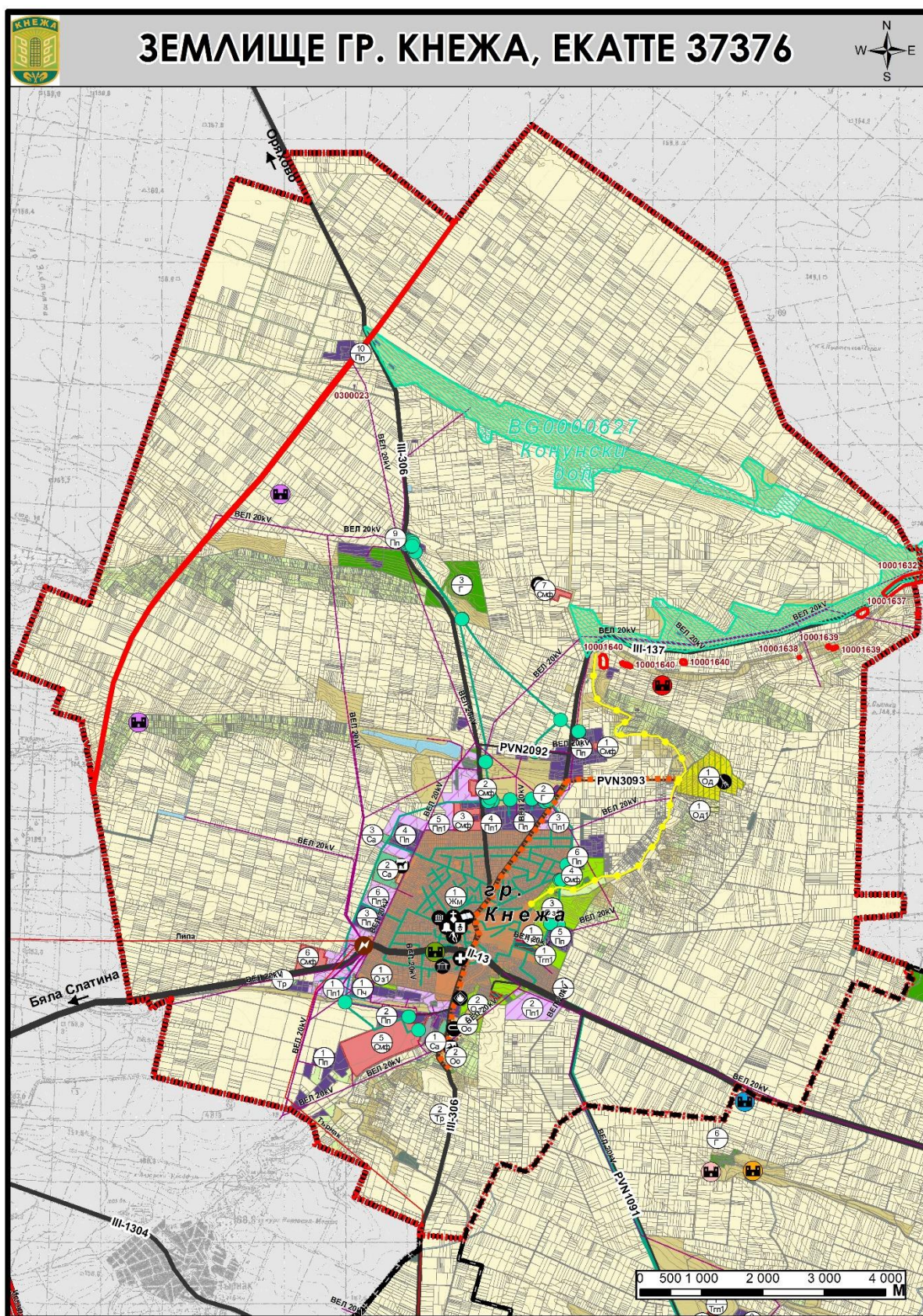
Таблица 37. Нови устройствени зони в териториалната структура на община Кнежа.

Устройствени Зони	Номер на поземлен имот	Начин на трайно ползване по КВС	Площ/ха	Землище
1 Пп1	37376.950.4, 37376.968.3, 37376.968.2, 37376.968.7, 37376.968.8, 37376.968.4, 37376.968.9, 37376.968.5, 37376.950.1, 37376.950.2, 37376.950.3, 37376.950.6, 37376.950.7, 37376.950.8, 37376.950.10, 37376.950.11, 37376.950.12, 37376.950.13, 37376.950.14, 37376.950.15, 37376.950.5, 37376.734.46, 37376.734.50, 37376.734.45, 37376.734.12, 37376.734.59, 37376.734.69, 37376.734.85, 37376.734.87, 37376.77.24, 37376.734.13, 37376.734.52, 37376.734.48	Ниви /орна земя/, пасища, мери	76.41131	гр. Кнежа
2 Пп1	37376.996.6, 37376.734.80	Ниви /орна земя/	32.26	гр. Кнежа
3 Пп1	37376.739.3, 37376.739.2, 37376.739.4, 37376.739.10	Пасища, мери	7.59	гр. Кнежа
4 Пп1	37376.748.36	Пасища, мери	4.907994	гр. Кнежа
5 Пп1	37376.731.12, 37376.731.35, 37376.731.74	Пасища, мери	52.38126	гр. Кнежа
6 Пп1	37376.730.26, 37376.730.7	Пасища, мери	28.17935	гр. Кнежа
1 СМФ	37376.735.52	Животновъдни комплекси и ферми	1.176497	гр. Кнежа
2 СМФ	37376.731.3	Производство на строителни материали, конструкции и изделия	2.946601	гр. Кнежа

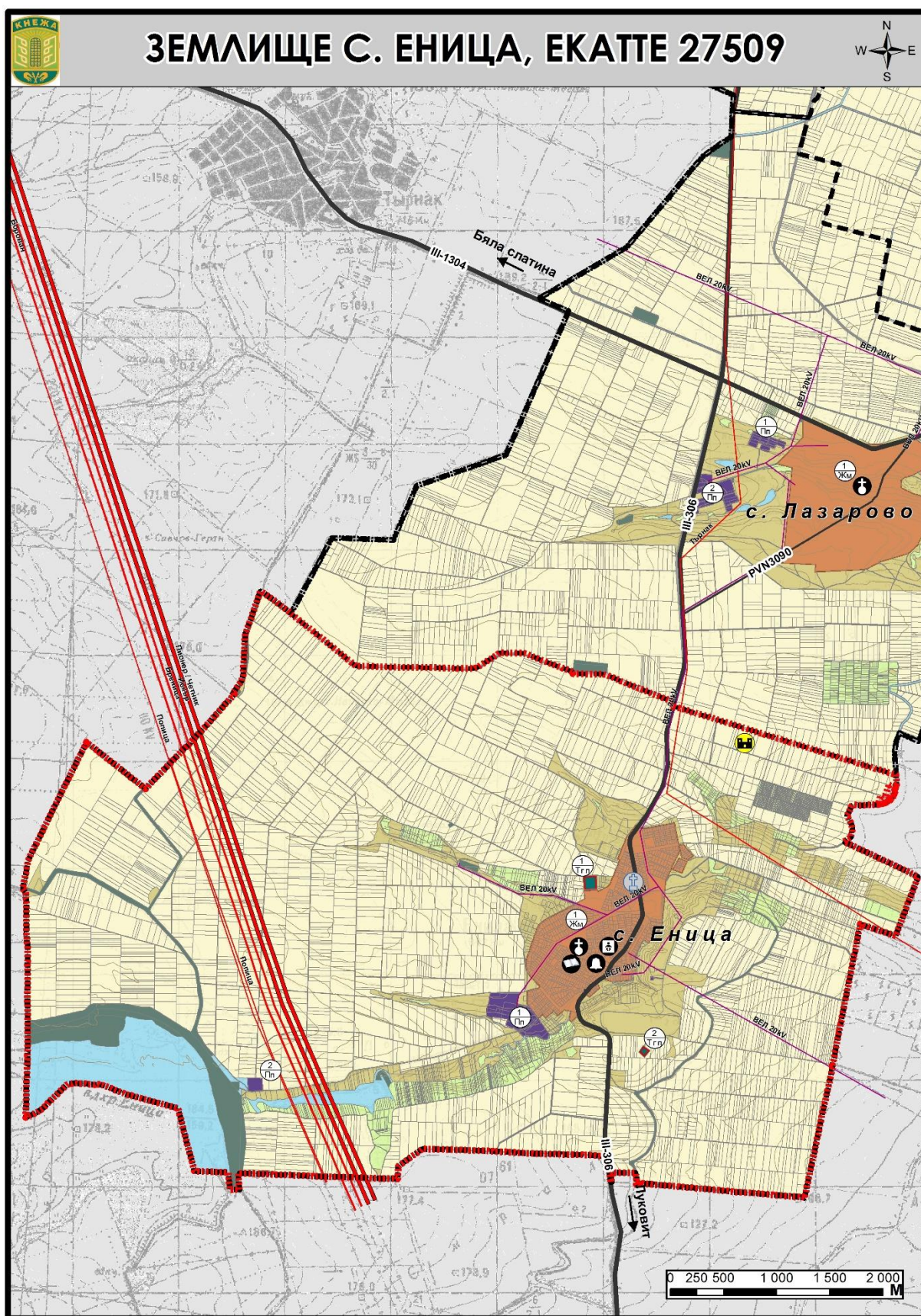
3 СМФ	37376.731.4	Стопански дворове и производствени бази на селското стопанство	16.05759	гр. Кнежа
4 СМФ	37376.732.30, 37376.732.31, 37376.732.3	Хранително-вкусова промишленост	5.101748	гр. Кнежа
5 СМФ	37376.85.1	Ниви /орна земя/	67.76411	гр. Кнежа
6 СМФ	37376.68.1, 37376.968.1	Животновъдни комплекси и ферми, Други територии, заети от производствени бази на селското стопанство	17.19376	гр. Кнежа
7 СМФ	37376.339.430, 7376.339.434, 37376.339.436, 37376.339.437, 37376.339.440, 7376.339.439, 37376.339.441, 7376.339.438, 37376.339.442	Други територии, заети от селско стопанство, Складови терени, Терени, заети от хангари и гаражи на селскостопанска техника, Складове за обслужване на селското стопанство	9.186141	гр. Кнежа
1 Оз1	37376.734.44	Пасища, мери	3.014059	гр. Кнежа
2 Оз1	37376.734.43, 37376.734.68, 37376.734.82	Пасища, мери	39.96811	гр. Кнежа
3 Оз1	37376.733.1, 37376.733.53, 37376.732.4, 37376.732.18, 37376.732.11, 37376.732.13, 37376.733.4, 37376.733.3, 37376.733.6	Пасища, мери	90.31731	гр. Кнежа
1 Од1	37376.712.28, 37376.712.27, 37376.712.28, 37376.712.29, 37376.712.30, 37376.712.31, 37376.712.33, 37376.712.41, 37376.712.42, 37376.712.43, 37376.712.44, 37376.712.22, 37376.712.23, 37376.712.24, 37376.712.26, 37376.712.36, 37376.712.37, 37376.712.38, 37376.712.45, 37376.712.14, 37376.712.15, 37376.712.16, 37376.712.17, 37376.712.18, 37376.712.19, 37376.712.20, 37376.712.21, 37376.712.35, 37376.712.7, 37376.712.8, 37376.712.9, 37376.712.10, 37376.712.34, 37376.712.11, 37376.712.12, 37376.712.13, 37376.712.39, 37376.712.40, 37376.712.6, 37376.712.4, 37376.712.5	Пасища, мери	8.500261	гр. Кнежа
1Трп1	37376.733.3	Пасища, мери	0.415752	гр. Кнежа
1Трп1	06375.7.3	Пасища, мери	0.656078	с. Бреница

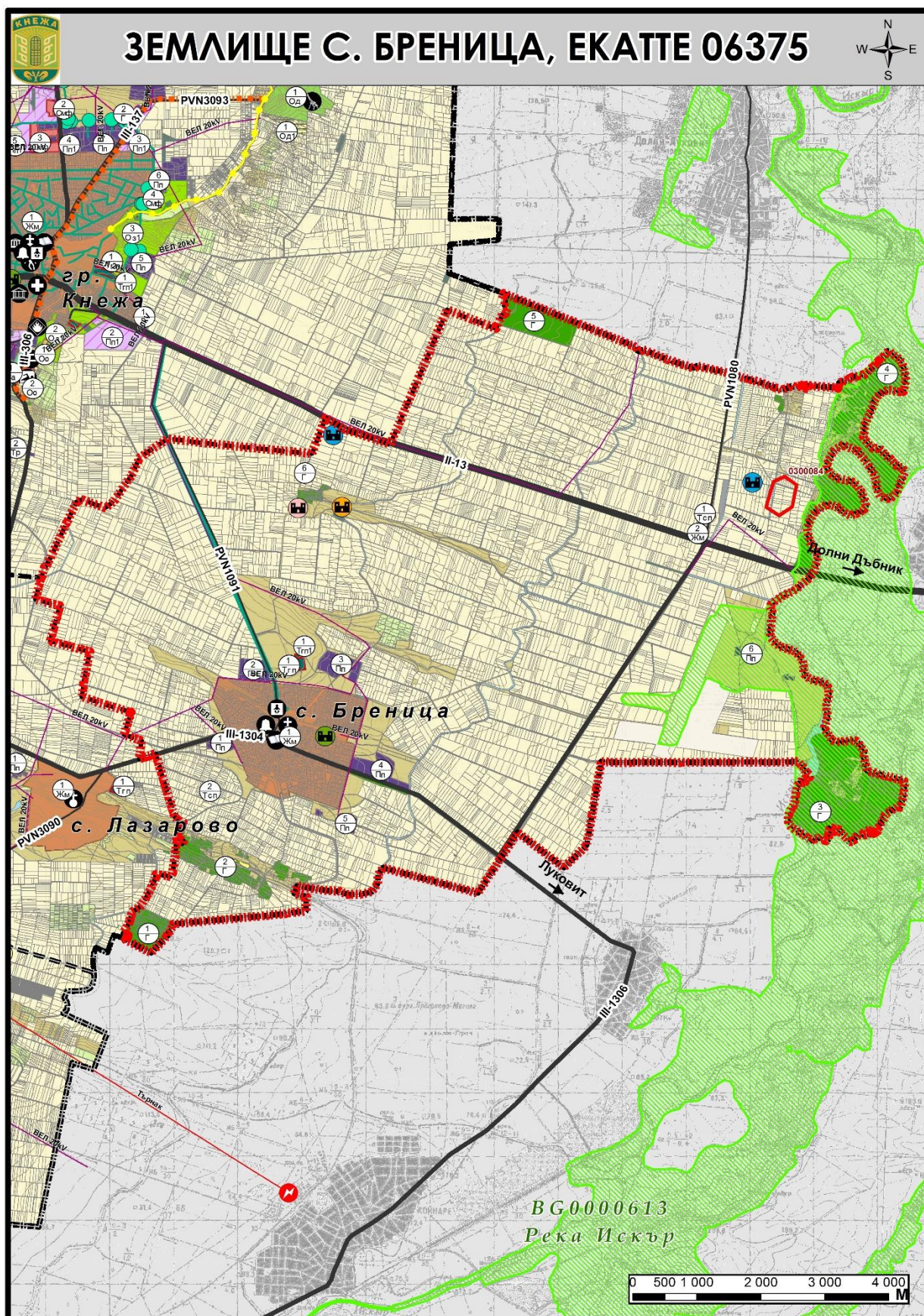
Фигура 39. Прогноза за социално-икономическо и пространствено развитие в землището на с. Лазарово.

Фигура 40. Прогноза за социално-икономическо и пространствено развитие в землището на град Кнежа

Фигура 41. Прогноза за социално-икономическо и пространствено развитие в землището на село Еница.

Фигура 42. Прогноза за социално-икономическо и пространствено развитие в землището на село Бреница.

V. 2. 3. Транспортна инфраструктура

Благодарение на географското си положение община Кнежа е важен транспортно-съобщителен и комуникационен център. Освен близостта с река Дунав и ГКПП –Оряхово, територията се явява основен транспортен коридор за преминаващия от Турция за Западна Европа транспортен трафик, ползващ фериботната връзка Оряхово – Бекет, което е важна предпоставка за икономическо оживление и развитие на търговски, транспортни и обслужващи дейности. Въпреки това, този потенциал все още не е развит.

Територията на община Кнежа не е с добра степен на транспортна съоръженост и като качество не удовлетворява настоящите потребности. Пътищата в община Кнежа не са в добро състояние, това в най-голяма степен се отнася за общинската пътна мрежа. Подобряването на състоянието на пътната мрежа /от II и III клас/, както особено на общинската пътна мрежа е основната цел в областта на транспортното обезпечаване в перспектива на общината.

Прогнозата по отношение на развитието на транспортната инфраструктура преди всичко се касае до повишаване на транспортната достъпност чрез реконструкция и модернизация на пътната инфраструктура. Нужно е подобряването на пътните връзки между населените места в общината с цел подобряване нивото на услугите между тях.

Локализираното селскостопанско летище в близост до град Кнежа има възможност да бъде реконструирано и обновено с цел използването му при прогнозното развитие на селското стопанство в общината.

За град Кнежа се предвижда обособяване на северозападно тангиращо трасе - околоръстен път за преминаване на транзитния трафик към Оряхово-Бекет, което да освободи градския център от натоварения транзитен трафик.

V. 2. 4. Инженерна инфраструктура

Водоснабдяване и канализация

1. Прогноза за ръста на населението

Наблюдаваната тенденция на намаление на населението в обособената територия на Аспарухов вал” ЕООД - гр. Кнежа се очаква да продължи и през периода, обхванат в РГП. Тази тенденция се обуславя най-вече от неблагоприятната възрастова структура на населението и коефициент на естествен прираст. Като цяло, според реалистичната прогноза, населението в обособената територия се очаква да намалее с около 34% в периода до 2038г.

Таблица 38. Реалистична прогноза за населението /брой/.

	2010	2015	2020	2025	2030	2035	2038
„Аспарухов вал” ЕООД - гр. Кнежа	14321	12797	12012	11242	10500	9804	9417
Агломерация Кнежа	10846	9734	9137	8552	7988	7458	7164

Оптимистичната и песимистичната прогнози показват спад в броя на населението със съответно 31% и 37% до края на 2038 г.

Таблица 39. Оптимистична прогноза за населението.

	2010	2015	2020	2025	2030	2035	2038
„Аспарухов вал” ЕООД - гр. Кнежа	14321	12832	12120	11447	10814	10227	9905
Агломерация Кнежа	10846	9761	9220	8708	8226	7779	7535

Таблица 40. Песимистична прогноза за населението

	2010	2015	2020	2025	2030	2035	2038
„Аспарухов вал” ЕООД - гр. Кнежа	14321	12780	11959	11141	10345	9593	9175
Агломерация Кнежа	10846	9722	9097	8475	7869	7297	6979

2. Прогноза за развитие на бизнеса

Бъдещото икономическо развитие в рамките на обособената територия е моделирано въз основа на оценка на БДС в индустрията за отделни населени места и прогнози за бъдещата стойност на добавената стойност по икономически сектори в три сценария – реалистичен, оптимистичен и песимистичен /Методологията и разработените сценарии са представени в т. 5.1.3. на РГП/.

За целите на РГП е избран реалистичният сценарий, съгласно който БДС в обособената територия нараства над два пъти за периода 2011-2038 г.

Таблица 41. Сценарии за развитие на бизнеса /хил. лв./

	2011	2015	2020	2025	2030	2035	2038
Реалистичен сценарий	3830	4368	5149	6070	7155	8434	9309
Оптимистичен сценарий	3892	4733	6046	7722	9864	12599	14592
Песимистичен сценарий	3768	4026	4374	4752	5163	5610	5896

3. Водопотребление

Фактурирана вода

Настоящото количество продадена вода в областта е представено в таблицата по-долу. Средното водопотребление на бизнеса е 21% от битовото водопотребление, като водопотребление през 2010 г. възлиза на приблизително 112 л/жит./ден.

Таблица 42. Битово водопотребление.

	2007	2008	2009	2010
м3/годишно				
Общо „Аспарухов вал“ ЕООД - гр. Кнежа	444795	487683	486734	483443
Агломерация Кнежа	392593	388639	380458	380504
л/жит./денонощие				
Средно - „Аспарухов вал“ ЕООД - гр. Кнежа	89.0	88.4	89.9	92.5
Агломерация Кнежа	93.0	93.4	93.1	96.1

Прогноза за водопотреблението

Прогнозата за водопотреблението в населените места с над 2000 е.ж. и общо за обособената територия за периода 2012-2038 г. съдържа три компонента - прогноза за водопотреблението на населението, прогноза за водопотреблението на бизнеса и прогноза на загубите на вода.

Потреблението на вода от бита се очаква да бъде 120 л/жит./ден през 2038 г. Средното водопотребление от бизнеса ще нарасне от 21% от битовото потребление през 2010 г. до 24% през 2038 г. По този начин общото водопотребление през 2038 г. ще достигне 157 л/жит./д.

Прогнозата предвижда значително намаление на течовете към 2038 г. в гр. Кнежа – от 63% на 25%. Нивото на загубите на вода остава непроменено за по-малките населени места. Загубите на вода за цялата обособена територия ще станат около 37%.

Общото водопотребление в обособената територия на “Аспарухов вал” ЕООД- гр. Кнежа се предвижда да бъде намалено от 0,59 млн. м³/г. през 2011 г. до 0,54 млн.м³/г. през 2038г.

Таблица 43. Прогноза за водопотреблението в обособената територия.

		2010	2015	2020	2025	2030	2035	2038
Общо потребление	хил.м ³ /г	587	600	590	585	575	553	539
Средно потребление на населението и индустрията за обособената територия	м ³ /г.	41	47	49	52	55	56	57
Средно потребление на населението и индустрията за обособената територия	л/жит./ден.	112	128	135	143	150	154	157
Загуби на вода общо за обособената територия	хил.м ³ /г.	1000	793	622	500	415	352	319
Загуби на вода общо за обособената територия	%	63,0%	56,9%	51,3%	46,1%	41,9%	38,9%	37,2%
Загуби на вода в населените места с над 2000 жители	хил.м ³ /г.	795	600	432	312	230	174	146
Загуби на вода в населените места с над 2000 жители	%	63,0%	55,2%	47,4%	39,7%	33,0%	28,0%	25,0%
Общо за обособената територия	хил.м ³ /г.	1587	1393	1212	1085	990	905	858

4. Прогноза за канализационната система

Прогноза за отпадъчни води

Прогнозата за количеството генерирани отпадъчни води е съобразена с българските норми и възлиза на 90 % от водопотреблението за битови и промишлени цели. При битово водопотребление от 120 л/жит./ден., оттокът отпадъчни води е 108 л/жит./ден. Промислените отпадъчни води ще прибавят допълнителен отток и по този начин действителният проектен отток от канализационната мрежа ще възлиза на приблизително толкова, колкото и водопотреблението.

Прогнозата предвижда значително намаляване на нивото на инфилтрация в канализацията в периода на РГП. Системната поддръжка и рехабилитацията на мрежата ще намали допълнително нивото на инфилтрация от настоящото ниво 65-75% до около 30% от обема на входа на ПСОВ. Намаляването на инфилтрацията е все пак възможно единствено, ако дренажната вода не постъпва в канализационната система.

Замърсителният товар се базира на единица стойност, съгласно Директивата за пречистване на градските отпадъчни води. Прогнозата е концентрацията на замърсителите в отпадъчните води от институции и промишлени предприятия да е еднаква с тази в битовите отпадъчни води. Предполага се, обаче, че промишлеността извършва предварително пречистване на нейните отпадъчни води, така че общият товар на замърсяването от бизнеса ще възлиза на не повече от 20 % от общия товар.

Таблица 44. Количество отпадъчни води за град Кнежа за 2038 г.

Прогноза	Мярка	Реалистична	Оптимистична	Песимистична
Битови отпадъчни води	м ³ /ден.	774	814	754
Небитови отпадъчни води	м ³ /ден.	233	233	233

Търговски и индустриални дейности

Търговските и промишлени дейности в обособената територия на „Аспарухов вал” ЕООД - гр. Кнежа са представени от следните предприятия разпределени по отрасли:

ХВП и преработвателната промишленост – “Олива” АД */производство на рафинирано слънчогледово масло и експелер/*, Мелница “Надежда” Братя Гъркови ООД */преработване на пшеница, производство на брашна, хляб и хлебни изделия/*, ЕТ “Искър 2 – Гено Паньов” и “Мелница Надежда - Братя Гъркови” ООД */производство на хляб и хлебни изделия/*, ЕТ “Сребрина – лукс” и ЕТ “Цанков” */производство на безалкохолни напитки/*

Тежка промишленост - “Балканкар - Г. Михайлов” АД – дружеството е специализирано в */производство, сервиз и ремонт на електроизделия за каростроенето: електромагнити, реверсори, двигатели, електротабла и инсталации, бобини, ротори и др./*, “Антикороза” АД */производство на препарати за защита на металите от корозия, консерванти, фосфатиращи смеси, почистващи, миещи препарати и каша за ръце, смазочно – охлаждащи течности, антифриз и др./* и “Стъклопластик” АД */производство на FGRP резервоари и тръби/*

Селско стопанство - “Сортови семена Елит” ЕАД */производство, заготовка и съхранение на посадъчен материал от всички семена на семепроизводствената схема и от всички култури/*, Кооперация “Зора” */производство на селскостопанска продукция/*, ПК “Напредък” */преработване на пшеница и производство на хлебни и сладкарски изделия/*, ЗППК “Победа” */производство на селскостопанска продукция/*, “СИБИ - Илчовски” ЕООД, “Колендро” – АД, ЕТ “Прис - Борислав Горанов” и ЕТ “Светлин Илчовски” */производство на зърнени култури/*.

5. Необходими питейни водни количества за населението на община Кнежа съгласно данните на НСИ, съгласно преброяването от 2011г. Приетата водоснабдителна норма от 200л/ж. на денонощието към 2065г. е съгласно чл.16, ал.2 от Наредба №2.

Необходими питейни водни количества за населението на общ. Кнежа, по населени места съгласно данните на националният статистически институт при питейна водоснабдителна норма от 200л/жигел за денонощие

№ по ред	населено място	жители брой	средно денонощно водно количество		загуби 20%		общо		K1	Q _{макс./ден.} м³/ден.	K2	Q _{макс./час} л/сек.
			м³/ден.	л/сек.	м³/ден.	л/сек.	м³/ден.	л/сек.				
1	2	4	5	6	7	8	9	10	11	11	11	12
1	Гр. Кнежа	10500	2100	24.31	420	4,86	2520	29,17	1,5	3570	2	111,96
2	с. Бреница	1886	377	4,37	75	0,86	452	5,23	2,01	833	5,00	22,69
3	с. Еница	971	194	2,25	39	0,45	233	2,70	2.06	445	5,00	11,69
4	с. Лазарово	446	89	1.03	18	0.21	107	1.24	2.1	205	5,00	5,36
	общо	13803	2760	31.95	552	6,38	3312	38,33	-	5053	-	-

K1 – коефициент на максимална денонощна неравномерност.

K2 – коефициент на максимална часова неравномерност.

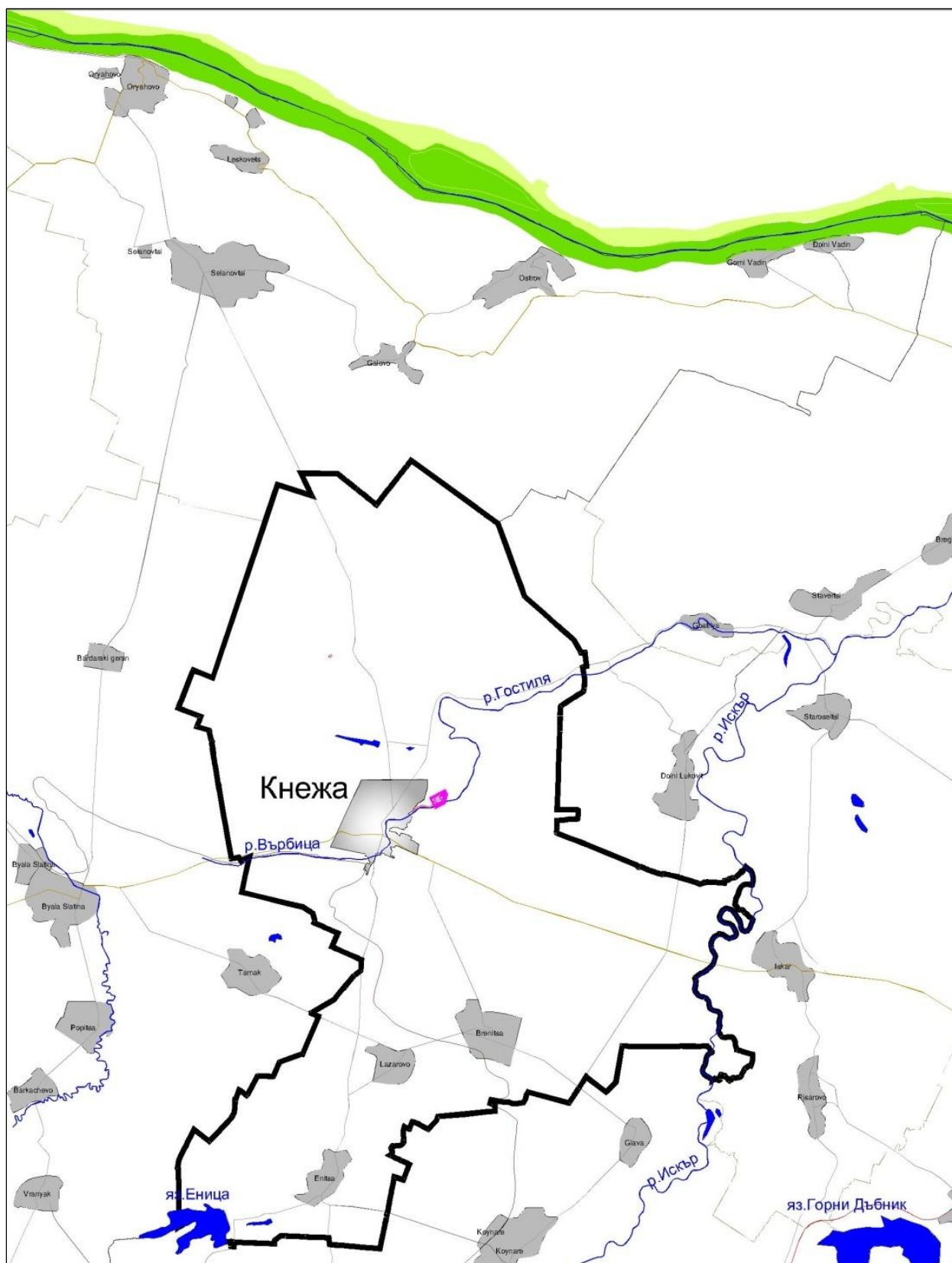
II.6. Състояние и оценка на водоснабдителните системи

Водни ресурси

Обща характеристика

На територията обслужвана от „Аспарухов вал" ЕООД – гр. Кнежа се идентифицират следните водни басейни:

- р. Гостиля и др. малки и по големи притоци;
- подземни водни тела
- язовир Еница

Фигура 43. Карта на водните обекти.

Реки

Река Гостиля е река в Северозападна България, приток на река Искър. Извират в околностите на село Враняк и е с обща дължина $L = 40,90$ км. Площта на водосборната ѝ област обхваща 317 км^2 , а средният годишен отток на водата при вливането си в Искър е $0,64 \text{ м}^3/\text{сек}$. По протежението си реката преминава през няколко селища включително и град Кнежа и в близост до село Гостиля се влива в Искър, като ляв приток.

Таблица 45. Повърхностни водни тела - Повърхностни водни тела категория „река“ от поречие Дунав и Искър

Тип	Код на водното тяло	Име на водното тяло	Категория на водното тяло	Име на реката/язовира	Описание	Дължина /км// Площ /км ² / *
Поречие Искър						
R8	BG1IS100R025	Гостиля ISRWB25	река	Гостиля	р.Гостиля до вливане в р.Искър	37,766
R4	BG1IS135R026	Искър RWB26	река	Искър	р.Искър от яз.Панчарево до с.Крушовене	245,887
Поречие Дунав						
R6	BG1DU000R001	Дунав RWB01	река	Дунав	р.Дунав от границата при с.Ново село до границата при гр.Силистра	650,650

Язовири

Таблица 46. Повърхностни водни тела - Повърхностни водни тела категория „езеро“ от поречие Дунав и Искър.

Тип	Код на водното тяло	Име на водното тяло	Категория на водното тяло	Име на реката/язовира	Описание	Дължина /км// Площ /км ² / *
L16	BG1IS100L029	яз. Еница	езеро	Ниско дере	с. Еница, общ. Кнежа обл. Плевен	4,428

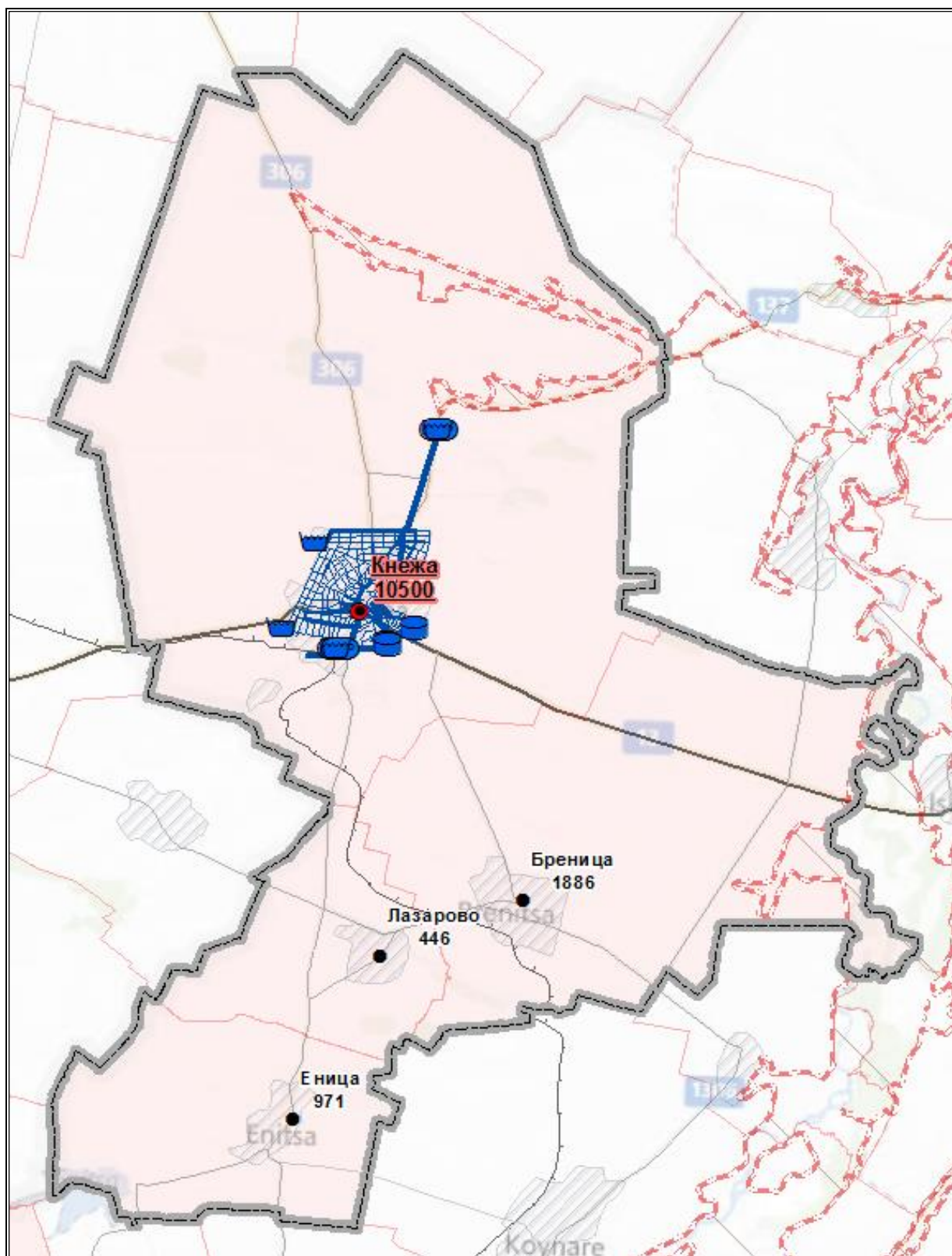
На територията на „Аспарухов вал" ЕООД – гр. Кнежа има един единствен действащ язовир - язовир Еница.

Таблица 47. Косвено определяне на оттока

№	Язовир	Река	Обем в м ³ .10 ⁶	
			Общ	Полезен
1	Еница	Енишка бара	40,179	39,850

Язовирът се стопанисва от „Напоителни системи” ЕАД, клон Враца.

Водите от яз. Еница се използват основно за напояване и риборазвъждане.

Фигура 44. Населени места и население в обособената територия

Таблица 48. Технически показатели за „ВиК Аспарухов вал“ ЕООД – гр. Кнежа - водоснабдяване

№	Технически показатели за „Аспарухов вал“ ЕООД -гр. Кнежа	мярка	2008	2009	2010
1	Съотношение на покритие на услугата	%	90	90	90
2	Консумация на вода	л/ж/д	108	103	107
3	Произведена вода	м ³	1 855 110	1 689 224	1 567 060
4	Обем фактурирана вода	м ³	621 376	584 616	587 246
		%	33	35	37
5	Пречистена питейна вода	м ³ /год	0	0	0
6	Капацитет на пречистване	м ³ /д	0	0	0
7	Помпени станции за питейна вода	бр.	8	8	8
8	Дължина на преносната мрежа	км	0	0	0
9	Тип разпределителна мрежа /сключена, разклонена, комбинирана/		сключена	сключена	сключена
10	Дължина на разпределителната мрежа	км	155	155	155
11	Капацитет на съхранение на водата	м ³	8700	8700	8700
12	Вода неносеща приходи	м ³ /ден	3371	3026	2684
		%	67	65	63
13	Коефициент за енергийна ефективност	кВтч/м ³	0.721	0.740	0.774

Водовземания

Списъкът на основните водоизточници водоснабдяващи ВС на обособената територията Кнежа е подробно представен в Таблица 61. Видът на водоизточниците е опростен за да се предостави основните характеристики на водоизточника. Следните категории са използвани "Повърхностен водоизточник с язовир", "Повърхностен водоизточник без язовир", Подземни води основно от плитките кладенци", "Подземните води основно от кладенци с инфилтрация от река" и "Извори".

Таблица 49. Основни водовземания по водоснабдителните системи

ВС	ЕКАТЕ	Име водоизточника	на	Капацитет /л/сек/	Тип
ВС_Кнежа	37376	III Ст. двор-Бункера	двор-	7	Подпочвени води предимно от плитки кладенци
ВС_Кнежа	37376	Локвичката		11	Подпочвени води предимно от плитки кладенци
ВС_Кнежа	37376	Пеев кладенец		35	Подпочвени води предимно от плитки кладенци
ВС_Кнежа	37376	Свинско езеро		46	Подпочвени води предимно от плитки кладенци

ВС Кнежа

ВС Кнежа се водоснабдява от четири подпочвени водоизточника. Водата от водоизточник Свинско езеро се изпомпва към основният резервоар на Кнежа, както и към резервоар Вапцаров. Освен от там, Кнежа се водоснабдява от Пеев кладенец и два по-малки водоизточника Локвичката и IIIСтопански двор-Бункера, които се използват предимно през лятото.

Фигура 45. Схема на водоизточниците от ВС Кнежа.

Водоизточници – разрешено количество за водоползване

Подпочвен водоизточник Пеев кладенец – в процес на издаване на разрешително за водоползване

Подпочвен водоизточник Локвичката е с капацитет 157 680 м³/годишно, разрешителното е валидно до 03.05.2029 г.

Подпочвен водоизточник Свинско езеро с капацитет 1 624 104 м³/годишно, разрешителното е валидно до 03.05.2029 г.

Подпочвен водоизточник Штопански двор-Бункера – в процес на издаване на разрешително за водоползване.

Качество на водоизточниците

Подпочвени води

„ВиК Аспарухов вал“ ЕООД – гр. Кнежа няма проблеми с качеството на водите поради добрите химически и физически характеристики на подпочвените води. Водата в резервоарите се хлорира.

Заключения за водоизточниците в обособената територия

Всички водоизточници в обособена територия Кнежа са подпочвени водоизточници, които осигуряват добро качество на водата и нямат нужда от допълнително пречистване. Основен проблем за ВиК оператора е липсата на разрешителни за ползване на водоизточниците Пеев кладенец и III стопански двор-Бункера. Все пак, „ВиК Аспарухов вал“ ЕООД – гр. Кнежа понастоящем е в процес на получаване на липсващите разрешителни от съответната Басейнова Дирекция. Използването на всички водоизточници ще увеличи също така цялостния капацитет на водовземане и ще подобри производителността през сухия сезон.

Пречистване на питейни води

Доброто качество на подпочвените води не изисква допълнително пречистване. В резултат на това в обособена територия Кнежа няма пречиствателна станция за питейни води. За да се поддържа добро качество на водата и за да се избегнат последиците от застаряване на водата, подпочвените води се хлорират при помпената станция в района на водоизточника. Списък на хлораторните станции е представен на Таблица.

Проблемът с поддържането на добро качество на водата бе обследван във водоизточника, който водоснабдява село Лазарово. Наличието на флуориди във водата към село Лазарово изисква пречистване на 1.84 л/сек или търсене на нов водоизточник.

Следващата таблица представя списък с помпените станции, където водата се хлорира.

Таблица 50. *Списък на хлораторните станции в обособената територия*

ВС	ЕКАТЕ	Наименование
ВС_Кнежа	37376	Локвичката
ВС_Кнежа	37376	Пеев кладенец
ВС_Кнежа	37376	Свинско езеро

Заклучения за пречистването на вода в обособената територия

Доброто качество на подпочвените води не изисква допълнително пречистване. За да се поддържа добро качество на водата и за да се избегнат последиците от застаряване на водата, тя бива хлорирана в помпените станции Локвичката, Пеев кладенец и Свинско езеро. За момента водата от водоизточник III стопански двор-Бункера не се хлорира.

Водохранилища

Резервоарите за вода са разделени на две основни групи: транзитни резервоари и резервоари за съхранение. Обемът на транзитните резервоари е по-малък. Функционалността на транзитните резервоари е да съхраняват водата от водоизточниците с цел захранване на помпените станции. Резервоарите за съхранение се използват за снабдяване на градовете с питейна вода. Основните функции на резервоари за вода са: съхранение, поддържане на налягане и воден резерв за спешни случаи и за противопожарни нужди.

Три резервоара съхраняват вода за ВС Кнежа, които са изградени преди повече от 40 години. Капацитетът на резервоарите е достатъчен. Основният проблем е лошото им техническо състояние и липсата на подходяща поддръжка по време на експлоатация. Списъкът на съществуващите резервоари във водоснабдителната система е представен в таблица

Таблица 51. Списък на съществуващите резервоари във ВС

ВС	ЕКАТТЕ	Наименование, Обем /м3/	Кота /м/	V /м3/
ВС_Кнежа	37376	Вапцаров 10м3	160.0	10
ВС_Кнежа	37376	Вапцаров, 180м3	170.0	180
ВС_Кнежа	37376	Кнежа 2x2000м3	160.0	4000

Фигура 46. Схема на резервоари от ВС Кнежа.

Заклучения относно съхранението на вода в обособената територия

Резервоарите са изградени преди 40 години, без правилна поддръжка и се изисква реконструкция на съоръженията.

Помпени станции

Функцията на водоснабдителните помпи е да доставят вода на по-голяма височина. Във водоснабдителната система на обособена територия Кнежа има два основни типа помпени станции. Първият тип са помпените станции, които се намират в близост до водоизточници. Те изпомпват водата до резервоара захранващ града. Вторият тип, помпени

станции са във вътрешността на водоснабдителната система, и доставят вода до резервоарите, до които поради ниското налягане в системата, водата не може да стигне по гравитачен път.

Има 5 помпени станции във ВС Кнежа:

Помпена станция Свинско езеро, оборудвана с 2 помпи с общ капацитет 1 450 656 м³/год. Помпената станция изпомпва водата от водоизточник Свинско езеро до резервоар Кнежа.

Помпена станция Пеев кладенец, оборудвана с 2 помпи с общ капацитет 883 008 м³/год. ПС изпомпва вода от водоизточника директно във водоразпределителната мрежа.

Помпена станция Локвичката, оборудвана с една помпа с общ капацитет 346 896 м³/год. ПС изпомпва вода от водоизточника директно във водоразпределителната мрежа.

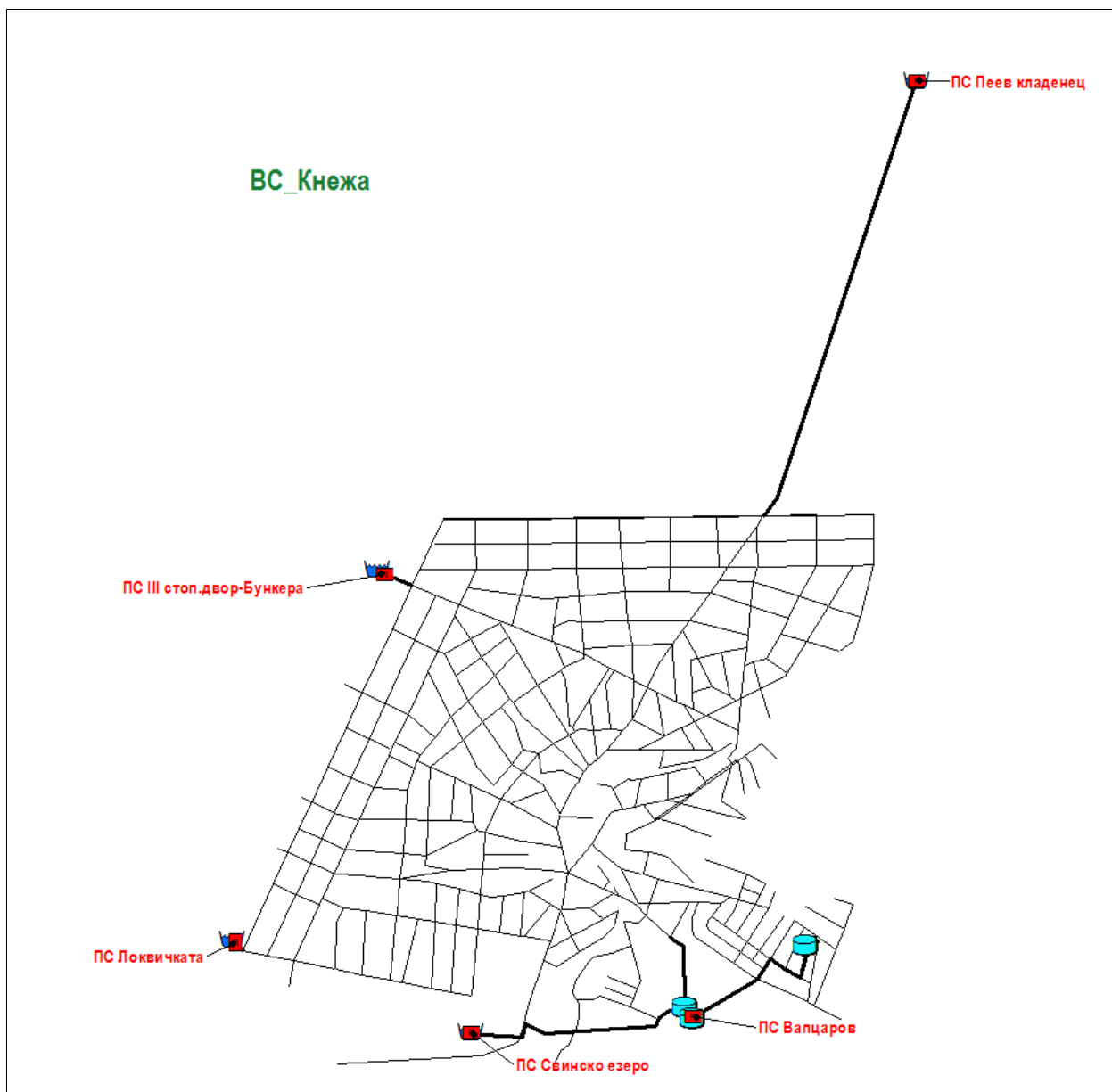
Помпена станция III стопански двор-Бункера, оборудвана с една помпа с общ капацитет 189 216 м³/год. ПС изпомпва вода от водоизточника директно във водоразпределителната мрежа.

Помпена станция Вапцаров е разположена на заустването от резервоар Вапцаров/10м³/, оборудвана с една помпа с общ капацитет 189 216 м³/год. ПС доставя вода за резервоар Вапцаров /180м³/.

Списъкът на съществуващите помпени станции е представен в следващата таблица.

Таблица 52. Списък на помпените станции във ВС Кнежа

ВС	ЕКАТТЕ	Наименование	Q /л/сек/	H /м/
ВС_Кнежа	37376	Свинско езеро	46	70
ВС_Кнежа	37376	Пеев кладенец	28	135
ВС_Кнежа	37376	Локвичката	11	43.5
ВС_Кнежа	37376	III стопански двор-Бункера	9	65
ВС_Кнежа	37376	Вапцаров	6	50

Фигура 47. Схема на помпените станции от –ВС Кнежа.

Заклучения за помпените станции в обособената територия

Капацитетът на наличните помпи е достатъчен. Основният проблем е свързан със състоянието на помпените инсталации. Те са изградени преди повече от 40 години липсата на поддръжка е причина за прекомерната им амортизация. Важно е да се фокусираме върху реконструкцията на помпените станции Свинско езеро и Локвичката и върху реконструкцията на оборудването, което е инсталирано там. Чрез използване на най-нови технологии може да се подобри ефективността на помпите. Най-важната подмяна трябва да бъде извършена в ПС Свинско езеро, което предоставя приблизително 50% от водата за

града и изисква подходящо оборудване, за да осигури достатъчни водно количество за град Кнежа.

Понастоящем помпите инсталирани в ПС Пеев кладенец и III стопански двор-Бункера са подменени с нови, но все пак трябва да бъдат оборудвани с устройства за телеметрично измерване на дебит и налягане с цел подходяща поддръжка на тяхната функционалност и за намаляване нивото на течове.

Главни довеждащи водопроводи

Най-важните главни довеждащи водопроводи са тези, които доставят вода от водоизточниците до водоразпределителната мрежа в градовете. От гледна точка на сигурността, главните водопроводи са много важни за цялата разпределителна система. Всяка авария причинява прекъсване на водоснабдяването за голяма територия.

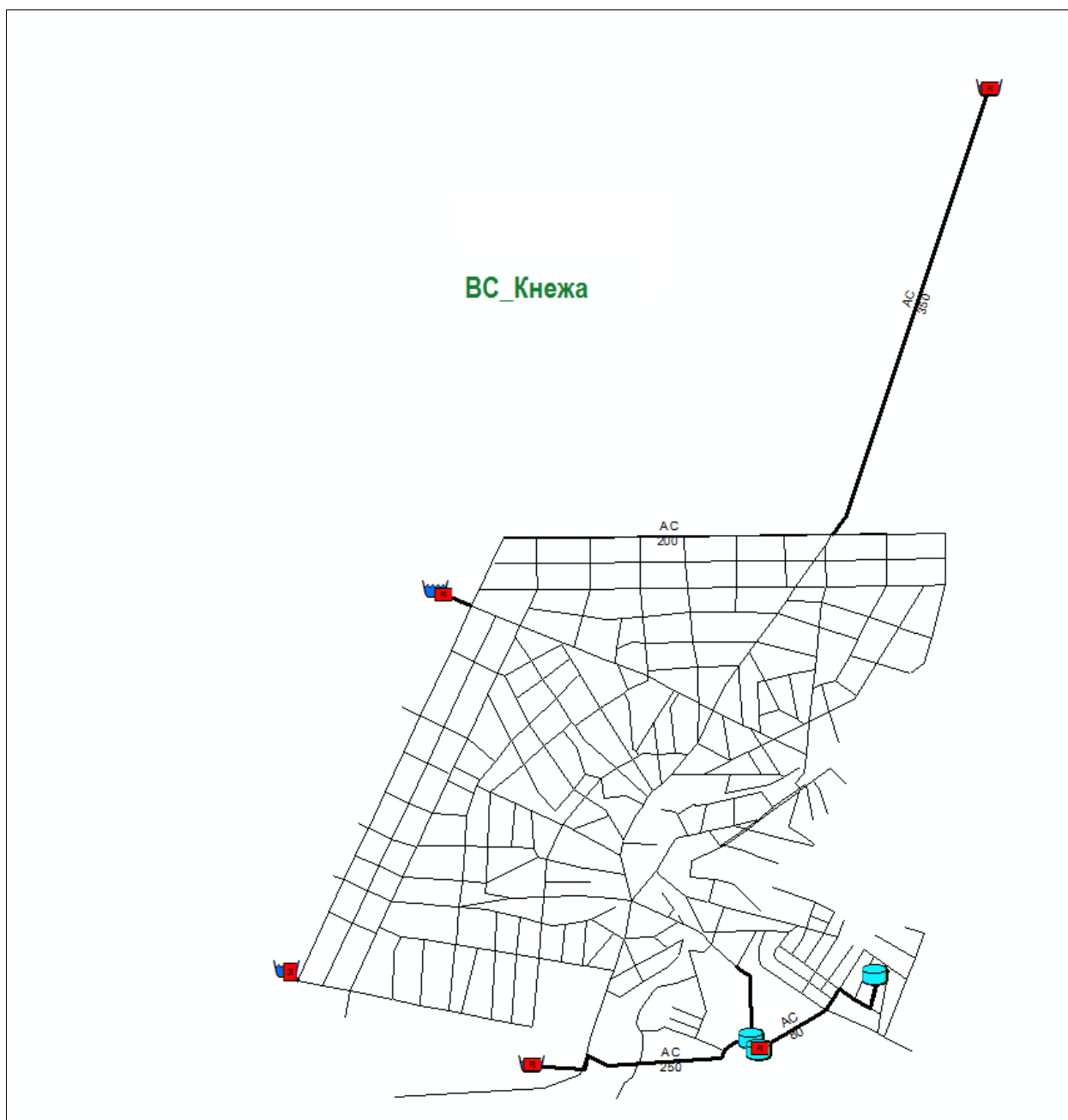
От водоизточник Пеев кладенец водата се доставя до града чрез азбестоциментов водопровод с диаметър 350мм и дължина 2.55 км. От водоизточник III стопански двор-Бункера водата се доставя до града чрез азбестоциментов водопровод с диаметър 100мм и дължина 0.20 км. От водоизточник Локвичката водата се доставя до града чрез азбестоциментов водопровод с диаметър 150мм и дължина 0.10км. От водоизточник Свинско езеро до резервоари „Кнежа” и „Вапцаров 2” водата се доставя чрез азбестоциментов водопровод с диаметър 300мм и дължина 1.42км.

Във ВС Кнежа също така съществува довеждащ водопровод, който доставя вода от водоизточник Свинско езеро през ПС Вапцаров към резервоар Вапцаров и оттам към водоразпределителната мрежа. Водопроводът е азбестоциментов с диаметър 80мм и дължина 1.14 км.

Общата дължина на главните водопроводи за ВС, материалите и групи от диаметри са описани подробно в следващата таблица.

Таблица 53. Обща дължина на преносните водопроводи във водоснабдителните системи по материали и диаметър.

Дължина [км]	Материал	
ВС	АЦ	Общо всичко
ВС_Кнежа	5.83	5.83
0-100	1.35	1.35
201-300	1.39	1.39
301-500	3.01	3.01
101-150	0.08	0.08
Общо	5.83	5.83

Фигура 48. Схема на главните водопроводи от ВС Кнежа.

Заклучения за главните довеждащи водопроводи в обособената територия

Главните довеждащи водопроводи са една от най-важните части от водоснабдителната мрежа. Те предоставят големи количества вода до населени места на големи разстояния /Пеев кладенец, Свинско езеро/.

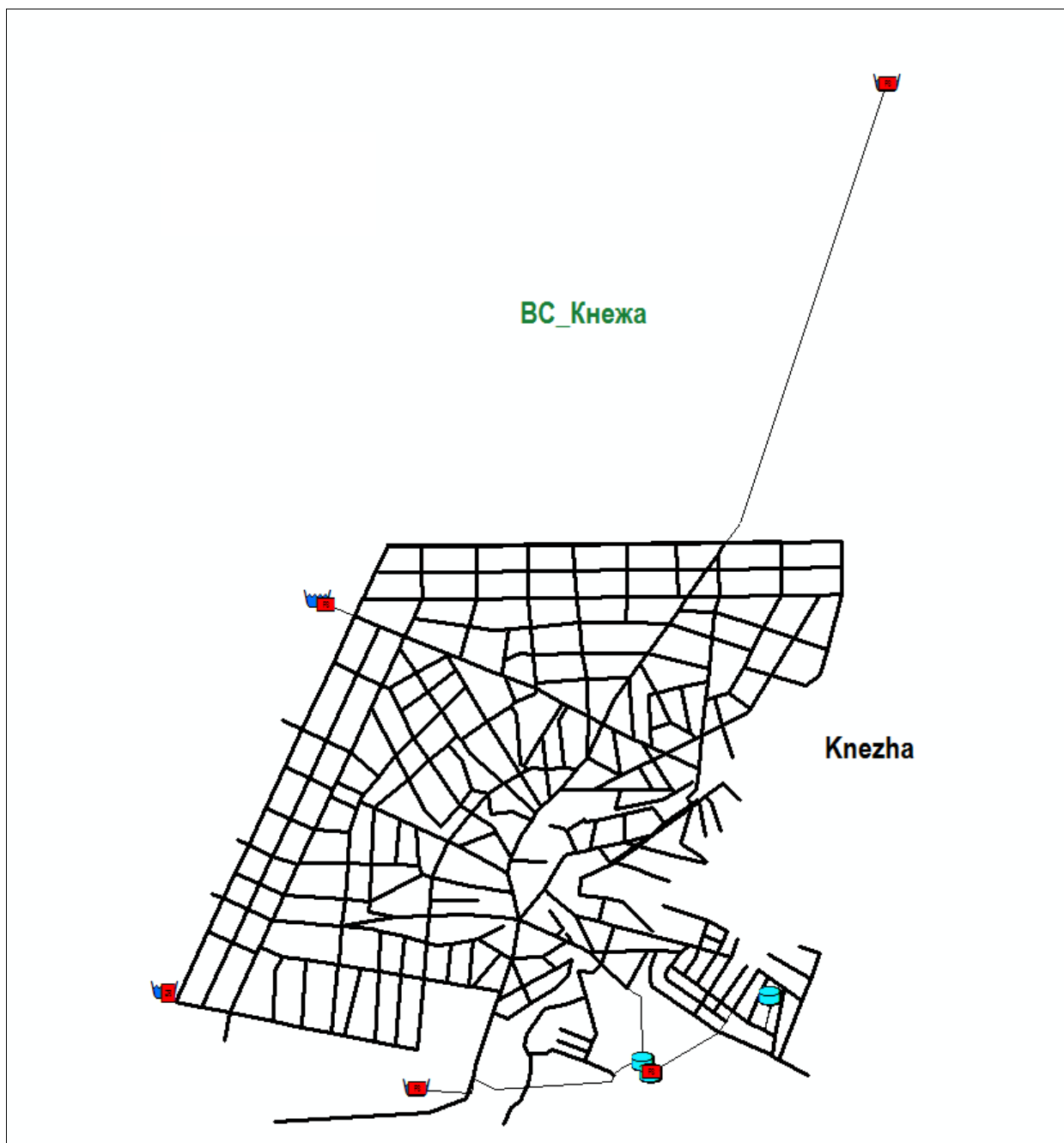
Състоянието на основните преносни водопроводи е лошо. Те са изградени преди повече от 40 години. Основните проблеми са течове, причинени от неправилни връзки между бетонни или азбестоциментови тръби. Рехабилитацията на тръбите за гарантиране сигурността на водоснабдителните системи е необходимост с висок приоритет.

Водоразпределителни мрежи

Общата дължина на водоразпределителните мрежи в обособената територия, е 88 км. Следващата таблица обобщава основните данни за мрежите в модела /напр. дължини, диаметри и материали/ и показва всички водоразпределителни мрежи на тези градове.

Таблица 54. Обобщена таблица за водоразпределителните мрежи в град Кнежа

Дължина [км]	Материал			
	Полиетилен	Стомана	Азбестоцимент	Общо
ВС				
ВС_Кнежа	4.76	0.43	82.65	87.84
0-100	1.08		67.53	68.62
101-150	2.26		4.55	6.81
151-200	1.43	0.43	4.56	6.41
201-300			5.67	5.67
301-500			0.34	0.34
Общо	4.76	0.43	82.65	87.84

Фигура 49. Схема на водоразпределителната мрежа от ВС Кнежа

Заклучения за водоразпределителните системи в обособената територия

Техническото състояние на разпределителните мрежи се дължи най-вече от тяхната възраст. Повечето от мрежите са на повече от 40 години. Освен това азбестоциментовите тръби представляват сериозен проблем, поради своята ненадеждност и потенциални рискове за здравето /трябва да се отбележи, че 94% от водопроводите във ВС Кнежа са азбестоциментови/.

Това показва, че повечето от водопроводите във водоразпределителната мрежа са в лошо състояние, което е причина за големи течове и може да доведе до спиране на водоподаването.

Измерване на водопотреблението

Най-висок процент измервателни устройства са инсталирани за измерване на водопотреблението за битови нужди в сгради на потребителите – както обществени, така и частни.

Понастоящем помпените станции на водоизточници Локвичката, Свинско езеро и Пеев кладенец са оборудвани с остарели уреди за измерване на дебита и налягането, които са монтирани на включванията към водоразпределителната мрежа. Това води до ненадеждност на измерванията. На водоизточник „III стопански двор-Бункера” не се извършват измервания на дебит и налягане. Там няма въведена телеметрия или система SCADA за събиране на данни, което да позволи на ВиК оператора да наблюдава състоянието и работата на системата, както и нивото на течовете в реално време.

Въвеждането на системата SCADA дава следните възможности на “ВиК” ООД - гр. Кнежа:

- да се подобри и улесни на контрола и експлоатацията на водоснабдителната мрежа;
- да се намаляват загубите на вода и електроенергия
- да се получават на по-добри данни за анализ
- да се даде възможност за архивиране на данните
- да се постигне оптимизация на системата и денонощно управление на налягането.

Заклучения за измерването на водите в обособената територия

Непълните измервания на водния приток към системата не позволяват да се направи воден баланс на водоснабдителната система. Измерването на водните количества не предоставя пълна и обновена информация за работата на системата. За правилна поддръжка на водоснабдителната система се изисква инсталиране на система SCADA.

Системата от измервания с предаване на данни трябва да бъде въведена:

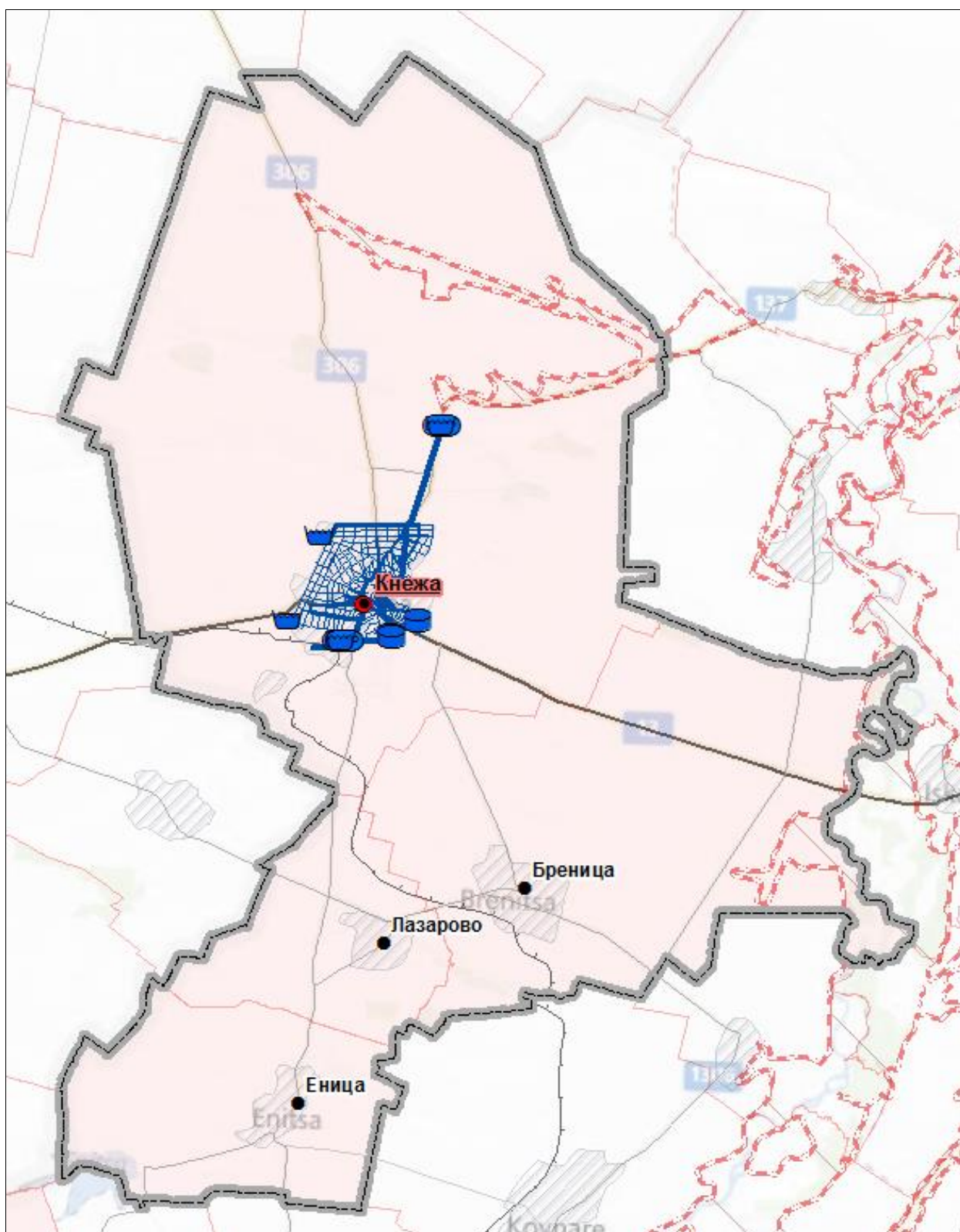
За да позволи измерване и сумиране на всички входящи потоци във водоснабдителните системи;

За да осигури баланса на входящия/изходящ поток в основните части на основните преносни системи;

За да позволи да се оцени нощния поток в основните зони на налягане и участъци от ВС /във връзка с изпълнението на програма за намаляване на общите загуби на вода/.

Водоснабдителни системи – състояние и проблеми

През последните години много селища бяха засегнати от ограничено водоподаване /водни режими/ по време на периоди на засушавания. Селищата, които са били на воден режим през последните 12 години, са представени на следващата фигура /зоните в червено/.

Фигура 50. Селища, засегнати от ограничено водоснабдяване в обособената територия /червени зони/.

Съществуващото ниво на общи загуби на вода във водоснабдителната система е около 63%. Разпределението на загубите на вода за града бе направено въз основа на събраната информация - данни от 2001 до 2011 година. Съществуващата система за измерване и оценяване на данните не предоставя информация за пространственото разпределение на течовете и зоните на налягане във всички части на водоснабдителната система и участъците от водоразпределителната система.

Таблицата за баланса на общите загуби на вода /неприходните водни количества/ на Международната асоциация по водите /МАВ/ е основен инструмент за приоритизиране при стратегиите за намаляване общите загуби на вода както и за воден одит. Въпреки това, липсата на измервания и задълбочен анализ на данните представлява пречка за предоставяне на таблица с баланса на общите загуби на вода със стандартна точност. Постигнато е определено ниво на оценка на водния баланс в резултат на кампания за измерване на подадената вода, осъществена по време на проекта. В таблиците на МВА по-долу са използвани няколко предположения, разработени за основната ВС. Трябва да се отбележи, че има по-високото ниво на нефактурирана измерена консумация в сравнение със стандартните стойности, използвани в други европейски страни.

Операторът трябва да създаде условия за систематична оценка и прогнозна оценка на таблицата на МАВ за баланса на общите загуби на вода за ВС.

Таблицата на МАВ за баланса на общите загуби на вода във ВС от РГП е представена на следващата фигура:

Таблица на МАВ за баланса на общите загуби на вода – ВС Кнежа

Водни количества влизащи във водоснабдителната система 40.22 l/s; 100%	Фактурирана и нефактурирана разрешена консумация 17.55 l/s; 43.6 %	Фактурирана разрешена консумация 14.89 l/s; 37 %	Фактурирана измерена консумация 14.89 l/s; 37 %	Фактурирани водни количества 14.88 l/s 37 %
			Фактурирана неизмерена консумация 0 l/s; 0 %	
	Водни загуби 22.68 l/s; 56.4 %	Нефактурирана разрешена консумация 2.66 l/s; 6.6 %	Нефактурирана измерена консумация 2.53 l/s; 6.3 %	Общи загуби на вода (NRW) 25.34 l/s; 63 %
			Нефактурирана неизмерена консумация 0.13 l/s; 0.3 %	
		Търговски загуби 0.63 l/s; 1.6 %	Неточности при измерването 0.51 l/s; 1.3 %	
			Неразрешено ползване 0.13 l/s; 0.3 %	
		Физически загуби 22.05 l/s; 54.8 %	Реални загуби до пречиствателните съоръжения 0 l/s; 0 %	
			Течове и преливания на резервоарите 0.13 l/s; 0.3 %	
			Течове по главните водопроводи 12.67 l/s; 31.5 %	
			Течове по сградните отклонения 9.25 l/s; 23 %	

Трябва да се отбележи, че нивото на общите загуби на вода е около 63%. Тази фигура показва високата важност от въвеждането на стратегията за намаляване на общите загуби на вода. Стратегията за намаляване общите загуби на вода трябва да бъде въведена паралелно и в хармония с други предложени мерки, за да балансира бъдещите изисквания към водопотреблението с оптимална дългосрочна инвестиция във водната инфраструктура на обособената територия.

Заклучения за състоянието на водоснабдяването и проблемите в обособената територия

Може да направим заключение, че общите загуби на вода в обособената територия са много високи. Като се има предвид недостигът на вода, създаването на ефективна стратегия за намаляване на общите загуби се счита за приоритетна цел.

Водна инфраструктура в малките населени места

Ситуацията в останалата част от обособената територия е подобна на ситуацията описана в главата по-горе. Локалните водоснабдителни мрежи в селските райони страдат от лошо състояние на съоръженията и остаряло оборудване. Локалните водоизточници предоставят по принцип достатъчен обем вода и със задоволително качество. През годината са наблюдавани специално промените на количествените и качествените параметри. Проблемът с поддържането на доброто качество на водата бе обследвано във водоизточника, който водоснабдява село Лазарово. Във водоизточника има наличие на флуориди от шахтовия кладенец, което изисква пречистване на питейната вода. Населението в населените места между 50 и 2000 жители драстично е намаляло през последните десетилетия и прогноза за бъдещото население потвърждава настоящите тенденции.

Заклечения за водната инфраструктура в малките населени места

Може да се заключи, че всички малки населени места в селските райони страдат от недостатъчни инвестиции на същото ниво както основната ВС.

7. Състояние и оценка на канализационните системи

Канализационна инфраструктура

„Аспарухов вал” ЕООД – гр. Кнежа обслужва 4 населени места. В настоящия план са разгледани подробно канализационната система на гр. Кнежа, като агломерация с над 2000 еквивалентни жителя. За останалите селища в обхвата на ВиК дружеството е приложена информация в табличен вид, съдържаща данни за населението и броя на еквивалент жителите.

Основни характеристики

Таблица 55. Технически показатели за „Аспарухов вал“ ЕООД - гр. Кнежа канализация

№	Технически показатели за „Аспарухов вал“ ЕООД - гр. Кнежа	мярка	2008	2009	2010	Забележка
1	Дължина на канализацията	км	12	12	12	
2	Тип канализационна система – разделна или смесена		*	*	*	*дадени са за всяко населено място
3	Степен на завършеност на канализационната мрежа	%	8	8	8	* % е изчислен като съотношението на цялата изградената канализационна мрежа отнесена към дължината на вътрешно водопроводната мрежа за цялото ВиК
4	Степен на оползотворяване на канализационната мрежа	%	20	20	20	
5	Период на препълване на канализационната мрежа		-	-	-	*дадени са за всяко населено място
6	Наводнения в резултат на незавършена система, недостатъчен капацитет, повреда в канализационната система	бр.	0	0	0	
7	Канализационни помпени станции	бр.	0	0	0	
8	Преливници за дъждовна вода	бр.	0	0	0	
9	Коефициент за енергийна ефективност	кВтч/м ³	0	0	0	

Таблицата представя някои съществени технически показатели характеризиращи съществуващата канализационна мрежа в обхвата на „Аспарухов Вал“ ЕООД - гр. Кнежа. Водният оператор „Аспарухов Вал“ ЕООД - гр. Кнежа доставя ВиК услуги на селищата в Община Кнежа - гр. Кнежа, с. Бреница, с. Еница, с. Лазарово.

Населените места нямат напълно изградена канализация. Съответно няма изградени пречиствателни станции за отпадъчните води.

На „Аспарухов Вал“ ЕООД –гр. Кнежа е предадена за стопанисване и експлоатация само канализационната мрежа на гр. Кнежа. В града има частично изградена канализационна мрежа.

В селата няма изградена канализационна мрежа. Голяма част от населението са включили битово–фекалните отпадъчни води в изградени от самите тях по стопански начин

примитивни съоръжения, като попивни ями, филтрационни кладенци или локални канализационни клонове, включени директно в прилежащите водни обекти /реки, дерета/. Тези съоръжения събират, но не пречистват отпадъчните води и чрез инфилтрация се явяват фактически замърсители на почвата, подпочвените и повърхностните води, което води до влошаване показателите на питейните води и респективно се явява заплаха за здравето на населението, както и за екологичното равновесие в района на населеното място.

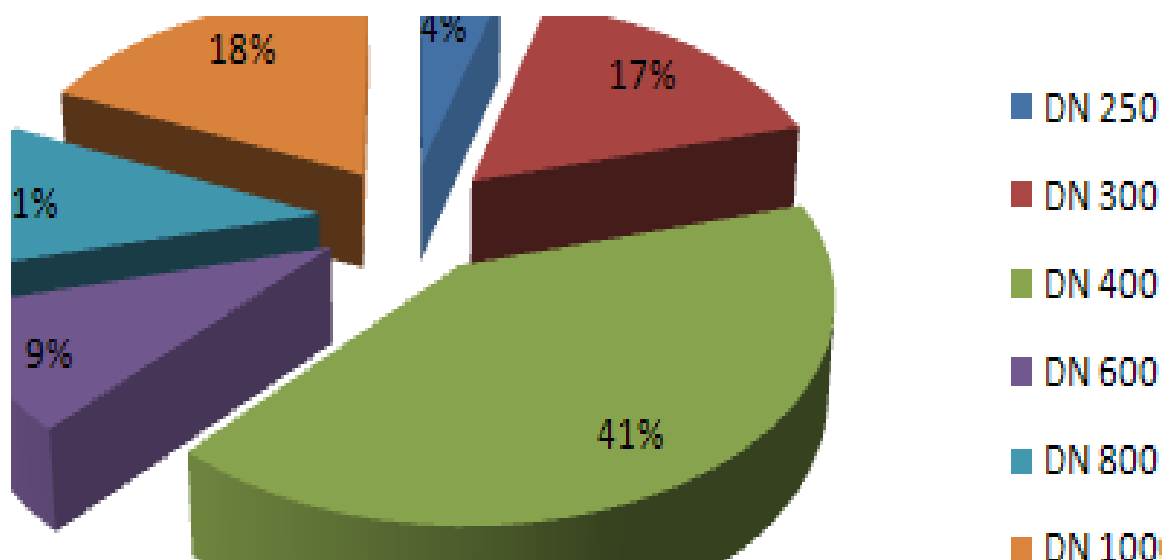
Канализационна и събирателна система

Предвид, че от обслужваните селища само гр. Кнежа има канализационна мрежа и то частично изградена, данните за гр. Кнежа покриват обхвата на ВиК оператора. Степента на присъединеност на населението към канализационната мрежа на гр. Кнежа е 26%.

Информацията относно техническите параметри и годините на полагане на съществуващата канализационна мрежа и канализационни колектори на агломерациите експлоатирани „Аспарухов вал“ ЕООД - гр. Кнежа са обобщени в следващите таблици.

Таблица 56. Канализационна мрежа на гр. Кнежа.

№	Улица	Канализация - Дължини, м							Общо
		Бетонени тръби						PE	
		DN	250	300	400	600	800	1000	DN 400
1	ул. "Софроний Врачански"	300							300
2	ул. "Пирин"			140					140
3	ул. "Вит"			280					280
4	ул. "Янтра"			160					160
5	ул. Марица"			150					150
6	ул. "Шабла"			111					111
7	ул. "Неофит Бозвели"			343					343
8	ул. "Осогово"				280				280
9	ул. "Арда"				220				220
10	ул. "Витоша"				260				260
11	ул. "Луда Камчия"				120				120
12	ул. "Искър"				290				290
13	ул. "Л. Каравелов"				180				180
14	ул. "Отец Паисий Хилендарски"				220				220
15	ул. "Рила"					665			665
16	ул. "Васил Левски"						800		800
17	ул. "Димитър Бутански"							500	500
18	ул. "Кирил и Методий"							800	800
19	ул. "Родопи"								1 400
ОБЩО вътрешна канализационна мрежа		300	1 184	1 570	665	800	1 300	1 400	7 219

Фигура 51. Процентно разпределение на канализационната мрежа на гр. Кнежа по диаметри

Годишите на изграждане на канализационната мрежа и колектори на гр. Кнежа са представени в табличен вид.

Таблица 57. Години на изграждане на канализационната мрежа на гр. Кнежа.

Диаметър	Преди 1960	1961 - 1970	1971 - 1980	1981 - 1990	1991 - 1995	1996 - 2000	2001 - 2005	След 2005	Общо
250				300					300
300				1 184					1 184
400				1 570				1 400	2 970
600				665					665
800				800					800
1000				1 300					1 300
Общо	0	0	0	5 819	0	0	0	1 400	7 219

Както вече споменахме в град Кнежа има изградена канализационна система, обхващаща част от града с обща дължина около 18 км. Всички изградени канали заустват директно в коритото на р. Гостиля. Предприятията, които имат изградени канали заустват също в р. Гостиля. Това води до заблътяване и ниски санитарно-хигиенни условия, които са опасни за здравето на хората.

Съществуващата канализация работи преди всичко като битова, като уличните оттоци са много малко. Централната част на града е застроена предимно с административни и средноетажни жилищни сгради /блокове/ със смесена канализационна система, т.е.

водосточните тръби от покривите на сградите са заустени в битовите канализационни тръби и оттам се отвеждат директно в река Гостиля.

Канализацията в по-голямата си част е строена по стопански начин, без проекти, и не отговаря на действащата нормативна база. Тръбите не са водоплътни, компроментирани от агресивните подпочвени води. Връзките между тях са разрушени. Инфилтрацията е голяма. В канализацията има включени и повърхностни водни течения.

По улица „Родопи” има новоизградена канализация по работен проект от 2008 г., изпълнена от РР тръби с РР шахти. Този колектор трябва да се запази при изграждането на цялостната канализационна мрежа. Колекторите по останалите улици са изпълнени от бетонови тръби, връзките между тях в голяма степен са компрометирани и инфилтрацията е голяма. Като диаметри съществуващите канализационни колектори са достатъчни да поемат отпадъчните водни.

По данни на „Аспарухов вал“ ЕООД- гр. Кнежа са налични следните актуални разрешителни за заустване на отпадъчни води в повърхностен воден обект - река Гостиля: Разрешително №1311003/12.03.2007г. за заустване отпадъчни води в повърхностни водни обекти за заустване на 12 броя потоци на колектори от градската канализационна мрежа – смесени води: битови отпадъчни води и дъждовни води

Решение №178/16.11.2009 г. за изменение и продължаване срока на действие на разрешителното за ползване на воден обект за заустване на отпадъчни води в повърхностни водни обекти № 1311003/12.03.2007г.

Решение №738/20.04.2012 г. за изменение на разрешителното за ползване на воден обект за заустване на отпадъчни води в повърхностни водни обекти № 1311003/12.03.2007г.

Канализационни помпени станции

В агломерациите, влизаци в обхвата на „Аспарухов вал“ ЕООД- гр. Кнежа, няма изградени съществуващи канализационни помпени станции.

Пречиствателни съоръжения

Град Кнежа

Съгласно изготвения от МОСВ Доклад за прилагане на изискванията на Директива 91/271/ЕЕС относно пречистване на отпадъчни води от населени места, агломерация Кнежа попада в групата от агломерации с над 10 000 е.ж., за които има осигурено пречистване на отпадъчните води. Към настоящия момент всички отпадъчни води от населеното място – гр. Кнежа се заустват пречистени от ПСОВ „Кнежа“.

Има изградена пречиствателна станция за отпадъчни води с издадени разрешения за ползване №ДК-07-ПЛ-7/01.04.2014г. и №СТ-05-1725/28.11.2014г., капацитет 10 500 еквивалент жители. Теренът отреден за площадка на ПСОВ е частна общинска собственост с площ 6,9 дка, намиращ се в землището на гр. Кнежа, ЕКАТТЕ 37376, ПИ №732054, местността „Мерата“.

Отпадъчното водно количество на вход е 2. $Q_{\max.h} = Q_{\text{джд}} = 61,37 \text{ l/s}$, за което е и оразмерена пречиствателната станция на град Кнежа.

Управление на утайките

Макар процентно обемът на утайките в ПСОВ да е малък, обикновено от 0.5 – 1.5% от общия обем на пречистената вода, то тяхното третиране заема голяма част, като капиталните и експлоатационни разходи са от 15 до 55%, с тенденция за нарастване. Утайките се характеризират с висока влажност /92 – 99.5%/ и голям обем, с преобладаващо съдържание на органични вещества в твърда фаза, които бързо се разлагат и загиват, със съдържание на патогенни бактерии и яйца на хелминти и с трудно обезводняване.

Следователно три са основните проблеми на утайките – обемът, миризмата и качеството.

Традиционният метод за намаляване на миризмите е аеробно и анаеробно изгниване. В същото време в процеса на стабилизиране се редуцира и органичното съдържание на утайките като сухо вещество до 30%.

В допълнение на гравитачното уплътняване, което изисква едва 1 Wh/м³ енергия, значително обезводняване се постига с така нареченото „механично обезводняване” /до 25 – 30% сухо вещество на утайките/, но за тази цел са необходими около 1 kWh/м³ енергия. В центъра на управление на утайките седят онези действия, които водят до минимизиране на утайките.

Методите за минимизиране количеството/обема на утайките могат да варират от подходи за намаляване производството на утайки по време на пречистване на отпадъчните води, такива като увеличаване на възрастта на утайката, озониране и използването на мембранна технология, до методи, които специално намаляват обемите на утайките чрез отстраняването на водата, например уплътняване, обезводняване и изсушаване, както и изгаряне и много други комбинирани процеси. Между тези два подходи има такива, които могат да се прилагат на определени места в пречиствателния процеси или са тясно свързани с два аспекта - клетъчно разкъсване или разпад и предварително третиране преди изгниването /механично обезводняване преди метантанка/.

8. Заключение и препоръки

Водоснабдителни системи

Тази глава обобщава всички открити пропуски и слабости на системите и представя заключения и препоръки, получени като резултат от оценката на съществуващото състояние на системите. За оценката на съществуващите системи събрахме необходимата информация за водоснабдителните системи и инсталации от "ВиК", дружеството, Министерството на регионалното развитие и благоустройството /МРРБ/ и общините.

Проблеми свързани с водоснабдителните мрежи в обособената територия на Кнежа.

№	Основни проблеми свързани с водоснабдителните системи	Описание
1	Проблеми по главните довеждащи водопроводи	Главните довеждащи водопроводи са много важни за осигуряване доставянето на безопасна питейна вода. За да се гарантира сигурността на водоснабдителните системи, рехабилитацията на подобрени главни водопроводи е част от спешните мерки с висок приоритет. Аварии, причинени от лошото техническо състояние могат да прекъснат водоподаването в големи райони. Най-важният проблем, отнасящ се до сигурността на водоподаването, се дължи на лошото техническо състояние на главни довеждащи водопроводи и е свързан с доставянето на сурова вода от водоизточниците.
2	Материал и възраст на водоразпределителните мрежи	Техническото състояние на водоразпределителните мрежи е резултат най-вече на тяхната възраст. Повечето мрежи са на повече от 40 години. Възрастта на водоразпределителните мрежи е сама по себе си показател за тяхното износване. Освен това, азбестоциментовите тръби представляват сериозен проблем поради високото ниво на течове и аварии и потенциалния здравен риск. Рехабилитацията на водоразпределителните мрежи заедно със създаването на програма за ефективно намаляване на общите загуби на вода е много важно за намаляване течовете в обособената територия.
3	Проблеми с помпените станции	Някои от помпите във водоснабдителната система са остарели и неефективни. Подобряването на енергийната ефективност на помпите ще има положително влияние върху оперативните разходи на водоснабдителната

	система. Необходимо е създаването на програма за рехабилитация на помпените станции, която да предвиди реконструкцията им както и инсталиране на нови помпи и оборудване за контрол. По-голям приоритет трябва да бъде даден на рехабилитацията на проблемните помпени станции във водоразпределителната мрежа, където е необходимо оптимизиране на хидравличните характеристики.
4	Проблеми с резервоарите Като цяло, основният проблем на повечето резервоари в обособената територия е в лошото им техническо състояние. Необходимо е да се създаде програма за реконструкция и рехабилитация на резервоарите фокусирана както върху строителната, така и върху технологичната част. Определянето на приоритета при реконструкция и рехабилитация на резервоарите бе базирано на броя водоснабдявани жители от съответния резервоар и на състоянието на резервоара.
5	Висок процент на загубите на вода Средните загуби на вода са 63%. Високото ниво на течове води до високи оперативни разходи, претоварване на водоизточниците, намаляване на водоснабдителната сигурност и други. Намаляването на общите загуби на вода има висок приоритет за в бъдеще. Трябва да бъде създадена програма за откриване и намаляване на течовете. Основните принципи на програмата са: изготвяне на стратегия за детайлно проучване на намаляването на общите загуби на вода; създаване на основни нива на измерване /измерване на произведената вода, притока към отделни населени места/; прилагане на управление на налягането; създаване на зони за измерване на дебита /ЗИД/ въз основа на хидравличния модел; осъществяване на принципите на активен контрол на течовете и обучение на персонала на водното дружество; начало на ефективна реконструкция на мрежата въз основа на горните измервания.
6	Липса на систематични измервания на хидравличните параметри и предаване на данни Детайлният анализ на водния баланс във водоразпределителната система, както в главната водоснабдителна система и в главната водоразпределителна мрежа не е възможен със съществуващите събрани данни. Необходимо е надграждане на SCADA системата. Надграждането трябва да бъде фокусирано върху измервания и обобщаване на всички влизащи във ВС водни количества /измервания

на водните количества във всички водоизточници и резервоари/, оценка на водния баланс на приток/отток в отделни части от главната водоснабдителна система и оценка на нощния приток в основните зони на налягане и участъци на ВС.

Канализационни системи

Неблагоприятните свойства на отпадъчните води обуславят необходимостта от бързото им организирано отвеждане извън границите на обектите, където те са образувани. Организираното приемане, събиране и отвеждане на отпадъчните води се осъществява чрез канализационните мрежи, които са транспортиращата система в комплекса на канализацията.

Разглеждайки обстойно настоящето положение свързано с канализационната инфраструктура в агломерациите в обхвата на „Аспарухов вал“ ЕООД - гр. Кнежа, могат да се направят следните няколко извода:

В обхвата на водния оператор „Аспарухов вал“ ЕООД - гр. Кнежа само града има частично изградена канализационна мрежа;

Съществуващата канализационна мрежа с изключение на канала по ул. „Родопи“, който е изграден от РР тръби се нуждае от реконструкция и рехабилитация, където това е възможно;

- В останалите населени места – Бреница, Еница и Лазарово няма изградена канализационна система, която да отговаря на изискванията и съответно да бъде предадена за експлоатация на съответното дружество;

- Отпадъчните води на град Кнежа се заустват директно в приемника р. Гостиля. Необходимо е изграждането на пречиствателна станция за отпадъчни води, за които вече има отредена площадка.

Състоянието на канализационните системи в агломерациите може да се обобщи като технически крайно незадоволително. Проблемите свързани с канализационната инфраструктура се характеризират с еднотипност, задълбоченост и честа повтораемост. В следващата таблица са систематизирани основните проблеми свързани с канализацията и последиците от тяхното действие.

Проблеми, свързани с канализационните системи в агломерациите в обхвата на „Аспарухов Вал“ ЕООД - гр. Кнежа

№	Общи проблеми, свързани с канализационните системи	Последици
1	Понастоящем канализационната мрежа се зауства директно в приемника р. Гостиля, като са обособени 12 бр. потока на смесена вода - битова и дъждовна	Директното заустване на битово-фекалните отпадъчни води директно без пречистване води до замърсяване на водния обект, нарушаване на екологичното равновесие и създаване на опасност от разпространение на зарази.
2	Канализационните мрежи са проектирани и строени приблизително през един и същ период 60-те-80-те години на миналия век	Възрастта на канализационните системи, сама по себе си е индикатор за амортизационната им остарялост и износеност. Липсата на средства и ресурси през годините предполага ниското ниво на правилна експлоатация през годините. Това е довело до системното запушване на канализацията, намаляване на хидравлическата проводимост и капацитет.
3	Ревизионни шахти.	Много голяма част от ревизионните шахти са запушени, разрушени и са неводоплътни. Липсват стъпала, капади и са недостъпни за периодични проверки.
4	Проблеми с инфилтрацията и ексилтрацията.	При сега съществуващата смесена канализационна система, поради лошото състояние на тръбите има значително ниво на ексфилтрация /инфилтрация от и в канализационната мрежа. Последиците от тези проблеми са свързани с нарушаване на нормалното функциониране на ПСОВ поради постъпването на силно разреждени води в тях, както и обратния процес замърсяването на подпочвените води и на самата почва.
5	Изпълнение на изискванията на националното/европейското законодателството	Не са изпълнени задълженията по Директива 91/271/ЕС относно отпадъчните води от населените места по отношение на: изграждането на канализационни системи и селищни пречиствателни станции във всички агломерации с над 2000 е.ж. биологично пречистване на всички отпадъчни води от агломерации с между 2 000 и 10 000 е.ж., и отстраняване на биогенните вещества за агломерации с над 10 000 е.ж., заустващи в определените чувствителни зони и техните водосбори

Изхождайки от всички тези проблеми се вижда потребността от по-бързото реализиране на проекта за Доизграждане, реконструкция и рехабилитация на

водоснабдителна и канализационна мрежа и изграждане на Пречиствателна станция за отпадъчни води на гр. Кнежа”.

По Оперативна програма Околна среда 2007-2013 г. Община Кнежа е осигурила средства само за Първия етап от проекта. Необходимо е Общината да търси средства за финансиране и на останалите етапи на проекта, за да се постигне комплексен резултат. Препоръчително е да се предприемат стъпки по модернизацията на системите, намаляване на инфилтрацията и ексфилтрацията и повишаване квалификацията на служителите по отношение софтуерни умения с цел натрупване на по-богата база данни за самите водоснабдителни и канализационни системи. Това ще доведе до оптимизиране на разходите по поддръжката вследствие и на по-добрите инженерни решения.

От първостепенна важност за ефективното развитие на канализационните системи и взимането на правилни алтернативни решения съобразени напълно със спецификата на всяка една отделна агломерация е изготвянето на достоверен кадастър на съществуващата канализационна мрежа. Наличието на кадастър, обобщаващ информацията касаеща съществуващото положение и периодичното му актуализиране, ще позволи по-доброто управление и експлоатация на системата. Препоръчително е кадастъра да съдържа:

Кадастрални, нивелетни, координатни, технолитични и технически данни за канализационната мрежа;

Данни, получени от заснемане на всички съществуващи канализационни клонове, ревизионни шахти, улични оттоци, дъждопреливници, зауствания, канализационни помпени станции /КПС/ и др. специфични съоръжения от канализационната система;

За колекторите изпълнени с диаметри над Ø600 мм включително трябва да се предвиди оглед и заснемане с телевизионна камера за правилна оценка на вътрешното им състояние;

Информация за протичащите водни количества, наклоните и диаметрите на тръбите.

Препоръчително е да се предприемат стъпки по модернизацията на системите, намаляване на инфилтрацията и ексфилтрацията и повишаване квалификацията на служителите по отношение софтуерни умения с цел натрупване на по-богата база данни за самите водоснабдителни и канализационни системи. Това ще доведе до оптимизиране на разходите по поддръжката вследствие и на по-добрите инженерни решения.

Електроснабдителна мрежа

От ел. схемата се вижда, че захранването на града е ориентирано към 110 kV и подстанцията 110/20 kV има връзка с енергийната система с два електропровода 110 kV в пръстен с което е осигурена минимум втора категория по сигурност на електрозахранването.

Като отчетем разрастването на града и крайградските вилни зони, комплекси и селища, следва да се работи по включване на нови мощности на страна 20 kV след сключване на договори с електроразпределителното дружество.

Подстанция 110/20 kV при необходимост от нови мощности има техническа възможност за развитие на уредби СН 20 kV. Развитието на мрежи СН е желателно да се изпълнява с кабели 20 kV с използване на общински пътища за прокарване.

Електроразпределителната мрежа има възможност за присъединяване на производители на ел. енергия от възобновяеми източници.

Общината е селскостопански район и има условия за инсталиране на биогазови инсталации и включване към мрежа 0,4 kV и 20 kV.

Общината следва да разработи програма за енергийна ефективност, в която да се включва саниране на сградния фонд и използването на осветителни тела за уличното осветление с ниска консумация на ел. енергия.

При разработването на ПУР, ПУП-ПРЗ по райони да се определят терени за изграждане на трафопостове и прокарване на електропроводни линии /кабелни или въздушни/.

В по-далечна перспектива с повишаване на жизнения стандарт от една страна и поевтиняване на соларните инсталации от друга, като алтернативен източник на захранване, за производство на ел. енергия ще се използва монтирането на покривни и фасадни соларни модули. За сега новите технологии за производство на алтернативна енергия преминава през електроенергия, което изисква развитието на разпределителната мрежа.

Електроснабдяването на Община Кнежа следва и за в бъдеще да се разглежда свързано с развитието на съседните общини като цяло.

Газоснабдяване

В следващите години ще нарасне броя на битовите потребители и газоразпределителната мрежа ще трябва да се увеличи.

В схемата за газификация са показани основните газопроводи. Предвидени са и пръстени за повишаване на надежността на газоподаването. Газопроводите ще са от полиетилен висока плътност, подземно монтирани с отклонения за консуматорите.

За осигуряване на газ за по-далечно бъдеще ще трябва да се предвиди връзка с преносната мрежа на „Булгаргаз“ АД, но тук не е разглеждана такава.

Комуникационни системи

По отношения на комуникационните системи в населените места на общината е необходимо да се осигури достъп до високоскоростен широколентов интернет, което да даде възможност за ефективна работа на икономическите субекти, локализация и изграждане на нови обекти, както и използването му в домакинствата.

VI. БАЛАНС НА ТЕРИТОРИЯТА

Прогнозният баланс на територията при бъдеща реализация на заложените устройствени зони и промяната на предназначението на територията е представено в следния табличен вид.

Таблица 58. Синтезен баланс на територията на община Кнежа.

БАЛАНС НА ТЕРИТОРИЯТА	Опорен план		ОУПО		Увеличени	Намалени
Територии с общо предназначение	ха	%	ха	%	ха	ха
Жилищни функции	1286.28	4.05	1286.28	4.05		
Обществено-обслужващи функции	1.57	0.0049	1.57	0.0049		
Производствени дейности	138.19	0.43	339.92	1.07	201.73	
Складови дейности	46.09	0.14	46.09	0.14		
Терени за самостоятелни рекр. обекти	54.60	0.17	63.10	0.20	8.50	
Озеленяване, паркове и градини	0.00	0.00	133.30	0.42	133.30	
Спорт и атракции	27.85	0.09	27.85	0.09		
Стопанско обслужване	162.38	0.51	162.38	0.51		
Обработваеми земи-ниви	24290.97	76.40	24157.99	75.99		132.98
Обработваеми земи-трайни насаждения	912.97	2.87	904.50	2.84		8.47
Необработваеми земи	3463.47	10.89	3197.61	10.07		265.86
Гори	531.70	1.67	531.70	1.67		
Водни площи	376.76	1.18	376.76	1.18		
Транспорт и комуникации	158.97	0.50	158.97	0.50		
Техническа инфраструктура	152.37	0.48	152.37	0.48		
Гробищен парк	13.95	0.04	15.02	0.05	1.07	
Защитени и нарушени територии						
Други нарушени територии	2.42	0.01	2.42	0.01		
Територии за опазване на културното наследство	0.50	0.0016	0.50	0.0016		
Обща площ:	31794.52	100	31794.52	100		

Глава първа

ОБХВАТ, ЦЕЛИ И ЗАДАЧИ НА ОБЩИЯ УСТРОЙСТВЕН ПЛАН

Раздел II

ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. /1/ Правилата и нормативите за прилагане на Общия устройствен план на община Кнежа определят изискванията, устройственото и функционалното предназначение и ограниченията при застрояването, ползването и опазването на територията на община Кнежа.

/2/ Неразделна част от настоящите правила и нормативи за прилагане на общия устройствен план са показателите за застрояване на отделните видове територии, устройствени зони и самостоятелни терени съгласно приложение № 1.

Чл. 2. /1/ Основната цел на общия устройствен план е да осигури устойчиво развитие на община Кнежа в съответствие със специфичните природни и общественно-икономически дадености и да създаде най-благоприятни условия за обитаване, труд и отдих на население в общината.

/2/ С прилагането на общия устройствен план и правилата и нормативи към него ще се осигурят:

1. Здравословни условия на обитаване, труд и отдих, както и сигурност на населението;
2. Запазване, обновяване и развитие на съществуващите населени места, съхраняване на техния специфичен облик и природно обкръжение;
3. Икономично използване на теренните и природните ресурси;
4. Опазване на богатото културно-историческото наследство.

Чл. 3. /1/ Общият устройствен план обхваща територията на община Кнежа в административно-териториалните ѝ граници. Графичната част е изработена в мащаб 1:25 000 за територията на общината.

/2/ Неразделна част от общия устройствен план са:

1. графичните материали /планове и схеми/ и обяснителни текстове;

2. правилата и нормативите за прилагането му;
3. специфични правила и нормативи за прилагането му.

Раздел II

ПРЕДНАЗНАЧЕНИЕ НА УСТРОЙСТВЕНИТЕ ТЕРИТОРИИ

Чл. 4. /1/ На територията на община Кнежа се обособяват следните устройствени територии /съществуващи и нови/:

1. Жилищни територии

а/ съществуваща жилищна устройствена зона с преобладаващо ниско застрояване с височина до 10 м /Жм/;

2. Производствени територии

а/ съществуващи предимно производствена устройствена зона и терени /Пп/;

б/ съществуваща чисто производствена зона /Пч/;

в/ проектни предимно производствена устройствена зона и терени /Пп1/.

3. Обществено-обслужващи територии и смесени многофункционални устройствени зони:

а/ съществуваща устройствена зона за обществено-обслужващи дейности /Оо/;

в/ проектна смесена многофункционална устройствена зона /Смф/;

4. Територии за рекреационни дейности :

а/ съществуващи други рекреации /спорт, атракции, зоопарк и др./ Од;

б/ проектни други рекреации – Од1;

5. Озеленени територии

а/ Съществуваща устройствена зона за озеленяване, паркове и градини /Оз/;

б/ Проектна устройствена зона за озеленяване, паркове и градини /Оз1/;

в/ съществуващи терени за гробищни паркове /Тгп/;

г/ проектни терени за гробищни паркове /Тгп1/;

6. Терени за техническата инфраструктура:

а/ терени за транспортна инфраструктура /Тти/;

б/ терени за площни обекти на техническата инфраструктура /Тевк/.

7. Горски и земеделски територии:

а/ обработваеми земи – ниви;

б/ обработваеми земи – трайни насаждения;

в/ необработваеми земи;

г/ Гори /Г/;

8. Нарушени територии

а/ терени за възстановяване и рекултивация.

9. Защитени територии и защитени зони:

а/ защитени територии - местности;

б/ защитени територии – резервати;

б/ защитена зона от мрежата Натура 2000 по Директива за местообитанията;

в/ защитена зона от мрежата Натура 2000 по Директива за птиците.

10. Територии за защита на недвижимите културни ценности /Гсп/ – единични и групови. Режимите за устройство и застрояване се определят със Специфични правила и норми за прилагане на плана.

/2/ Устройство и функционалното предназначение, нормативите за устройство и застрояване, както и ограничения и изисквания при изработване на подробните устройствени планове за устройствените зони и самостоятелните терени по ал. 1 са посочени в приложение №1.

Глава втора

ПРАВИЛА И НОРМАТИВИ ЗА УСТРОЙСТВО В ОТДЕЛНИТЕ ВИДОВЕ ТЕРИТОРИИ

Раздел I

УСТРОЙСТВО НА ЖИЛИЩНИТЕ ТЕРИТОРИИ

Чл. 5. /1/ Жилищните устройствени зони /Жм/ се застрояват предимно със сгради за постоянно и/или временно обитаване.

/2/ Отделни урегулирани поземлени имоти с нежилищни функции се определят въз основа на подробен устройствен план.

Не се допускат обекти за дейности с вредни отделяния и влияния.

/3/ По характер застрояването в жилищните устройствени зони /Жм/ на територията на община Кнежа се определя като преобладаващо ниско - с височина до 10 м.

Чл. 6. Не се допуска свързано основно застрояване на двете странични регулационни линии в ъгловите урегулирани поземлени имоти.

Чл. 7. При изработването на нови и изменения на действащите подробни устройствени планове в съществуващите граници на населените места задължително е да се извършват обемно – устройствени проучвания с цел избягване загрозяването на градската среда.

Раздел II

УСТРОЙСТВО НА ПРОИЗВОДСТВЕНИ ТЕРИТОРИИ

Чл. 8. Предимно производствени устройствени зони и терени /Пп и Пп1/ се застрояват с производствени, складови и обслужващи сгради и съоръжения. Допуска се изграждане на здравни пунктове, магазини и заведения за обществено хранене за ежедневните нужди на работещите, административни сгради и научно-експериментални бази към предприятията, гаражи и паркинги, както и жилища за охраната.

Чл. 9. Чисто производствени зони /Пч/ се застрояват само с производствени, складови и обслужващи сгради и съоръжения.

Чл. 10. В границите на предимно производствени устройствени зони и терени /Пп и Пп1/ е допустимо свободно и свързано застрояване.

Чл. 11. Необходимите места за паркиране и гариране за обектите, предвидени за изграждане в УПИ, се осигуряват при спазване на изискванията на чл. 24 от Наредба №2 от 29 юни 2004 г. за планиране и проектиране на комуникацион-
но-транспортните системи на урбанизираните територии /ДВ бр.86 от 1 октомври 2004 г., по п. ДВ. бр. 93 от 19 октомври 2004 г./

Раздел III

УСТРОЙСТВО НА ТЕРИТОРИИ ЗА ОБЩЕСТВЕНО ОБСЛУЖВАНЕ И СМЕСЕНИ МНОГОФУНКЦИОНАЛНИ ЗОНИ

Чл. 12. /1/ Териториите в устройствени зони /Оо/ са предназначени предимно за осигуряване на обекти за обществено обслужващи дейности – образование, здравеопазване,

социални грижи, обществено хранене, култура, религия, административни и делови услуги и др.

/2/ Териториите за обществено обслужване се застрояват след изработване на подобрен устройствен план, съгласно целите на проекта и съобразен с Наредба №7 за Правила и Нормативи за устройство на отделните видове територии и устройствени зони.

Чл. 13. Териториите в устройствена зона /Смф/ са с многофункционално предназначение за обществено обслужване, търговия, безвредни производства, жилища, спорт и атракции и др. допълващи функции, без да се допускат обекти за дейности с вредни отделения и влияния. Изпълняват се всички изисквания за изграждане на достъпна среда.

Чл. 14. /1/ В проектна смесена многофункционална зона /Смф/ се спазват следните устройствени показатели: Плътност – 50%; Кинт – 1; Озеленяване - 50%.

/2/Необходимите места за паркиране и гариране за обектите, предвидени за изграждане в урегулирани поземлени имоти се осигуряват при спазване на изискванията на чл. 24 от Наредба № 2 от 29 юни 2004 г. за планиране и проектиране на комуникационно-транспортните системи на урбанизираните територии /ДВ бр. 86 от 1 октомври 2004 г., попр. ДВ. бр.93 от 19 октомври 2004 г./

Чл. 15. В границите на проектна смесена многофункционална зона /Смф/ е допустимо свободно и свързано застрояване.

Раздел IV

УСТРОЙСТВЕ НА ТЕРИТОРИИ ЗА РЕКРЕАЦИОННИ ДЕЙНОСТ

Чл. 16. Устройствовите зони и терените за рекреационни дейности /Од и Од1/ се застрояват предимно със сгради за временно обитаване и рекреационно ползване, както и обслужващи обекти и съоръжения за нуждите на индивидуалния и организиран отход и туризма.

/1/ Минимум половината от новопредвидените озеленени площи в границите на курортните територии следва да са с дървесна растителност.

Раздел V

УСТРОЙСТВО НА ОЗЕЛЕНЕНИТЕ ТЕРИТОРИИ

Чл. 17. /1/ Съществуващите и проектни устройствени зони за озеленяване, паркове и градини /Оз и Оз1/ могат да се изграждат детски площадки, площадки за спортни и културни дейности – концертни естради, летни амфитеатри, изложбени площи, да се разполагат произведения на монументалните изкуства и/или на парковото и градинското изкуство, преместваеми търговски обекти, информационни и рекламни елементи и др.

/2/ Съществуващите и проектни терени за гробищни паркове /Тгп и Тгп1/ могат да се допускат произведения на монументалните изкуства и/или на парковото и градинското изкуство, преместваеми обекти и др.

/3/ Изграждането и поставянето на обектите по ал. 1 и 2, както и на сгради и съоръжения за дейности, свързани с отдиха се разрешава, само ако не водят до промяна на основните характеристики на озеленената площ.

Раздел VI

ТЕХНИЧЕСКАТА ИНФРАСТРУКТУРА

Чл. 18. Подробни устройствени планове за елементите на техническата инфраструктура се съобразяват с изискванията на Закона за устройство на територията, Закона за пътищата, Закон за водите, Закон за енергетиката, Закона за електронните съобщения и други, както и поднормативните им актове по тяхното прилагане и настоящите правила и нормативи.

Раздел VII

УСТРОЙСТВО НА ГОРСКИ И ЗЕМЕДЕЛСКИ ТЕРИТОРИИ

Чл. 19. /1/ При спазване на изискванията на Закона за горите и на Закона за опазване на земеделските земи и след промяна предназначението на горите и на земеделските земи е допустимо изграждането на проводи и съоръжения на инженерната инфраструктура.

/2/ Мрежите и съоръженията на техническата инфраструктура в земеделските и горски територии се устройват с парцеларни планове съгласно чл. 110, ал. 1, т. 5 от Закон за

устройство на територията. Парцеларните планове се изработват в обхват минимум една структурна единица.

Раздел VIII

НАРУШЕНИ ТЕРИТОРИИ

Чл. 20. /1/ Терени за възстановяване и рекултивация включват съществуващите сметища, които подлежат на поетапно закриване и рекултивация. След рекултивацията им тези терени се използват при спазване на режимите, установени за териториите, в които попадат.

/2/ Терени за възстановяване и рекултивация се обособяват върху терени за добив на полезни изкопаеми с прекратена добивна дейност. Подлежат на поетапно закриване и рекултивация. След рекултивацията им тези терени се използват при спазване на режимите, установени за териториите, в които попадат.

Раздел IX

ЗАЩИТЕНИ ТЕРИТОРИИ И ЗАЩИТЕНИ ЗОНИ

Чл. 21. Изработване на подробни устройствени планове за поземлени имоти попадащи в границите на защитените територии и зони е допустимо при съобразяване с изискванията на Закона за устройство на територията, Закона за опазване околната среда, Закона за защитените територии и Закона за биологичното разнообразие, поднормативните актове по тяхното прилагане и настоящите правила и нормативи.

Раздел X

КУЛТУРНО-ИСТОРИЧЕСКОТО НАСЛЕДСТВО

Чл. 22. /1/ Територии за защита на недвижимите културни ценности се устройват съобразно изискванията и определените от НИОНКЦ режими за опазване на недвижимите културни ценности.

/2/ В частите от извънурбанизираните територии на община Кнежа, за които са установени данни за наличие на недвижими културни ценности, се установява режим на превантивна устройствена защита. За тях се изготвят подробни устройствени планове, придружени от специфични правила и нормативи, с които се предвиждат устройствени мерки за запазване на фактическото им ползване, без да се влошават техните качества.

След декларирането им или след предоставянето на статут на недвижима културна ценност по реда на Закона за културното наследство, допустимите дейности и ограниченията при стопанисването, ползването и застрояването на тези територии се определят с режима за опазване и с планове за опазване и управление на недвижимите културни ценности, приети съгласно изискванията на Закона за културното наследство.

Глава трета

ЗАДЪЛЖИТЕЛНИ ИЗИСКВАНИЯ КЪМ ПОДРОБНИТЕ УСТРОЙСТВЕНИ ПЛАНОВЕ

Чл. 23. /1/ Влезлите в сила или одобрените до датата на влизането в сила на общия устройствен план подробни устройствени планове запазват действието си.

/2/ Подробните устройствени планове, които противоречат на предвижданията на Общия устройствен план и на правилата и нормативите за неговото прилагане, се изменят само когато новият ОУП предвижда мероприятия на публичната собственост на държавата и общината, които не могат да бъдат реализирани по друг начин освен чрез отчуждаване на частни терени.

/3/ Издадените разрешения за строеж, които не са загубили правното си действие съгласно чл. 153, ал. 2 ЗУТ преди влизането в сила на новия Общ устройствен план и на правилата и нормативите за неговото прилагане, запазват действието си.

/4/ Проектите за подробни устройствени планове, чието изработване е разрешено по реда на чл. 124 от Закона за устройство на територията, както и проектите за изменения на действащи подробни устройствени планове, чието изработване е допуснато с предписание по чл. 135 от Закона за устройство на територията преди сключването на договора за възлагане изработването на проекта, се привеждат в съответствие с предвижданията на общия устройствен план и с правилата и нормативите за неговото прилагане преди одобряването им.

Чл. 24. /1/ За детайлизиране на предвижданията на Общия устройствен план на община Кнежа на заложените в него функционално-пространствени параметри, както и с оглед изготвянето на задание и определяне на обхват на подробните устройствени планове по прилагането на общия устройствен план се изработва Директивни план-схеми за териториално-функционална структура и обемно-

пространствено изграждане съгласно чл. 39 и от Наредба №8 от 14.06.2001 г. за обема и съдържанието на устройствените схеми и планове.

/2/ Изработването на директивните-план схеми се възлага от кмета на община Кнежа въз основа на изготвено за целта задание за проектиране, съответстващо на одобрения общ устройствен план на общината. Те могат да бъдат изработени по възлагане и на заинтересовани физически и/или юридически лица след разрешение от кмета на общината и въз основа на прието от общинския експертен съвет по устройство на територията и одобрено от кмета на общината задание за изработване на директивните - план схеми.

/3/ Изготвените директивни план-схеми се внасят за разглеждане и приемане от общинския експертен съвет по устройство на територията. Приетите от общинския експертен съвет по устройство на територията директивни план-схеми служат за изготвяне на задание за проектиране и за определяне на обхвата на подробните устройствени планове за новоурбанизираните територии.

Чл. 25. /1/ Изработването на подробни устройствени планове се възлага по реда на чл. 126 от Закон за устройство на територията въз основа на изготвеното за случая задание за проектиране съобразно правилата и нормативите и устройствените изисквания, предвидени в Общия устройствен план на община Кнежа.

/2/ Подробни устройствени планове могат да се възлагат и от заинтересувани лица с лед разрешение от кмета на общината, ако заявените инвестиционни намерения на з аявителя съответстват на предвижданията на общия устройствен план.

/3/ Исканията за допускане на устройствена процедура за изработване на проект по ал. 2 се правят с писмено заявление до кмета на общината, придружено от задание за проек тиране, обосноваващо необходимостта от изработването на плана.

/4/ В 30-дневен срок от постъпване на писменото заявление по предходната алинея кметът на общината отказва или разрешава изработването на подробния устройствен план за сметка на заявителя. Преди издаване на разрешението кметът на общината изисква от експертния съвет да се произнесе по направеното искане. С разрешението на кмета на общината се определя обхватът на проекта, който може и да не съответства на гр аниците, посочени от заявителя.

Чл. 26. /1/ Подробните устройствени планове за структурните единици в новоурбанизираните територии се изработват при условията и по реда на чл. 16 от Закон за устройство на територията.

/2/ Със заданието за проектиране се определят границите, в които проектът ще бъде изработен по правилата на чл. 16 от Закон за устройство на територията, като се изключват поземлените имоти, попадащи в обхвата на структурната единица, които са урегулирани със заварен подробен устройствен план. Частите от тези поземлени имоти, необходими за изграждане на обектите по чл. 205 от Закон за устройство на територията се придобиват чрез отчуждително производство, проведено по реда на Закона за общинската собственост след влизане в сила на подробния устройствен план.

/3/ Преди възлагането на проекта за подробен устройствен план кметът на общината изисква комисията по чл. 210 от Закон за устройство на територията да определи пазарната стойност на поземлените имоти в обхвата на структурната единица, предмет на възлагането.

/4/ С проекта за подробен устройствен план се определят необходимите площи за изграждане на общите мрежи и съоръжения на техническата инфраструктура, на обектите на социалната инфраструктура, както и на озеленените площи за широко обществено ползване - публична общинска собственост и се определя коефициентът за редукция на всеки поземлен имот, но не повече от 25% от площта на всеки поземлен имот.

/5/ При определяне на площите по предходната алинея, както и при урегулиране на поземлените имоти в обхвата на плана се спазват следните правила:

1. За всеки поземлен имот се определя урегулиран поземлен имот, чиято пазарна стойност не може да е по-малка от пазарната стойност на имотите преди урегулирането им;

2. По желание на собственика на поземления имот за него могат да се образуват повече от един урегулирани поземлени имоти, като в този случай общата им пазарна стойност не може да е по-малка от пазарната стойност на имота преди урегулирането му;

3. При постъпило искане от собственици на поземлени имоти, придружено от предварителен договор за прехвърляне на собственост с нотариално заверени подписи, с проекта за подробен устройствен план могат да се образуват съсобствени урегулирани поземлени имоти. В този случай пазарната стойност на съсобствения УПИ не може да е по-малка от пазарната стойност на имотите преди урегулирането им;

/6/ Изготвеният проект за подробен устройствен план във фаза предварителен проект се внася в комисията по чл. 210 от Закон за устройство на територията за определяне на пазарната стойност на урегулираните поземлени имоти.

/7/ В случай че с решението на комисията по чл. 210 от Закон за устройство на територията се докаже спазване на изискването на чл. 16, ал. 4, изр. 3 ЗУТ, проектът се съобщава, съгласува и се приема от общински експертен съвет по устройство на територията по правилата на чл. 128 от Закон за устройство на територията.

/8/ В случай че с решението на комисията по чл. 210 от Закон за устройство на територията не се докаже спазване на изискването на чл. 16, ал. 4, изр. 3, именно урегулираните поземлени имоти да са с пазарна стойност не по-малка от пазарната стойност на имотите преди урегулирането им, проектът се връща на проектанта за преработка.

/9/ Проектът за подробен устройствен план се одобрява по реда на чл. 129 от Закон за устройство на територията

ДОПЪЛНИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 1. По смисъла на настоящите правила и нормативи:

„новоурбанизирани територии“ са териториите за разширение на населените места, за създаване на нови или разширяване на границите на вилни зони, ваканционни селища и курортни, както и зоните /отделни поземлени имоти или група поземлени имоти/ извън строителните граници, определени с общия устройствен план на община Кнежа, в които е допустимо застрояване над определените нормативи за земеделски и горски територии, при които се изисква промяна на предназначението.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 2. За неуредените с настоящите правила и нормативи въпроси, свързани с устройството и застрояването на територията на община Кнежа, се прилагат разпоредбите на Закона за устройство на територията, Закона за културното наследство, Закона за защитените територии, Закона за биологично разнообразие, Закона за опазване на земеделските земи, Закона за собствеността и ползването на земеделските земи, Закона за горите, Закона за водите, подзаконовата нормативна уредба към тях и всички други относими нормативни актове.

§ 3. Настоящите правила и нормативи са изработени на основание чл. 104, ал. 2 от Закона за устройство на територията и са неразделна част от Общия устройствен план на община Кнежа. Правилата и нормативите са изработени в съответствие с наредбата по чл. 13, ал. 1 Закон за устройство на територията и се одобряват едновременно с Общия устройствен план на община Кнежа.

§ 4. Оригиналът на графичната част на Общия устройствен план се съхранява в Община Кнежа.

ПОКАЗАТЕЛИТЕ ЗА ЗАСТРОЯВАНЕ НА ОТДЕЛНИТЕ ВИДОВЕ ТЕРИТОРИИ, УСТРОЙСТВЕНИ ЗОНИ И СА САМОСТОЯТЕЛНИ ТЕРЕНИ

УСТРОЙСТВЕНИ ПОКАЗАТЕЛИ						
Устройствена категория	Устройствени параметри					
	макс. плътност на застр. в %	макс. $K_{\text{инт}}$	мин. озеленена площ в %	макс. кота корниз в м.	цвят	площ / контур
1	2	3	4	5	6	7
ЖИЛИЩНИ ТЕРИТОРИИ						
1. Жм - Жилищна устройствена зона с преобладаващо ниско застрояване, съществуваща	30	1,20	50	10	Кафяво 	площ
ПРОИЗВОДСТВЕНИ ТЕРИТОРИИ						
2. Пп - Предимно производствена устройствена зона и терени, съществуващи	60	2,00	30		Тъмно лилаво 	площ
3. Пч – Чисто производствена устройствена зона и терени, съществуващи					Тъмно лилаво 	площ

4. Пп1 - Предимно производствена устройствена зона и терени, проект	50	1,50	50		Светло лилаво с щрих 	Площ/ щрих
ОБЩЕСТВЕНО-ОБСЛУЖВАЩИ ТЕРИТОРИИ И СМЕСЕНИ МНОГОФУНКЦИОНАЛНИ ЗОНИ						
5. Оо - Устройствена зона за обществено- обслужващи дейности, съществуваща				Устройството и застрояването се осъществяват след изработване на подробен устройствен план, съобразен целите на застрояване и нормативите отредени в Наредба №7 за правила и нормативи за устройство на отделните видове територии и устройствени зони и одобрен от главния архитект на общината.	Жълто с червен контур 	площ
6. Смф – Смесена многофункционална устройствена зона, проектна	50	1	50	10	Червен 	площ
ТЕРИТОРИИ ЗА РЕКРЕАЦИОННИ ДЕЙНОСТИ						
7. Од - Други рекреации /спорт, атракции и др./, съществуваща					жълто със зелен щрих 	площ/ щрих
8. Од1 – Други рекреации /спорт, атракции и др./, проектна	20	0,50	70	7	св. жълто с зелен щрих 	площ с щрих
ТЕРИТОРИИ ЗА СПОРТ И РАЗВЛЕЧЕНИЯ						
9. Са – Спорт и атракции, съществуваща	20	0,50	20		Зелено с червен контур 	площ с контур
ОЗЕЛЕЛНЕНИ ТЕРИТОРИИ						
10. Оз1 – Устройствена зона за озеленяване, паркове и градини, проектна					светло зелено 	площ
11. Тгп - Терени за гrobiщни паркове, съществуващи				По периферията на гrobiщните паркове, в рамките на регулацията им се предвижда задължителна изолационна зеленина с мин. ширина 10 м., в която се допуска разполагане на колумбарийни стени /урнови стени/.	тъмно синьо- зелено с червен контур 	площ / червен контур

12. Тгп1 - Терени за гробищни паркове, проектни		тъмно синьо-зелено с червен контур и диагонален червен щрих	площ с щрих в/у основния цвят / червен контур
ТЕХНИЧЕСКА ИНФРАСТРУКТУРА			
13. Тти - Терени за транспортна инфраструктура	Устройството и застрояването на елементите на техническата инфраструктура се съобразяват със	светло сиво	площ
14. Тевк - Терени за площни обекти на техническата инфраструктура	Закон за устройство на територията, Закон за пътищата, Закон за водите, Закон за енергетиката, Закон за електронните съобщения и други, както и поднормативните им актове по тяхното прилагане и настоящите правила и нормативи.	тъмно сиво	площ
ГОРСКИ И ЗЕМЕДЕЛСКИ ТЕРИТОРИИ			
15. Г - Гори	Устройството и застрояването се осъществяват по реда на Закона за горите. Допуска се изграждане на проводи и съоръжения на инженерната инфраструктура, при спазване изискванията на ЗГ.	светло зелено с червен контур	площ /контур
НАРУШЕНИ ТЕРЕНИ			
16. Терени за възстановяване и рекултивация	При поетапно закриване и рекултивация, следва да се спазват всички законови изисквания и след рекултивацията им тези терени се използват при спазване на режимите, установени за териториите, в които попадат.	светло зелено със щрих	площ /щрих
КУЛТУРНО-ИСТРИЧЕСКО НАСЛЕДСТВО			
17. Тсп - Територии за защита на недвижимите културни ценности	Допълнителен режим, с който се изисква изпълнението на разпоредбите на Закона за културно наследство	оранжево с кафяв контур	площ/контур
ДРУГИ ТЕРИТОРИИ			